

ΝΙΚΙΟΥ ΘΕΟΦΙΛΟΥ
Δρος ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΗΛΑΝΔΑΣ

†Ο ΑΠΟ ΑΝΕΩΝ ΠΕΡΓΑΜΟΥ ΚΑΙ ΖΙΧΝΩΝ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΜΑΧΟΙ ΑΥΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΑΙ

ΑΘΗΝΑΙ 1953

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

— † Ὁ Βερροίας καὶ Ναούσης Ἀλέξανδρος	Σελὶς	3
— Γενέτειρα, παιδικὴ ζωή, σπουδαὶ	»	10
— Εἰς τὴν Μοναχικὴν Πολιτείαν τῆς Πάτμου	»	12
— Εἰς τὴν Ἔφεσον τὴν μαχητικὴν Ἀκρόπολιν	»	15
— Ἀπὸ τούς ἀγώνας τοῦ Ἐθνομάρτυρος	»	21
(Εἰς τὸν Πρόμαχον τοῦ Ἔθνους. Ποίημα)		
— Ὅταν ἡ θύελλα ἐμαίνετο	»	23
(Μία πολύκροτος συνέντευξις τοῦ Σεβασμιωτάτου)		
— Μητροπολίτης Περγάμου—Ἀδραμυττίου	»	26
— Ἡ κατάρρευσις τοῦ Μικρασιατικοῦ μετώπου	»	28
— Μητροπολίτης Ζιχνῶν	»	29
— Βιαία ἐκτόπισις ὑπὸ τῶν Βουλγάρων	»	30
— Μητροπολίτης Βερροίας καὶ Ναούσης	»	31
— Ἡ Βέρροια ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τῶν ἀνταρτῶν	»	35
(Αἱ πρῶται αἱματηραὶ κρούσεις)		
— Ὑστάτη ἐλπὶς ὁ πολυσέβαστος Μητροπολίτης	»	36
— Ἡ ἐπέμβασις τοῦ Μητροπολίτου σώζει τὴν περιφέρειαν	»	42
— Ἐμπνευσμέναι πρωτοβουλίαι τοῦ Σεβασμιωτάτου	»	45
— Εἰς μνήμην τῶν σφαγιασθέντων	»	48
— Τὸ ὁλοκαύτωμα τῆς ἡρωϊκῆς Ναούσης	»	50
— Ἡ καταστροφὴ τῆς ἐριοβιομηχανίας Λαναρᾶ	»	61
— † Ὁ Ἀλέξανδρος μεριμνᾶ διὰ τὸ ποίμνιόν του	»	69
— Ἐπιβράβευσις τῶν ἀγώνων Του	»	79
— Ἡ καταπολέμησις τῶν προπαγανδῶν	»	85
— Παγχριστιανικαὶ ἑορταὶ ἐν Βερροίᾳ	»	89
— Ποῖος ὁ Ἐθνομάρτυς Ἀλέξανδρος Δηλανᾶς	»	94
— Ἡ γενέτειρα νοσταλγεῖ τὸ ἐκλεκτόν της τέκνον	»	97
— Ἡ «Παναγία Σουμελᾶ» εἰς τὴν Θεοτίμητον ἐπαρχίαν Του	»	99
— Ἡ μεγαλοπρεπὴς ὑποδοχὴ καὶ ἡ χαιρετιστήριος προσφώνησις τοῦ Ἁγίου Βερροίας καὶ Ναούσης κ. κ. Ἀλεξάνδρου	»	103
— Ἡ θαυματουργὸς Εἰκὼν τῆς Παντανάσσης τοῦ Πόντου	»	105
— Ἅγιος Ἀντώνιος ὁ πολιοῦχος τῆς Βερροίας	»	107
— Ἐξόχου ἐμπνεύσεως προσφώνησις τοῦ πολυσεβάστου Ἱεράρχου εἰς τὴν Καστανιὰν	»	109
— Ἡ ἱστορικὴ καὶ συγκινητικὴ μνημόνευσις τοῦ Βασιλικοῦ οἴκου τῶν Κομνηνῶν	»	115
— Πόντος, πανένδοξος κοιτὶς αὐτόχθονος Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ	»	116
— Τὸ σωματεῖον «Παναγία Σουμελᾶ» καὶ ἡ «Ποντιακὴ Ἑστία»	»	117
— Γενικώτερα	»	121
— Ὁ καθηγιασμὸς τοῦ ὕδατος εἰς τὰ ὑψώματα τῆς Καστανιᾶς	»	123
— Ἐνορίαι καὶ Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια	»	125
— Ὁ αἱματηρὸς ἀπολογισμὸς ἐπὶ Ἐαμοκρατίας	»	133

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΡΧΗΝ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ

† Ο ΒΕΡΡΟΙΑΣ & ΝΑΟΥΣΗΣ Κ.Κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ἐκ τῶν κορυφαίων καὶ ἐν ἐκλεκτοῖς ἐκλεκτὸς τῆς συγχρόνου Ἱεραρχίας· Φυσιογνωμία δεσπόσασα ἐν τῷ ὑποδούλῳ καὶ ἐξέχουσα ἐν τῷ ἐλευθέρῳ Ἑλληνισμῷ διὰ τὴν μέχρι τοῦδε ἐπὶ ἥμισυ καὶ πλέον αἰῶνα πολυκύμαντον ἀλλὰ καὶ ἔμπλεον Ἐθνικοθρησκευτικῆς ἀκτινοβολίας σταδιοδρομίαν του. Ὁ Ποιμενάρχης ποὺ ηὐτύχησε ν' ἀγωνισθῇ ἀπὸ τὴν περίπυστον τῆς Ἐφέσου Μητρόπολιν ὡς Ἐπίσκοπος αὐτῆς ὑπὸ τὸν ψιλὸν τίτλον «Μυρίνης» καὶ ὡς Μητροπολίτης Βερροίας καὶ Ναούσης νὰ διασώσῃ τὸ ποίμνιόν του ἀπὸ τὴν θεομηνίαν τοῦ κατακτητοῦ, τὴν Ἐαμοσλαυϊκὴν ἐπιβουλὴν καὶ ὑποδεχόμενος εἰς τὴν θεοτίμητον Ἐπαρχίαν του, τὴν Παντάνασσαν τοῦ Πόντου «Παναγίαν Σουμελᾶ» ἑξακόσια ὁλόκληρα ἔτη μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Αὐτοκρατορίας τῆς Τραπεζοῦντος νὰ μνημονεύσῃ τὸν βασιλικὸν οἶκον τῶν Κομνηνῶν.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΑΣ ΑΡΧΙΕΡΕΙΣ

† Ο ΒΕΡΡΟΙΑΣ & ΝΑΟΥΣΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο ΙΕΡΑΡΧΗΣ ΣΥΜΒΟΛΟΝ, ΘΡΥΛΛΟΣ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΣ

Γενεαὶ γενεῶν καὶ εἰς μήκη χρόνου ἀπροσμέτρητα θὰ διαλαλῶσι τὸ ὄνομα σύμβολον τοῦ ἀπὸ Περγάμου, Ἀνέων καὶ Ζιχνῶν Μητροπολίτου Βερροας καὶ Ναούσης κ.κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΗΛΑΝΑ. Καὶ ἐν ἀνατάσει ψυχῆς θὰ ἐνωτίζονται καὶ θὰ ἀντλῶσι διδάγματα ἐμψυχούμενοι ἀπὸ τὸ μεγαλούργημα ποὺ συνέθεσε καὶ συνθέτει ἡ εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἔθνους, τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς κοινωνίας συμπληρωθεῖσα μέχρι σήμερον πεντηκονταετής. καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ἀδιαπτώτω ἐθνικοθρησκευτικῇ ἀκτινοβολία συνεχιζομένη σταδιοδρομία του. Διότι ὁ τετιμημένος Ἀλέξανδρος, ὁ λευκὸς καὶ ἐνάρετος Ποιμενάρχης τῆς Θεοτιμήτου Μητροπόλεως Βερροίας καὶ Ναούσης ποὺ καθηγίασεν ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος μὲ τὴν παρουσίαν καὶ τὰς πυρίνους ὁμιλίας Του· τῆς Μητροπόλεως μὲ τὸν αὐτόχθονα πολιοῦχον της, ποὺ ἤκμασεν τὸν 16ον αἰῶνα,τὸν Ἅγιον Ἀντώνιον, τὸν νέον ἀσκητὴν τῆς Μητροπόλεως μὲ τὰς ἑβδομήκοντα ἓξ ἐκκλησίας καὶ παρεκκλήσια ἐν τῇ ἕδρα της· ἡ ὁποία ἐὰν παρέμεινεν ἄθικτος κατὰ τὴν Κατοχὴν, τὸ ὀφείλει κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν διπλωματικὴν περίνοιαν, σύνεσιν καὶ εὐψυχίαν τοῦ Ἱεράρχου Ἀλεξάνδρου.

Δι' ὃ δὲν εἶναι ἁπλῶς ὁ ἐν ἐκλεκτοῖς ἐκλεκτὸς διὰ τοὺς πλήρεις αὐταπαρνήσεως, σθεναρούς καὶ τραχεῖς ἐθνικούς Του ἀγῶνας καὶ τὰς πολυτίμους καὶ ἀνεκτιμήτους πρὸς τὸ Ἔθνος καὶ τὴν ἐκκλησίαν ὑπηρεσίας Του, ἀλλ' ὁ «ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ ΣΥΜΒΟΛΟΝ». Σύμβολον ἐθνικοθρησκευτικῆς ἀκτινοβολίας, μεγαλειώδους πατριωτικοῦ παλμοῦ καὶ αἰωνίας καὶ ἀθανάτου δόξης.

Ἀνήκει εἰς τὴν χορείαν τῶν Ἱεραρχῶν ἐκείνων οἵτινες πιστῶς καὶ ἀνελλιπῶς ἐπετέλεσαν τὸ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Πατρίδα καθῆκον αὐτῶν.

Ὁ Ἱεράρχης, ὁ ὁποῖος ὑπὸ τὰ κάτωχρα φέγγη τῆς ὁμιχλώδους λυχνίας τοῦ χρόνου καὶ ὑπὸ τὰς ἀσυλλήπτους ἀστραπὰς τῆς διαυγοῦς πνευματικῆς ἀνωτερότητος καὶ ἐκπληκτικῆς ἑτοιμότητός του, ἀνέδραμε μέσω τοῦ

πυκνοῦ κονιορτοῦ - κονιορτοῦ ἑπτακοσίων καὶ πλέον ἐνιαυτῶν - εἰς τὸ ἀκατάλυτον «ἐθνικὸν ληξιαρχεῖον» διὰ ν' ἀρετολογήσῃ ἐν τῇ ταφολογίᾳ τῆς μνημονεύσεως τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ τῆς Τραπεζοῦντος οἴκου, τῆς κραταιᾶς καὶ ἐνδόξου δυναστείας τῶν Κομνηνῶν καὶ ἀνασυνδέσῃ τὸ ἱστορικὸν νῆμα τῆς ἑλληνικῆς κληρονομικότητος μὲ τὴν ἱσταμένην καὶ τὰς ἐπερχομένας γενεάς. Ἀξιομνημόνευτος καὶ ἀξιοθαύμαστος ἀπὸ πάσης πλευρᾶς καὶ πάσης σκοπιᾶς καὶ ἐν λεπτομερείᾳ καὶ ἐν γενικότητι χαρακτηρίζεται κατὰ πάγκοινον ἀναγνώρισιν ἡ μέχρι σήμερον πεντηκονταετὴς σταδιοδρομία τοῦ σεμνοῦ τούτου τῆς ἐκκλησίας τέκνου.

Καίτοι προσκρούομεν εἰς τὴν ἐγνωσμένην σεμνότητα καὶ μετριοφροσύνην τοῦ ἀδαμαντίνου χαρακτῆρος του εἶναι δύσκολον ν' ἀποκρυβῇ - πρὸς αὐτὸ τοῦτο τὸ συμφέρον τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἐκκλησίας - ἡ ἔκτασις καὶ τὸ ὕψος τοῦ ὑπερόχου ἐθνικῶς καὶ ἀσπίλου δημιουργικοῦ του ἔργου. Ἔργου ἐκδιπλουμένου καὶ ἀποτυπουμένου ἥ μᾶλλον κατοπτρίζοντος αὐτὰς ταύτας τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἐκκλησίας ἐν τῇ διαρρεύσει τῆς προσφάτου πεντηκονταετίας. Ἡ σταδιοδρομία τοῦ ἐξόχου καὶ γεραροῦ Ἱεράρχου πολυσύνθετος καὶ ἐπιβλητική, φωτεινὴ καὶ ἔκπαγλος, μαρμαίρουσα ἐν λευκότητι, ἀδιάκοπος δὲ ἀπὸ τῆς ἀφετηρίας της μέχρι σήμερον καίτοι ἐν τῇ ἐκδηλώσει της εἶναι ἐνιαία εἰς τὴν ἐπιδίωξιν καὶ πραγμάτωσιν τῶν σκοπῶν καὶ κατευθύνσεών της, δύναται νὰ διαχωρισθῇ εἰς δύο φάσεις ὡς πρὸς τὸν τόπον τῆς ἀνελίξεώς της. Συνοψίζονται δὲ αὗται 1) Εἰς τὴν δεσπόζουσαν ἐν τῷ ὑποδούλῳ Ἑλληνισμῷ θέσιν, ἣν ἐπαξίως κατέλαβεν καὶ ἐδραίωσεν διὰ τῶν ἀγώνων καὶ θυσιῶν του καὶ 2) τὴν ὅλως ἰδιάζουσαν καὶ περίβλεπτον ἐν τῷ ἐλευθέρῳ Ἑλληνισμῷ ἔπαλξιν εἰς ἣν δικαιωματικῶς ἀνῆλθεν. Φορεὺς ἐθνικῆς ἀνοίξεως πάντοτε καὶ ἐν εὐδίᾳ καὶ ἐν χειμερίῳ ἀκόμη ἐθνικῷ χειμῶνι οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν κατελήφθη ὑπὸ λειποψυχίας ἢ ἀπογοητεύσεως, ψυχραίμως καὶ στωϊκῶς ἀντιπαρερχόμενος τὴν ὑπὸ οἱανδήποτε μορφὴν καὶ σφοδρότητα κραδασμῶν λαίλαπα ἔν τε τῷ Ἐθνικῷ καὶ Ἐκκλησιαστικῷ αὐτοῦ βίῳ.

Ἀπτόητος πρὸ οἱουδήποτε κινδύνου ἢ ἀπειλῆς καὶ ἀδαμάστου εὐψυχίας, μαχητικότητος καὶ γρανιτώδους θελήσεως προκειμένου νὰ διαφυλάξῃ «τὰ ἅγια ἀπὸ τῆς κυσί, τὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη ἀπὸ τοὺς βεβήλους καὶ ξενοδούλους παραχαράκτας καὶ τὸ ποίμνιόν του ἀπὸ τὴν κυριαρχοῦσαν πολύβοον τῆς ἀνομίας τύρβην καὶ τῆς μοίρας τὴν ἄδικον καταδρομὴν, εἰς τὸ ἐνεργητικὸν του ἀριθμεῖ τόσους ἀγῶνας, ὥστε ἐπικαίρως νὰ δύναται νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ φράσις ἐκείνη τοῦ Λυσίου κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς δίκης τοῦ ἐκ τῶν τριάκοντα τυράννων Ἐρατοσθένους μὲ ὅλως βέβαια ἀντίθετον ἔννοιαν· «οὐ δοκεῖ μοι ἄπορον εἶναι ἄρξασθε, ἀλλὰ παύσασθε λέγοντι· τοσαῦτα τὸ πλῆθος καὶ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος...»

Εἶναι τόσον πολλαί, τόσον μεγάλαι, τόσον ὡραῖαι εἰς ἐθνικὸν δυναμισμόν, εἰς θρησκευτικὴν ἀποθέωσιν, εἰς κοινωνικὴν ἔξαρσιν καὶ εἰς ὑπερτάτας θυσίας καὶ μαρτύρια ὀδυνηρά αἱ μακροχρόνιαι ὑπηρεσίαι τοῦ ΣΑΜΙΟΥ ΑΡΧΙΕΡΕΩΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, ὥστε ἡ φυσιογνωμία αὐτοῦ προβάλη ὡς ΟΡΑΜΑ ΔΡΟΣΟΥΛΙΤΩΝ ΥΠΟ ΤΑΣ ΕΝΑΛΑΣΟΜΕΝΑΣ ΑΝΤΑΥΓΕΙΑΣ ΕΑΡΙΝΟΥ ΛΥΚΑΥΓΟΥΣ.

..Ἐσύρθη εἰς ὑπερορίας, ἀπεσπάσθη βιαίως τοῦ ποιμνίου του, ἐχλευάσθη καὶ ἐπροπηλακίσθη, ἐνεπαίχθη καὶ ἐβασανίσθη καὶ ἐν μεσοῦντι εἰκοστῳ αἰῶνι, ἦρε ἐπ' ὤμου τὸν σταυρὸν τοῦ ἐθνικοθρησκευτικοῦ μαρτυρίου

λιθοβολούμενος ἀπὸ τοὺς διώκτας του καὶ ἐχθρούς τῆς πίστεως καὶ πατρίδος, πλὴν ἀγογγύστως, ἡρωϊκῶς καὶ καρτερικῶς ὑπέμεινε τὰ πάντα μέχρι ΚΑΙ ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΙΣ ΘΑΝΑΤΟΝ ΕΡΗΜΗΝ ΚΑΤΑΔΙΚΗΣ ΤΟΥ

Ὁ ἐκ Σάμου φιλόπατρις Ἱεράρχης, ὁ τετιμημένος ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΗΛΑΝΑΣ ἀποτελεῖ ἤδη τὸ ὀρόσημον ἑνὸς ἐκ τῶν σημαντικωτέρων σταθμῶν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Εἶναι δύσκολον ἢ μᾶλλον ἀκατόρθωτον ν' ἀνερευνήσῃ κανεὶς τὸν βυθὸν τοῦ ἰδιοτύπου ἐσωτερικοῦ του κόσμου· εἰς τὰ στρώματα ὅμως τοῦ ἐξωτερικοῦ του περιβλήματος διακρίνονται τὰ μεγάλα ἐκεῖνα χαρίσματα καὶ γνωρίσματα, ἄφθονα καὶ πλούσια ἀποκρυσταλλούμενα εἰς τὸ διαρκῶς ἐπὶ τῶν χειλέων του διαφαινόμενον μειδίαμα.

Ἀκμαῖος πάντοτε καὶ μὲ νεανικὸν σφρῖγος, τὸ ὁποῖον πολλαπλασιάζεται διαρκῶς ἀπὸ τὴν σφριγῶσαν ἀγνότητα τῆς νεανικῆς του καρδίας παρὰ τὸν φόρτον τοῦ χρόνου εἶναι ἀκαταμάχητος καὶ ἐν τῇ πρώτῃ πάντοτε γραμμῇ καὶ πρῶτος μεταξὺ πρώτων εἰς τὰς ἐξορμήσεις καὶ τὰς καιρίας ἐθνικοθρησκευτικὰς ἐπάλξεις. Ὡς Ποιμενάρχης εἶναι ἡ πρωσοποποίησις τῶν ὡραίων διδαχῶν τοῦ Μεγάλου Διδασκάλου. Ὡς ἀγωνιστὴς τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἀσύγκριτος καὶ ἀσυναγώνιστος. Ὡς ἀνθρωπιστὴς ἡ ἐνσάρκωσις τοῦ Ἐλεήμονος Σαμαρείτου κύπτοντος ἀενάως μὲ στοργὴν καὶ ραίνοντος μὲ ἔλαιον καὶ βάλσαμον παραμυθίας τὰς πληγὰς τοῦ ἀνθρωπίνου πόνου. Ὡς πατριώτης πραγματικὸς Ἄτλας ἐπωμισθεὶς καὶ πανέτοιμος κάθε στιγμὴν «αὐθωρεὶ τῷ σαλπίσματι» νὰ ἐπωμισθῇ κάθε δοκιμασίαν. Ὡς ρήτωρ διαπρεπὴς διὰ τὴν σοφίαν καὶ τὴν συναρπαστικότητα τῶν λόγων καὶ κηρυγμάτων του, θέλγων καὶ πείθων, συγκινῶν καὶ στρηλατῶν τὸ ἀκροατήριόν του, κάτοχος τῆς θύραθεν καὶ ἔσω Παιδείας, μυστικοπαθὴς ὡς κρυπτοχριστιανὸς Σταυριώτης καὶ ἀπαράμιλλος ὡς ἀμφιδέξιος ἰθύντωρ.

Εὐσεβεῖς Βερροιαῖοι! Φιλόχριστον τῆς Θεοσώστου ἐπαρχίας πλήρωμα!

Εἶναι προνομιοῦχος εὔνοια θείας βουλῆς καὶ ἀντιλήψεως καὶ ἐξόφλησις ἴσως, ἀνυπόπτου καὶ σιωπηρᾶς συναλλαγματικῆς ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου πρὸ ςτοὺς πατέρας ΣΑΣ, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν Θεσσαλονικέων νυκτερινὴν καταδίωξίν του, ἔδωσαν εἰς αὐτὸν ὄπουλον. Πῶς διεσώθη ἡ θεοτίμητος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως περιφέρεια ἀπὸ τὴν θηριώδη μανία καὶ τὸ φάσγανον τοῦ κατακτητοῦ; Πῶς διέφυγε ἀπὸ τὴν θεομηνία τοῦ συρφετοῦ τῶν ἐρυθρῶν Καννιβάλων; Δεδεμένου ὅτι καὶ εἰς τὴν πρώτην καὶ εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν ὁ πληθυσμός της ἠγωνίσθη μὲ πείσμονα φανατισμὸν καὶ μέχρις αὐτοθυσίας ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἑστιῶν.

Ἡ ἐξήγησις εἶναι ἁπλῆ καὶ δικαιωμένη ἀπὸ τὰ γεγονότα. Ἐπὶ κεφαλῆς καὶ τῶν δύο ἀγώνων ἐστάθη ἐμπνευστὴς πολύπειρος, ὁδηγὸς ἀκλόνητος, πολυόμματος καὶ σώφρων, μεταξὺ τοῦ ποιμνίου Του, ὁ λαοπρόβλητος Ἱεράρχης. Καίτοι διακινδυνεύων εἰς κάθε βῆμα τὴν ὕπαρξί Του, πεισμόνως ἠρνήθη καὶ εἰς φορτικὰς ἀκόμη ὑποδείξεις ν' ἀπομακρυνθῇ τῆς ἐπικινδύνου ζώνης καὶ ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τοὺς προσφιλεῖς Του Χριστιανούς. Μεγάλη ἀπόφασις καὶ ψυχικὸς ἡρωϊσμός ἔτι μεγαλύτερος καὶ ἄφθαστος. Ἀλλὰ καὶ εὐεργετικώτατος ὁ ἀντίκτυπος τῆς ἀποφάσεώς του αὐτῆς καὶ ἀπὸ ἐθνικῆς καὶ ἀπὸ θρησκευτικῆς πλευρᾶς ἐν τῇ ραγδαίᾳ ἐξελίξει τῶν ἐπὶ κατοχητικῇ καὶ μετακατοχητικῇ περιόδω γεγονότων, ἅτινα ἐπηκολού-

θησαν. Ἄλυσσον ἀτελείωτον ἔργων καὶ ἀγώνων ἀποτελοῦσα ἡ ὑπέρλαμπρος σταδιοδρομία ΤΟΥ ΣΤΟΡΓΙΚΟΥ ΙΕΡΑΡΧΟΥ, ΗΡΩΪΚΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΗΛΑΝΑ καὶ κατάφαρτος δαφνῶν, τίτλων, καὶ περγαμηνῶν μνημειώδους ἀξίας, οὔτε εὐχερὲς εἶναι, οὔτε καὶ αἱ σημεριναὶ συνθλίβουσαι οἰκονομικαὶ Συμπληγάδες ἐπιτρέπουσι νὰ διατεθῇ ὁ ἀπαιτούμενος ἐκεῖνος χῶρος, διὰ τὴν ἐν πᾶσι λεπτομερείᾳ βιογραφικὴν ἐξιστόρησιν τῆς δραματικῆς του σταδιοδρομίας.

ΓΕΝΕΤΕΙΡΑ, ΠΑΙΔΙΚΗ ΖΩΗ, ΣΠΟΥΔΑΙ

Τέκνον τῆς εὐάνδρου καὶ ἱστορικῆς διὰ τοὺς ἐθνικούς της ἀγῶνας Σάμου, ἐγεννήθη ἐν τῇ κωμοπόλει Μαραθοκάμπου τὸ ἔτος 1878. Οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων ἐν τῇ Νήσῳ, ὁ πατήρ αὐτοῦ Δημήτριος διαπρέπων εἰς τὸ ἐμπόριον ἡ δὲ μήτηρ του Μαρία διακρινομένη διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν προσήλωσίν της εἰς τὰ πάτρια, ἐκ τῶν πρώτων βημάτων του ἐνέπνευσαν εἰς τὸν κατὰ κόσμον τότε τρυφερὸν βλαστόν των Θρασύβουλον τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα καὶ ἐνεβάπτησον αὐτὸν εἰς τὰ ζωηφόρα νάματα τοῦ ὀρθοδόξου Χριστιανισμοῦ.

Εἰς τὸ ἥρεμον καὶ γαλήνιον περιβάλλον τοῦ διαυγοῦς Αἰγιοπελαγίτικου ὁρίζοντος, ὑπὸ τὴν διαρκῆ θαλπωρὴν καὶ φροντίδα τῶν γονέων του ἰδία διὰ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ κοσμιότητα τοῦ χαρακτῆρος του ὁ μικρὸς Θρασύβουλος, διακούσας ἐν τῇ γεννεθλίῳ αὐτοῦ κωμοπόλει τὰ ἐγκύκλια μαθήματα, συνέχισε τὰς γυμνασιακάς του σπουδὰς εἰς τὸ ἐν ἰδίᾳ νήσῳ πεφημισμένον Πειθαγόρειον Γυμνάσιον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἀνεδείχθησαν πλεῖσται προσωπικότητες διακριθεῖσαι εἰς τὴν πολιτικήν, τὴν ἐκκλησίαν, τὸν στρατόν, τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰ γράμματα, ὡς ὁ ἀείμνηστος Πρωθυπουργὸς Θεμ. Σοφούλης, ὁ νῦν Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Τιμοθεος καὶ οἱ προκάτοχοι αὐτοῦ Κύριλλος, Ἱερόθεος καὶ Δαμιανὸς, ὁ Μέγας Σκευοφύλαξ τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως Κυριακός, ὁ διαπρεπὴς Ἀρχιεπίσκοπος Σύρου καὶ Τήνου Ἀλέξανδρος ὁ Λυκοῦργος, θεῖος του καὶ ὁ νῦν Μητροπολίτης Σύρου καὶ Τήνου Φιλάρετος.

Σάμιοι εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ οἱ ἀποτελοῦντες τὴν κοινωδίαν τῆς Ἁγιοταφικῆς Ἀδελφότητος τῶν Θεοβαδίστων τόπων, ἥτις τόσον ζηλοτύπως κρατεῖ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν της τὰ ἱερὰ προσκυνήματα τῆς Ἁγίας Σιών, ἅτινα ἐξησφάλισε εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ὀρθοδοξίαν ἡ ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν «Ἀχτιναμέ» περίφημος ἐκείνη συνθήκη μεταξὺ τοῦ Πατριάρχου Σωφρονίου καὶ τοῦ κατακτητοῦ Ὁμάρ - Χατάπ προγόνου τοῦ σημερινοῦ βασιλέως τῆς Ὑπεριορδανίας.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην αἱ συνθῆκαι διαβιώσεως τῶν Σαμίων ἦσαν ἄριστα ἐν συγκρίσει μὲ τὰς λοιπὰς περιοχὰς τοῦ ὑποδούλου Ἑλληνισμοῦ, ἅτε τοῦ καθεστῶτος τῆς Ἡγεμονίας εὑρισκομένου ἐν τῇ ἀκμῇ του.

Ὁ νεότατος ἔφηβος γυμνασιόπαις Θρασύβουλος διακρινόμενος διὰ τὴν ἐπιμέλειάν του καὶ ἀριστεύων πάντοτε, σεμνὸς καὶ συγκρατημένος εἰς τὴν ὁρμητικὴν νεότητα, πλήρης ἐνθέου ζήλου καὶ πατριωτικοῦ παλμοῦ, σφρίγους καὶ πνευματικῆς δημιουργικότητος, πρὸ παντὸς δὲ περινοίας καὶ μετριοφροσύνης πρᾶγμα τὸ ὁποῖον τὸν καθίστα συμπαθέστατον τόσον μεταξὺ τῶν συμμαθητῶν του καὶ τῶν καθηγητῶν του, ὅον καὶ τοῦ κύκλου τῶν γνω-

ριμιῶν καὶ ἐκλεκτῶν συναναστροφῶν του, αὐθορμήτως καὶ πηγαίως ἐξεδήλωσε τὴν πρὸς τὴν θεολογίαν προτίμησίν του καὶ τὴν πρὸς τὸ ἱερατικὸν στάδιον κλίσιν του.

Κατὰ μέγα μέρος ἡ πρὸς τὴν ἱερωσύνην ροπή του ὀφείλετο κυρίως εἰς τὴν μεγάλην ἐπίδρασιν ἣν ἤσκησαν ἐπ' αὐτοῦ αἱ μελέται τοῦ βίου τῶν μεγάλων Ἐθνομαρτύρων καὶ Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, οὐχι δὲ καὶ ὀλίγον εἰς τὸν θαυμασμόν, τὴν μεγάλην ἀγάπην καὶ τὸν βαθύτατον σεβασμὸν πρὸς τὸν θεῖον του, τὸν διαπρεπῆ Ἀρχιεπίσκοπον Σύρου καὶ Τήνου Ἀλέξανδρον τὸν Λυκοῦργον, αὐθεντίαν θεολογικὴν καὶ ὑπέρμαχον τῆς Ὀρθοδοξίας.

Οὕτω ἀποφοιτήσας τοῦ Πυθαγορείου Γυμνασίου μὲ τὴν ὡς ἔνω προοπτικὴν ἐνεγράφη κατὰ τὸ ἔτος 1899 ἐν τῇ θεολογικῇ σχολῇ τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. Ὡς σπουδαστὴς τῆς θεολογίας εἶναι ἀφοσιωμένος μέχρι μυελοῦ ὀστέων εἰς τὴν μελέτην. Ἡ δίψα τῆς μαθήσεως κυριαρχεῖ κάθε ἄλλης σκέψεώς του. Ἐνωτίζεται τὰ μεγάλα διδάγματα τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, ἐγκολποῦται τὰς μεγάλας ἀληθείας καὶ ὑποθήκας τῆς Χριστιανικῆς φιλοσοφίας, οἰστρηλατεῖται ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς θυσίας διὰ τὰ ἰδανικὰ τῆς πίστεως καὶ ἀνυπομονεῖ νὰ στρατευθῇ καὶ πυκνώση τὴν φάλαγγα τῶν ἀγωνιστῶν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν ἀνωτερότητα, τὴν ἀνιδιοτέλειαν τοῦ χαρακτῆρος των, τὴν τόλμην καὶ τὴν γεναιοψυχίαν των, συνέλαβον τὴν ἔννοιαν τῆς ζωῆς, ἔταμον ἰδικάς των λεωφόρους, ἤρθησαν εἰς ὑπερατμοσφαίρια ὕψη καὶ κατέλειπον ἑαυτοὺς φαεινὰ παραδείγματα. Καὶ εἶναι ἕτοιμος εἰς τὸν βωμὸν τῶν ἐθνικῶν χριστιανικῶν καὶ ἀνθρωπίνων ἰδεωδῶν νὰ φθάση δι' οἱασδήποτε θυσίας.

Μετὰ τριετῆ εὐδόκιμον φοίτησιν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ. ἀπεφοίτησε κατὰ τὸ ἔτος 1903 τῆς θεολογικῆς Σχολῆς ἀριστοῦχος καὶ κατόπιν ἐπιτυχεστάτης ἐναισίμου διατριβῆς, ἀποσπάσας τὸν ἔπαινον καὶ τὰ συγχαρητήρια τῶν καθηγητῶν του καὶ φίλων του. Κατηρτισμένος ἄριστα μὲ πλήρη αὐτοπεποίθησιν πρὸς τὸ εὐρὺ διανοιγόμενον στάδιον τῆς ἱερατικῆς του ἀποστολῆς, ἐγκατέλειπε τὴν πρωτεύουσαν διὰ νὰ κατευθυνθῇ εἰς τὴν γενέτειράν του ὅπου ἡ πατρικὴ στοργὴ καὶ τὸ μητρικὸν φίλτρον ἀνέμενον τὸν ἀντάξιον ἀναδειχθέντα υἱὸν διὰ νὰ συνεχίση τὰς ἁγνὰς πατριωτικὰς παραδόσεις τῆς οἰκογενείας του ὑπὸ τὴν θαλπωρὴν τῶν ὁποίων τὸν ἐξέθρεψεν ἡ τρυφερότης ἄξιων γονέων καὶ οἰκείων, ἰδίᾳ τῆς προσφιλεστάτης του μητρός, ἥτις ὑπῆρξεν καὶ ἡ πρώτη πνευματική του τροφός.

Τὰ ὄνειρά του καὶ αἱ φιλοδοξίαι τῆς εὐγενοῦς νεανικῆς του ψυχῆς νὰ ὑπηρετήση τὸ ἔθνος, τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὴν κοινωνίαν ἦσαν πλέον πραγματικότης. Πόνοπλος εἰς ἐφόδια πνευματικὰ καὶ σπάνια τοιαῦτα ψυχικὰ εὑρίσκετο ἤδη εἰς τὴν ἀφετηρίαν τῆς σταδιοδρομίας του.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΟΝΑΧΙΚΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑΝ ΤΗΣ ΠΑΤΜΟΥ

Ἐπιστρέψας εἰς τὴν ἰδιαιτέραν του πατρίδα τὸ 1903 ἐχειροτονήθη τὸ ἴδιον ἔτος εἰς διάκονον ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τῆς Μεγάλης Παναγίας ἔνθα εἶχε καρῇ μοναχὸς κατὰ τὸν χρόνον τῶν θεολογικῶν του σπουδῶν, ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Σάμου καὶ Ἰκαρίας κυροῦ Ἀθανασίου Καπουράλη. Ἡ φήμη τῆς ἀρτίας θεολογικῆς του καταρτίσεως, ἡ σπάνις τῶν φυσικῶν καὶ ἐπικτήτων χαρισμάτων, ἡ αὐστηρότης ἀλλ' ἐν ταυτῷ καὶ μειλιχειότης τοῦ χαρακτῆρο ςτου, ἡ ἀφιλοκέρδεια καὶ ἡ εὐφράδεια τοῦ λόγου, πρὸ παντὸς δὲ ἡ νηφαλιότης, ἡ πολυμάθεια, ἡ δημιουργικὴ δραστηριότης, τὸ ἀκαταμάχητον ἀγωνιστικὸν πνεῦμα καὶ ἡ παροιμιωδῶς εὐσυνείδητος ἀφοσίωσις πρὸς τὸ καθῆκον, διεπέρασεν ταχύπτερος τὰ ὅρια τῆς Σαμιακῆς ἡγεμονίας. Καὶ ἡ πρώτη ἐπιβράβευσις τῶν πολυετῶν μόχθων του καὶ ἐνδόμυχος ἱκανοποίησις ἦλθεν ἄμεσος. Τὸ ἴδιον ἔτος - ἀποφάσει τοῦ ἐν Ἀθήναις Μικρασιατικοῦ Συλλόγου - σταλείς εἰς τὴν γειτονικὴν νῆσον Πάτμον ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐν αὐτῇ Ἱεροδιδασκαλείου τῆς Ἀποκαλύψεως, συντηρουμένου ὑπὸ τῆς αὐτόθι Ἱερᾶς Μονῆς Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου καὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις Συλλόγου τῶν Μικρασιατῶν. Ἡ θέσις δὲ αὕτη τότε ἦτο σημαντική. Διότι τὸ ἐν λόγω Ἱεροδιδασκολεῖον, ὅπως καὶ ὅλα γενικῶς τὰ ἐν τῷ ὑποδούλῳ Ἑλληνισμῷ πάσης φύσεως πνευματικὰ καθιδρύματα, κυρίαν ἀποστολὴν εἶχον τὴν σφυρηλάτησιν καὶ δημιουργίαν πατριωτικῶν κυρίως χαρακτήρων καὶ τὴν ἐν διαρκῇ ἐξάψει διατήρησιν τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος. Ἐν τῇ πραγματικότητι ὑπεῖχον θέσιν πατριωτικῶν πυρήνων καὶ ἐθνικῶν φρουρίων. Τούτου δοθέντος εἶναι εὔκολον νὰ ἀντιληφθῇ κανεὶς ποίας ἐκτάσεως εὐθύνας ἐπωμίζετο καὶ πόσον σημαντικὴ καθίστατο ἡ συμβολὴ τοῦ ἤδη τὰ ἐγκόσμια ἀρνηθέντος Ἀλεξάνδρου εἰ ςτὸν πολυποίκιλον, ἀδιάκοπον καὶ ἐν σιωπηρᾷ τραχύτητι διεξαγόμενον ἐθνικὸν ἀγῶνα. Εἰς τὸ ἥρεμον καὶ μονότονον περιβάλλον τῆς ἀκραίας τοῦ Δωδεκανησιακοῦ συμπλέγματος ταύτης νήσου, κίνδυνος ἐμφανὴς ἐκ μέρους τῶν τότε κατακτητῶν δὲν ὑφίστατο. Διότι ἡ Πάτμος καίτοι πατρὶς τοῦ Φιλικοῦ Ξάνθου καὶ ὀνομαστῶν πατριωτῶν ἔτυχε τῆς εὐνοίας τῶν κατακτητῶν νὰ κατοχυρωθῶσι διὰ σειρᾶς Σουλτανικῶν «φιρμανίων», «ἱρατέδων» καὶ «φετβάδων» τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξίου Γ΄ τοῦ Κομνηνοῦ διὰ χρυσοβούλου ἀναγνωρισθέντα προνόμιά της ὡς ΑΥΤΟΔΕΣΠΟΤΟΥ ΚΑΙ ΑΥΤΟΚΥΡΙΑΡΧΟΥ ΜΟΝΑΧΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ, ἅτινα ἐσεβάσθη καὶ ἡ Γαληνοτάτη Δημοκρατία τῶν Δογῶν τῆς Βενετίας καὶ αὐτὸ τὸ Βατικανὸν μὲ τὴν ἐκδοθεῖσαν βούλαν.

Ἡ παραμονὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν Πάτμω ὑπῆρξε βραχυχρόνιος, ἀλλ' ἀποδοτικὴ εἰς ἐθνικούς καρπούς. Εἰργάσθη μὲ πραγματικὴν ψύχωσιν καὶ ἔνθεον ζῆλον, ἐπισύρας βαθεῖαν τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἀγάπην τοῦ Πατμιακοῦ περιβάλλοντος, τοῦ ὁποίου μὲ εἰλικρινῆ λύπην ἀπεχωρίσθη καὶ τοῦτο ἵνα παράσχη τὰς περιζητήτους ἐθνικάς του ὑπηρεσίας εἰς ἄλλους σημαντικωτέρους τομεῖς.

ΕΝ ΤΗ ΑΦΕΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ ΤΟΥ

† Ὁ Βερροίας καὶ Ναούσης ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ εἰς τὴν ἀφετηρίαν τῶν πολυμόχθων καὶ σκληρῶν Ἐθνικῶν ἀγώνων του ἐν τῇ γεραρᾷ καὶ μαχητικῇ ἀκροπόλει τῆς Ὀρθοδοξίας τῇ περιπύστῳ Μητροπόλει τῆς Ἐφέσου (Μικρᾶς Ἀσίας) ὡς Ἐπίσκοπος αὐτῆς ὑπὸ τὸν ψιλὸν τίτλον «Μυρίνης».

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΦΕΣΟΝ ΤΗΝ ΜΑΧΗΤΙΚΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΙΝ

ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΥΠΟ ΤΟΝ ΥΨΙΛΟΝ ΤΙΤΛΟΝ "ΜΥΡΙΝΗΣ,,

Κατὰ τὸ ἔτος 1905 κληθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Ἐφέσου, τοῦ ὀνομαστοῦ διὰ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὴν εὐγένειάν του κυροῦ Ἰωακείμ τοῦ Εὐθυβούλη ἀπεβιβάζετο εἰς τὴν Μικρασιατικὴν γῆν ὅπου εὔελπι διηνήγετο τὸ μέλλον διὰ μίαν πολύπλευρον καὶ πολυσχιδῆ Ἐθνικοθρησκευτικήν δρᾶσιν μέσω τοῦ ὑποδούλου Ἑλληνισμοῦ. Ὀλίγον ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς του ἐχειροτονήθη εἰς Ἱερέα ἐν Σωκίοις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ὑπὸ τοῦ καλέσαντος αὐτὸν ὡς ἄνω Μητροπολίτου καὶ ἐστάλη ὡς ἐπίτροπος αὐτοῦ ἐν τῷ τμήματι Ἀδραμυττίου παρὰ τὸν ὁμόνυμον κόλπον ὅπου ἤνθουν καὶ ἤκμαζον πυκνοκατωκοιμέναι κοινότητες ὁμογενῶν.

Ἐν τῇ διοικήσει τοῦ ἐπικαίρου ἐκείνου τμήματος τῆς ἐπαρχίας Ἐφέσου ἐπὶ μίαν πενταετίαν ἐπεδείξατο ἔκτακτα διοικητικὰ προσόντα ἐπισπασάμενος ἐπανειλημμένως τὴν εὐαρέσκειαν τοῦ κυριάρχου Μητροπολίτου καὶ τῶν ἐν Κυδωνίαις προξενικῶν ἀρχῶν τοῦ ἐλευθέρου Βασιλείου.

Ἀκόμη ἐνθυμοῦνται οἱ κάτοικοι Ἀδραμυττίου καὶ τῶν πέριξ τὸν «Πάτερ Ἀλέξανδρον», ὅπως καὶ σήμερον τὸν ὀνομάζουσι, διότι πράγματι ὑπῆρξεν ὁ πατὴρ τοῦ λαοῦ διοργανώσας τὴν Κοινότητα Ἀδραμυττίου μὲ τὸ δημιουργικόν του πνεῦμα, συνενώσας καὶ συνασπίσας περὶ ἑαυτὸν ὅλα τὰ μαχητικὰ στοιχεῖα, καταβαλὼν πᾶσαν προσπάθειαν διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἀγαπηθεὶς ὄχι μόνον παρὰ τῶν Χριστιανῶν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῦ τουρκικοῦ λαοῦ. Ἀληθῶς ὡς ὅλοι οἱ Ἀδραμυττινοὶ ἀναφέρουσι ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου Δηλανᾶ ἦτο ὁ χρυσοῦς αἰὼν διὰ τὸν Ἀδραμύττιον.

Εἰς ἀναγνώρισιν καὶ ἐπιβράβευσιν τῶν πολυτίμων καὶ πολυειδῶν ὑπηρεσιῶν του ἐν τῷ ὡς εἴρηται τμήματι τοῦ Ἀδραμυττίου, ἐκλεγεὶς ἐπίσκοπος τῆς Ἐπαρχίας Ἐφέσου ὑπὸ τὸν ψιλὸν τίτλον Μυρίνης, ἐχειροτονήθη ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Ἁγίας Ἄννης τοῦ Κορδελιοῦ Σμύρνης τὴν 18ην Ἰουλίου Κυριακὴν τῶν Πατέρων τοῦ ἔτους 1910, παραμείνας ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἐπὶ ἑπταετίαν, μέχρι τοῦ ἔτους 1917. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του καὶ ὑπὸ τὴν ἄμεσον αὐτοῦ ἐποπτείαν καὶ ὑποκίνησιν ὁλόκληρος ἡ Μητροπολιτικὴ αὐτοῦ περιοχὴ εὑρίσκετο ἐν πατριωτικῷ ὀργασμῷ. Ἕνας συνωμοτικὸς μηχανισμὸς μὲ ἄριστα ὀργανωμένον δίκτυον καὶ μεθοδικότητα ἐλειτούργη καθ' ὅλην τὴν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως περιοχὴν διὰ τὴν συστηματικὴν ὑπονόμευσιν τοῦ κυριάρχου κατακτητοῦ. Ἰδιαιτέρως ἡ προσοχὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου, μὲ τὴν ἐνδεικνυομένην σύνεσιν εἶχε στραφῆ εἰς τὰ σχολεῖα διὰ τὴν σφυρηλάτησιν Ἑλληνοπρεπῶν χαρακτήρων. Ἐνί λόγω ἦτο ἡ ψυχὴ πάσης ἐθνικῆς πρωτοβουλίας καὶ κατευθύνσεως. Ἡ ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν δεσποτῶν τοιαύτη δρᾶσις του ὄχι μόνον δὲν ἦτο εὐχερὴς καὶ ἄμοιρος προφανῶν κινδύνων, ἀλλ' ὁδήγει εἰς τὴν ἀ-

σφαλῆ αὐτοῦ ἐξόντωσιν καίτοι μετὰ μεγάλης περισκέψεως ἐκάλυπτε τὰς ἐνεργείας του.

Οἱ ὀπαδοὶ ἰδίᾳ τῆς τριανδρίας τοῦ Νεοτουρκικοῦ κομιτάτου μετὰ μόλις συγκρατουμένου μίσους παρηκολούθουν τὴν δρᾶσιν του διαρκῶς ἐκτοξεύοντες ἀπειλὰς καὶ ἐφιστῶντες τὴν προσοχὴν του διὰ τὰς ὀδυνηρὰς συνεπείας τῆς πατριωτικῆς του δράσεως. Ἀλλ' ὁ Ἀλέξανδρος μὴ ἀνεχόμενος νὰ προσανατολισθῆ πρὸς ἄλλην πορείαν πλὴν ἐκείνης ποὺ διέγραφεν ἡ «Ἐθνικὴ πυξὶς» διὰ τὴν πρὸς τὰ πεπρωμένα τῆς Φυλῆς ἐξύψωσιν τῆς βαρομετρικῆς αὐτῶν στάθμης ὄχι μόνον δὲν ἀνέκοπτε τὸν ἐνθουσιασμόν του, ἀλλ' ἀντιθέτως ἐνέτεινε τὴν δραστηριότητά του παρέχων ἑαυτὸν παράδειγμα. Οὐδὲν ἐλογίζετο τοὺς κινδύνους. Οὐδὲν ἐλογίζετο τὸν ἐνεδρεύοντα εἰς κάθε βῆμα του μαρτυρικὸν θάνατον. Διότι τὴν θυσίαν εἰς τὸν βωμὸν τῶν ἐθνικῶν ἰδεωδῶν τὴν ἐθεώρει ἱερὸν καθῆκον. Ἀφ' ἧς στιγμῆς περιεβλήθη τὸ σχῆμα τοῦ ἱερωμένου ὁ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ οὐδένα συμβιβασμὸν ἤ ὑποχώρησιν ἠνείχετο εἰς ὅ,τι ἀφεώρα τὴν ἀποστολήν του, ἔναντι τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Ἦτα κρατήρ ἐθνικοῦ Ἡφαιστείου τοῦ ὁποίου τὴν πυρακτωμένην λάβαν οὐδὲν ἠδύνατο ν' ἀναχαιτήση.

Εἶναι πράγματι Κυκλώπειοι ὀγκόλιθοι αἱ εἰς τὸ Μικρασιατικὸν οἰκοδόμημα τοῦ Ἑλληνισμοῦ προστεθεῖσαι ἀπὸ τὰ πρῶτα τῆς σταδιοδρομίας του βήματα ὑπηρεσίαι. Ὁ Ἀλέξανδρος ἔδωσε τὸν τόνον τῆς ἐθνικῆς κινήσεως, ἐκεῖ ὅπου ἐτάχθη. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐπετάχυνε τὸν κυκλοφοριακὸν ρυθμὸν εἰς τὰς ἐθνικὰς ἀρτηρίας. Καὶ τοῦτο παρὰ τὰς συνεχεῖς ἀντιξοότητας καὶ περιπλοκάς.

Εὑρισκόμεθα ἤδη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πρώτου Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου. Ἡ Ἑλληνικὴ πατρὶς παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Ἀντάντ ἀγωνίζεται διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ὑποδούλου Ἑλληνισμοῦ. Εἰς τὸ Δυτικὸν μέτωπον ὁ τόσον ἀδόξως τελευτήσας στρατάρχης Πεταίν καθήλωσε τὰς στρατιὰς τοῦ Φὸν - Κρόμπριτς πρὸ τοῦ θρυλικοῦ Βερντέν. Εἰς τὴν Μακεδονίαν αἱ Ἑλληνικαὶ μεραρχίαι μὲ τὴν λόγχην ἀγωνίζονται κρατερῶς ἀναβιῶσαι μὲ τὰ οὐρανομήκη τρόπαιά των τοὺς θριάμβους τοῦ Μαραθῶνος, τῶν Θερμοπυλῶν, τοῦ Βουλγαροκτόνου καὶ τὴν ἀποθεωτικὴν ἐποποιΐαν τῶν Βαλκανικῶν πολέμων. Σκιρτᾷ ἀπὸ ἐθνικὸν παραλήρημα ἡ ψυχὴ τοῦ γενναίου Ἀλεξάνδρου. Ὁραματίζεται τὴν τρισένδοξον κοσμοκρατορίαν μας ἀναδυομένην μέσῳ τῆς ἀχλύος τοῦ ἱστορικοῦ ὁρίζοντος.

Ἡ αἱματηρὰ σύρραξις συνεχίζεται. Καὶ ἡ περιοχὴ τῆς δικαιοδοσίας του ἂν δὲν εἶναι πλησίον δὲν εἶναι καὶ τόσον μακρὰν ἀπὸ τὸ θέατρον τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων, ποὺ ἐπεξετάθη ἤδη εἰς τὰ στενὰ τῶν Δαρδανελλίων μὲ τὰς ἐκ τοῦ Μούδρου τῆς Λήμνου ἀποβατικὰς ἐπιχειρήσεις τῶν Βρεττανο - Αὐστραλῶν. Καὶ ἐντείνεται ἡ παρακολούθησις τῶν Μικρασιατικῶν παραλίων καὶ τῶν εἰς αὐτὰ καὶ ὑπὸ διάφορα προσχήματα δρώντων πατριωτῶν. Οὕτω πρῶτος μεταξὺ πρώτων παρὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν ἰδιότητά του, συλλαμβάνεται ὁ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ὡς ἐπικίνδυνος ὑποκινητὴς καὶ ἀποστέλλεται εἰς ἐξορίαν εἰς τὰ Μικρασιατικὰ βάθη.

Μακρὰν τῶν Χριστιανῶν του, μακρὰν τοῦ πολιτισμοῦ, ὑφιστάμενος ἀνατριχιαστικὰς δοκιμασίας, ἀνεκδιηγήτους βαναυσότητας καὶ ἀπεριγράπτους κακουχίας, στερήσεις καὶ μαρτύρια, ψυχικὸν κάματον καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐκτοπίσεώς του, καθ' ἣν ἐπανειλημμένως ἠπειλήθη ἡ ζωή του, ὄχι μόνον δὲν ἐκάμφθη, ἀλλ' ἀντιθέτως ὡσεὶ ἀντλῶν νέας δυνάμεις

ΕΝ ΤΗ ΑΚΜΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΕΩΣ ΤΟΥ

† Ὁ νῦν Βερροίας καὶ Ναούσης ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ὅτε ἦτο πρῶτον κατέστη Μητροπολίτης Ἀνέων (Σωκίων πρὸ τριακονταετίας. Ἡ ἰς τὸ ἀέβιον καὶ σπινθηροβόλον βλέμμα του κατοπτρίζεται ἡ μαχητικότης καὶ ἀποφασιστικότης του ἐγκαινιάζοντος τὸ Ἀρχιερατικὸν του στάδιον ἀγωνιστοῦ.

δίκην «ἀναγεννωμένου ἐκ τῆς τέφρας του φοίνικος», διετήρησε ἀκμαῖον καὶ ζωηρὸν τὸ ἠθικὸν καὶ ἐθνικὸν φρόνημα. Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐξορίας του τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον διαισθανόμενον τοὺς κινδύνους ποὺ διέτρεχε, δὲν ἔπαυσεν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν δι' ἀμέσων καὶ ἐμμέσων διαβημάτων παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ νὰ ἐνεργῇ, πλὴν ἐπὶ ματαίῳ, διὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν του. Τὸ ποίμνιόν του γνωρίζον τὸ μαχητικόν του ἀνάστημα καὶ τὸν φλογερόν του πατριωτισμὸν καὶ πληροφορούμενον τὰ ἐν τῇ ἐξορίᾳ δεινοπαθήματά του, διαρκῶς περιέβαλε τὸν μάρτυρα Ἱεράρχην μὲ ἔτι μεγαλύτερον σεβασμόν καὶ ἀγάπην, μὲ πραγματικὴν λατρείαν καὶ ἀφοσίωσιν. Ἡ ἐθελοθυσία του διὰ τὰ πεπρωμένα τῆς φυλῆς τὸν εἶχε καταστήσει καὶ δικαίως ἴνδαλμα καὶ εἴδωλον ἐν τῇ θεοσώστῳ ἐπαρχίᾳ του. Γενικὸν θέμα συζητήσεως καὶ ἀντικείμενον ζωηροτάτων σχολίων ἐπὶ μακροὺς μῆνας ἀπὸ τὸ Φανάριον μέχρι τῶν Ἀθηνῶν, ἀπετέλει ἡ ἐξορία τοῦ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ὅστις ἦτο ὁ χοχλοβραχίων τοῦ πληροφοριακοῦ δικτύου τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ Συμμαχικοῦ στρατηγείου. Ἐντεῦθεν ἡ ἀγωνία καὶ ἡ συγκίνησις τῶν χριστιανῶν του. Ἕτερος ἐξ ἴσου σπουδαῖος λόγος ποὺ ἐνέβαλεν εἰς ἀνησυχίας καὶ τρόμον τοὺς πληθυσμούς τῆς Μητροπόλεώς του, ἦτο, ὅτι ἐνετάθη τὸ κῦμα τῆς τρομοκρατίας εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε αἱ σποραδικαὶ κατ' ἀρχὰς βιαιοπραγίαι ἐναντίον τῶν Χριστιανῶν νὰ μεταβληθῶσιν εἰς ὁμαδικούς φόνους, βιαίας ἐξισλαμίσεις καὶ ἀκατονόμαστα ὄργια εἰς βάρος τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου.

Ἡ παρουσία τοῦ Μητροπολίτου Ἀνέων (Σωκίων) Ἀλεξάνδρου συνεκράτη τὴν κατάστασιν καὶ οὐδεὶς ἐτόλμα ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του νὰ θίξῃ Χριστιανὸν ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς. Διότι εἶχε τὴν παρρησίαν καὶ τὸ σθένος νὰ διαμαρτύρεται ἐντόνως καὶ στιγματίζῃ δημοσίως τὰς αὐθαιρεσίας καὶ παρεκτροπὰς τῶν κυριάρχων, ὁσάκις δὲν κατόρθωνε διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ - τὴν ὁποίαν μὲ ἀξιοθαύμαστον εὐφυΐαν ἐχρησιμοποίει - ν' ἀποσοβῇ τὸν ἑκάστοτε, ὡς Δαμόκλειον σπάθην, ἐπικρεμάμενον κατὰ τῶν Χριστιανῶν του κίνδυνον.

Ἡ ἐκ τῆς ἀκουσίας ἀπομακρύνσεώς του δημιουργηθεῖσα κατάστασις ἀπεκορύφωσε κυριολεκτικῶς τὸν τρόμον τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου, τὸ ὁποῖον ἔμεινε ἐκτεθειμένον καὶ ἀνυπεράσπιστον εἰς τὴν διάκρισιν καὶ βουλιμίαν τῶν τσέτηδων.

Εὐτυχῶς μὲ τὴν διάσπασιν τοῦ Μακεδονικοῦ Μετώπου ἐπῆλθεν καὶ τὸ τέρμα τῆς πρώτης παγκοσμίου συρράξεως μὲ τὴν νίκην τῶν Δυτικῶν Συμμάχων καὶ τὴν ἀποβίβασιν τῆς νικηφόρου Ἑλληνικῆς στρατιᾶς εἰς τὴν Ἰωνικὴν γῆν. Καὶ μὲ αὐτὴν ἡ ὡς ἐκ θαύματος διάσωσις τοῦ Ἁγίου Ἀνέων (Σωκίων) Ἀλεξάνδρου, ὅστις καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἕδρα ντου.

Εἶναι δύσκολον νὰ περιγραφῇ ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ ἡ χαρὰ τοῦ ποιμνίου του ἐπὶ τῇ ἀνελπίστῳ διασώσει καὶ ἐπανόδῳ του.

Ὁλόκληρος ἡ Ἐπαρχία ἐπὶ ποδὸς ἐν πανδήμῳ καὶ παλλαϊκῷ συναγερμῷ ἐξῆλθε τῆς ὡραίας καὶ γραφικῆς πόλεως τῶν Σωκίων πρὸς προϋπάντησιν καὶ ὑποδοχὴν του. Συγκινητικωτάτη δὲ ὑπῆρξε ἡ ἐπακολουθήσασα συνάντησις Ποιμνίου καὶ Ποιμενάρχου.

Μέσω φρενιτιωδῶν ἐκδηλώσεων ἐθνικοῦ παραληρήματος καὶ ἀκρατήτου ἐνθουσιασμοῦ, ἐνῶ οἱ κώδωνες τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἐπαρχίας του ἔκρουον χαρμοσύνως καὶ ὁ ἀντίλαλός των ἐδόνει καὶ συνεκλόνιζε τὴν ἀτμόσφαιραν καὶ διεσταυροῦντο μὲ τὸν θωπευτικὸν χαιρετισμὸν ποὺ ἔφερε ἡ

μυροβόλος τοῦ Αἰγαίου αὔρα ἀπὸ τὴν πολυστένακτον «μητέρα πατρίδα», ὁ ἄξιος ἀξίων Ἀρχιερεύς, ὁ ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΝΕΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, δακρύων ἐκ συγκινήσεως, διέσχισε τὰς κεντρικὰς ὁδούς τῆς πόλεως τῶν Σωκίων.

Ἀκολουθούμενος καὶ ἐπευφημούμενος διαρκῶς ὑπὸ ἑνὸς πλήθους πυρέσσοντος ἐξ ἐθνικῆς ἀγαλλιάσεως, ἀλαλάζοντος θορυβωδῶς, κατασπαζομένου τὰς χεῖρας του μὲ συγκίνησιν καὶ εἰς παντοίας ἐκδηλώσεις προβαίνοντος διὰ νὰ διατρανώσῃ τὴν πίστιν καὶ εὐγνωμοσύνην του πρὸς τὸν λαοφίλητον ἀγωνιστὴν Ἱεράρχην του, κατηυθύνθη εἰς τὸν πολιοῦχον ναὸν τῆς ἕδρας του, ὅπου ἔλαβε χώραν ἐπιβλητικὴ δοξολογία καὶ εὐχαριστήριος δέησις ἐπὶ τῇ διασώσει καὶ ἐπανόδω του. Τῇ ἐπιούσῃ κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν περιβεβλημένος τὴν Ἀρχιερατικήν του στολὴν πλαισιουμένην μὲ τὰ βαρύτιμα διακριτικὰ τῆς ἀκαταλύτου ἰσχύος καὶ παντοδυναμίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ περιστοιχούμενος ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ κλήρου, ἐτέλεσε τὴν θείαν λειτουργίαν. Εἰς συμπαγῆ κύματα αἱ χιλιάδες τῶν πιστῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ ἐν ὑποβλητικῇ ἐκστάσει καὶ εὐλαβῇ σιγῇ ἐνσωματωμένοι ἐν τῇ ὑπερεκχειλιζούσῃ πλημμυρίδι τῆς ἐθνικῆς ὑπερδιεγέρσεως, ἀκροῶνται ἐν κατανύξει τῆς θείας λειτουργίας.

Τὸ εὐσεβές ἐκκλησίασμα συνέχον καὶ τὴν ἀναπνοήν αὐτοῦ ἀκόμη, μεταρσιοῦται εἰς ἐξαϋλωμένους κόσμους καὶ καταλαμβάνεται ἀπὸ ἀνέκφραστον γοητείαν καὶ θρησκευτικὸν οἶστρον. ὅταν παλλομένη καὶ ὑποτρέμουσα ἀπὸ ἱερὰν συγκίνησιν ὑψοῦται ἡ φωνὴ τοῦ πολυσεβάστου Ἱεράρχου «ΑΝΩ ΣΧΩΜΕΝ ΤΑΣ ΚΑΡΔΙΑΣ».

Τὰ Σώκια καὶ ὁλόκληρος ἡ περιφέρειά των ἐπὶ ἡμέρας ἐτίμησαν τὴν ἐπάνοδον τοῦ στοργικοῦ των Μητροπολίτου Ἀλεξάνδρου μὲ πανδήμους συγκεντρώσεις, ἑορτασμούς ὡς καὶ πανηγύρεις. Διότι ὁμολογουμένως ἡ ἐπάνοδος τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἔλαβε τὴν ἔκτασιν ἐθνικῆς ἑορτῆς. Καὶ δεδικαιολογημένως. Διότι εὐθὺς ἀμέσως ἐκόπασεν ὁ εἰς βάρος τῶν Χριστιανῶν του σάλος. Ἡ θρασύτης τῶν τσέτηδων καὶ τουρκοκρητῶν κατέπεσε καὶ ἐξέλειπεν. Οἱ Χριστιανοί ἀνεθάρρησαν. Ἡ παρουσία τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐδημιούργησεν ὅλας ἐκείνας τὰς προϋποθέσεις, αἵτινες δημιουργοῦσι τὴν ἀτμόσφαιραν καὶ τὸ αἴσθημα τῆς ἀσφαλείας. Οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ὑψώσῃ χεῖρα ἀδικίας κατὰ τῶν Χριστιανῶν του. Εἰς τοὺς κατακτητὰς ἐνέπνεε τὸν σεβασμὸν καὶ τὸν φόβον. Εἰς δὲ τοὺς Χριστιανούς του βαθυτάτην πίστιν καὶ αὐτοπεποίθησιν ἐπὶ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν πεπρωμένων τῆς Φυλῆς.. Τὴν ἐπάνοδόν του ἀπεθανάτησε καὶ ἡ λαϊκὴ Μοῦσα. Πλεῖστα ποιήματα μὲ ὡραίους καὶ πλήρεις ἐθνικοῦ παλμοῦ στίχους συνετέθησαν πρός τιμήν τοῦ μεγάλου Ἱεράρχου καὶ ἀδαμάστου πατριώτου καὶ ἐδιδάσκοντο εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Ἐπαρχίας του. Ἀτυχῶς ἐλάχιστα διεσώθησαν, μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ τὸ κατωτέρω εἰς τοὺς στίχους τοῦ ὁποίου κατοπτρίζεται ὁ θαυμασμὸς καὶ ἡ βαθεῖα ἀγάπη τῶν Χριστιανῶν του καὶ ἐξαίρεται ἡ θυσία καὶ ἡ συμβολὴ του εἰς τοὺς ἐθνικούς ἀγῶνας.

Μὲ τὴν ἐπάνοδον ἐκ τῆς ἐξορίας του καὶ ἐκ τῆς αὐτόχρημα θριαμβευτικῆς καὶ μεγαλειώδους ὑποδοχῆς ἣν τῷ ἐπεφύλαξαν οἱ Χριστιανοί τῆς ἐπαρχίας του, ἐτερματίζετο ἁπλῶς μία φάσις τῆς θρυλλικῆς του σταδιοδρομίας. Καὶ διηνοίγετο νέον στάδιον σκληρῶν ἐθνικῶν ἀγώνων καὶ ἀδυσωπήτου πάλης μὲ τὴν ἐμφάνισιν εἰς τὸ προσκήνιον «ἀσπόνδων φίλων» τῆς ἐθνικῆς μας ἀποκαταστάσεως. Οὕτω ὁ ἀγών τοῦ Μητροπολίτου ΑΝΕ-

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΓΩΝΑΣ ΤΟΥ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΟΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΡΟΜΑΧΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

ΕΠΑΝΟΔΟΣ ΕΚ ΤΗΣ ΕΞΟΡΙΑΣ

(Ἐπὶ τῇ ἀνελπίστῳ διασώσει του ἀπὸ τοῦ θανάτου καὶ τὰ δεινὰ μαρτύρια τῆς ἐξορίας ὁ ΑΛΥΤΡΩΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΣΩΚΙΩΝ ἀπηθανάτισε εἰς ἐλεγειακοὺς στοίχους τὸ ἐθνικὸν ἔργον τοῦ Μεγάλου Προμάχου Μητροπολίτου ΑΝΕΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ καὶ ἤδη ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ.

Εἶναι στιγμὴ τρισάγιος καὶ ὥρα θεσπεσία.
Καρδίαι ἀναπάλλονται γερόντων καὶ νηπίων.
Ὅλοι τὸ γόνυ κλίνατε! Ἀπὸ τὴν ἐξορίαν.
Ὁ Μάρτυς καὶ ὁ Ἅγιος μᾶς ἔρχεται δακρύων.

Τοῦ μαρτυρίου στέφανος τὸ μέτωπόν του στέφει.
Καὶ τοῦ θανάτου τὴν χροιὰν στὸ πρόσωπόν του ἔχει.
Ὁ θάνατος ὑπέκυψεν εἰς τὴν ἁγιωσύνην.
Καὶ ἐσεβάσθη ἔμφοβος ἔξοχον καλωσύνην.

Εἰπέ, πατέρα ἅγιε, μεγάλε εὐλογημένε.
Ὁποῖα βάσανα πληγὰς καὶ ἐμπαιγμοὺς ὑπέστης.
Εἰπέ, πατέρα ἄγρυπνε, κλεινὲ καὶ δοξασμένε.
Ἐβασανίσθης, ἔπεσες, ἀπέθανες, ἀνέστης;

Ἀνέστη εἰς ἀνάστασιν εὐδαίμονα, ἁγίαν.
Ὡς ἄλλος ἄγγελος Θεοῦ κηρύττει οὐρανίαν.
Χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν, πεποίθησιν καὶ πίστιν.
Εἰς τ' οὐρανοῦ καὶ εἰς τῆς γῆς τὸν ἄρχοντα καὶ κτίστην.

Ὅλοι τὸ γόνυ κλίνατε! Φιλήσατε τὸ χῶμα
Ὅπου πατεῖ ὁ ἅγιος. Φιλήσατε τὸ στόμα.
Ὅπου ἀπείρως εὐλογεῖ ἐχθροὺς καὶ συκοφάντας
Ὅπου ἐνθέρμως δέεται κοὶ συγχωρεῖ τοὺς πάντας.

Ποιμὴν τοῦ Ἔθνους ἔνθεος ἐν μέσῳ τῶν αἰώνων.
Τὰ τέκνα του ἐν τῇ ζωῇ πιστῶς θὰ ὁδηγήσῃ
Ἀδάμας ἀκηλίδωτος καὶ ἄστρον φωτοβόλον
Τῆς ἱστορίας τὰς γραμμὰς ἐνδόξως θὰ στολίσῃ.

Ἐν Σωκίοις τῇ 20 Ἰουνίου 1918

ΧΡΙΣΤΟΦ. Ν. ΣΑΡΙΚΑΣ

ΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ἐλάμβανε πολυμέτωπον μορφὴν καὶ καθίστατο δυσκολώτερος καὶ σκληρότερος. Διότι διεξήγετο πλέον ἐναντίον ἐχθροῦ ὑπούλου καὶ συμμάχου παρασπονδήσαντος σιωπηρῶς καὶ πλήττοντος ἐν ἀνέσει χαιρεκάκως ἐκ τῶν νώτων καὶ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς.

Ἦτο ἡ ἐποχὴ τοῦ ἐθνικοῦ μας μεσουρανήματος. Τὰ ὄνειρα τῆς Φυλῆς μὲ τὰ ὁποῖα ἀπὸ τοῦ λίκνου μέχρι τοῦ φερέτρου δεκάδες γενεῶν ἐξετράφησαν εἰσήρχοντο εἰς τὴν ὁδὸν τῆς πραγματοποιήσεως. Ἀπὸ μηνῶν ἡ τεύουσα τῆς Ἰωνίας μὲ σημαντικὸν καὶ ἐκτεταμένον τμῆμα τῆς ἐνδοχώρας της εὑρίσκετο ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς γαλανολεύκου ποὺ ἐκυμάτιζεν ὑπερήφανα καὶ κολπούτο μὲ τὴν μυρωμένη καὶ θωπευτικὴ αὔρα τοῦ Αἰγαίου.

Ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς μὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς ἀποβατικούς του σχηματισμούς, φορεύς πολιτισμοῦ, ἐλευθερίας καὶ ἰσοπολιτείας καὶ ἐγγυητὴς ζωῆς, τιμῆς καὶ περιουσίας δι' ὅλους ἀδιακρίτως θρησκεύματος, ἐθνικότητος καὶ φυλῆς, μὲ τὴν ἄμεμπτον στάσιν του ἐδικαίωσε τὴν φήμην, τοὺς θρύλλους καὶ τὴν ἱστορίαν του. Τὴν ἀξιοποίησιν ὅμως τῶν τεραστίων εἰς χρῆμα καὶ αἷμα θυσιῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τὴν ἀποτελεσματικὴν συμβολὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ εἰς τὴν νίκην τῶν συμμαχικῶν ὅπλων, κακοί καὶ φθονεροί δήθεν σύμμαχοι καὶ προστάτιδες δυνάμεις ἤρχισαν νὰ ὑποσκάπτουν καὶ ὑπονομεύουν. Οὕτω ἐκτὸς τῶν ἀφθόνων πολεμικῶν ὑλικῶν μέσων ποὺ ἐξησφαλίσθησαν εἰς τὴν ἐν διαλύσει τότε Ὀθωμανικὴν Αὐτοκρατορίαν διὰ τοῦ ἀπεσταλμένου τότε Γάλλου ἀντιπροσώπου Φραγκλὲν - Μπουγιὸν καὶ ἀνεσυνεκροτήθη ὁ Τουρκικὸς στρατός, αἱ ἀποβιβασθεῖσαι Ἑλληνικαί δυνάμεις, ὀλίγον βραδύτερον εὑρέθησαν ἀντιμέτωποι καὶ τῶν Ἰταλικῶν μεραρχιῶν εἰς τὴν περί τὸν Μαίανδρον περιοχήν, εἰς τὴν ὁποίαν περιελήφθησαν καὶ τὰ ὡραῖα καὶ γραφικὰ Σώκια.

Ἡ παρουσία τῶν Ἰταλῶν εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Μαιάνδρου ἐγένετο ἀφορμὴ νέων δοκιμασιῶν καὶ δεινῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου. Οἱ Τοῦρκοι ὑπὸ τὴν παγερὰν ἀδιαφορίαν τῶν Ἰταλικῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν, εὗρον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπιδοθῶσιν ἀνενόχλητοι εἰς τὴν ἰκανοποίησιν τῆς ἐκδικητικῆς των μανίας ἐναντίον τῶν Χριστιανῶν.

Ἡ θέσις τοῦ Μητροπολίτου Ἀνέων Ἀλεξάνδρου κατέστη αὐτόχρημα δραματική. Διεξῆγε διμέτωπον ἀγῶνα. Ἡ ἀποφασιστική καὶ ἀνένδοτος στάσις του ἐναντίον τοῦ ἀπροσδοκήτου νέου συγκυριάρχου ἐκτὸς τῆς βίας χρησιμοποιοῦντος ἐπιτυχῶς τὸ ὅπλον τῆς ὑπουλότητος, τῆς ἀλωπεκώδους πολιτικῆς τῶν δελεαστικῶν παροχῶν, ἐκίνησε κατ' αὐτοῦ τὴν μῆνιν τῶν Ἰταλῶν τῶν ὁποίων τὰ σχέδια ἐξουδετεροῦντο καὶ ἀνετρέποντο διὰ τῆς παρουσίας του. Συνέπεια τῆς σθεναρᾶς καὶ πατριωτικωτάτης αὐτῆς στάσεώς του ὑπῆρξεν ἡ νέα ἐκτόπισίς του.

Εἶναι δέ εὐτύχημα διὰ τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, ὅτι ὡς τόπος τῆς δευτέρας ἐξορίας του ὡρίσθη ἡ Σμύρνη, κατεχομένη τότε ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ. Ἡ νέα δοκιμασία διὰ τὸν γενναῖον Ἱεράρχην ἀποχωρισθέντα καὶ πάλι ντοῦ προσφιλοῦς του Ποιμνίου, ὑπῆρξε τὸ σύνθημα καὶ τὸ ἔναυσμα νέων ἀδιαπτώτων ἐθνικῶν ἀγώνων πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις. Ἐν στενῇ ἐπαφῇ καὶ ἐπικοινωνίᾳ εὑρισκόμενος μετὰ τῶν Χριστιανῶν του καὶ πληροφορούμενος μέχρι τελευταίας λεπτομερείας τὰ ἐν τῇ Μητροπόλει του διαδραματιζόμενα εἰς βάρος τοῦ ποιμνίου του, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἔπαυσε ὑψῶν φωνὴν διαμαρτυρίας στιγματίζων σφοδρῶς καὶ μὲ τὰ μελανώτερα χρώματα τὰ ἀνήκουστα ὄργια καὶ προβαίνων εἰς ἀδιάκοπα καὶ ἔντονα διαβήματα πρὸς τὰς μεγάλας δυνάμεις καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ διάσωσιν τῶν Χριστιανῶν του.

ΜΙΑ ΠΟΛΥΚΡΟΤΟΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ ΤΟΥ ΕΞΟΡΙΣΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΝΕΩΝ (ΣΩΚΙΩΝ) Κ. Κ. † ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

ΑΠΟ ΤΗΝ "ΝΕΑΝ ΗΜΕΡΑΝ,, ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΜΥΡΝΗ Ἰούνιος 1920. Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ διαβήματος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὴν Ἰταλικὴν Κυβέρνησιν σχετικῶς μὲ τὰ ἐν τῇ πκριφερεία Σωκίων διαπραττόμενα ὑπὸ τῶν Τσετῶν ὄργια, ἐθεώρησα ὑποχρέωσιν νὰ παρακαλέσω τὴν Α. Σ. τὸν Μητροπολίτην Σωκίων (Ανέων)κ. Ἀλέξανδρον Δηλανᾶν ἀνεψιὸν τοῦ ἀοιδίμου ἀρχιεπισκόπου Σύρου καὶ Τήνου Ἀλεξάνδρου τοῦ Λυκούργου, ὅπως εὐαρεστηθῇ νὰ διαφωτίσῃ διὰ τῆς «Νέας Ἡμέρας» τὸ Ἑλληνικὸν καινὸν ἐπὶ τοῦ αἱματηροῦ καὶ τραγικοῦ τσύτου γεγονότος.

Ὡς γνωστὸν, ὁ τολμηρὸς καὶ φιλόπατρις αὗτος ἱεράρχης καὶ κατὰ τὴν τρομερὰν διὰ τὸν ὁμογενῆ πληθυσμὸν περίοδον τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, ἐν τῇ πρὸς τὸ παίμνιόν του στοργῇ ἀντετάχθη εἰς τοὺς Νεοτούρκους οἵτινες καὶ τὸν ἐξώρισαν κατὰ τὸν Αὔγουστον τοῦ 1917, ἀποστείλαντες αὐτὸν σιδηροδρομικῶς μέχρι Σουτλὲτσ ἐκεῖθεν δὲ ἐπὶ κάρρου, καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ δρόμου πεζῇ, εἰς τὸ Τουρκικὸν χωρίον Τσιβρὴλ, τῆς ἐπαρχίας Ἀφιὸν Καρὰ - Χησσὰρ.

Ὁ Σεπτὸς ἱεράρχης παρέμεινεν ἐν τῇ ὀδυνηρᾷ ταύτῃ ἐξορία, τὰ μύρια ὑφιστάμενος ψυχικῶς καὶ σωματικῶς ἐπὶ δεκαοκτὼ ὅλους μῆνας ἀπελευθερωθεὶς ἅμα τῇ ἀνακωχῇ.

Ἤδη εὑρίσκεται διὰ δευτέραν ἤδη φορὰ ἐξόριστος ἐκ τῆς ἕδρας τῆς ἐπαρχίας του,εὐτυχῶς εἰς Σμύρνην, καὶ τοῦτο χάρις εἰς τὴν ἐπιμονήν του, ὅπως μὴ πορευθῇ εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Οἱ Κεμαλικοὶ ὑπεχρεώθησαν νὰ τοῦ ἐπιτρέψουν ὡς τόπον διαμονῆς τήν Σάμον καὶ τοῦτο φοβούμενοι μήπως πᾶσα βία ἐξασκουμένη ἐπὶ τοῦ Μητροπολίτου. ἐξεγείρῃ τοὺς Χριστιανοὺς τῆς περιφερείας Σωκίων, εἰς τρόπον ὥστε νὰ τοὺς παρέξῃ πράγματα, δεδομένου ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς δέν ἀπέχει πολὺ τῶν Σωκίων. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι κατὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἁγίου Σωκίων ὑπεβοηθήθη ὑπὸ τῶν Ἰταλικῶν ἐν Σωκίοις στρατιωτικῶν ἀρχῶν.

Ἤδη ὁ Ἅγιος Σωκίων διαμένει ἐν Σμύρνῃ, παρακολουθῶν ἀγρύπνως τὴν ἐν Σωκίοις ἐξελισομένην τραγωδίαν, καθιστῶν ἐνημέρους τοὺς ἡμετέρους κύκλους τῶν ἁρμοδίων καὶ εὑρισκόμενος ἐν στενῇ ἐπαφῇ μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Δυνάμεων.

—Σεβασμιώτατε, ἠρωτήσαμεν τὸν Ἅγιον Σωκίων, ἔχετε γνῶσιν τοῦ γενομένου διαβήματος τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως πρὸς τὴν Ἰταλικὴν διὰ τὰ ἐν τῇ περιφερείᾳ Σωκίων διαπραττόμενα ὄργια τῶν Τσετῶν —Βεβαίως. Ἔχων ὑπ' ὄψιν τὴν ἐν Σωκίοις ἀφόρητον τῶν Χριστιανῶν

κατάστασιν, ἐζήτησα τὴν προστασίαν τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως παρουσιασθεὶς εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸν κ. Ὕπατον Ἀρμοστήν, πρὸς τοὺς ὁποίους ἐξέθεσα πάσας τὰς πληροφορίας μου, ἀναμφισβητήτου ἀκριβείας.

—Ἐπληροφορήθην ὅτι προηγουμένως ἀπετάθητε καὶ πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Δυνάμεων.

—Μάλιστα. Παρουσιάσθην εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους Ἀγγλίας καὶ Ἰταλίας καθὼς καὶ εἰς τὸν Ἰταλὸν συνταγματάρχην κ. Τζορτάνο, ἐκθέσας τὴν κατάστασιν καὶ παρακαλέσας ὅπως ἐνεργοῦντες καλλιτερεύσωσι τὴν θέσιν τῶν χριστιανῶν μου. Μοὶ ὑπεσχέθησαν ὅτι θὰ πράξωσι πᾶν τὸ δυνατόν, δυστυχῶς ὅμως οὐδὲν πρακτικὸν ἀποτέλεσμα παρετηρήθη ἕκτοτε.

—Ὁποῖα σαφῆ γεγονότα κατεγγείλατε;

—Γενικῶς ἡ κατάστασις τῶν χριστιανῶν τῆς πόλεως καὶ ὅλης τῆς περιοχῆς Σωκίων εἶνε ἀξιοθρήνητος. Διατελοῦν ἐν στενῷ ἀποκλεισμῷ. Ἀπαγορεύεται αὐτοῖς νὰ ἐμπορεύωνται, νὰ ταξειδεύωσι, νὰ ἐξέρχωνται εἰς τὴν ὕπαιθρον χώραν εἰς τὰ κτήματά των. Ἐὰν τολμηρός τις χριστιανός, ὑπείκων εἰς τὴν πίεσιν τῆς πείνης τολμήσῃ νὰ μεταβῇ εἰς τὸν ἀγρόν του, δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ πλέον. Θὰ φονευθῇ ἀγρίως. Τοιούτων φόνων ἔχω ὄχι πλέον καταλόγους, ἀλλὰ βιβλίον ὁλόκληρον, μὲ τὰ ὀνόματα τῶν φονευθέντων, τὰς περιστάσεις ὑφ' ἃς διεπράχθη ὁ φόνος, τὰς χρονολογίας κτλ. Πάντες οἱ Ἕλληνες ὑπήκοοι τῶν περιφερειῶν Σωκίων καὶ Νέας Ἐφέσου εὑρίσκονται εἰς τὰς φυλακάς.

Ἐπίσης οἱ πρόκριτοι ὅλων τῶν χριστιανικῶν κοινοτήτων τῶν περιφερειῶν τούτων, καὶ ὁ ἱερεὺς τοῦ χωρίου Γέροντα ἀπὸ πολλῶν μηνῶν σήπονται εἰς τὰς φυλακάς. Τελευταίως τὴν Μεγάλην Παρασκευήν, συνελήφθησαν ἐν αὐτῇ τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἐρρίφθησαν εἰς τὰς φυλακὰς τὰ μέλη τῶν Κοινοτικῶν Σωματείων Σωκίων, μόνον διότι ἦσαν πρὸ ἐτῶν ἱδρυταὶ καὶ μέλη ἑνὸς Μουσικογυμνασιακοῦ Συλλόγου. λειτουργοῦντος σημειώσατε δυνάμει Κυβερνητικῆς ἀδείας! Τὸ δὲ περίεργον εἶναι ὅτι εἰς τὰς φυλακὰς Σωκίων φθίνουσι καὶ νεαραὶ ὑπάρξεις οἱ μαθηταὶ τῆς Ἑλληνικῆς Σχολῆς, ἡλικίας 13 ἐτῶν καὶ ἄνω, διότι πρὸ διετίας καὶ μετὰ τὴν ἀνακωχὴν παρέστησαν τὴν «Ἀντιγόνην» φορέσαντες Ἑλληνικὰς ἐνδυμασίας! Βλέπετε ὅτι ἡ τραγωδία ἔχει καὶ τὴν κωμικήν της ὄψιν. Ἔπειτα ἔχομεν τὴν ἀφόρητον καὶ ἐπαχθῆ φορολογίαν. ὑφ' οἱαδήποτε προσχήματα.

Συντελεῖται οὕτω ἐκεῖ εἰς ἀπηνὴς διωγμός, μία συστηματικὴ ἐξόντωσις παντὸς τοῦ χριστιανικοῦ. Τρομοκρατοῦσι τὴν ὕπαιθρον χώραν, διὰ φόνων καὶ κρεουργημάτων, ἀποκλείοντες οὕτω τοὺς ἀγρότας ἐντὸς τῶν Σωκίων καὶ τῶν χωρίων, ἀποτελουμένων ὅλων ἀπὸ ἀμιγεῖς χριστιανικοὺς πληθυσμούς, εἰς τρόπον ὥστε νὰ τοὺς ἐξαναγκάσουν ἢ εἰς τὸν ἐκ πείνης θάνατον, δεδομένου ὅτι μόνος πόρος ζωῆς των εἶνε ἡ καλλιέργεια τῶν ἀγρῶν, ἢ εἰς τὸν κρύφα ἐκπατρισμόν, ὁπότε καὶ δημεύεται πᾶσα ἡ κτηματική των περιουσία. Ἀλλὰ δὲν ἀρκοῦνται εἰς τὸν περιορισμὸν αὐτόν.

Ἐντὸς τῶν Σωκίων καὶ τῶν εἰρημένων χωρίων, τοὺς ἀέργους πλέον τούτους δυστυχεῖς, ἀπογυμνώνουσι ἀναφανδὸν ἐν μέσῃ ὁδῷ. Τὰ γεγονότα ταῦτα δὲν ἐπιδέχονται οὐδεμίαν διάψευσιν ἢ ἀμφισβήτησιν, καθ' ὅσον κατ' ἐπανάληψιν δι' ἐκθέσεών μου ἐπισήμων κατηγγέλθησαν ὑπ' ἐμοῦ καὶ πρὸς τὰς Ἰταλικὰς ἐν Σωκίοις στρατιωτικὰς ἀρχὰς καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς αὐτόσε διαμονῆς μου. Τελευταίως ἡ ἐξοντωτικὴ αὕτη

ἐνέργεια τῶν Τούρκων ἐνετάθη ἀγριωτάτη. Οἱ φόνοι ἐπολλαπλασιάσθησαν. Καθίσταται ἤδη τελείως προβληματικὴ ἡ θέσις τῶν χριστιανῶν μου εἰς τὴν κόλασιν ἐκείνην τῆς θηριωδίας;

—Ἀνεγνώσατε τὴν σχετικὴν διάψευσιν τῶν σφαγῶν Σωκίων;

—Παίζουν μὲ τὰς λέξεις καὶ μάλιστα «ἐν οὐ παικτοῖς». Σφαγαὶ κατὰ τὴν κυριολεξίαν δὲν συνέβησαν. Ἀλλὰ τί εἶνε οἱ φόνοι οἱ διαπραττόμενοι καθ' ἑκάστην εἰς ὅλην ἐκείνην τὴν δύσμοιρον περιοχήν: Ἀλλὰ ἡ τακτικὴ αὐτὴ τοῦ Γραφείου τοῦ τύπου δὲν μ' ἐκπλήττει. Ἀγνοῶ εἰς τίνα ἐπιρροὴν ὑπέκυψε ὅπως κυκλοφορήσῃ τὴν διάψευσιν ταύτην τῶν σφαγῶν. Ἀλλὰ τί τὸ ὠθησε νὰ διαψεύσῃ αὐτὴν ταύτην τὴν ἐξορίαν μου, γενομένην κατὰ τὸν Μάρτιον, τὴν ὁποίαν ἐξορίαν μου καὶ ἐπισήμως διὰ τηλεγραφήματός μου κατέστησα γνωστὴν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν.

—Ὁποῖα ἡ ἐντύπωσίς σας ἐκ τῶν συνομιλιῶν σας μετὰ τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ κ. Γούναρη, ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τῶν τραγικῶν τούτων γεγονότων;

—Ὁμολογῶ, ὅτι μὲ συνεκίνησε, τόσον τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Βασιλέως ὅσον καὶ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ διὰ τὴν δύστηνον ἐπαρχίαν μου. Γνωρίζετε ὅτι ἡ περιφέρεια Σωκίων. μετὰ τὴν Σμύρνην καὶ τὰς Κυδωνίας, εἶνε ἡ πλέον συμπαγὴς Ἑλληνικὴ περιφέρεια ἀποτελουμένη ἐκ 40 χιλιάδων καὶ πλέον Ἑλλήνων, κατεχόντων τὰ σκῆπτρα καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ εἰς τὴν γεωργίαν. Μία οἰκονομικὴ ἀρτηρία ἀπαραίτητος διὰ τοὺς πνεύμονας τῆς Σμύρνης. Καὶ ὅμως ὁ μέχρι τῆς χθὲς ἀνθηρὸς οὗτος Ἑλληνικὸς πληθυσμὸς σήμερον ὑπὸ τὸ κράτος τῆς βίας καὶ τῆς τυραννίας τείνει νὰ μαρανθῇ καὶ ἐξαλειφθῇ ὁλοσχερῶς. Τὴν ὅλην αὐτὴν μελανὴν εἰκόνα τῶν ἐν Σωκίοις καὶ ἁπάσῃ τῇ περιοχῇ συμβαινόντων τὴν ἔχει αὐτὸ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἀγγλίας, διὰ τῶν ἐκθέσεων τοῦ Ἄγγλου ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ κ. Οὐάτερφιλδ, διαμείναντος ἐν Σωκίοις ἐπὶ ἀρκετὸν χρόνον, μέχρι τῆς βιαίας ἐκδιώξεώς του ὑπὸ τῶν τσετῶν. Τί κάμει ὁ πολιτισμένος κόσμος, ὁ διεξαγὼν ἕνα καταστρεπτικὸν πόλεμον ὑπὲρ τῶν ἐλευθεριῶν τῶν λαῶν;

Ὁ Σεβασμιώτατος διειέλει ἐν ἄκρα συγκινήσει ὅταν μοὶ ἔδιδε τὴν εἰκόνα ταύτην. Ἐθεώρησα ὅθεν καθῆκόν μου νὰ τῷ ζητήσω συγγνώμην καὶ νὰ ἀποσυρθῶ, εὐχαριστῶν αὐτὸν θερμῶς δια τὸν κόπον εἰς ὃν τὸν ὑπέβαλον.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΠΕΡΓΑΜΟΥ - ΑΔΡΑΜΥΤΤΙΟΥ

Ἐπὶ πατριαρχείας τοῦ ἀειμνήσου κυροῦ Μελετίου διαχωρισθείσης τῆς Ἐπαρχίας Ἐφέσου εἰς τμῆμα Μαγνησίας, μετὰ τινος περιοχῆς εἰς τμῆμα Βρυούλων καὶ εἰς τμῆμα Περγάμου - Ἀδραμυττίου, ἐξελέγη Μητροπολίτης Περγάμου - Ἀδραμυττίου ὁ Ἀνέων Ἀλέξανδρος. Εἰς τὴν νέαν του ὅμως θέσιν δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ μεταβῇ καὶ τοῦτο ἐκ λόγων πολιτικῶν καὶ τῇ ἐπιμόνῳ ὑποδείξει τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἐξηκολούθησε δὲ παραμένων ἐν Σωκίοις, καθ' ὅσον τὰ ἰταλικὰ στρατεύματα ἐν τῷ μεταξὺ εἶχον καταλάβει τὴν ἐν λόγῳ περιοχήν, τὴν νέαν Ἔφεσον καὶ τὰ ὡραῖα Σώκια.

Μὲ τὴν κατάληψιν τῆς Σμύρνης ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, κῦμα ἀγριοτάτων σφαγῶν καὶ ἐξουθενώσεως τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου ἐξαπελύθη εἰς τὰ παράλια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, μηδ' αὐτῆς τῆς ἰταλοκρατουμένης περιοχῆς ἐξαιρουμένης ὅπου τὰ διαπραττόμενα ὑπὸ τῶν ἀτάκτων ὀρδῶν τῶν Τσετῶν ἐγκλήματα ἐλάμβανον χώραν, ἂν ὄχι ὑπὸ τὴν εὐμενῆ οὐδετερότητα τῶν οἰκείων ἀρχῶν κατοχῆς, πάντως ὅμως ὑπὸ τὴν παγερὰν αὐτῶν ἀδιαφορίαν. Ἰδιαιτέρως τρομακτικαὶ καὶ φρικώδεις ἦσαν αἱ σφαγαὶ τοῦ Ἀϊδινίου καὶ τῶν πέριξ χωρίων κατοικουμένων ὑπὸ συμπαγοῦς Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ.

Ἡ ἐπιδειχθεῖσα αἱμοβορία καὶ θηριωδία ἀνήκουστος καὶ ἄνευ προηγουμένου ἐν τῇ ἱστορίᾳ θ' ἀποτελεῖ ἐσαεί στῖγμα καὶ κηλίδα διὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Ὁ ἀριθμὸς τῶν σφαγέντων ὑπερέβη τὰς 2.500, τῶν δὲ ἀπαχθέντων γυναικοπαίδων ὁ ἀριθμὸς ἀναβιβάζεται εἰς ὀκτακόσια.

Τὴν αἱματηρὰν αὐτὴν τραγωδίαν ποὺ συνεκλόνισε βαθύατατα τὴν ἑλληνικὴν ψυχὴν διεξετραγώδισε δι' ἐντόνων καὶ καυστικῶν τηλεγραφικῶν διαμαρτυριῶν ὁ τότε Τοποτηρητὴς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἡλιουπόλεως (Ἀϊδινίου) καὶ Μητροπολίτης Ἀνέων κ.κ. Ἀλέξανδρος καὶ ἡ Δημογεροντία τῆς πληγείσης πόλεως τοῦ Ἀϊδινίου, πρὸς τοὺς ἰσχυρούς, τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη καὶ τὰς διεθνοῦς κύρους ὀργανώσεις. Ἐκ τῶν κατωτέρω τηλεγραφημάτων ἀποκαλύπτεται μία ἀκόμη πτυχὴ τοῦ πολυπλεύρως πατριωτικοῦ ρόλου ποὺ διεδραμάτισεν ἐν τῷ ἀλυτρώτῳ ἑλληνισμῷ ὁ ΑΠΟ ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΥ ΤΗΣ ΣΑΜΟΥ ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ κ.κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΗΛΑΝΑΣ, ὁ ἀκατάβλητος ἀγωνιστὴς καὶ διαπρύσιος κῆρυξ τῆς μεγάλης ἰδέας, ὁ οὐδέποτε ὑποστείλας ἀπὸ πεντηκονταετίας μέχρι σήμερον τὴν σημαίαν τῶν ἐθνικῶν ἀγώνων.

Κατόπιν τῆς ἐξεγερθείσης παγκοσμίου συνειδήσεως διὰ τὰς διαπραττομένας ὠμότητας καὶ κακουργίας ὑπὸ τῶν βαρβάρων στιφῶν τῶν ἀτάκτων, ἀποκτήσας ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς ἐλευθερίαν κινήσεων ἤρχισε προελαύνων ραγδαίως πρὸς τὰ ἀχανῆ Μικρασιατικὰ βάθη. Ὁ Ἀλέξανδρος μὲ ἀσυγκράτητον ἐνθουσιασμὸν, ἀγαλλίασιν καὶ χαράν, παρακολουθῶν τὰς νίκας τοῦ ἐθνικοῦ στρατοῦ καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ὑποδούλων ἀδελφῶν διὰ συγκινητικῶν τηλεγραφημάτων ἐξέφραζε τὰ προσωπικὰ αὐτοῦ αἰσθήματα καὶ διηρμήνευε τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ ποιμνίου του πρὸς τὸ ἔθνος, τὴν κυβέρνησιν καὶ τὰς νικηφόρους μεραρχίας, ἐξάπτων ἰδίᾳ τὸ φρόνημα τῶν ἡρωϊκῶς μαχομένων στρατιωτῶν.

Ἀπὸ τὴν πληθὺν τῶν ὡραίων καὶ ἐμπνευσμένων αὐτῶν τηλεγραφημάτων, διὰ τῶν ὁποίων σφυρηλατοῦντο ἔτι στενώτεροι οἱ δεσμοὶ τῆς ἐθνικῆς ἀλληλεγγύης μεταξὺ ἐλευθέρων καὶ ὑποδούλων, παραθέτομεν τὸ κατωτέρω

ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΙΑ Α·Ι·ΔΙΝΙΟΥ — ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

Πρόεδρον
Παγχριστιανικοῦ Συλλαλητηρίου
Αἴθουσα Κάρνεζη
Ἀμερικὴ — Νέαν Ὑόρκην

Πολυπαθὴς Κοινότης Ἀϊδινίου θρηνοῦσα 2.500 θύματα ἐχθρικῆς θηριωδίας καὶ 800 γυναικόπαιδα ἁπαχθέντα ὑπὸ Τσετῶν διαμαρτύρεται μὲ πόνον ψυχῆς ἱκετεύουσα εὐγενικὸν ἔθνος νέου κόσμου ὅπως ἐπέμβῃ καὶ περισώσῃ ἐναπομείναντας ὁμογενεῖς.

Ἡ Δημογεροντία Ἀϊδινίου

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΝΕΩΝ (ΣΩΚΙΩΝ) — ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

Πρόεδρον
Παγχριστιανικοῦ Συλλαλητηρίου
Αἴθουσα Κάρνεζη
Ἀμερικὴ — Νέαν Ὑόρκην

Ἐκ μέσου τῶν καπνιζόντων ἀκόμη ἐρειπίων μαρτυρικῆς πόλεως καὶ περιοχῆς Ἀϊδινίου φρίττων διὰ τὰς νέας ἐχθρικὰς ὠμότητας καὶ ἀγριότητας διαμαρτύρομαι ἐντόνως ἐνώπιον ὅλου τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου καὶ ἐκλιπαρῶ ἐπέμβασιν Χριστιανικῆς Ἀμερικῆς πρὸς διάσωσιν ἐναπομεινάντων χριστιανῶν Μικρᾶς Ἀσίας.

Μητροπολίτης Ἀνέων ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
Τοποτηρητὴς Ἀϊδινίου

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΝΕΩΝ — ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

Πρόεδρον Ἐθνοσυνελεύσεως
Κύριον Λομβάρδον
Ἀθήνας

Διακηρύξατε ἱπποτικῷ λαῷ ἐλευθέρας Ἑλλάδος εὐγνωμοσύνην ἀπεριόριστον ἀπελευθερώσει κατοικων Κοιλάδος Μαιάνδρου θυσίαις εὐγενῶν καὶ ἡρωϊῶν τέκνων του.

Ὁστᾶ ἐνδόξων προγόνων ἱστορικῶν πόλεων Μαγνησίας, Μιλήτου, Παιωνίου σκιρτῶσιν ἐξ ἐθνικῆς χαρᾶς καὶ ὑπερηφανείας καὶ ἥρωες Μυκάλης ἀρχαῖοι τε καὶ νεώτεροι τέρπονται καὶ ἀγάλλονται ἐπὶ συντελεσθέντι μεγαλειώδει γεγονότι.

† Ο ΑΝΕΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

ὑπέχον θέσιν διακηρύξεως, ἀπευθυνθείσης πρὸς τὸν λαὸν τοῦ Ἐλευθέρου Βασιλείου διὰ τοῦ τότε προέδρου τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως κ. Λαμβάρδου, ὡς λίαν χαρακτηριστικὸν τῶν ἐνδομύχων σκέψεων καὶ τῆς ἀτμοσφαίρας μέσω τῆς ὁποίας ἀνέπνεε καὶ εἰργάζετο ὁ γεραρὸς Ἱεράρχης.

Η ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΙΣ ΤΟΥ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ

Ἀπὸ θριάμβου εἰς θρίαμβον καὶ ἀπὸ νίκης εἰς νικην αἱ ἔνδοξαι καὶ δαφνηφόραι ἑλληνικαί μεραρχίαι ὁδεύουσαι καὶ μὲ ἀκατάσχετον ὁρμὴν προελαύνουσαι πρὸς τὰ ἄξενα καὶ ἀχανῆ Μικρασιατικὰ βάθη, κατόπιν πολυμήνων, αἱματηροτάτων ἀλλὰ νικηφόρων καὶ θρυλικῶν τιτανομαχιῶν εὑρέθησαν πρὸ τῆς Ἁλμυρᾶς ἐρήμου. Εἰς τὸ ἀκρότατον τοῦτο ὅριον τῆς ἐν διαμελισμῷ Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας. Ἐκεῖθεν ἤρχισε τὸ ἀνιστόρητον Μικρασιατικὸν δρᾶμα, ποὺ δὲν ἤργησεν νὰ μεταβληθῇ εἰς ἐθνικὴν τραγωδίαν. Τί συνέβη; Τί ἐμεσολάβησεν; Ποῖος κακὸς Δαίμων ἐφθόνησε τὴν ἐθνανάστασίν μας; Τὸν λόγον ἐπ' αὐτοῦ ἔχει ἡ ἱστορία. Γεγονὸς ὅμως ἀναμφισβήτητον εἶναι, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ εἶχε δηλητηριασθεῖ. Αἱ ἑλληνι καὶ μεραχίαι ἤρχισαν ὑποχωροῦσαι. Καὶ οἱ ἑλληνικοί πληθυσμοί εἰς ἀδιάκοπον νῆμα πενθίμου καὶ θλιβερᾶς συνοδείας ἠκολούθουν τὰ ἔνοπλα τμήματα ἐγκαταλείποντες τὰ πάντα. Τὸ τραγικὸν σύνθημα «ὁ σώζων ἑα- σωθήτω» εἶχεν ἤδη δοθῇ.

Μεταξύ τῆς ἀτέρμονος φάλαγγος τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου ποὺ διεσώθη εἰς τὰς Ἑλληνικὰς ἀκτάς εὑρίσκετο καὶ ὁ πολυπαθὴς τῆς περιπύστου Μητροπόλεως Ἀνέων Ἀρχιερεύς, ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τοῦ Ποιμνίου του, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ μοῖρα ἐπεφύλαξεν μίαν ἀκόμη ἴσως τὴν σκληροτέραν ἀπὸ τὰς δοκιμασίας πο ὑεῖχεν ὑποστῇ μέχρι τότε. Μὲ καιρίως τετρωμένην τὴν ἐθνικήν του φιλοτιμίαν, συντετριμμένος ἀπὸ τὸν πόνον καὶ τὸ πένθος διὰ τὴν κατάρρευσιν τοῦ ὡραίου ἐθνικοῦ οἰκοδομήματος ποὺ μόλις ἤρχισε νὰ πυργοῦται, ὁ γενναῖος καὶ ὑπερήφανος ἀγωνιστὴς Ἱεράρχης ἀκολουθῶν τὸ ποίμνιόν του τὸ ὁποῖον διέσωσεν ὅλον συμμεριζόμενος τὴν τύχην του, ἔφθασε εἰς Σμύρνην ἔνθα ὁ ὑπέροχος καὶ μέγας ἀγωνιστὴς Ἐθνομάρτυς Χρυσόστομος ἠγωνίζετο ἀκόμη σκληρῶς καὶ ἀπεγνωσμένως ἡμέραν καὶ νύκτα πρὸς διάσωσιν τῶν καταφυγόντων εἰς Σμύρνην Χριστιανῶν. Ὁ διαπρέπων καὶ μέγας ἀληθῶς ἐκεῖνος Ἱεράρχης, ὁ προσενεγκών ἑαυτὸν ὁλοκαύτωμα εἰς τὸν Ἱερὸν βωμόν τῆς Πατρίδος, συνοδία τῶν δύο Μητροπολι τῶν Περγάμου Ἀλεξάνδρου καὶ Ἐφέσου Χρ)μου, ἐπεσκέφθη τὰς ἑλληνικάς καὶ προξενικὰς ἀρχὰς ἐκλιπαρῶν ἵνα σταλῶσιν ἀτμόπλοια εἰς τὸν Ἀδριαμυτινὸν κόλπον εἰς Δικελί καί εἰς τὸν κόλπον τῆς Νέας Ἐφέσου πρὸς διάσωσιν χιλιάδων Χριστιανῶν.

Ἐν Σμύρνη, ὁ Περγάμου (Ἀνέων) Ἀλέξανδρος ἔμεινε μετὰ τοῦ Ποιμνίου του μέχρι τῆς Παρασκευῆς, προπαραμονῆς τῆς καταλήψεως τῆς Σμύρνης, ὁπότε μὲ ὅλον τὸ Ποίμνιόν του ἀνεχώρησε μὲ φορτηγὸν Νορβηγικόν ἀτμόπλοιον διὰ Χῖον, Σάμον καὶ Πειραιᾶ.

Φθάσας εἰς Ἀθήνας ἐστερεῖτο πάντων, καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν στοιχειωδῶν, παρὰ τοὺς πολυετεῖς μόχθους, τὰς μεγάλας θυσίας καὶ τοὺς ἀνεγνωρισμένους κατὰ τρόπον πανηγυρικὸν εὐθαρσεῖς πατριωτικούς του ἀγῶνας.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΖΙΧΝΩΝ

Μὲ τὴν βαθμιαίαν ἀποκατάστασιν τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου, τὴν ἐπελθοῦσαν σχετικὴν ψυχικὴν ἠρεμίαν καὶ τὴν διαχαραχθεῖσαν πράγματι κοσμογονικὴν πολιτικὴν τῆς συναδελφώσεως μετὰ τῆς γείτονος προαιωνίου ἐχθρᾶς ἐπικρατείας, ὀφειλομένην εἰς τὴν ρεαλιστικὴν πολιτικήν τῶν δύο μεγάλων καὶ ἐξόχων ἀναμορφωτῶν, τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου καὶ τοῦ Κεμάλ Ἀττατούρκ, ἐτέθη τέρμα εἰς τοὺς ἀτέρμονας αἱματηρούς ἀγῶνας μετὰ τῆς Τουρκίας.

Παρὰ τὴν ψυχικήν του ὀδύνην διὰ τὴν ἣν ἀπροσδόκητον τροπὴν ἔλαβεν ἡ ἐξωτερικὴ πολιτική διὰ τῆς ὡς τετελεσμένου πλέον γεγονότος ἀναγνωρίσεως τῆς ἐκκριζώσεως τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου, ὑπετάγη εἰς τὸ πεπρωμένον.

Παρέμεινε δὲ εἰς Ἀθήνας, παρά τὴν τότε κατάστασιν διερχόμενος τὰς ἡμέρα στου μεταξύ τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου, παρηγορῶν καὶ ὑπηρετῶν τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην τῆς ἠθικῆς του συμπαραστάσεως μὲ τὴν δεδοκιμασμένην ἀφιλοκέρδειαν καὶ εὐγένειαν τῆς ψυχῆς του, ἀδιαφορῶν ὡς πάντοτε δι' ἑαυτόν.

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἵνα ἀποκαταστήση τοὺς ἐν Ἑλλάδι πρόσφυγας Ἀρχιερεῖς του, ἐδιχοτόμησε πολλάς ἐπαρχίας του, ὠνόμασε τούτας προσωρινὰς Μητροπόλεις καὶ ἀποκατέστησεν ἐν αὐταῖς ὅλους τοὺς ἐμπεριστάτους Ἀρχιερεῖς. Εἰς τὸν Μητροπολίτην Περγάμου ἔλαχεν ἡ Ἱερά Μητρόπολις Ζιχνῶν, ἀποσπασθεῖσα ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας.

Οὕτω τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1924 ἐτοποθετεῖτο ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὡς Μητροπολίτης Ζιχνῶν μὲ ἕδραν τὴν ὁμώνυμον τῆς Ἐπαρχίας Φυλλίδος πρωτεύουσαν.

Ἐν τῇ θέσει ταύτῃ παρέμεινε ἐπὶ δεκαεξαετίαν, δούς νέας ἐπιτυχεστάτας ἐξετάσεις λαμπρᾶς καὶ θεαρέστου Ποιμαντορικῆς καὶ ἐθνικῆς δράσεως. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του καθιερώθη πλουσιώτατον κήρυγμα ἐθνικοθρησκευτικῆς διαφωτίσεως καθ' ὅλην τὴν ἐπαρχίαν μέχρι τῆς τελευταίας πολίχνης καὶ τοῦ πλέον ἀπομεμακρυσμένου συνοικισμοῦ. Ἐπηνδρώθησαν πλήρως τὰ ἐν τῇ περιφερεία κενὰ τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου διὰ τῆς κατὰ προτίμησιν τοποθετήσεως νέων καὶ δραστηρίων ἱερέων καὶ τῇ συνδρομῇ τῶν Κοινοτήτων ἐκτίσθη ὡραῖον Μητροπολιτικὸν Μέγαρον ἐν Νέᾳ Ζίχνῃ.

Οἱ κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας του, πάντοτε εὑρίσκοντες τὰς θύρας τῆς Μητροπόλεως ἀνοικτὰς καὶ πρόθυμον καὶ ἀνεξάντλητον εἰς στοργὴν καὶ συμπαράστασιν διὰ κάθε δίκαιον αἴτημά των τὸν ἀκαταπόνητον Ποιμενάρχην των, συνεσπειρώθησαν ψυχῇ τε καὶ σώματι περὶ τὸν Ἀλέξανδρον. Πρωτοστατῶν εἰς τὴν ἐκδήλωσιν πάσης ἐθνικῆς, ἐκπολιτιστικῆς καὶ κοινωφελοῦς δραστηριότητος καὶ ἐντὸς στοῦ πλαισίου τῶν ἀρχιερατικῶν του καθηκόντων καὶ πέραν τῶν ὁρίων αὐτῶν, ἐπέτυχε τὴν ἀρτισύστατον αὐτὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν ν' ἀναδείξη ἀνταξίων πολλῶν ἄλλων παλαιοτέρων.

Ἀλλὰ φεῦ! «τοῦ κύκλου τὰ γυρίσματα» ἦλθον καὶ πάλιν ν' ἀνακόψουν καὶ ἀνατρέψουν τὸ πλυσχιδὲς καὶ ἐθνοσωτήριον ἔργον τῆς μεγαλειώδους ἐθνικοθρησκευτικῆς ἐποποιΐας ποὺ ἀθόρυβα καὶ χωρὶς τυμπανοκρουσίας συνετελεῖτο ὑπὸ τοῦ κλεινοῦ προμάχου τῶν παραδόσεων τῆς πίστεως καὶ πατρίδος Κυροῦ Ἀλεξάνδρου εἰς τὰς περὶ τὸ φαλακρὸν Μενοίκιον θαμνώδεις ὑπωρείας καὶ τὰς ἐκτεταμένας πτυχώσεις τῶν πεδινῶν του κρασπέδων.

Οἱ Βούλγαροι, οἱ πέραν τοῦ Αἵμου καὶ τῆς Ροδόπης, σπηλαιώδεις Κάφροι τῶν Βαλκανίων, ἐπωφελούμενοι τῆς Καδμείας Ἀξονικῆς νίκης, ρακένδυτοι καὶ ἀνυπόδητοι, τρισάθλιοι καὶ ἐλεεινοί, ἀγέλη πειναλέων λύκων καὶ ἀνατριχιαστικῶν τρωκτικῶν, εἰσέβαλον ἀπὸ τὰ ἀφρούρητα ὁρόσημα εἰ στὸ ἑλληνικὸν ἔδαφος. Οὕτω κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1941 φάλαγγες συγκλίνουσαι ἀπὸ τῶν ὀχυρῶν τοῦ Ροῦπελ καὶ τοῦ μαρτυρικοῦ Νευροκοπίου καὶ διασταυρούμεναι ἐπὶ τῆς δημοσίας ἀπὸ Σερρῶν καὶ Δράμας ὁδοῦ, κατελάμβανον τὴν Νέαν Ζίχνην.

Καὶ χωρὶς ἀργοπορίαν ἔδιδον τὰς ἐξετάσεις τοῦ πολιτισμοῦ των μὲ τὰς λεηλασίας καὶ τὰς ἁρπαγάς. Καὶ ἤρχιζεν οὕτω ἡ θεομηνία τῶν Φαραωνικῶν πληγῶν καὶ διὰ τὴν πολυπαθῆ περιφέρειαν τῆς Νέας Ζίχνης.

ΒΙΑΙΑ ΕΚΤΟΠΙΣΙΣ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ

Ἀπηνὴς καὶ ἀγρία τρομοκρατία ἐπεβλήθη ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς Ἡ λειτουργία τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων ἀπηγορεύθη Διετάχθη ἡ ἀνάρτησις βουλγαρικῶν ἐπιγραφῶν εἰς τὰ καταστήματα. Ἀρκετὸς ἀριθμὸς οἰκιῶν ἐπετάχθη διὰ τὴν στέγασιν τῶν ἐπιδρομέων καὶ λυμεώνων. Ἡ αὐθαιρεσία καὶ ἡ διαρπαγὴ ἀπετέλεσαν τὴν πρώτην βαθμίδα ἐκδηλώσεως τῆς εὐνομίας των καὶ τὴν πρώτην ἔνδειξιν τῆς βαρομετρικῆς στάθμης τοῦ πολιτισμοῦ των.

Ἀπερροφημένοι ἀπὸ τὴν κραιπάλην τῶν ἐκβακχευμένων ὀργίων των μετὰ πέντε ἡμέρας ἀπὸ τῆς καταλήψεως τῆς πόλεως Ν. Ζίχνης ἤρχισαν αἱ βουλγαρικαὶ ἀρχαὶ τὰς ἐφόδους των καὶ τὰ ἱεροεξεταστικὰ μαρτύρια κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ Μητροπολίτου καὶ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως. Ἐπανειλημμένως ἀπεμόνωσαν τὸν πολιόν Ἱεράρχην εἰς ἕν δωμάτιον τῆς Μητροπόλεως, προέβησαν εἰς ἐρεύνας εἰς τὰ δωμάτια, τὰ ἔπιπλα καὶ τὰς ἐνδυμασίας τοῦ Μητροπολίτου τὸν ὁποῖον τελικῶς ἐξεδίωξαν ἐκ τοῦ Μητροπολιτικοῦ κτιρίου μετατρέψαντες αὐτὸ εἰς νοσοκομεῖον.

Τὴν κατάστασιν αὐτὴν ὄχι μόνον δὲν ἦτο δυνατὸν ν' ἀνεχθῇ ἀλλ' οὔτε καὶ ἐν σιωπῇ νὰ παρέλθῃ ὁ ἡρωϊκὸς ἀγωνιστὴς Ἱεράρχης. Δι' ὅ καὶ ἤρχισεν ἐντόνους διαμαρτυρίας πρὸς τὰς πάσης φύσεως ἐγκαθιδρυθείσας βουλγαρικὰς ἀρχάς. Ἐννοεῖται, ὅτι καὶ αἱ διαμαρτυρίαι καὶ τὰ διαβήματά του, «φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ», οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἐπέφερον. Αἱ ὁσημέραι ὅμως πλέον ἔντοναι, γενόμεναι διαμαρτυρίαι τοῦ ἐν δικαίῳ βρασμῷ ψυχῆς τελοῦντος Μητροπολίτου Ἀλεξάνδρου, ὡς μόνον ἀποτέλεσμα εἶχον νὰ ἐκτοπισθῇ ἐκ Νέας Ζίχνης, διὰ ν' ἀπαλλαγῶσι τῆς ἀνεπιθυμήτου παρουσίας του. Οὕτω περὶ τὰ τέλη Ἀπριλίου 1941, συλληφθεὶς διετάχθη νὰ μεταβῇ εἰς Σέρρας. Ἀλλ' ὁτολμηρὸς Ἱεράρχης ἀντὶ νὰ κατευθυνθῇ εἰς Σέρρας, πείσας τὸν ἀμαξηλάτην κατώρθωσε διὰ τῆς γεφύρας τοῦ Στρυμόνος νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

Οὕτω ἱκανοποιήθη ἡ ἐμπάθειά των ἀφ' ἑνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐξέλειπε καὶ τὸ τελευταῖον ἴχνος τῆς παθητικῆς ἀντιδράσεως, ὡς μόνου ἀπομείναντος ὅπλου κατὰ τῆς ἀπειλῆς τοῦ ἐκσλαυϊσμοῦ

Κατὰ τὴν διαίαν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων ἀπέλασίν του κατεληστεύθη καὶ ἀπεγυμνώθη τελείως, ἀφαιρεθέντων τῶν καλλιτέρων του Ἀρχιερατικῶν ἀμφίων.

Παραμείνας ἐπὶ τι διάστημα εἰς τὴν γερμανοκρατουμένην Θεσσαλο-

νίκην πρὸς διευθέτησιν τῶν ἐπιβαλλομένων διατυπώσεων διὰ τὴν συνέχισι ντοῦ ταξειδίου του εἰς τὰς Ἀθήνας κατόπιν ἀπὸ κοινοῦ ἐνεργειῶν μετὰ τοῦ ἀειμνήστου Θεσσαλονίκης Γενναδίου ἐπέτυχε τὴν ἔκδοσιν τῆς σχετικῆς ἀδείας. Εἰς τὰς Ἀθήνας παραμένων καίτοι εἶχε ν' ἀντιμετωπίση ὀξύτατον τὸ ἐπισιτιστικὸν πρόβλημα κατὰ τὴν τρομερὰν ἐκείνην περίοδον τοῦ λιμοῦ, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἔπαυσε ἐνδιαφερόμενος καὶ μεριμνῶν διὰ τὸ Ποίμνιόν του, τοῦ ὁποίου τὴν φωνὴν τῆς ἀπογνώσεως δι' ἐμπεριστατωμένων ἐκθέσεων μετεβίβαζε εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Μετέσχε καὶ προήδρευσε ὀργανώσεων συσταθέντων ὑπὸ προσφύγων τῆς περιφερείας του. Ἐπίσης συνειργάζετο καὶ μετὰ τῆς μεγάλης Βορειο-Ἑλλαδικῆς Ἐπιτροπῆς ἀγῶνος, ἥτις ἀγρύπνως παρηκολούθει διὰ τῶν πρακτόρων καὶ παραρτημάτων της τὰ ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ λαμβάνοντα χώραν, ἰδίᾳ ἐν τῇ Βουλγαροκρατουμένῃ περιοχῇ.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ

Τὰς γερμανικὰς ἀρχὰς κατοχῆς εἶχε πλήρως ἐξαγριώση ἡ δυσμενῶς διὰ το Ρσῖχ ἐξελισσομένη κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην γενικωτέρα κατάστασις, ἀσχέτως τοῦ ἐνσκήψαντος ἐν Ἀθήναις λιμοῦ καὶ τοῦ μακαβρείου θεάματος ποὺ παρουσίαζεν ἡ πρωτεύουσα τῶν μὲν πωλούντων τὰ ἀκίνητα καὶ τιμαλφῆ ἀντὶ πινακίου φακῆς, τῶν δὲ διεκδικούντων πεισμόνως καὶ ἀμφισβητούντων ἐπιμόνως ἀπὸ τοὺς κύνας τὴν κυριότητα τῶν ἀπὸ τὴν τράπεζαν «τῶν πλουσίων Λαζάρων κατακτητῶν» ἀπορριμάτων. Εἰς τὴν ἀπερίγραπτου φρίκης διάχυτον αὐτὴν ἀτμόσφαιραν τῆς κολάσεως, ὅπου ὡς τηκόμενος χρυσὸς ἐδοκιμάσθη ἡ ἀνθεκτικότης τῶν ἀγνῶν Ἑλλήνων, ἔζησεν ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα καὶ ὁ Ἀλέξανδρος συμμεριζόμενος τὰς δραματικὰς δοκιμασίας τῶν καλῶν Ἑλλήνων, καὶ προκρίνων τὸν θάνατον ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν ἐπόλξεων, πάσης ἄλλης λύσεως, ἣν ὑπαγόρευεν «ἡ πεῖνα» ὁ ἀδυσώπητος καὶ κακὸς αὐτὸς σύμβουλος.

Ἀλλ' εὐτυχῶς διὰ τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν. Καὶ τὴν δοκιμασίαν αὐτὴν κατόρθωσε νὰ ὑπερνικήση καὶ νὰ παράσχη ἔτι μεγαλυτέρας καὶ θετικωτέρας ὑπηρεσίας.

Κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1943 δι' ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐξελέγετο Μητροπολίτης τῆς χηρευούσης τότε Μητροπόλεως Βερροίας καὶ Ναούσης. Ἦτο ἡ περίοδος καθ' ἣν ἡ ἀμειλίκτως συνεχιζομένη αἱματηρὰ σύρραξις εἰσήρχετο εἰς τὴν ὀξυτέραν φάσιν της. Αἱ γερμανικαὶ ἀρχαὶ κατοχῆς εὑρισκόμεναι ἐν ἀδυναμίᾳ ν' ἀντιμετωπίσωσι τὰ διαρκῶς αὐξανόμενα πλήγματα ἐκ τῶν δολιοφθορῶν, ἐνέτειναν τὴν τρομοκρατίαν καὶ τὰ περιοριστικὰ μέτρα, προβαίνοντες εἰς ἀθρόας ἐκτελέσεις ἀθώων καὶ ἀνυπόπτων.

Συνεπείᾳ τῆς νέας αὐτῆς τροπῆς τῆς καταστάσεως, μύριαι καὶ ἀνυπέρβληται δυσχέρειαι προέβαλον διὰ τὴν χορήγησιν τῆς σχετικῆς ἀδείας ταξειδίου πρὸς μετάβασιν εἰς τὴν ἕδραν του τοῦ νεοεκλεγέντος Μητροπολίτου. Κυρίως ἡ πείσμων ἀντίδρασις προηρχετο ἐκ βουλγαρικῆς πλευρᾶς, δεδομένου, ὅτι διὰ τὰ εἰς Μακεδονίαν καὶ Θράκην ταξείδια, ἀπητεῖτο καὶ ἔγκρισι στῶν Βουλγάρων, οἱ ὁποῖοι κάθε ἄλλο ἢ μὲ καλὸν ὄμμα ἔβλεπον τὴν ἐπανατοποθέτησιν εἰς τὰς περιοχὰς ποὺ ἐποφθαλμίουν καὶ διεξεδίκουν. Τελικῶς κατόπιν ἑξαμήνων διαβημάτων καὶ διαφόρων ἐπεμβάσεων παρὰ ταῖς γερμανικαῖς ἀρχαῖς κατέστη δυνατὸν μόλις τὸ ἐσπέρας τοῦ

Σαββάτου τῆς 7ης Σεπτεμβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους νὰ φθάση εἰς τὴν νέαν του ἐν Βαρροία ἕδραν, ὅπου ἄνευ θορύβου καὶ ὑποδοχῶν ἔλαβεν χώραν ἡ ἐνθρόνισίς του.

Μὲ προφανῆ ἀγωνίαν καὶ εὔλογον συγκίνησιν ἐπληροφορήθη ὁλόκληρος ἡ ἐπαρχία τὴν ἄφιξιν καὶ ἐνθρόνισίν του. Ἡ γνωστὴ μακροχρόνιος δρᾶσις του, ἣν διεῖπεν σύνεσις καὶ πατριωτισμὸς ἀπαράμιλλος, δραστηριότης καὶ νηφαλιότης, ἐνέπλησεν θάρρους καὶ χαρᾶς τοὺς κατοίκους τοὶ ὁποῖοι ἐν τῷ προσώπῳ του διέβλεπον καὶ διησθάνοντο τὸν «ἐν καταλλήλῳ ὥρᾳ καὶ καταλλήλῳ θέσει» σθεναρὸν συνήγορον καὶ ἀντιλήπτορα τῶν δικαίων των. Καὶ αἱ ἐλπίδες καὶ αἱ προβλέψεις των ἐδικαιώθησαν πλήρως καὶ πανηγυρικῶς ὑπερβᾶσαι τὸ ὅριον πάσης τολμηρᾶς προσδοκίας.

Νουνεχὴς καὶ σώφρων, ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς ἀφίξεώς του, σφυγμομετρήσας ἐπὶ τῶν πραγματικῶν δεδομένων τὴν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ του ἐπικρατοῦσαν κατάστασιν, ἐπιμελῶς ἀπέφυγε πᾶσαν πρόκλησιν, προστριβὴν καὶ ἀκρότητα πρὸς τὰς τοπικὰς ἀρχάς κατοχῆς, ἐξ ὧν ὀφθαλμοφανῶς μόνον ζημία ἠδύνατο νὰ προκύψῃ καὶ ἐπιδείνωσις τῆς θέσεως τοῦ Ποιμνίου του.

Ἀντιθέτως θέσας εἰς ἐφαρμογὴν τὴν ὑψηλὴν πολιτικὴν τοῦ Φαναρίου συνισταμένην εἰς τὴν πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς ὑποκριτικὴν φιλοφροσύνην καὶ τοὺς διπλωματικούς ἑλιγμούς μὲ ἀξιοθαύμαστον ἀκροβολιστικὴν ἐπιδεξιότητα, ἐπέτυχε νὰ ἐπισύρῃ τὸν σεβασμὸν τῶν ἀρχῶν κατοχῆς καὶ ἐπιδαψιλεύων αὐταῖς ἐπιμανειακὰς περιποιήσεις ν' ἀποκοιμίζῃ τὴν σκληρότητα καὶ θηριωδίαν των. Μὲ ἄλλους λόγους ἐφήρμοζε τὸ λαϊκὸν σοφὸν «χέρι ποὺ δὲν μπορεῖς νὰ δαγκώσῃς, πρέπει νὰ τὸ χαϊδεύῃς».

Ἀποτέλεσμα τῆς ἐξ ἀδηρίτου τῶν πραγμάτων ἀνάγκης, ἐπιβληθείσης αὐτῆς τακτικῆς ἔναντι τοῦ κατακτητοῦ, ὑπῆρξεν ἡ καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν διάρκειαν τῆς ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων του, περιόδου τῆς κατοχῆς νὰ ἐπικρατήσῃ καθ' ὅλην τὴν περιφέρειάν του ἀδιατάρακτος ἠρεμία καὶ ν' ἀποφευχθῇ ἄσκοπος αἱματοχυσία καὶ ἀποδεκατισμὸς τῶν κατοίκων της.

Τυχὼν τῆς εὐνοίας τοῦ Γερμανοῦ Φρουράρχου κυρίου Μπούτι, ἀνδρὸς εὐσεβοῦς καὶ λογιωτάτου, γυμνασιάρχου ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ πατρίδι του, ἠδυνήθη νὰ διασώσῃ ὁλόκληρον τὴν περιοχήν, παρὰ τὰ σημειωθέντα εἰς πλείστας περιπτώσεις κρούσματα ἀνυπακοῆς, δολιοφθορῶν καὶ προκλήσεων, οὐδενὸς θύματος σημειωθέντος ἐν Βερροίᾳ.

Χαρακτηριστικὸν τῆς μεγάλης ἐπιρροῆς, ἣν ἐπέτυχε διὰ τῆς πολιτικότητός του ν' ἀσκῇ ἐπὶ τῶν ἑΓερμανικῶν ἀρχῶν κατοχῆς καὶ τοῦ μεγάλου σεβασμοῦ ποὺ ἐνέπνεε εἶναι καὶ ἡ ἐκ θαύματος διάσωσις ἐκ τοῦ ἐκτελεστικοῦ ἀποσπάσματος πεντήκοντα πέντε Βεροιέων ἐγκρίτων πολιτῶν ὡς καὶ ἑτέρων ὀγδοήκοντα, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ τότε δραστηρίου καὶ ἱκανοῦ Δημάρχου κ. Προκοπίου Καμπίτογλου ἀσκοῦντος μεγάλην ἐπιρροὴν ὡσαύτως ἐπὶ τοῦ κ. Φρουράρχου ὅστις διέμενε εἰς τὴν οἰκίαν του.

Ἡ δραματικὴ αὐτὴ ὑπόθεσις, ἥτις ἐπὶ ἑβδομάδας ἐκράτησεν ἐν ἀγωνιώδῃ ἐκνευρισμῷ τὴν Βέρροιαν καὶ ὁλόκληρον αὐτῆς τὴν περιφέρειαν ἔλαβε χώραν ὑπὸ τὰς ἑξῆς συνθήκας:

Οἱ ἀντάρται εἶχον φονεύσει ἕνα Ρουμᾶνον διδάσκαλον καὶ μίαν Ρουμανίδα διδασκάλισσαν. Πρὸς ἀντεκδίκησιν ἕνας Ρουμᾶνος στρατιώτης Σῖμος λεγόμενος, ὑπηρετῶν ἐν τῷ γερμανικῷ στρατῷ, κατώρθωσε νὰ φέρῃ ἐπάνω εἰς τοὺς στρατῶνας ὅλον τὸν πληθυσμὸν τῆς Βερροίας καὶ ἐξέλεξεν

ἀπὸ αὐτὸν 55 ἐκ τῶν προκριτοτέρων τοῦ τόπου διὰ νὰ τοὺς τυφεκίση τὴν ἐπιοῦσαν. Τούτους αὐθημερὸν ἐφυλάκισεν. Πλὴν αὐτῶν συνεκέντρωσε καὶ ἑτέρους ὀγδοήκοντα τοὺς ὁποίους ἔστειλεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

Τὴν σύλληψιν τῶν ἀνωτέρω, ἥτις κατετάραξεν ὅλον τὸν πληθυσμόν, ὡς ἐπληροφορήθη ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀλέξανδρος καὶ μαντεύων τὴν τύχην ἡ ὁποία τοὺς ἀνέμενε, χωρὶς καμμίαν ἄσκοπον ἀπώλειαν χρόνου, ἐπενέβη ἀμέσως παρὰ τῷ Φρουράρχῳ συνοδία τοῦ δραστηρίου Δημάρχου κ. Καμπίτογλου διὰ τὴν διάσωσίν των. Δι' ἐπιχειρημάτων πειστικῶν ἀποδεικνύων τὴν ἀθωότητα καὶ τὸ ἀνεύθυνον τῶν συλληφθέντων καὶ ἐπικαλούμενος τὴν μεγαλοψυχίαν του ἐπέτυχε νὰ ἀποφυλακίση καὶ σώση καὶ τοὺς πεντήκοντα πέντε μελλοθανάτους. Μὴ ὀρρωδῶν πρὸ οὐδενὸς κόπου καὶ οὐδεμιᾶς θυσίας διὰ τὸ προσφιλές του ποίμνιον καὶ συνοδευόμενος ὡς πάντοτε ὑπὸ τοῦ κ. Προκοπίου Καμπίτογλου διακριθέντος διὰ τὴν λαμπρὰν πατριωτικήν του δρᾶσιν, μετέβη εἰς τὸ ἐν Θεσσαλονίκη Γερμανικὸν Γενικὸν Ἐπιτελεῖον τοῦ Γερμανικοῦ στρατοῦ καὶ κατώρθωσε διὰ τῆς σθεναρᾶς καὶ συγκινητικῆς συνηγορίας του νὰ ἐπιτύχη τὴν διάσωσιν πολλῶν ἐκ τῶν ὀγδοήκοντα τῶν σταλέντων εἰς Θεσσαλονίκην.

Ὅταν τὸ Πάσχα τοῦ 1944 οἱ ἀντάρται Ἐαμοσλαῦοι ἐθανάτωσαν 21 ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας Γερμανούς μὲ πολλὰ βασανιστήρια καὶ τοὺς διεμέλησαν, ἡ ἐπέμβασις τοῦ Μητροπολίτου καὶ τοῦ Δημάρχου κ. Καμπίτογλου ἀφώπλισε τὸν κ. Φρούραρχον καὶ ἐσώθη ὁλόκληρος ἡ Βέρροια ἀπὸ φοβερὰν ἐκδίκησιν.

Μία πρόσθετος ἀναγνώρισις τῶν μόχθων καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν πρὸς τὸ Ἔθνος καὶ τὸν στρατὸν τοῦ μεγάλου καὶ διαπρεποῦς Ἱεράρχου, δίδει ἡ κατωτέρω μεταξὺ Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βερροίας καὶ Ναούσης καὶ τῆς 7ης Ταξιαρχίας ἀνταλλαγεῖσα ἀλληλογραφία ἐπ' εὐκαιρια τῆς μετασταθμεύσεως τῆς ἀνωτέρω στρατιωτικῆς μονάδος εἰς ἄλλην περιοχήν.

7η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΥΠΑΣΠΙΣΤΟΥ
Ἀριθ. 2090.

Πρὸς Τὸν Σεβασμιώτατον
Μητροπολίτην ΒΕΡΡΟΙΑΣ - ΝΑΟΥΣΗΣ
Κον Κον, Ἀλέξανδρον

Ἐνταῦθα

Σεβασμιώτατε,

Ἰρὸ διμήνου σχεδόν, ἡ 7η Ταξιαρχία εἰσειλθοῦσα εἰς τὴν Εὐσεβ-
Ὑμῶν Περιφέρειαν, ἐζήτησε καὶ ἔλαβε τὴν Εὐλογίαν Σας ὡς Φωτει-
νὴν Καθοδήγησιν καὶ Στερεὰν Σκέπην της ἐν τῇ ἐπιτελέσει τοῦ Ἔρ
γου της.

Ἤδη μετασταθμεύουσα εἰς νέαν Περιοχήν, αἰσθάνεται τὴν ὑπο-
χρέωσιν νὰ ὑποβάλῃ τὴν εὐγνωμοσύνην της διὰ τὴν πολυτιμωτάτην συν-
δρομὴν ἣν ἡ Σεβασμιότης Σας προσωπικῶς καὶ ὁ Ὑφ' Ὑμᾶς Κλῆρος,
παρέσχον αὐτῇ,

Οἱ Ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται τῆς Ταξιαρχίας, μετ' Ἐθνικῆς Ὑπε
ρηφανείας. διεπίστωσαν τὸ Πατριωτικὸν Ἔργον ὅπερ ἡ Ἐκκλησία κατὰ
τὴν ὀδυνηρὰν ἐποχὴν τῆς Δουλείας καὶ τῆς Δρομοκρατίας ὑπὸ τὴν Πε-
φωτισμένην τῆς Σεβασμιότητός Σας Προσταγὴν καὶ Καθοδήγησιν ἐπε-
τέλεσε, θὰ διατηρήσωσι συγκινητικὴν ἀνάμνησιν τῶν μόχθων εἰς οὓς
ὑποβάλλεσθε εἰς τὸν Καλὸν Ἀγῶνα Σας καὶ διαβεβαιοῦσιν Ὑμᾶς ὅτι
ἔσσονται πάντοτε Εὐλαβῆ καὶ Πιστὰ Τέκνα τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς
Ἐκκλησίας, ἧς τὴν Εὐλογίαν διὰ τῆς Σεβασμιότητός Σας καὶ πάλιν
ἐπικαλοῦνται.

Ἐν Βερροίᾳ τῇ 9ῃ Μαΐου 1945
Ὁ Ταξίαρχος
Παπαγεωργίου Γεώργιος

Κοινοποίησις
Ἱερὰν Σύνοδον, Ἀθήνας
Ὑπουργ. Θρησκευμάτων
(Γραφεῖον Γεν. Διτοῦ)

Συν)ρχης Πυρ)κοῦ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΒΕΡΡΟΙΑΣ & ΝΑΟΥΣΗΣ

Πρὸς
Τὸν κ. Ταξίαρχον τῆς 7ης Ταξιαρχίας
Κύριον Παπαγεωργίου Γεώργιον
Συν)χην Πυρ)κοῦ

Ἐνταῦθα

Κατώδυνος τὴν ψυχὴν ἐπὶ τῇ μεταστάθμεύσει τῆς 7ης Ταξιαρχίας
τῆς ὁποίας τόσον ἐπαξίως προΐστασθε, καὶ ἥτις ὑπὸ τὴν πεπνυμένην
ἡγεσίαν σας πολυτιμοτάτας καὶ ἀνεκτιμήτους παρέσχεν ὑπηρεσίας εἰς τὴν
πόλιν μας καὶ τὴν περιοχήν μας, ἐμπεδώσασα τὴν τάξιν καὶ τὴν ἀσφά-
λειαν, καὶ τὴν ἡσυχίαν, καὶ ἀναπτερώσασα τὸ ἐθνικὸν φρόνημα, αἰσθά-
νομαι τὴν ἱερὰν ὀφειλήν, ὡς Μητροπολίτης τοῦ τόπου, ὅπως ἐκφράσω
καὶ ἐγγράφως τῇ τε Ὑμετέρα Ἀγάπη καὶ πᾶσι τοῖς γενναίοις Ἀξιω-
ματικοῖς, Ὑπαξιωματικοῖς, καὶ ὁπλίταις τῆς Ταξιαρχίας σας, τὰς ζωη-
ρὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν ἄπειρον εὐγνωμοσύνην καὶ ἐμοῦ καὶ τῶν Χρι-
στιανῶν μου, δι' ὅσα ὑπὲρ τῆς πόλεώς μας ἐπράξατε, εὐχόμενος συνάμα
ὅπως Κύριος σᾶς ἐνισχύῃ καὶ σᾶς προστατεύῃ, καὶ σᾶς εὐλογῇ ὁπου-
δήποτε καὶ ἂν μεταστάθμεύσητε, καθόσον πανταχοῦ ὡς ἄγγελος παρη-
γορίας θὰ ἐμπνέητε θάρρος καὶ ζωήν, καὶ θὰ φέρητε τὴν τάξιν, τὴν
ἡσυχίαν, καὶ τὴν ἀσφάλειαν.

Ἐν Βερροίᾳ τῇ 9 Μαΐου 1945
† Ὁ Βερροίας καὶ Ναούσης
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο ΗΡΩΪΚΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΡΟΥΕΙ ΤΟΝ ΚΩΔΩΝΑ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

ΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΑΙΜΑΤΗΡΑΙ ΚΡΟΥΣΕΙΣ

Εὑρισκόμεθα περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1947. Αἱ ἐπιθέσεις τῶν συμμοριτῶν κατ' ἀστικῶν κέντρων διαφόρων περιοχῶν πολλαπλασιάζονται. Αἱ ναρκοθετήσεις εἰς ζωτικὰς ἀρτηρίας τῆς συγκοινωνίας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Βερροίας, ἡ ἔντασις καταστροφῶν τεχνικῶν ἔργων, ἡ στρατολογία ἀνδρῶν, ἡ ἐγκαθίδρυσις πολιτοφυλακῆς, εἰς τὰ περὶ τὰς ὑπωρείας τοῦ Βερμίου καὶ τῶν Πιερίων χωρία, ἡ ἀπουσία ἀξιολόγου στρατιωτικῆς δυνάμεως ἐν τῇ περιφερείᾳ, ἡ ἔλλειψις στοιχειώδους ἀμύνης τῶν πόλεων Βερροίας καὶ Ναούσης, τὸ ἀνοχύρωτον αὐτῶν καὶ ἡ ἀνυπαρξία βάθους προκαλύψεως, εἰς τρόπον ὥστε μὲ τὴν πρώτην κροῦσιν ν, ἀντιμετωπίζεται ὁ κίνδυνος ὁδομαχιῶν, ἤρχισαν νὰ ἐμβάλλουν εἰς ζωηρὰς καὶ ἀγωνιώδεις ἀνησυχίας τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ἀλέξανδρον, τὸν Νομάρχην καὶ τὰς ἀρχάς.

Τῶν φόβ του δὲ αὐτῶν καὶ ἀνησυχιῶν διὰ τὸ προσφιλὲς του Ποίμνιον κατέστησε κοινωνοὺς πάντας τοὺς προϊσταμένους τῶν διοικητικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀρχῶν. Πλὴν μὲ ἔτι μεγαλυτέραν ἀνησυχίαν παρακολουθῶν τὴν ἀδράνειαν καὶ τὴν νωχελῆ μακαριότητά των καὶ κατ' οὐδὲν πειθόμενος εἰς τὰς κατηγορηματικὰς διαβεβαιώσεις τῶν ἁρμοδίων, ὅτι οὐδένα κίνδυνον διέτρεχεν ἡ περιφέρειά του, κατ' ἐπανάληψιν ἀνεφέρθη τόσον εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅσον καὶ εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ἐκλιπαρῶν τὴν ἀποστολὴν στρατιωτικῶν δυνάμεων καὶ τὴν ἐξόπλισιν τῶν κατοίκων πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ ἐν ὄψει πλέον κινδύνου. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκ τοῦ Κέντρου ἀπάντησις ἦρχετο ἀρνητικὴ καὶ ἀπογοητευτική. Παρὰ τὸ ἀδιέξοδον εἰς τὸ ὁποῖον ὡδήγει ἡ ἐγκατάλειψις αὐτὴ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐσκέφθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν θέσιν καὶ τὸ ποίμνιόν του, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εὐκόλως καὶ δεδικαιολογημένως ἠδύνατο νὰ πράξῃ καὶ λόγῳ τῆς προβεβηκυίας ἡλικίας του καὶ τῆς ὀσημέραι ἐκλειπούσης Δημοσίας Ἀσφαλείας καὶ νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν ἄνεσιν, τὴν ἀσφάλειαν καὶ θαλπωρὴν παρέχουσαν πρωτεύουσαν.

Δίλλημα λοιπόν, ἐν προκειμένῳ διὰ τὸν ἐθνομάρτυρα Ἀλέξανδρον δὲν προέκυπτεν, διότι ὅπως πάντοτε σύμβουλον καὶ ὁδηγὸν εἶχεν τὴν συνείδησιν καὶ τὸν ἀκραιφνῆ του πατριωτισμόν. Κι' ἐνῷ ἐσκέπτετο καὶ ἀνεζήτει τὸν τρόπον καὶ τὰ μέσα διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἠδύνατο νὰ προστατευθῇ ἡ περιφέρειά του ἀπὸ τὴν νέαν θεοστυγῆ θεομηνίαν τοῦ συμμοριτισμοῦ, τὰ γεγονότα τὸν ἐπρόλαβον.

Ἡ ἀπὸ πολλοῦ ἀπειλουμένη ἀνοχύρωτος καὶ ἀπροστάτευτος Βέρροια ἀπὸ τοῦ Μαΐου τοῦ 1947 ἐδέχετο εἰς τρία ἀλλεπάλληλα κύματα τὴν ἀγρίαν καὶ αἱματηρὰν ἐπίθεσιν τῶν περὶ τὸ Βέρμιον ἐμφωλευόντων ἀνταρτικῶν ὁμάδων. Αἱ ἐξαπολυθεῖσαι αὐταί ἐπιθέσεις σφοδροτέρα ἡ μία ἧς

ἄλλης, ἐνέσπειρον τὸν τρόμον καὶ τὸν πανικόν. Ἐφιαλτώδης ἀλλοφροσύνη κατέλαβεν τούς κατοίκους της. Εἰς ὀλίγα εἰκοσιτετράωρα ἡ ζωή κατέστη ἀγωνιώδης καὶ μαρτυρική.

Ἐν τῇ ἰδία δίνη τῆς συγχύσεως καὶ τοῦ ἐπικρατοῦντος μεταξύ τῶν κατοίκων ἀναβρασμοῦ, στροβιλιζόμενος καὶ ὁ πάντοτε ψύχραιμος Ἱεράρχης των διὰ τὴν ἐπιδειχθεῖσανστον καὶ ἀχαρακτήριστον ἀνεπάρασύγνωχης των διὰ τὴν ἐπιδειχθεῖσαν ἀσύγγνωστον καὶ ἀχαρακτήριστον ἀνεπάρκειαν καὶ ὀλιγωρίαν τῶν ἀρχῶν, διερμηνεύων ἐπιτακτικὴν ἀξίωσιν τῶν κατοίκων τῆς ἕδρας του, μετὰ τὴν δευτέραν ἐπίθεσιν τῶν ἀνταρτῶν ἀπέστειλε τὸ κατωτέρω τηλεγράφημα πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τοῦ ὁποίου ὁ ἀσυνήθης τόνος τῆς δριμύτητος χαρακτηρίζει τὴν ἀποκορυφωθεῖσαν ἔξαψιν τῶν πνευμάτων καὶ ὑπογραμμίζει ἰδιαιτέρως καὶ κατ' ἀξιοσημείωτον τρόπον τὰς διαθέσεις τῶν Βερροιαίων ἔναντι τῶν τοπικῶν ἀρχῶν, αἵτινες ψοφοειδῶς ἐλειποψύχησαν εἰς τοὺς κρότους τῶν πρώτων πυροβολισμῶν.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ **ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ**

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΒΕΡΡΟΙΑΣ & ΝΑΟΥΣΗΣ

ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΝ
ΑΘΗΝΩΝ ΚΥΡΙΟΝ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΝ

ΑΘΗΝΑΣ

Ζῶμεν διαρκῆ ἀγωνίαν Stop χθὲς νύκτα ἐπιδραμόντες ἀντάρται Βέρροιαν ἔσφαξαν, ἔκαυσαν, ἐλεηλάτησαν Stop Ἐνεργήσατε ἐπειγόντως ἀντικατασταθῶσιν ὅλαι ἀνεξαιρέτως Ἀρχαὶ Stop. Βοηθήσατε ὅπως δύνασθε Stop. Ἀσφάλεια πλέον ἐξέλειπε Stop.

† Ο ΒΕΡΡΟΙΑΣ καὶ ΝΑΟΥΣΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Η ΤΡΙΤΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΕΠΙΘΕΣΙΣ

ΥΣΤΑΤΗ ΕΛΠΙΣ Ο ΠΟΛΥΣΕΒΑΣΤΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

Αἱ δύο ἐπιτυχεῖς αἰφνιδιαστικαὶ ἐπιθέσεις κατὰ τῆς πόλεως τῆς Βερροίας, ὅπως ἦτο φυσικόν ἀπεθράσυνον τούς ἐαμοσλαύους, εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀποτολμήσουν καὶ τρίτην τοιαύτην μεταξύ τῆς 8ης καὶ 9ης Μαΐου. Ἦτο δὲ αὕτη σφοδροτάτη καὶ θηριώδης καὶ μεγαλυτέρα εἰς θύματα καὶ καταστροφάς. Κατ' αὐτὴν κατεσφάγησαν ἀνηλεῶς ἓξ ἄτομα, ἐπυρπολήθησαν ἔνδεκα οἰκίαι καὶ ἐξετυλίχθησαν σκηναί ἀπεριγράπτου φρίκης καὶ τερατώδους σαδισμοῦ.

Ἡ παρατιθεμένη ἔκθεσις τοῦ Σεβασμιωτάτου καίτοι συνοπτική, δίδει ἀνάγλυφον τὴν εἰκόνα τῆς ἐκτυλιχθείσης τραγωδίας εἰς βάρος τοῦ Ποιμνίου του.

ΠΡΟΣ

ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΚΑΙ ΙΕΡΑΝ ΣΥΝΟΔΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

Μετὰ βαθυτάτης θλίψεως φέρομεν εἰς γνῶσιν τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου τὰ ὑποτεταγμένα.

Πολλάκις καὶ δι' ἐκθέσεων καὶ δι' ἐπιστολῶν διεξετραγωδήσαμεν τὰ ἐν τῇ ἐπαρχία μας διαδραματιζόμενα καὶ κατεστήσαμεν ταῦτα γνωστὰ εἰς τὴν ἀνωτάτην ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν Ἀρχὴν, τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον, ἀλλὰ δυστυχῶς φωνὴς συμπαθείας καὶ ἀδελφικῆς ἐνθαρρύνσεως δὲν ἠξιώθημεν ἄχρι τοῦ νῦν. Ἐκ καθήκοντος ἐπιβαλλομένου ἀναγράφομεν ἐν τῇ παρούσῃ μας καὶ τὰ τελευταίως λαβόντα χώραν λυπηρὰ γεγονότα ἐν τῇ Ἕδρᾳ τῆς Ἐπαρχίας μας, ἐπαναλαμβάνοντες συνάμα δι' ὀλίγων καὶ τὰς προηγουμένως δύο κατ' αὐτῆς διενεργηθείσας ἐπιδρομάς.

Κατὰ τὴν πρώτην ἐπίθεσιν εἰσχωρήσασα ὁμὰς ἀνταρτῶν εἰς τὸ ἄκρον τῆς πόλεώς μας ἐπήνεγκεν δι' ἐκκρηκτικῶν ὑλῶν ζημίας οὐκ ὀλίγας εἰς οἰκίας τινὰς πολιτῶν ἐθνικοφρόνων. Τὴν δευτέραν φορὰν ἱκανοὶ ἀντάρται ἐπυρπόλησαν τρεῖς οἰκίας, ἐφόνευσαν μίαν γυναῖκα καὶ ἐτραυμάτισαν θανασίμως τὸν σύζυγόν της. Τὴν τρίτην φορὰν, 8ην πρὸς 9ην ὑπερμεσοῦντος μηνὸς Μαΐου, εἰσελάσαντες ἀνενόχλητοι ἐντὸς τῆς πόλεως, εἰς τὴν συνοικίαν Κυριωτίσσης, πλησίον τῆς Μητροπόλεως, ἀναρχοκομμουνισταὶ πλέον τῶν ἑκατὸν, κατέσφαξαν ἓξ ἄτομα, ἤτοι τέσσαρα μέλη μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, μητέρα, υἱὸν καὶ δύο θυγατέρας, ἐφόνευσαν καὶ ἔκαυσαν ἕνα γέροντα καὶ μίαν γυναῖκα, συζύγους καὶ ἐπυρπόλησαν ἔνδεκα οἰκίας φιλησύχων καὶ ἐντίμων ἐθνικοφρόνων πολιτῶν. Ὡσαύτως ἐτραυμάτισαν σοβαρῶς καὶ μίαν γυναῖκα μετὰ τοῦ ἑπταετοῦς υἱοῦ της, οἵτινες νοσηλεύονται εἰσέτι ἐν τῷ Νοσοκομείῳ μας. Αἱ φλόγες τῶν καιομένων οἰκιῶν ἔφθανον πλησίον τοῦ σεσαθρωμένου Μητροπολιτικοῦ μας Μεγάρου. Αἱ οἰμωγαὶ τῶν σφαζομένων καὶ αἱ ἐπικλήσεις αὐτῶν πρὸς βοήθειαν, οἱ συνεχεῖς καὶ ἀδιάκοποι πυροβολισμοὶ, ἡ ἐρημία καὶ ἀγριότης τῆς φρικώδους ἐκείνης νυκτὸς καὶ ἡ ἀπουσία τῶν ἁρμοδίων στρατιωτικῶν ἀρχῶν, θὰ παραμένωσι πάντοτε ἀνεξίτηλοι ἐν τῇ διανοίᾳ μου. Παρ' ὅλα ταῦτα ἐκ τῶν πρώτων ἠγέρθην τῆς κλίνης μου, ἐκάλεσα εἰς βοήθειαν τοὺς γείτονας, ἐξύπνισα τὸν νεωκόρον τῆς ἐκκλησίας, διέταξα τὴν κρούσιν τοῦ κώδωνος τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ καὶ ἐν γένει ἔπραξα πᾶν τὸ δυνατὸν, ἀλλ' οὐκ εἶχον τὸν βοηθοῦντα. Λίαν δὲ πρωῒ μετέβην εἰς τὸν τόπον τῆς καταστροφῆς, παρεμύθησα τοὺς τεθλιμμένους συγγενεῖς τῶν θυμάτων καὶ τῶν πυρποληθεισῶν οἰκιῶν, ἐπεσκέφθην ὅλα τὰ προσβληθέντα σημεῖα τῆς πόλεως καὶ τοὺς ἐν τῷ Νοσοκομείῳ τραυματίας.

Μετὰ ταῦτα, ἀντιπροσωπεῖαι τοῦ λαοῦ ἀνεξαρτήτως πολιτικῶν φρονημάτων, καταφθάσασαι εἰς τὴν Μητρόπολιν μὲ παρεκάλεσαν νὰ ἡγηθῶ πάσης κινήσεως, διότι πλέον δὲν εἶχον ἐμπιστοσύνην εἰς τὰς Ἀρχὰς καὶ διὰ τηλεγραφημάτων πρὸς ὅλας τὰς ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας τοῦ Κράτους ἡμῶν, καθὼς καὶ πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, κατεστήσαμεν γνωστὰ τὰ λαβόντα χώραν λυπηρὰ καὶ τραγικὰ γεγονότα καὶ παρεκαλέσαμεν νὰ ληφθῶσι πλέον τὰ ἐνδεδειγμένα καὶ ἐπιβαλλόμενα μέτρα διὰ τὰ ὁποῖα χιλιάκις ὑψώσαμεν τὴν φωνήν μας. Εὐτυχῶς κατέφθασε ἐπὶ τόπου ὁ κ. ὑπουργὸς Βορείου Ἑλλάδος καὶ ὁ Διοικητὴς τοῦ Γ΄ Σώματος Στρατοῦ καὶ προέβησαν εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν δεόντων.

Ἐὰν ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ μας ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων καὶ δοθῇ ἡ δέουσα προσοχὴ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς πόλεώς μας, ἥτις εἶναι ὁ κόμβος τῶν συγκοινωνιῶν Βορείου Ἑλλάδος καὶ τὸ προπύργιον τῆς Θεσσαλονίκης, θὰ ἀσφαλισθῇ ἡ ζωὴ, ἡ τιμή, καὶ ἡ περιουσία τῶν Χριστιανῶν μας. Ἐὰν κωφεύσωσι αἱ ἀρχαὶ, θὰ θρηνήσωμεν νέα θύματα καὶ νέας καταστροφάς. Εἴπομεν καὶ ἐλαλήσαμεν πολλάκις, ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν.

Ἐν Βερροίᾳ τῇ 17ῃ Μαΐου 1947

Ἐλάχιστος ἐν Χριστῷ ἀδελφός.

† **Ο ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ**

Μὲ τὴν τρίτην ἐπίθεσιν τῶν ἀνταρτῶν κατὰ τῆς Βερροίας, ἡ ἀπὸ πολλοῦ κλονισθεῖσα ἐμπιστοσύνη τῶν κατοίκων πρὸς τὰς τοπικὰς ἀρχὰς ἐξέλιπεν τελείως. Ὡς μόνη δὲ ἀπομείνασα ἐλπὶς παρέμεινε ὁ γενναῖος καὶ ἀκλόνητος Μητροπολίτης Ἀλέξανδρος, ὅστις καὶ ἀνέλαβεν εἰς τὰς στιβαρὰς χεῖρας του τὴν ὅλην διεξαγωγὴν τοῦ ἀγῶνος, παραμερισθείσης πάσης ἄλλης ἀρχῆς κατόπιν ἐντόνου καὶ ἐπιτακτικῆς ἀξιώσεως καὶ παρακλήσεως τῶν κατοίκων ἀδιακρίτως πολιτικῶν φρονημάτων. Καὶ τὸν ἀγῶνα αὐτὸν διὰ τὴν ἄμυναν τῆς πόλεως τῆς Βερροίας ἐκράτησεν ὑψηλὰ καὶ ἔφερεν εἰς αἴσιον πέρας χάρις εἰς τὴν πρόθυμον καὶ γενναίαν συνδρομὴν τῶν Βεροιαίων, οἱ ὁποῖοι τὸν περιέβαλλον μὲ ἀπεριόριστον ἐμπιστοσύνην καὶ τυφλὴν ὑπακοήν. Διότι ἦσαν ἀπολύτως πεπεισμένοι, ὅτι κάθε ἐνέργεια καὶ πρωτοβουλία εἶχεν κίνητρα καὶ ἐλατήρια ὄχι ἁπλῶς ἀνιδιοτελῆ ἀλλ' ἀποβλέποντα ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ γενικοῦ συμφέροντοὸ τῆς πόλεως καὶ τῆς περιφερείας.

Οὕτω ὀργανώθη ἡ πρώτη ἔστω καὶ ὑποτυπώδης ἄμυνα τῆς πόλεως, ἐγένετο ἱκανὴ προμήθεια ἀριθμοῦ ὅπλων καὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς τὰς παρυφὰς τῆς πόλεως καὶ τὰ νευραλγικώτερα αὐτῆς σημεῖα ἔνοπλοι σκοπιαί καὶ πολυβολεῖα. Παραλλήλως πρὸς τὰ μέτρα ἀμύνης τῆς πόλεως ἐπεδόθη εἰς σταυροφορίαν ἐθνικῆς διαφωτίσεως. Διότι δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην, ὁ κάματος καὶ ἡ ἀπογοήτευσις τοῦ ἐθνικόφρονος κόσμου ἀπὸ τὰς διαρκεῖς ἐπιτυχίας τῶν ξενοκινήτων ὁρδῶν πρὸ τῶν ὁποίων τελείως ἄοπλος, ἦτο ἐκτεθειμένος εἰς ἀσφαλῆ κίνδυνον, ἤρχισαν νὰ διαγράφουν ἴχνη κοπώσεως.

Καὶ τὴν κόπωσιν αὐτὴν, τῆς ὁποίας ὁ ἀντίκτυπος ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιφέρῃ πλέον ὀλέθρια ἀποτελέσματα τῶν ὑπὸ τῶν ἀνταρτῶν ὑλικῶν ζη-

μιῶν κατόρθωσεν νὰ καταπολεμήση ὁ Σεβασμιώτατος μὲ τὴν ἀκαταμάχητον καὶ ἡφαιστιώδη δύναμιν τῶν λόγων του.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς Ἑλληνο - συμμοριακῆς συγκρούσεως οἱ ἄμβωνες τῶν ἐκκλησιῶν του ὄχι μόνον δὲν ἐσίγησαν ἀλλὰ μετεβλήθησαν εἰς ἐθνικὸν βῆμα διὰ νὰ ἐξάρη τὸν ἱστορικὸν ρόλον τοῦ Ἔθνους μας, νὰ ἐξυψώση τὸ ἐθνικοθρησκευτικὸν φρόνημα τῶν Χριστιανῶν του καὶ νὰ τονώση τὸ ἠθικόν των.

Πόσον βαθεῖαν ἀπήχησιν καὶ ἐπίδρασιν εἶχον ἐπὶ τῶν Χριστιανῶν αἱ ὑπέροχαι ἐκεῖναι κατὰ τὴν περίοδον τοῦ συμμοριτοπολέμου ὁμιλίαι τοῦ Μητροπολίτου Ἀλεξάνδρου, μᾶς ἀποκαλύπτει τὸ ἀναδημοσιευόμενον κατωτέρω ἐκ τῆς ἐν Βερροίᾳ τότε ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Νέα Βέρροια» ὑπὸ χρονολογίαν 24 - 11 - 47 καὶ ἀριθ. φύλλου 15 σχετικὸν σχόλιον ἄρθρου καὶ περικοπαὶ ἐκ τῆς ὁμιλίας τοῦ Σεβασμιωτάτου:

ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΙΛΙΑΝ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ

ΥΨΗΛΟΝ ΔΙΔΑΓΜΑ...

ΕΦΗΜΕΡΙΣ "ΝΕΑ ΒΕΡΡΟΙΑ,, 24)11)47

«Προχθὲς Κυριακὴν καὶ ὥραν 11ην ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βερροίας καὶ Ναούσης κ.κ. Ἀλέξανδρος εἰς τὴν ἀσφυκτικῶς πεπληρωμένην αἴθουσαν τῆς Χριστιανικῆς Ἑνώσεως Βερροίας ὡμίλησε μὲ θέμα «ἡ θρησκεία». Εἶναι ἀδύνατον νὰ φαντασθῆ τις τὴν συγκίνησιν τῶν ἀκροατῶν οἵτινες ἐκρέμαντο κυριολεκτικῶς ἀπὸ τὰ μειδιῶντα χείλη τοῦ σεβαστοῦ ἱεράρχου ἀναπτύξαντος μὲ πραγματικὴν θεοσοφίαν τὴν ὕπαρξιν θεοῦ καὶ τὴν παρ' ὅλων τῶν λαῶν τῆς γῆς πρεσβευομένην θρησκείαν καὶ στηλιτεύσας εἰς τὸ τέλος τῆς ὁμιλίας του, τοὺς ὑλιστὰς εἰς οὓς συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ κομμουνισταί καταδιώξαντες τὴν θρησκείαν κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἱδρύσεως τοῦ κομμουνισμοῦ ἐν Ρωσία καὶ ἐσχάτως ἀναγνωρίσαντας τὴν ἀνάγκην ταύτης.

Οἱ ἀκροαταὶ ἀπεχώρησαν τῆς αἰθούσης μὲ πραγματικὴν ἀγαλλίασιν καὶ εὐχόμενοι μακροημέρευσιν εἰς τὸν ἀκούραστον Ἱεράρχην μας ὅστις καίτοι τὴν αὐτὴν ἡμέραν εἰς τὴν θείαν λειτουργίαν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον ἐπὶ μίαν ὥραν καὶ πλέον, μετὰ τὴν λειτουργίαν ὡμίλησε εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς «Χριστιανικῆς Ἑνώσεως»:

Καὶ συνεχίζει ἡ φημερὶς ἐν κυρίῳ ἄρθρῳ, τὸ ὁποῖον καὶ παραθέτομεν ὡς ἔχει, τὰ τῆς ὁμιλίας τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀλεξάνδρου:

« Ἤχησεν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς «Χριστιανικῆς Ἑνώσεως τὴν Κυριακὴν 16 Νοεμβρίου ἐν μέσῳ πλήθοντος ἀκροατηρίου, διὰ στόματος τοῦ σεπτοῦ ἱεράρχου μας Μητροπολίτου Ἀλεξάνδρου, μὲ εὐγλωττίαν συναρπάζουσαν, μὲ ρητορείαν γοητεύουσαν, μὲ παραδείγματα ἀδιάσειστα καὶ λόγια ὑπερτάτου πατριωτισμοῦ κήρυγμα νὰ μᾶς διδάξη, ὅπως δὲν ἔπαυσε νὰ γίνεται ὑπὸ τοῦ ἰδίου, ἀπὸ τῆς ἐν Βερροία

τοποθετήσεώς του ἀπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἄμβωνος, ὅτι ἡ θ ρ η σ κ ε ί α δὲν εἶναι ἐπινόημα ἀνθρώπου ἀλλ' ἔμφυτον συναίσθημα εἰς τὴν καρδιάν του ἔχον πηγὴν τὴν θείαν ἀποκάλυψιν καὶ ὡς τοιοῦτο μὴ δυνάμενον νὰ λείψη ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν τῆς ὁποίας εἶναι τὸ ἐξ οὐρανοῦ καταπῖπτον μάνα.

..Ὅτι ἐκεῖ ὅπου τὸ συναίσθημα τοῦτο ὑπάρχει βαθειὰ ριζωμένον οἱ λαοὶ μεγαλουργοῦσι διαρκῶς προαγόμενοι εἰς τὰ μεγάλα καὶ ὑψηλὰ καὶ θάνατον οὔτοι δὲν γνωρίζουσι, ζῶντες καὶ δρῶντες καὶ ἀκμάζοντες ἀεί, ἐκεῖ δὲ ὅπου τοῦτο λείπει τίποτε τὸ ὑψηλὸν δὲν δύναται νὰ προέλθη καὶ οἱ λαοὶ αὐτοὶ ἔρχονται εἰς τὸν κόσμον καὶ παρέρχονται ἀπὸ αὐτὸν ἀπαρατήρητοι διότι ἴχνη τῆς διαβάσεώς των δὲν καταλείπουσιν.

Οὕτω καὶ τὸ ἡμέτερον ἔθνος ἀπὸ τὸ συναίσθημα τοῦτο τῆς θρησκείας ἀείποτε ἐμπνεόμενον καὶ ἐμφορούμενον καὶ κοτὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους διέπραξε μεγάλα καὶ ὑψηλά, κινήσαντα καὶ κινοῦντα καὶ μέλλοντα πάντοτε νὰ κινῶσι τοῦ λοιποῦ κόσμου τὸν θαυμασμὸν καὶ βραδύτερον γενόμενον τοῦτο ὁ ἀληθὴς θεματοφύλαξ τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας, ποὺ εἶναι ὅ,τι τέλειον ἦτο δυνατὸν νὰ δώση ὁ θεὸς εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἤθλησεν ἄθλους ὀνομαστοὺς κατὰ βαρβάρων λαῶν ἐπιβουλευθέντων τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν του, καὶ κατὰ τὴν σύγχρονον ἐποχὴν μὲ τὴν σημαίαν τῆς θρησκείας ἔφραξε στόματα λεόντων καὶ ἔκλινε παρεμβολὰς ἀλλοτρίων.

Καὶ μεταπηδήσας ὁ σεπτὸς Ἱεράρχης ὡς ἄριστος τοῦ λόγου οἰκοδόμος, ἀπὸ τοῦ θρησεκυτικοῦ εἰς τὸ πατριωτικὸν μέρος τῆς ἀληθῶς ἐμπνευσμένης ὁμιλίας του ἐτόνισε πρὸς τὸ ἐν νεκρικῇ σιγῇ ἀκροώμενον πλῆθος τοὺς κινδύνου στοὺς ὁποίους ἤδη καὶ ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἡ ἔνδοξος πατρίς μας διατρέχει, κινδύνους τοὺς ὁποίους δὲν γνώρισεν εἰς τὸ παρελθόν, διότι τώρα ἀπειλεῖται αὕτη ὑπὸ ἐχθρῶν ἐξωτερικῶν, φοβερῶν ποιοτικῶς καὶ ποσοτικῶς διότι ὅσον μεγάλος εἶναι ὁ ἀριθμός των ἄλλο τόσον μεγάλη καὶ ἡ βαρβαρότης, δι' ὃ καὶ ἐπικρατούντων, ὃ μὴ γένοιτο, τούτων, ὁ ἐξαφανισμός μας θὰ ἐπέλθη μετὰ μαθηματικῆς ἀκριβείας ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς, καὶ ὑπὸ ἐχθρῶν ἐσωτερικῶν ἐνεργούντων ἐκ τῶν νώτων, ὡς τυφλῶν ὀργάνων τῶν πρώτων.

Ἕνεκα τούτων ὁ ἱεράρχης μὲ τὸ κῦρος τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς καὶ ἐκκλησιαστικοῦ ἀρχηγοῦ συνέστησε εἰς τὸ ἀκροατήριον ἀνεξαρτήτως φύλου, νὰ μὴ ὑστερήση νὰ λάβη τὴν πρέπουσαν θέσιν, ὡς μία στρατιὰ συμπαγὴς τῆς πίστεως τῆς θρησκείας καὶ τῆς πατρίδος, δρῶσα εἰ στὰ νῶτα τοῦ ἠρωϊκώτατα ἀντιμετωπίζοντος τὸν ἐχθρὸν στρατοῦ καὶ ἐπιτηροῦσα τὸ ἐσωτερικὸν μέτωπον αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος καραδοκεῖ πάντοτε νὰ τοῦ δοθῇ ἡ κατάλληλος εὐκαιρία νὰ ἔλθη εἰς ἐπικουρίαν τοῦ πρώτου καὶ νὰ παραλύση πᾶσαν κίνησιν καὶ ἐλιγμὸν τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων. Ὁ μαχόμενος στρατὸς, εἶπε, θέλει ἀπὸ τοὺς μετόπισθεν πιστούς καὶ εἰς αὐτὸν ἀφοσιωμένους, πόνον, θέλει ἐνδιαφέρον, θέλει νὰ γνωρίζη ἐὰν εἶναι ἀσφαλῆ τὰ νῶτα του, αὐτὸς ἀγρυπνεῖ ντυμένος, δὲν βγάζει ἀπὸ τὰ πόδια του τὰ ὑποδήματά του, ὁ στρατός κρυώνει, θέλει μάλλινα νὰ ἐνδυθῇ, θέλει κάλτσες νὰ ὑποδυθῇ γιὰ νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ τὰ χιόνια, τὴ βροχὴ κα ὶτὰ κρυοπαγήματα, θέλει σι-

γάρα νὰ καπνίση, θέλει τὰ χωράφια του νὰ μὴ μείνουν ἀκαλλιέργητα, θέλει ἡ οἰκογένειά του νὰ μὴ πεινάση καὶ ἂν αὐτὴ ἀρρωστήση νὰ μὴ τῆς λείψουν τὰ φάρμακα καὶ ὁ ἰατρός, διότι ἔτσι μονάχα μπορεῖ νὰ εἶναι ἥσυχος ὁ μαχόμενος στρατιώτης καὶ νὰ ἔχη ἀμέριστον τὴν προσοχὴν του πρὸς τὸν ἐχθρόν, τὸν ἐχθρὸν τὸν φοβερόν, τὸν ἐχθρὸν τὸν ὕπουλον, τὸν ἐχθρὸν ποὺ σφάζει καὶ σαρκάζει, τὸν ἐχθρὸν ποὺ ξεκοιλιάζει καὶ ἐγγύους ἀκόμη γυναῖκες, τὸν ἐχθρὸν ποὺ δὲν φείδεται καὶ τῶν νηπίων καὶ τῶν ἐμβρύων, τὸν ἐχθρὸν ποὺ βασανίζει τὸ θῦμά του πρὶν τοῦ πάρη τὴν ψυχὴν γιὰ νὰ διασκεδάζη μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο.

Καὶ ὅμως ὑπάρχουν ἀνάμεσά μας ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι τὰ τοιαῦτα κηρύγματα καὶ τὰς ἐξορμήσεις σὰν ἐκείνη τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, δὲν τὰ βρίσκουν τῆς ἐπιδοκιμασίας των, γιατί, λέγουν τὰ λόγια δὲν ἀποδίδουν τίποτε ὡσὰν νὰ ὑπεστήριξε κανεὶς ὅτι πρέπει μονάχα στὰ λόγια νὰ περιορισθῶμεν καὶ ὡσὰν νὰ μὴ εἶνει ἀληθὲς ὅτι οἱ λόγοι προηγοῦνται πάντοτε τῶν ἔργων.

Κάποτε οἱ Σπαρτιᾶται εὑρεθέντες εἰς ἀνάγκην διὰ νὰ καταβάλωσι τοὺς ἐπαναστατήσαντας εἵλωτας, ἐζήτησαν στρατηγὸν ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους, ποῖον νομίζετε οὗτοι τοὺς ἔστειλαν; Τὸν Τυρταῖον, ἕνα δάσκαλον καὶ ὅμως αὐτὸς μὲ τοὺς φλογεροὺς του λόγους καὶ τὰ θούριά του ἐνέβαλε τέτοιο μένο ςεἰς τὰ στήθη τῶν μαχομένων ὥστε ἐθριάμβευσαν καὶ οἱ ἐπαναστατήσαντες εἵλωτες ὑπετάγησαν. Εἰς τὰς μάχας πρὶν ἀρχίση ἡ ἐπίθεσις κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἤχει ὁ παιὰν ὁ ὁποῖος δὲν ἦτο ἄλλο τι παρὰ ἕνας μελοποιημένος πανηγυρικὸς λόγος προκαλῶν τὸν ἐνθουσιασμὸν τῶν μαχομένων. Ὁ πρωτομάρτυς τῆς ἐλευθερίας μας Ρήγας μὲ ποιήματα ποὺ δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ ἔμμετρος λόγος ἀφύπνισε τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν τῶν σκλαβωμένων Ἑλλήνων καὶ ἔσπειρε μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 21. Ὁ Κοραῆς μὲ τὴν γραφίδα ποὺ εἶναι πάντοτε ὅπλον φοβερὸν προπαρασκεύασε τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα, λόγοι προηγήθησαν τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, ἡ ὁποία ἔδωκε καὶ κατοχύρωσε τὰς ἐλευθερίας εἰς τὸν ἄνθρωπον, γι᾽ αὐτὸ σήμερα τὸν στρατὸν παρακολουθοῦν ἱεροκήρυκες οἱ ὁποῖοι ἐκτελοῦν ὅτι καὶ ὁ παλαιὸς δάσκαλος ποὺ ἦτο ὁ Τυρταῖος. Ἀπὸ τέτοια λόγια πήδησε τὸ ὁλοκαύτωμα τοῦ Μεσολογγίου, τοῦ Ζαλόγγου ὁ θρῦλλος τῶν Ψαρρῶν ἡ δόξα καὶ τόσα ἄλλα παγκοσμίως θαυμαστὰ ἀνδραγαθήματα ἀπὸ τὰ ὁποῖα γέμει ἡ ἱστορία μας.

Δὲν θὰ ὑποστηρίξουμε ἐδῶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ μάθη ὁ κόσμος ὅτι ἡ χολέρα, ὁ ἐξανθηματικὸς τύφος καὶ αἱ ἄλλαι μεταδοτικαὶ ἀσθένειαι μεταδίδονται διὰ τῶν παρασίτων (μυῖγες, ψεῖρες κλπ.) καὶ ὅτι παρασιτοκτόνον εἶναι τὸ ντί - ντί - τί ἀλλὰ αὐτῶν προέχει τῆς πατρίδος ἡ σωτηρία καὶ μάλιστα ἀφοῦ εὑρισκόμεθα ἐν ὥρα χειμῶνος ὅτε οὔτε παράσιτα ὑπάρχουν οὔτε παρασιτοκτόνα χρειάζονται, ἄλλως μᾶς ταιριάζει τὸ Αἰσώπιον «τῶν οἰκιῶν μας ἐμπιπρουμένων ἄδομεν».

Ὁ δικηγορικὸς σύλλογος πρωτοπορήσας ἐξέδωκε παμψηφεὶ ὑπογεγραμμένον ψήφισμα καταδικάζων τὴν ἀνταρσίαν καὶ δὲν θὰ περιορισθῆ μόνον εἰς τοῦτο, θὰ συμβάλη καὶ δι᾽ ἔργων. Ὁ Ἰατρικὸς Ὅμιλος ἐκ καθήκοντος ἀσχολεῖται μὲ τὰς λοιμώδεις νόσους. Ὁ

Κομμουνισμὸς εἶναι μικρά λοιμώδης νόσος ἀπειλοῦσα τὴν ἀνθρωπότητα. Τὸ φάρμακον ἐναντίον του εἶναι ὁ Πανελλήνιος συναγερμός, ἂς ἀκολουθήσῃ καὶ αὐτὸς ἄν ὅλα τὰ μέλη του εἶναι ἕνα σῶμα καὶ μία ψυχὴ ἄλλως «οὔτε ὅτε ἦλθες σὲ ἔγνων οὔτε ἐὰν μείνῃς μελλήσει μοι».

Α.Κ

Η ΑΝΤΑΡΣΙΑ ΕΝ ΤΗ ΑΚΜΗ ΤΗΣ

Η ΕΠΕΜΒΑΣΙΣ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΩΖΕΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΝ ΒΕΡΡΟΙΑΣ

ΜΙΑ ΕΙΚΩΝ ΤΗΣ ΤΟΤΕ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

Αἱ ἔντοναι καὶ δραματικαὶ διαμαρτυρίαι τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀλεξάνδρου καὶ ἡ μεταξὺ τῶν κατοίκων ἐπιταθεῖσα δυσφορία κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ἀφ' ἑνὸς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ καθαρῶς πλέον διαγραφομένη ἀπειλὴ τῆς καταλήψεως ὑπὸ τῶν ἐαμοσλαύων τῆς πόλεως τῆς Βερροίας συνεκίνησαν καὶ ἐξηνάγκασαν τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐκδηλώσῃ τὸ ἐνδιαφέρον της. Οὕτω μετεκινήθησαν καὶ μετεστάθμευσαν ἐν τῇ ἀπειλουμένῃ περιφερείᾳ στρατιωτικαὶ μονάδες διαφόρων σχηματισμῶν, κατανεμηθεῖσαι εἰς τὰ πλέον ἐπίκαιρα καὶ εὐπρόσβλητα σημεῖα. Ἐξεπονήθη σχέδιον ἀμύνης τῆς πόλεως καὶ τῆς περιφερείας. Συνεκροτήθη ἐπιτροπὴ ἐκ 15 προκρίτων τῆς πόλεως εἰς ἣν παρακληθεὶς μετεῖχε καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀλέξανδρος, ὡς καὶ ὁ Νομάρχης, ὁ Δήμαρχος, ὁ Ταξίαρχος, ὁ Δ)τὴς Χωροφυλακῆς καὶ ὁ Εἰσαγγελεύς.

Ἀνηγέρθησαν πολυβολεῖα ἐκ μπετόν - ἁρμὲ περιβαλλόμενα ὑπὸ σειρᾶς συρματοπλεγμάτων καὶ ἐγένοντο ἀποψιλώσεις περιφερειακῶς τῆς πόλεως εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀμυντικοῦ σχεδίου τῆς Ταξιαρχίας, ἅτινα ἐπανδρωθέντα ἐκάλυψον πᾶσαν πτυχὴν τοῦ ἐδάφους χωρὶς νὰ ὑπάρχουν ἀπυρόβλητοι τομεῖς, δι' ὧν θὰ ἠδύναντο νὰ διεισδύσωσι πλέον οἱ ἀναρχικοὶ αἰφνιδιαστικῶς. Ἠγοράσθη καὶ ἐτοποθετήθη ἠλεκτρικὸς προβολεὺς μεγάλης ἐντάσεως ἐν Βερροίᾳ, ἀποφευχθέντος οὕτω τοῦ στοιχείου τοῦ αἰφνιδιασμοῦ. Ὠργανώθησαν εἰδικὰ τμήματα ἐπιστρατευθέντων πολιτῶν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν ἀξιωματικῶν δι' ἐνέδρας καὶ καταδρομάς.

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις διατηρήσασα ἄμεσον ἐπαφήν, ἐπικοινωνίαν καὶ συνεργασίαν μετὰ τῆς Νομαρχίας καὶ τῆς στρατιωτικῆς ἡγεσίας συνετόνισεν τὰ πάντα διὰ τὴν διατήρησιν ἑνὸς ἀκμαίου φρονήματος τοῦ στρατοῦ καὶ τῶν πολιτῶν, συνεχισθείσης τῆς περιθάλψεως τῶν στρατευθέντων καὶ τῆς ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς ἐνισχύσεως ὅλων τῶν πατριωτικῶς δρώντων ὀργανώσεων.

Διὰ τῶν ραγδαίως ληφθέντων τούτων μέτρων ὑπὸ τῶν ἀφιχθεισῶν στρατιωτικῶν ἐνισχύσεων, ἀπεσοβήθη πᾶσα σοβαρὰ ἀπειλὴ κατὰ τῆς Βερροίας, ἤρχισε νὰ ἐμπεδοῦται τὸ αἴσθημα τῆς ἀσφαλείας καὶ νὰ ἀποκαθίσταται ἡ κλονισθεῖσα πρὸς τὰς ἀρχὰς ἐμπιστοσύνη. Πόσον δικαιολογημένη καὶ σωτηρία ὑπῆρξεν ἡ ἐπέμβασις τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπο-

λίτου 'Αλεξάνδρου παρὰ τῇ Κυβερνήσει, ἐκλιπαροῦντος μετ' ἐπιμονῆς καὶ φορτικότητος τὴν ἀποστολὴν στρατιωτικῶν ἐνισχύσεων, ἔστω καὶ ἀνεπαρκῶν ἀποδεικνύει καὶ τὸ κατωτέρω ἐκ λεπτομεροῦς ἐκθέσεως, ὑποβληθείσης τὴν 15 - 2 - 1948 πρὸς τὸ ὑπουργεῖον Δημόσιας Τάξεως ἀπόσπασμα ἐπισήμου ἀρχῆς διὰ πρώτην φορὰν ἐρχόμενον εἰς τὴν δημοσιότητα.

« ...Κάθε ἡμέρα ποὺ παρέρχεται τὸ βαρόμετρον ἠθικοῦ τὸ ὁποῖον ἡ-
» μεῖς παρατηροῦμεν ἀπὸ πολύ πλησίον κατέρχεται καὶ πολύ περισ-
» σότερον εἰς τὴν ὕπαιθρον ὅπου ἀρχίζει ἡ ἀ μ φ ι β ο λ ί α συνεπεία
» τῆς ὁποίας ἔχομεν συρροὴν εἰς τὰ 'Αστικὰ Κέντρα ἀνταρτοπλήκτων
» μὲ τὰ ἐπακόλουθα δυσχερῆ προβλήματα ὅταν προσβάλλωνται αἱ
» πόλεις καὶ τὰ σημεῖα στηρίγματος. Ἄλλοτε οἱ χωρικοὶ μᾶς ζητοῦ-
» σαν ἀθρόως ὅπλα, χωρὶς βέβαια νὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ πραγματο-
» ποιῶμεν τὰς αἰτήσεις των, συνεχῶς τοὺς ὑποσχόμεθα νὰ ἔχωσι ὑ-
» πομονήν. Σήμερον οἱ αἰτοῦντες λιγόστεψαν καὶ ἐκεῖνοι ποὺ κρατοῦν
» ὅπλα ἐκ τῶν Μ.Α.Υ. Εἰς τὸ χωρίον Βεργίνα ἦσαν 60 Μ.Α.Υ., σήμε-
» ρον εἶναι 36. Εἰς τὴν κωμόπολιν Μελίκι ἦσαν 70 Μ.Α.Υ. σήμε-
» ρον εἶναι 35. 'Αμφότερα στηρίγματα Πιερρίων. 'Εκεῖνοι ποὺ κρα-
» τοῦν ὅπλα ζητοῦν συμπαράστασιν στρατοῦ καὶ ὅταν δὲν ὑπάρχει
» στρατὸς ἐπιστρέφουν ταῦτα...»

'Ανάλογος παρουσιάζετο ἡ κατάστασις καὶ εἰς ὁλόκληρον γενικῶς τὴν ὕπαιθρον.

Δὲν εἶναι δύσκολον καὶ εἰς τὸν ἀνίδεον, ἐκ τῶν ἀνωτέρω, νὰ φαντασθῇ ποὺ ἠδύνατο νὰ καταλήξῃ ἡ τόσον τραγικῶς διαμορφωθεῖσα κατάστασις ἐὰν τὴν δωδεκάτην, τὴν ὑστάτην πλέον ἐκείνην στιγμήν, ὅπου διεσταυροῦνται οἱ δεῖκται, δὲν εἰσηκούοντο αἱ ἀγωνιώδεις ἐπικλήσεις τοῦ συνετοῦ καὶ πατριωτικωτάτου Μητροπολίτου 'Αλεξάνδρου

'Εκ τῆς ἰδίας ἐπισήμου ἐκθέσεως ἐμπεριστατωμένης καὶ αὐστηρότατα ἀντικειμενικῆς, δημοσιεύομεν τὸ σχετικὸν μὲ τὴν ἐκκλησίαν ἀναφερόμενον ἀπόσπασμα ὡς καὶ τὸ τοιοῦτον διὰ τὴν τότε κατάστασιν τοῦ περὶ τὴν περιοχὴν Βερροίας ὁδικοῦ δικτύου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ

« ..'Επὶ κεφαλῆς τῆς ἐκκλησίας ὑπάρχει ὁ σεβασμιώτατος Μητροπολί-
» της 'Αλέξανδρος. Εἶναι τετιμημένος ὄντως Ἱεράρχης, μὲ εὐρεῖαν
» μόρφωσιν, μὲ λαμπρὰν πατριωτικὴν δρᾶσιν, χρονολογουμένην ἐκ τῆς
» Μ. 'Ασίας καὶ συνεχιζομένην ἐν Β. 'Ελλάδι.
» 'Ακούραστος, παρὰ τὴν ἡλικίαν του, ἔχει λάβει θέσιν πρὸ πολ-
» λοῦ ἔναντι τοῦ ἀγῶνος ποὺ διεξάγει τὸ Ἔθνος μας, καὶ δὲν παρα-
» λείπει κατὰ τὰς Κυριακάς, τὰς ἑορτάς, τὰς Πανηγύρεις, τὰς 'Εθνι-
»κάς μας συγκεντρώσεις, μὲ τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν εὐφράδειαν, νὰ

» ἐξυφώνη καὶ τονώνη, τὸ Ἐθνικὸν αἴσθημα τοῦ Λαοῦ, καὶ τοῦ στρα-
» τοῦ μας.
» Πραγματικῶς Λευΐτης τῆς ὀρθοδοξίας, ἀσκῶν μεγάλην ἐπιρροὴν εἰς
» τὸ ποίμνιόν του, καὶ προασπιστὴς τῆς Ἑλληνικῆς ἰδέας, εἰς περιο-
» χὴν ποὺ ὕπουλα στοιχεῖα Ρουμανοβλάχων καὶ Σλαύων ἔδρων ποικι-
» λοτρόπως εἰς βάρος τῶν Ἑλλήνων.

ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΝΤΕΣ ΙΕΡΕΙΣ

» Ὡς γνωστὸν περὶ τὰ 24 χωρία ἐξεκενώθησαν, κατόπιν ἐντολῆς
» τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν ἐκ τοῦ Βερμίου καὶ Πιερρίων. Οἱ ἱερεῖς
» κατὰ τὸ μᾶλλον συνεκεντρώθησαν εἰς Βέρροιαν. Ἐκ τῶν Ἱερέων
» κατεκρεουργήθησαν ὑπὸ τῶν ἀνταρτῶν:
» 1) Ἐφημέριος Παπαγώργιος Μαγουλιὸς χωρίου Π. Προδρόμου.
» Ἀπαχθεὶς ὑπὸ τῶν ἀνταρτῶν ἐξετελέσθη πλησίον τοῦ δάσους Ἐ-
» λαφίνας, κατακρεουργηθεὶς τὴν 18ην Δεκεμβρίου 1947.
» 2) Ἐφημέρος Παπαναστάσιος Παπαγιαννόπουλος χωρίου Μονο-
» σπίτων, ἐκρεουργήθη εἰς θέσιν Πριόνια Βερμίου πλησίον Κάτω Σε-
» λίου, τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1947.
» 3) Ἐφημέριος Παπαθανάσιος Πέϊος χωρίου Ἄνω - Κοπανοῦ, ἐξε-
» τελέσθη ἐντὸς τῆς οἰκίας του τὴν 4 Ἰανουαρίου 1948.

3. ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ ΠΥΡΠΟΛΗΘΕΙΣΑΙ ΥΠΟ ΤΩΝ ΑΝΤΑΡΤΩΝ

» 1) Ἱερὸς Ναὸς Ἁγίου Μηνᾶ Ναούσης, κατεστράφη καθ' ὁλοκληρί-
» αν τὴν 18ην Αὐγούστου 1947.
» 2) Ἱερὸς Ναὸς Ἁγίας Τριάδος Δασκίου, ἀπετεφρώθη.
» 3) Ἐκκλησία Ἁγία Παρασκευὴ χωρίου Ἐλαφίνας, ἀπετεφρώθη.
» 4) Ἱερὸς Ναὸς Ἁγίου Νικολάου Νεοκάστρου, κατεκάη.

ΤΟ ΟΔΙΚΟΝ ΔΙΚΤΥΟΝ

ΟΔΟΣ ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΝΑΟΥΣΗΣ

» Εὑρίσκεται εἰς ἀθλίαν κατάστασιν, μὲ ἐφθαρμένον κατάστρωμα κα-
» ταστραφεισῶν ἐσχάτως τεσσάρων γεφυρῶν, ὑπὸ τῶν ἀνταρτῶν καὶ
» ἀποκατασταθεισῶν διὰ προχείρων διαβάσεων. Ἡ ὁδὸς αὕτη ναρκο-
» θετεῖται συχνάκις καὶ ἑκάστην πρωΐαν ἐλέγχεται ὑπὸ ναρκοσυλ-
» λέκτου.

ΟΔΟΣ ΒΕΡΡΟΙΑΣ - ΒΑΡΒΑΡΕΣ - ΑΛΙΑΚΜΩΝ - ΠΟΛΥΔΕΝΔΡΙ

» Ἡ ὁδὸς αὐτὴ ἐξυπηρετοῦσε τὰ ἐκεῖθεν τοῦ Ἀλιάκμονος χωρία, πρὸς
» τὰ Πιέρρια καὶ κυρίως τὸν ἐφοδιασμὸν ὑπὸ τοῦ στρατοῦ μας, τῶν
» σημείων στηρίγματος ἐπὶ τῶν Πιερίων.
» Δυστυχῶς ἡ σπανία καὶ μεγάλη πλήμμυρα τοῦ ποταμοῦ κατὰ τὴν
» 12ην Δεκεμβρίου π.ἔ. παρέσυρεν τὴν μεγάλην γέφυραν μήκους 110
» μέτρων καὶ ἡ ὁδὸς ἀπώλεσε ἔκτοτε τὴν σημασίαν της, τῆς διαβάσε-
» ως συντελουμένης διὰ πλωτοῦ πορθμείου.

» ΟΔΟΣ ΒΕΡΡΟΙΑΣ - ΚΟΖΑΝΗΣ

» Εἶναι ἐν πολλοῖς ἐφθαρμένη. Ἡ ὁδὸς αὕτη κατὰ τὸ ὀρεινὸν τμῆμα
» εὑρίσκεται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῶν ἀνταρτῶν καὶ δὶς τῆς ἑβδομάδος
» ἡ συγκοινωνία γίνεται διὰ συνοδείας στρατιωτικῆς φάλαγγος.
» Πολλάκις σημειοῦνται ναρκοθετήσεις καὶ καταστροφαὶ εἰς τεχνι-
» κὰ ἔργα (τοίχους ἀντιστηρίξεως κλπ.) καὶ τελευταίως ἀνετίναξαν
» τὴν γέφυραν Τριποτάμου ἔξωθεν τῆς Βερροίας, μήκους 14 μέτρων
» ἐκ μπετόν, ἥτις ἀντεκατεστάθη ὑπὸ σιδηρᾶς στρατιωτικῆς συστήμα-
» τος ΜΠΕΛΕΝ.
» Ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας, ἡ κατασκευὴ τοῦ ὁδοστρώματος ὀρει
» νοῦ τμήματος τῆς ὁδοῦ, ταύτης εἶναι προβληματική.

» ΟΔΟΣ ΓΙΔΑ - ΚΑΤΕΡΙΝΗ

» Ὁμοίως παρουσιάζει πολὺ ἐφθαρμένον κατάστρωμα δι' ἔλλειψιν συν
» τηρήσεως. Ἡ γέφυρα δὲ ἐπὶ τοῦ Ἀλιάκμονος ἀντέσχε εἰς τὴν μεγά-
» λην πλήμμυρα τοῦ ποταμοῦ, λόγω τοῦ ὕψους τῶν βάθρων καὶ μετε-
» βλήθη εἰς νησῖδα, τῶν ἀνδρῶν τῆς Φρουρᾶς, ἀνελθόντων εἰς τὴν τα-
» ράτσαν τοῦ διορόφου ὀχυροῦ φυλακίου, μὲ πλάτος ὕδατος πλέον τοῦ
» ἑνὸς καὶ ἡμίσεος χιλιομέτρου, τοῦ ἐφοδιασμοῦ τῶν ἀνδρῶν γενομένου
» διὰ λέμβων. Ἡ συγκοινωνία διεκόπη μετὰ τῆς Αἰκατερίνης καὶ
» μετὰ τριήμερον ἀπεκατεστάθη ἀποσυρθέντων τῶν ὑδάτων.

ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΑΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΙ

Ο ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ ΣΥΓΧΑΙΡΕΙ ΤΗΝ 51ΗΝ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΝ ΚΑΙ ΕΞΑΙΡΕΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤ. ΗΓΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΟΜΑΡΧΟΥ κ. ΑΝΔΡΕΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

ΜΙΑ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

Ἡ συμβολὴ τοῦ ἐμπνευσμένου καὶ ἡρωϊκοῦ Ἱεράρχου τῆς θεοτιμήτου Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βερροίας καὶ Ναούσης Ἀλεξάνδρου, τοῦ ἀκαταπονήτως ἀποὄρθρου μέχρι βαθείας νυκτὸς κοπιῶντος εἶναι πολύπτυχος εἰς τὸν ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἑστιῶν διαξαγόμενον ἀγῶνα. Ὑπερβάλλει κυριολεκτικῶς ἑαυτόν. Οὐδαμόθεν ἀπουσιάζει, πρὸ παντὸς δὲ εἰς τὰς δυσκόλους στιγμάς, τὴν παρουσίαν του αἰσθάνονται ὅλοι παρὰ τὸ πλευρόν των.

Δὲν ἐπαναπαύεται εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐνεργειῶν του διὰ τῶν ἀφιχθεισῶν στρατιωτικῶν ἐνισχύσεων. Παρακολουθεῖ ἀγρύπνως καὶ στοργικῶς τὸ ἔργον των, εὐλογεῖ τὰ ὅπλα των, τονώνει καὶ ἐξάπτει τὸ φρόνημά των, διερμηνεύει τὰ αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης τοῦ ποιμνίου του καὶ τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὰς θυσίας των πρὸς τὴν πατρίδα.

Ἐνί λόγω δὲν παραλείπει οὐδεμίαν εὐκαιρίαν ἐν τῇ διακρινούσῃ αὐτῷ εὐθυκρισίᾳ νὰ συγχαίρῃ καὶ εἰσηγεῖται τὴν ἐπιβράβευσιν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ὑπεράνω ὅλων ἔθεσαν καὶ θέτουν τὸ καθῆκον πρὸς τὴν πατρίδα. Ἐκ τῶν κατωτέρω καταχωρουμένων δύο ἱστορικῆς πλέον ἀξίας ἐγγράφων,

ἄτινα εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα θὰ περιποιοῦσιν τιμὴν εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν τῆς Βερροίας καὶ Ναούσης καὶ τὸν πρωταγωνιστήσαντα αὐτῆς Μητροπολίτην, καταφαίνεται ἡ σύμπνοια, ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ ἡ εἰλικρινὴς χαρὰ καὶ στοργὴ δι' ὧν συνεκτικώτεροι κατέστησαν οἱ ἁρμοὶ ἐκκλησίας καὶ στρατοῦ ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Ἔθνους.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΒΕΡΡΟΙΑΣ - ΝΑΟΥΣΗΣ

Ἐμπιστευτικὸν

Ἀριθμ. Πρωτ. 1443

Πρὸς
Τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν
Ἀθήνας

Ὡς γνωστὸν ἡ Ὀρθόδοξος Ἑλληνικὴ ἡμῶν Ἐκκλησία παρέσχε πάντοτε τὴν συμβολὴν της καὶ παρέχει καὶ σήμερον, καὶ ἀγωνίζεται τὸν καλλίνικον ἀγῶνα, καὶ συνεργάζεται μὲ τὰς Στρατιωτικὰς ἀρχὰς πρὸς καταπολέμησιν καὶ συντριβὴν τῶν Ἐαμοσλαύων, καὶ τὴν τελικὴν νίκην τοῦ ἡρωϊκοῦ καὶ γενναίου Στρατοῦ μας.

Τῷ κανόνι τούτῳ στοιχοῦντες συνειργάσθημεν καὶ ἡμεῖς πάντοτε καὶ συνεργαζόμεθα μὲ τὰς Στρατιωτικὰς Ἀρχάς, καὶ δὴ μὲ τοὺς κυρίους Ταξιάρχους Διοικητὰς, ὧν πρῶτος ὑπηρέτησεν ἐν Βερροίᾳ ὡς Ταξίαρχος καὶ νῦν Στρατηγὸς, ὁ ὑπέροχος καὶ ἄφθαστος ἐν πᾶσι Κύριος Γεώργιος Παπαγεωργίου. Ἀλλὰ καὶ ὁ νῦν τοιοῦτος Ταξίαρχος κ. Κωνσταντῖνος Κατσουρίδης, ὑπηρετῶν ἐνταῦθα ἀπὸ τοῦ τέλους Δεκεμβρίου τοῦ 1947, οὐδενὸς εἶναι δεύτερος. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς μακρᾶς καὶ ἀρρήκτου μετ' αὐτοῦ συνεργασίας μας ἐγνωρίσαμεν τὸν ἀτρόμητον καὶ ἀπτόητον καὶ νουνεχῆ Ἕλληνα στρατιώτην, τὸν ἀδαμάντινον καὶ ἀκέραιον χαρακτῆρα, τὸν ἄγρυπνον φρουρὸν τῆς ἀσφαλείας τῆς περιοχῆς μας, τὸν ἀφοσιωμένον εἰς μόνα τὰ Στρατιωτικὰ του καθήκοντα, τὸν μὴ φειδόμενον κόπων καὶ μόχθων καὶ ἀγώνων καὶ κινδύνων διὰ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς τάξεως, καὶ ἐν γένει τὸν δραστήριον καὶ ἱκανὸν Ἕλληνα ἀξιωματικὸν τὸν ζῶντα τὴν ζωὴν τῆς φιλτάτης μας Ἑλλάδος.

Ὡς Ἕλλην Ἱεράρχης καὶ ὡς ἀνωτάτη Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρ-

χὴ τῆς περιοχῆς ταύτης, παρακολουθῶν ἀγρύπνως τὴν κατάστασιν καὶ περιοδεύων διαρκῶς τὴν ὕπαιθρον χώραν πρὸς ἀναζωπύρωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ Ἐθνικοῦ φρονήματος τῶν Χριστιανῶν μας, ἐθεώρησα καθῆκον μου ἐπιβαλλόμενον να περιγράψω δι' ὀλίγων μόνον λέξεων τὴν κρατοῦσαν ἐνταῦθα κατάστασιν καὶ καταστήσω καὶ ὑμᾶς ἐνημέρους αὐτῆς.

Μετὰ τὴν τραγικὴν ἐκείνην κατὰ τῆς Βερροίας ἐπίθεσιν τῆς 8ης Μαΐου παρελθόντος ἔτους 1947, ἣν διεξετραγωδήσαμεν τότε διὰ τηλεγροφημάτων καὶ δι' ἐκθέσεων, **ἤρχισαν νὰ λαμβάνωντ**ο μέτρα ἀσφαλείας, τὰ ὁποῖα ἐπραγματοποιήθησαν μετὰ τὸν διορισμὸν καὶ ἔλευσιν ἐνταῦθα ὡς Νομάρχου, τοῦ διαπρεποῦς καὶ ἀόκνου, καὶ συνετοῦ, καὶ ἀκοματίστου, καὶ ἀφοσιωμένου εἰς τὸ καθῆκον του κ. Ἀνδρέου Εὐσταθίου, καὶ τοῦ Ταξιάρχου κ. Κατσιμήτρου, ὅν διεδέχθη ὁ νῦν τοιοῦτος κ. Κωνσταντῖνος Κατσουρίδης.

Ἡ ἁρμονικὴ καὶ εἰλικρινὴς συνεργασία τῶν δύο τιύτων ὑπερόχων ἀνδρῶν, Νομάρχου καὶ Ταξιάρχου, ἡ βαθεῖα μελέτη τῆς καταστάσεως καὶ ἡ ἀνύστακτος παρακολούθησις αὐτῆς, καθὼς καὶ ἡ λῆψις τῶν ἐνδεδειγμένων καὶ ἐπιβαλλομένων μέτρων, συνετέλεσαν κυρίως ἵνα ἐμπεδωθῆ ἡ τάξις, καὶ ἡ ἀσφάλεια, καὶ ἡ ἡσυχία ἐν τῷ Νομῷ μας. Αἱ ἐπιτυχεῖς Στρατιωτικαὶ επιχειρήσεις εἰς τὸ Βέρμιον καὶ εἰς τὰ Πιέρρια πέραν τοῦ ποταμοῦ Ἀλιάκμονος ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ἀκαμάτου Ταξιάρχου κ. Κατσουρίδου, καὶ ἡ διαρκὴς μέριμνα αὐτοῦ καὶ τοῦ κ. Νομάρχου μας διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς πόλεως καὶ τῆς περιοχῆς μας, ἐνέπνευσαν τὸ θάρρος καὶ τὴν πεποίθησιν τῆς ἀσφαλείας εἰς ὅλον τὸν πληθυσμόν.

Δι' αὐτὸ ὀφείλεται πᾶς ἔπαινος καὶ πᾶσα τιμὴ εἰς τοὺς δύο Ἐθνικοὺς τούτους ἄνδρας, καθὼς καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη ἐμοῦ ὡς Ἱεράρχου τῆς περιοχῆς καὶ ὅλων τῶν Χριστιανῶν μας.

Ἐν Βερροία τῇ 20 Αὐγούστου 1948

Ὁ Μητροπολίτης Βερροίας καὶ Ναούσης

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Κοινοποιεῖται

1. Γενικὸν Ἐπιτελεῖον Στρατοῦ
2. Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν
3. Ὑπουργὸν Βορείου Ἑλλάδος
4. Γ΄ Σῶμα Στρατοῦ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΒΕΡΡΟΙΑΣ - ΝΑΟΥΣΗΣ

Βέρροια τῆ 8 - 3 - 48

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

51ην Ταξιαρχίαν

Συγχαίρομεν διὰ λαμπρὰς νίκας τῆς Ταξιαρχίας. Δὲν ἀμφέβαλον περὶ αὐτοῦ διότι νυχθημερὸν αἱ προσευχαί μου σᾶς συνοδεύουν.

Ὁ Θεὸς εἶναι μαζύ μας καὶ θὰ μᾶς χαρίση τὴν Νίκην εἰς τὴν ὁποίαν ἡ 51 Ταξιαρχία ποὺ τοσάκις ηὐλόγησα θὰ συμβάλη μὲ τὸν ἡρωϊσμόν της καὶ εἰς λαμπρότερα κατορθώματα.

Παρακαλῶ νὰ κοινοποιήσητε τὰ συγχαρητήριά μου εἰς ἅπαντας τοὺς Ἀξιωματικούς, Ὑπαξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας.

+ Μητροπολίτης Βερροίας - Ναούσης
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Κοινοποιεῖται

Γ΄ Σῶμα Στρατοῦ
Θεσσαλονίκην

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΤΩΝ ΣΦΑΓΙΑΣΘΕΝΤΩΝ

Η Α. Σ. Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΕΙΣ Τ' ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ

ΕΝΑΣ ΤΡΑΓΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ἐκ τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται εἰς τὴν Ἕνωσιν Θυμάτων ΕΑΜ - ΕΛΑΣ - ΚΚΕ προκύπτει ὅτι σφαγιασθέντες ΠΡΟ ΤΗΣ ΒΑΡΚΙΖΑΣ κατ' ἐπάγγελμα ἐν Βερροία καὶ τῇ περιφερείᾳ της, ὅσα ἐδηλώθησαν θύματα εἶναι:

Γεωργοί 107, Χωροφύλακες 2, ἐπαγγελματίαι 13, ἔμποροι 11, ἐργάται 11, οἰκοκυραί 10, ἀξιωματικοί 8, Δημόσιοι ὑπάλληλοι 7, Διδάσκαλοι 6, αὐτοκινητισταί 6, Ἰδιωτικοί ὑπάλληλοι 6, Ἐνωμοτάρχαι 8, Γραμματεῖς Κοινοτήτων 3, ποιμένες 2, Μικροπωληταί 3, ἀνάπηροι 3, Κληρικοί 7, δικηγόροι 2, μαθηταί 1, φοιτηταί 2, ἀγροφύλακες 1, ἰατροί 2, ἀξιωματικοί Χωροφυλακῆς 1, Δημοσιογράφοι 1, Τραπεζιτικοί ὑπάλληλοι 1, Στρατιωτικοὶ τεχνῖται 1, Διευθυντὴς Ἑλονοσίας 1, ἤτοι ἐν ὅλω ἄτομα 233.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΒΑΡΚΙΖΑΝ

Γεωργοί 39, Χωροφύλακες 15, Ἐπαγγελματίαι 2, Ἔμποροι 1, Ἐργάται 4, Οἰκοκυραί 10, Ἀξιωματικοί 1, Δημόσιοι ὑπάλληλοι 3, Διδάσκαλοι 3, Γραμματεῖς Κοινοτήτων 1, πρόεδροι Κοινοτήτων 1, Κληρικοί 2, Μαθηταί 2, Ἀγροφύλακες 1, Ἀξιωματικοί χωροφυλακῆς 1, σύνολον ἐν ὅλω ἄτομα 86. Ὀνομαστικὸς κατάλογος πάντων τούτων μετὰ τῆς ἡμερομηνίας ἐκτελέσεώς των δημοσιεύεται εἰς ἄλλην σελίδα.

Ὁ Σύλλογος Θυμάτων ὑπὸ ΕΑΜ - ΕΛΑΣ - ΚΚΕ ἕν ἐκ τῶν μελημάτων αὐτοῦ, ἐπέτυχε καὶ δι' ἀτομικῶν ἐράνων τῶν πολιτῶν Βερροιέων, ἀνήγειρε καλλιμάρμαρον μνημεῖον τῶν θυμάτων τῶν ΕΑΜ - ΕΛΑΣ - ΚΚΕ πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ Νεκροταφείου τῆς πόλεώς μας καὶ ἀριστερὰ τῷ εἰσερχομένῳ ἐν αὐτῷ. Τὴν 12ην Μαρτίου τοῦ 1947 ἐγένοντο τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ μνημείου τῶν θυμάτων, ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς ἐπιτροπῆς ἐρεύνης ΟΗΕ ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Διλβοὰ (Βέλγου), προέδρου τῆς ἐπιτροπῆς, διερχομένου τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐκ τῆς πόλεώς μας καὶ καθ' ἣν παρέστησαν πάντα τὰ τεθλιμμένα μέλη καὶ συγγενεῖς καὶ φίλοι τῶν θυμάτων.

Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ξένοι καὶ Ἕλληνες Δημοσιογράφοι καὶ μέλη τῆς ἀκολουθείας τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΟΗΕ, ἐκινηματογράφησαν καὶ ἔλαβον πολλὰς φωτογραφίας, ὡς καὶ πληροφορίας περὶ τῶν θυμάτων. Σημειωτέον ὅτι τὸ Μνημεῖον τοῦτο, εἶναι τὸ πρῶτον ποὺ ἀνηγέρθη ἐν Ἑλλάδι.

⁂

Τὴν 6ην Μαρτίου τοῦ 1948 ἐγένετο ἡ μετακομιδὴ καὶ ταφὴ τῶν λειψάνων τῶν μαρτύρων τῶν περισυλλεγέντων ἀνὰ τὰ ὄρη καὶ τὰς χαράδρας εἰς τὸ ἐν τῷ νεκροταφείῳ στηθέν μνημεῖον, ἡμέραν τῶν Ψυχῶν. Ἐτελέσθη ἱεροτελεστία ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ, ἱερουργοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας, συμπαρισταμένου ὅλου τοῦ ἱερατείου τῆς πόλεως, τῶν κωδώνων ὅλων τῶν ἱερῶν ναῶν ἠχούντων πενθίμως.

Τὴν 9ην πρωϊνὴν ἀκριβῶς ἐγένετο ἡ ἐκκίνησις τῆς πομπῆς προηγουμένης τῆς μουσικῆς τῶν Προσκόπων. Ἠκολούθουν οἱ μαθηταί τῶν Δημοτικῶν καὶ τοῦ Γυμνασίου, τὰ ἐξαπτέρυγα, οἱ ψάλται, οἱ ἱερεῖς, ἡ λάρναξ ἐπ' αὐτοκινήτου. Ἠκολούθει τὸ προεδρεῖον τῆς Ἑνώσεως Θυμάτων μετὰ τῶν συγγενῶν καὶ οἰκείων, ἐν συνεχίᾳ αἱ Ἀρχαὶ. αἱ Δημόσιαι Ὑπηρεσίαι καὶ πάντες οἱ τιμῶντες τὴν μνήμην τῶν θυμάτων. Τὴν ὥραν τῆς τοποθετήσεως τῆς Λάρνακος ἐντὸς τοῦ μνημείου ἐψάλη ὑπὸ τῆς χορωδίας τοῦ Γυμνασίου τὸ «αἰωνία ἡ μνήμη». Ἐψάλη τρισάγιον καὶ ἐτηρήθη σιγὴ ἀνάλογος πρὸς τιμὴν τῶν ὑπὲρ τῶν Πατρίων μαρτυρησάντων Βερροιέων καὶ περιχώρων.

Τὰ μέγιστα συνετέλεσε διὰ νὰ δοθῇ ἡ ἀνάλογος ἐπίσημος αὐτὴ τελετὴ ἡ Α.Σ. ὁ Μητροπολίτης Βερροίας κ.κ. Ἀλέξανδρος, ὁ Διοικητὴς τῆς ἐδρευούσης τότε 33ης Ταξιαρχίας, ὁ Νομάρχης καὶ αἱ λοιπαὶ ἀρχαί...

(Ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς Ἑνώσεως Θυμάτων ὑπ' ἀριθ. 38 καὶ 49).

Ο ΗΡΩΪΚΟΣ ΙΕΡΑΡΧΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΠΤΟΗΤΟΣ ΜΕΣΩ ΦΛΕΓΟΜΕΝΗΣ ΚΩΛΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΜΑΚΑΒΡΙΟΥ ΣΦΑΓΗΣ ΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΙΚΟΥ ΤΟΥ ΠΟΙΜΝΙΟΥ

ΣΤΙΓΜΑΙ ΦΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΦΡΟΣΥΝΗΣ

Καίτοι ἡ ἀπὸ Βερροίας εἰς Νάουσαν δημοσία ὁδὸς εὑρίσκετο εἰς ἀπεριγράπτως ἀξιοθρήνητον κατάστασιν καὶ αἱ ἐπ' αὐτῆς ναρκοθετήσεις ἦσαν σχεδὸν ἀδιάκοπαι, οὐδεμίαν δὲ ἀσφάλειαν παρεῖχεν καὶ λόγω τῆς σκιώδους φρουρήσεως αὐτῆς, ἐλλείψει τῆς ἀπαραιτήτου στρατιωτικῆς δυνάμεως, ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ ἡρωϊκὸς Μητροπολίτης μὴ δειλιῶν πρὸ τοῦ ἐμφανοῦς κινδύνου δὲν ἔπαυσεν ἐπισκεπτόμενος τὴν Νάουσαν κατὰ τὸ καθιερωμένον αὐτοῦ ἑβδομαδιαῖον δρομολόγιον. Διότι περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλη περίοδον ἔκρινε ἐπιβαλλομένην τὴν παρουσίαν του μεταξὺ τοῦ ἀγωνιζομένου ποιμνίου του κατὰ τὴν ὥραν τῶν ἀπειλῶν, τῶν δοκιμασιῶν καὶ τοῦ διαγραφομένου κινδύνου.

Εἶναι δὲ ἀναμφισβήτητον, ὅτι τὸ συγκινητικὸν αὐτοῦ ἐνδιαφέρον ἐπέδρα εὐεργετικῶς ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ τῶν κατοίκων τῆς ἡρωϊκῆς Ναούσης, τῆς πρώτης ταύτης μετὰ τὴν ἕδραν πόλεως τῆς ἐπαρχίας του. Καὶ αὐτὴ ἡ πλημμελὴς καὶ πενιχρὰ ὀργάνωσις τῆς ἀμύνης της, δύναται νὰ λεχθῇ, ὅτι ὀφείλετο εἰς τὴν πρωτοβουλίαν του, τὴν ὁποίαν μὲ ἐπαινετὴν προθυμίαν καὶ ἀκραιφνῆ καὶ φλογερὸν πατριωτισμὸν ἐνίσχυσαν ἅπαντες ἀδιακρίτως οἱ Ναουσαῖοι, ἐπικροτοῦντες τὰς ὑποδείξεις τοῦ συνετοῦ Ἱεράρχου των καὶ συμμεριζόμενοι τοὺς ἐκδηλουμένους φόβους του.

Κατ' ἐπανάληψιν μέχρι τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1947 ἐσημειώθησαν κρούσεις τῶν ἀνταρτῶν ἐναντίον τῆς Ναούσης, πλὴν ἄνευ σοβαρῶν συνεπειῶν, ἀντιμετωπισθεῖσαι ἅπασαι ἐπιτυχῶς ὑπὸ τῆς τοπικῆς ἀμύνης. Ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ Αὐγούστου αἱ ἐπιθέσεις αὗται ἐνετάθησαν.

Οὐχ' ἧττον παρὰ τὴν λυσσώδη ὁρμητικότητά των ἀπεκρούοντο, ἐνισχυομένης ὁσημέραι τῆς τοπικῆς ἀμύνης. Οἱ συμμορῖται ἀποβλέποντες κυρίως εἰς τὴν δημιουργίαν ἐντυπώσεων, δεδομένου ὅτι θετικὸν ἀποτέλεσμα καταλήψεως καὶ μονίμου παραμονῆς των ἀπεκλείετο, ἐνισχύσαντες σημαντικῶς τὰς περὶ τὴν Νάουσαν δρώσας ὁμάδας των κατόρθωσαν τὴν νύκτα τὴν 18ης Αὐγούστου 1947 νὰ εἰσχωρήσουν εἰς τὴν πόλιν τῆς Ναούσης διὰ πρώτην φοράν. Μὲ τὰς πολλαπλασίας δυνάμεις των καὶ τὴν ἰσχυρὰν ἔντασιν τοῦ πυρός των, παρακάμψαντες τὴν περὶ τὸ βορειοδυτικὸν μέρος τῆς πόλεως πείσμονα ἀντίστασιν, διὰ τῶν Ἁλωνίων, Παπαρόδο, Σκάλα, Βρυσά κι καὶ Ἁγία Παρασκευή ἔφθασαν εἰ στὸ κέντρον τῆς πόλεως πυροβολοῦντες συνεχῶς, πυρπολοῦντες καὶ λεηλατοῦντες οἰκίας καὶ καταστήματα καὶ προβαίνοντες εἰς σφαγὰς καὶ ἁπαγωγάς. Μέσω τοῦ ὁρυμαγμοῦ τῶν ἀδιακόπως ἀνταλλασσομένων πυροβολισμῶν, τῶν καπνῶν, τῶν σπαρακτικῶν οἰμω-

γῶν καὶ ἀγωνιωδῶν ἐκκλήσεων βοηθείας τῶν σφαζομένων καὶ ἀπαγομένων ἡ μαρτυρικὴ Νάουσα διῆλθε μίαν ἀπὸ τὰς πλέον φρικτὰς καὶ ἐφιαλτώδεις νύκτας τοῦ συμμοριτοπολέμου. Τὸ ὄργιον τῆς συμμοριτικῆς ἐπιδρομῆς συνεχίσθη μέχρι τῶν πρωϊνῶν ὡρῶν. Τὰ εἰς διάφορα σημεῖα τῆς πόλεως πολυβολεῖα καὶ ἑστίαι ἀντιστάσεως ἐπρόβαλον πείσμονα καὶ κρατερὰν ἀντίστασιν ἀνθέξαντα εἰς τὰς ἀλλεπαλλήλους καὶ λυσσώδεις ἐφόδους τῶν ἐπιτιθεμένων, οἵτινες καὶ τελικῶς ἀπεχώρησαν ἀποκομίζοντες τὸ προϊὸν τῶν διαρπαγῶν των. Κατὰ τὴν τραγικὴν αὐτὴν νύκτα παρεδόθη εἰς τὰς φλόγας τοῦ πυρὸς καὶ ὁ περικαλλὴς ναὸς τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ, ἀποτεφρωθεὶς τελείως.

Ἡ πρωτοφανοῦς ἀγριότητος αὕτη ἐπίθεσις συνετάραξε κυριολεκτικῶς τοὺς φιλησύχους Ναουσαίους. Τὴν φοβερὰν δὲ αὐτὴν νύκτα τῆς ἀγωνίας καὶ τοῦ τρόμου, τῆς ἀλλοφροσύνης καὶ τοῦ σπαραγμοῦ ἔζησε καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης των Ἀλέξανδρος παρακολουθήσας καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐκ τῶν γραφείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς του, τὴν τραγωδίαν τοῦ ὁλοφυρομένου ποιμνίου του. Ἐκπληκτικὴ καὶ ἀξιοθαύμαστος ὑπῆρξεν ἡ ἐπιδειχθεῖσα ὑπὸ τοῦ πολιοῦ Ἱεράρχου ψυχραιμία καὶ εὐψυχία.

Ἡ ἑπομένη εὗρε τὴν μαρτυρικὴν Νάουσαν βυθισμένην εἰς πένθος βαρὺ καὶ εἰς συμφορὰν μεγάλην. Οἱ ἀποπνικτικοὶ καπνοὶ ἐκάλυπτον ἀκόμη τὴν πόλιν καὶ ἡ ὀπισθοφυλακὴ τῶν ξενοκινήτων αὐτῶν Ταρτάρων μόλις εἶχεν ἀποσυρθῆ ἀπ ὀτὰ ἀκραῖα σημεῖα τῆς πόλεως, ὅτε ὁ ἄφθαστος εἰς ψυχικὸν ἡρωϊσμὸν Ποιμενάρχης ἀψηφῶν τὰ πάντα ἐνεφανίσθη, μὲ τὰ ἀμφίβολα ἀκόμη φέγγη τῶν πρωϊνῶν ὡρῶν, εἰς τὰς κεντρικὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως διὰ ν' ἀντιληφθῆ ἰδίοις ὄμμασι τὴν ἔκτασιν τῆς τραγωδίας καὶ τῶν καταστροφῶν. Ἡ τόλμη του ἐξέπληξε τοὺς Ναουσαίους, οἵτινες μὴ ὑποπτευόμενοι κἄν τὴν ἐν μέσῳ αὐτῶν παρουσίαν του κατὰ τὰς ὥρας τῶν μαρτυρικῶν δοκιμασιῶν των τῆς προηγηθείσης νυκτός, ἐνεπλήσθησαν θάρρους. Ἦτο πράγματι ζωήρρητος ὅασις ἡ παρουσία του κατὰ τὰς στιγμὰς ἐκείνας τῆς ἀπογνώσεως, τοῦ πόνου, τῆς συγχύσεως καὶ τῆς τραγικῆς εἰκόνος ποὺ παρουσίαζε· ἡ καθημαγμένη Νάουσα.

Συντετριμμένος ψυχικῶς, μὲ τὸ αἴσθημα τῆς πικρίας βαθύτατα ἀποτυπωμένον εἰς τὰ συνεσπασμένα ἐκ τῆς ἀγρυπνίας χαρακτηριστικά του, περιῆλθε ὁλόκληρον τὴν πόλιν διαπιστώνων τὴν θηριωδίαν τῶν αἱμοβόρων Ἐαμοσλαύων, παρηγορῶν τοὺς καθ' οἱονδήποτε τρόπον πληγέντας καὶ ἐνισχύων τὸ ἠθικὸν των φρόνημα. Ἐν συνεχείᾳ ἐπανελθών εἰς τὸ γραφεῖον του, παρὰ τὴν μεγάλην κόπωσιν καὶ τὴν βαθυτάτην συγκίνησιν ποὺ ἐδοκίμασεν ἀπὸ τὸ θέαμα τῶν καταστροφῶν ποὺ ἀντίκρυσε προέβη εἰς τὴν συγκρότησιν ἐπιτροπῶν διὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων περίθαλψιν καὶ ἀνακούφισιν τῶν πληγέντων. Ταὐτοχρόνως δὲ ἀπέστειλε τὸ κατωτέρω τηλεγράφημα πρὸς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν διεκτραγωδῶν τὴν ἐκτυλιχθεῖσαν νυκτερινὴν τραγωδίαν καὶ ἐπικαλούμενος τὴν συναντίληψιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ τοῦ δοκιμασθέντος ποιμνίου του.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΒΕΡΡΟΙΑΣ - ΝΑΟΥΣΗΣ

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
Κύριον Δαμασκηνὸν
ΑΘΗΝΑΣ

Ἀγρία καὶ τραγικὴ χθεσινὴ νύξ ἐπιδρομῆς ἀνταρτῶν κατὰ Ναούσης μᾶς εὗρεν ἐν μέσῳ τῶν ἐκεῖ Χριστιανῶν μας. Μάρτυς αὐτόπτης ἀναφέρω τὰς ἀνυπολογίστους καταστροφὰς πόλεως πυρποληθέντων ὅλων τῶν δημοσίων κτιρίων καὶ κέντρου πόλεως ἀριθμοῦντος ἄνω τῶν ἑκατὸν οἰκογενειῶν.

Φονευθέντες ὑπάρχουσιν ἑπτὰ μέχρι στιγμῆς, τραυματίαι ἱκανοὶ καὶ ἀπαχθέντες πολλοί ὧν ὁ ἀριθμὸς δὲν ἐξηκριβώθη.

Περικαλλὴς Ἱερὸς Ναὸς Ἁγίου Μηνᾶ κατεστράφη τελείως ἀποτεφρωθείς. Διακόσιαι οἰκογένειαι μένουσιν ἄνευ στέγης, ἐνδυμάτων, τροφῆς. Ἐνεργήσατε ἀποσταλῶσι κλινοσκεπάσματα, ἱματισμός, ὑπόδησις, τρόφιμα. Ἐπιβάλλεται ληφθῶσι συντονώτατα μέτρα στρατιωτικῆς ἐνισχύσεως καὶ Χωροφυλακῆς. Ὀφθαλμοὶ ἐχθροῦ ἐπὶ Νάουσαν καὶ Βέρροιαν προπυργίων Θεσσαλονίκης. Ἐνισχύσατε παρακαλοῦμεν ἐνεργείας μας παρὰ Κυβερνήσει.

+ Ὁ Βερροίας - Ναούσης Ἀλέξανδρος

Ἐν Βερροίᾳ τῇ 19η Αὐγούστου 1947

Αἱ κατὰ τὴν αἱματηρὰν αὐτὴν σύγκρουσιν ἀπώλειαι τῶν συμμοριτῶν δὲν ἦσαν εὐκαταφρόνητοι ὡς ἐγνώσθη ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ ἐκ διαφόρων πηγῶν. Ἡ ἄμυνα τῆς πόλεως κατόπιν τῆς αἰφνιδιαστικῆς αὐτῆς ἐπιθέσεως διηυρύνθη καὶ ἐνισχύθη σημαντικῶς εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἀποτολμηθῇ ὑπὸ τῶν ἀνταρτῶν ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα σοβαρὰ ἐπιθετικὴ ἐνέργεια πλὴν ἀσημάντων παρενοχλητικῶν κρούσεων.

Παρῆλθεν σχεδὸν διετία ἀπὸ τὴν τελευταίαν εἰσβολὴν των εἰς τὴν πόλιν τῆς Ναούσης, ὅτε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Αὐγούστου 1949 ἤρχισε νὰ φημολογεῖται ὅτι ὑπὸ τοῦ ἐν Βερμίῳ ἀρχηγείου τῶν συμμοριτῶν προητοιμάζετο εὐρείας ἐκτάσεως ἐπιχείρησις ἐναντίον τῆς Βερροίας ἢ Ναούσης. Ἀσχέτως τῶν κυκλοφορουσῶν διαδόσεων καὶ πληροφοριῶν ὑπὸ τῶν ἀγρύπνως παρακολουθούντων τὴν κατάστασιν Μητροπολίτου Ἀλεξάνδρου, τοῦ κ. Νομάρχου καὶ τῶν στρατιωτικῶν τοπικῶν ἀρχῶν εἶχον ἐπισημανθῇ

διάφοραι ἐνέργειαι τῶν συμμοριτῶν διὰ τῶν ὁποίων δὲν ἀπέμενε ἀμφιβολία, ὅτι ἐπίκειτο σοβαρὰ ἐπιθετικὴ ἐνέργεια ἧς μόνον ὁ τόπος τῆς ἐκδηλώσεώς της δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ καθορισθῇ.

Διὰ νὰ ἐνημερωθῇ πλήρως ὁ ἀναγνώστης μας ἐπὶ τῆς ἐπικρατούσης τότε ἐν τῇ περιφερείᾳ καταστάσεως, τῶν συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας διεξήγετο ὁ σκληρὸς καὶ ἀδυσώπητος ἀγὼν πρὸς τὰς ξενοκινήτους μισθοφόρους προφυλακὰς τῶν Σλαύων καὶ γενικῶς τοῦ κλίματος καὶ τῆς ἀτμοσφαίρας τοῦ ἠθικοῦ τῶν κατοίκων καὶ τὴν ὅλην τακτικὴν ποὺ διεῖπε τοὺς μαχομένους ἀλλὰ καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἀνεκτιμήτων πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἐθνομάρτυρος Μητροπολίτου Ἀλεξάνδρου, παραθέτομεν τὸ κατωτέρω σχετικὸν ἀπόσπασμα ἐκθέσεως ἐπισήμου καὶ ὑπευθύνου ἁρμοδίας ἀρχῆς πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δημοσίας Τάξεως:

« ... Μία Ταξιαρχία ἐκ 3 Ταγμάτων ἔχει ἀναπτυχθῇ ἀπὸ Ναούσης μέχρι » Πλαταμῶνος Κατερίνης. Ἔχομεν ἀνάγκην λόχων καὶ Ταγμάτων. Ὁ » στρατός μας καὶ οἱ πάντες καταπονοῦνται χωρὶς νὰ βλέπουν τέρ» μα εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν.

» Ὁ στρατός μας ὅστις κατὰ τὸ μέγιστον μέρος εὑρίσκεται εἰς » τὴν κατάστασιν ἀμύνης καταπονεῖται πολὺ καὶ λόγω τῆς » παρατάσεως καὶ ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἐφεδρειῶν. Ἡ ἐπιβεβλημένη ἐ» πάνδρωσις τῶν θέσεων καὶ τῶν διαφόρων ἀποστολῶν εἰς ἐνέδρας » κλπ. λόγω ἀριθμητικῆς ἀνεπαρκείας διατηρεῖ ἐν ἀγρύπνω κατα» στάσει τὸν στρατιώτην καὶ τὰ ΜΑΥ.

» Αἱ συνεχεῖς προσβολαὶ συστηματικαὶ σοβαρῶν ἢ μὴ σοβαρῶν θὲ» σεων θέτουν εἰς νυκτερινὴν κίνησιν καὶ μετακινήσεις καὶ συνεχῆ » ἐπαγρύπνισιν τὰ στελέχη, τοὺς ὁπλίτας καὶ τὰ ΜΑΥ. Πολλάκις αἱ » θέσεις ἃς κατέχουν τμήματα στρατοῦ εἰς χωρία ὡς σημεῖα στηρίγ» ματος καθίστανται ἀνίκανα νὰ καλύψουν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ » πυρός των καὶ ἐμποδίσουν διεισδύσεις τῶν ἀνταρτῶν εἰς τὰ χωρία » των εἰς ἃ εἰσέρχονται, πυρπολοῦν, ἐκδικοῦνται, διαρπάζουν καὶ ἀ» πέρχονται ἄνευ διώξεως ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἐπαρκοῦς δυνάμεως καὶ » δημιουργεῖται ἡ ἐντύπωσις εἰς τοὺς χωρικούς ὅτι ὁ στρατὸς μερι» μνᾷ μόνον διὰ τὴν ἄμυναν καὶ προστασίαν ἑαυτοῦ καὶ ὄχι τῶν χω» ρικῶν.

» Ἡ ἄμυνα τῆς πόλεως Ναούσης ὅπως καὶ τῶν περισσοτέρων ἄλ» λων στερεῖται βάθους προκαλύψεως. Εὑρίσκεται εἰς τὴν παρυφὴν » τῆς πόλεως. Μὲ τὰς πρώτας κρούσεις ἀντιμετωπίζομεν ἀγῶνα ὁ» δομαχιῶν, ἀκολούθως πυρπολήσεις καὶ κατόπιν ἀναχώρησιν χω» ρὶς νὰ ὑπάρχουν δυνάμεις νὰ τοὺς διώξουν καὶ ἀποσυνθέσουν αὐ» τούς. Ὁ βαρύς ὁπλισμός των δίδει τὴν δυνατότητα ἀπὸ ἀποστάσε» ως 2 ἢ 3 χιλιομέτρων νὰ κάμνουν καταιγισμὸν ὅλμων κατὰ τῆς πό» λεως καὶ νὰ ἀπομακρυνθοῦν. Μέχρι σήμερον δὲν τὸ ἔχουσι ἐφαρ» μόσει, διότι δὲν θέλουν ἴσως νὰ κτυποῦν ἀδιακρίτως διὰ ἠθικούς » λόγους, διότι δὲν εἶναι ἱκανοὶ νὰ κρατήσουν μίαν θέσιν. Δὲν εἶναι » ὑπερβολὴ νὰ φαντασθῶμεν ὅτι μετὰ τὰς τελευταίας οἰκίας τῆς Να» ούσης ἀντιμετωπίζομεν τὴν Σερβίαν. Τὸ Βέρμιον εὑρίσκεται ὑπὸ » τὸν ἔλεγχον τῶν ἀνταρτῶν καὶ ἀποτελεῖ ἐλευθέραν δίοδον ἐκ Καϊμακ» τσαλάν διὰ τῆς ὁποίας διοχετεύονται καὶ ἐφοδιάζονται οἱ νοτιώτε» ροι ἀντάρται. Ἡ ἄνοιξις δὲν πρέπει νὰ μᾶς εὕρῃ μὲ νησίδας ἐντὸς

» τοῦ σώματος τῆς χώρας μας. Πρέπει νὰ ἐξαλειφθοῦν, καὶ τὸ τα-
» χύτερον. Ὁ στρατός μας δὲν πρέπει νὰ μένη εἰς κατάστασιν ἀμύ-
» νης, καταπονούμενος χωρὶς ἀποτέλεσμα. Τάγματα καὶ Λόχοι πρέ-
» πει νὰ κινηθοῦν καὶ νὰ κινοῦνται συνεχῶς εἰς τὰ βουνά.

» Αἱ βάσεις ἐφοδιασμοῦ καὶ ἐξορμήσεως, τὰ ἀποθέματα τῶν ἀνταρ
» τῶν εἰς πυρομαχικὰ καὶ τρόφιμα νὰ ἀναζητηθοῦν καὶ νὰ κατα-
» στραφοῦν.

» Ἡ τακτικὴ αὐτὴ ἐφαρμόζεται ὑπὸ μορφὴν ἐξορμήσεως βραχέως
» χρόνου μὲ ἐπιστροφὴν κατόπιν τῶν μονάδων εἰς τὰς ἕδρας ἐξορμή-
» σεως. Ἐφ' ὅσον διαρκεῖ αὐτὴ ἡ ἐξόρμησις, οἱ ἀντάρται διαιροῦν-
» ται εἰς μικρὰς ὁμάδας καὶ διασκορπίζονται. Μόλις ἐπιστρέψουν
»εἰς τὰς βάσεις των αἱ μονάδες αὗται ἀνασυγκροτοῦνται. Αἱ μονά-
» δες μας πρέπει νὰ κινοῦνται καὶ νὰ ἑδρεύουν εἰς τὰ ὀρεινὰ συγ-
» κροτήματα.

» Τὰ ἀστικὰ κέντρα δύνανται νὰ διαφυλαχθοῦν ἀπὸ τὰς μηχανο-
» κινήτους τεθωρακισμένας μονάδας καὶ στατικὰ τμήματα χωροφυλα-
» κῆς, Ἐφέδρων καὶ Μ.Α.Υ., ἄλλως τε ὅταν οἱ ἀναρχικοὶ στεροῦνται
» βάσεων ἐξορμήσεως καὶ εἶναι κατατετμημένοι εἰς μικρὰς ὁμάδας δὲν
» εἶναι ἱκανοὶ νὰ ἐπιχειρήσουν σχέδιον ἐπιχειρήσεως κατὰ Ἀστικῶν
» Κέντρων. Τουναντίον μάλιστα, ἡ μικρὰ ὁμὰς εὐκολώτερον συνενοεί
» ται καὶ παραδίδεται. Ὁ Ἐφοδιασμὸς εἰς τὰ ὀρεινὰ συγκροτήμα-
» τα θὰ ἀπαιτήση χρησιμοποίησιν πολλῶν κτηνῶν. Ἐπὶ τοῦ σημείου
» αὐτοῦ τονίζω μίαν τελευταίαν τακτικὴν προσπάθειαν τῶν ἀνταρ-
» τῶν. Πολὺ φροντίζουν διὰ τὴν διαρπαγὴν καὶ ἀπόκτησιν κτηνῶν.
» τελευταίως ἔξωθι τῆς Ναούσης διακινδύνευσαν ἐν ἡμέρᾳ καὶ διήρ-
» πασαν πλέον τῶν 100 ἡμιόνων ἀνηκόντων εἰς ὑλοτόμους. Προχθὲς
» μὲ τὴν ἐπίθεσιν τῆς Μαρίνης (ἔξωθι Ναούσης) ἐθανάτωσαν ὅσα
» δὲν ἠδυνήθησαν νὰ παραλάβουν κτήνη. Τὰ γεγονότα αὐτὰ προδίδουν
» προετοιμασίαν ὀρεινῶν σχηματισμῶν διὰ κίνησιν βαρυτέρου ὁπλι-
» σμοῦ ἴσως καὶ ὀρεινῶν πυροβόλων καὶ ἀντιθέτως νὰ μᾶς ἀποστε-
» ρήσουν ἡμᾶς τῶν μέσων κινήσεως εἰς τὰ βουνά. Ὡς γνωστὸν εἰς
» κάθε μετακίνησιν μονάδος μας ἐπιτάσσομεν ἀπὸ τὰ γειτονικὰ χω-
» ρία κτήνη ἀπαραίτητα διὰ τὰς μεταφοράς μας.

» Ἡ στρατιωτικὴ μας ἡγεσία ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι δι
» ατηρεῖ ἕνα ὡραῖον καὶ ἀξιοθαύμαστον πνεῦμα πειθαρχίας στελε-
» χῶν καὶ στρατιωτῶν. Διοίκησις αὐστηρὰ καὶ πατρική. Καὶ ὅλους
» τοὺς διακρίνει ἡ συναίσθησις τοῦ καθήκοντος. Αὐτὸν τὸν στρατόν
» μὲ τὸ ἀξιοθαύμαστον ἠθικόν του δὲν ἠμποροῦμε νὰ τὸν κρατοῦμε
» ἐπὶ πολὺ εἰς κατάστασιν ἀμύνης καὶ τὸν κατατρίβωμεν. Πρέπει νὰ
» τοῦ δώσωμεν ἀμέσως τοὺς ἀντικειμενικούς του σκοπούς νὰ ἐνεργήση
» ταχέως μὲ τὸ θυελλῶδες ἐπιθετικὸν πνεῦμα ποὺ τὸν διακρίνει. Ἡ
» πολιτικὴ ἡγεσία πρέπει νὰ προσέξη τὴν φύσι ντοῦ Ἕλληνος στρα-
» τιώτου. Εἶναι γενναῖος ἐνθουσιώδης ἥρως εἰς τὰς πρώτας του ἐξορ-
» μήσεις καὶ ἐπιτελεῖ θαύματα καὶ ὅταν μάλιστα συνοδεύονται μὲ
» ἐπιτυχίες. Εἶναι δι' ἐπίθεσιν ὑπέροχος χωρὶς νὰ ὑπολογίζη. Ὅταν
» ὅμως ὁ ἀγὼν χρονίζει καὶ εὑρίσκεται εἰς κατάστασιν ἀμύνης καὶ
» ἔχει ἀρχίσει ἡ καταπόνησίς του, τότε εἶναι ἐπικίνδυνον νὰ ὑπολο-

» γίζη τις ἐπὶ τοῦ Ἕλληνος στρατιώτου, διότι τοῦ λείπει τὸ στοι-
» χεῖον τῆς ὑπομονῆς καὶ τοῦ ὑπολογισμοῦ καὶ θὰ διακινδυνεύσωμεν
» ν' ἀντιμετωπίσωμεν ἀνυπερβλήτους δυσχερείας».

Αἱ κυκλοφορησασαι φῆμαι καὶ αἱ πληροφορίαι, αἵτινες ἀπὸ καιροῦ εἶχον περιέλθει εις γνωσιν τῶν ἁρμοδίων ἐπέπρωτο ἀτυχῶς ν' ἀποδειχθῶσι ἀληθεῖς.

Τὰς μεταμεσονυκτίους ὥρας της 10ης πρὸς τὴν 11ην Ἰανουαρίου τοῦ 1949, ἡ πόλις της Ναουσης ἐφυπνισθη ἔντρομος ἀπὸ συγκντρωμένα πυρὰ ὅπλων, δι' ὧν προσεβαλλετο ἀπὸ τὰ περὶ αὐτὴν κείμενα ὑψώματα. Ταὐτοχρόνως δὲ ἄλλαι ὁμάδες πολυαριθμοι ἐπεχείρουν νὰ καταλάβουν τὰς εἰς διαφορα σημεία τῆς πόλεως ἑστίας ἀντιστάσεως ὅπου εἶχαν ἀναγερθῆ πολυβολεια. Μάχαι λυσσώδεις καὶ εκ τοῦ συστάδην, αἱματηραὶ καὶ φονικώταται οιεξηγοντο προς ολα τα σημεια τόσον πέριξ τῶν ἄκραιων συνοικιων, ὅσον και εντος της πολεως, οπου ειχον ηδη εισχωρηση μεμονωμένα τμηματα συμμοριτων. Τα πολυβολεια καιτοι ἀδιακοπως σφυροκοπουμενα ὑπὸ ολμων και χειροβομβιοων ανθισταντο ηρωικως εις τε πολλαπλασιον πυρ των επιορομεων, προξενουντα αξιολογους φθορὰς εἰς τοὺς επιτιθεμένους. Εις την λαιλαπα αὐτην των καταιγισμῶν τοῦ πυρὸς μέσω τῆς ὁποίας ἐσειετο ὁλοκληρος ἡ πολις, προσετέθησαν καὶ αἱ φλογες τῶν πυρπολουμένων εις διαφορα σημεία της πόλεως οικιῶν καὶ καταστημάτων ποὺ ὑψουντο ως πυροτεχνήματα καὶ ἐφανταζον μὲ τὴν τραγικην των λάμψιν τὴν κόλασιν ποὺ ηρχισε να απλωνεται εις το ζοφερο ἔρεβος της νυκτός. Ὅσον ἐπροχώρει ἡ ωρα τοσον καὶ περισσοτερον μανιωδεις καὶ ὁρμητικώτεροι ἐγενοντο οἱ Ἐαμοσλαυοι. Εἶχε πλέον ξημερώσει. Οἱ ὅλμοι καὶ οἱ πυροβολισμοὶ μὲ τον τρομακτικον παταγον των κατακρημνιζομένων κτιρίων καὶ τὰς ἀλλόφρονας καὶ υστερικας κραυγὰς των σφαζομενων επετεινον τὴν ἀτμόσφαιραν της φρίκης. Τα δημοσια κτιρια τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο ἀνετινάζοντο. Τὴν ἰδιαντυχην ηκολούθησαν τὸ ἐργοστασιον τοῦ ἠλεκτροφωτισμοῦ, ἡ οἰκία Ἀγγελακη οπου εστεγαζετο η Διοικησις Χωροφυλακης, τὰ Ξενοδοχεῖα Ὀλύμπια και Ἐθνικὸν, ἡ οἰκια Μπλατσουκα, τα ἐριοκλωστήρια των ἀδελφων Χριστοδουλου Λαναρᾶ, τὰ νηματουργεία Μπίλλη - Τσιτση, ὅλα σχεδὸν τα εν τῇ ἀγορα καταστήματα καθὼς καὶ ἑκατοντάδες οικιῶν ἐθνικοφρονων. Οἱ δρόμοι ἔρημοι ζωντων ἀλλὰ πλήρεις ἐσφαγμένων καὶ τραυματιῶν. Πλὴν των συμμοριτῶν, ἀπαισίων καὶ ἀποκρουστικῶν τὴν θέαν μὲ τὰς αἱματοβρεκτους χεῖρας εἰς τὸ ἄλυκον καὶ ἀθῶον αἷμα τῶν γυναικοπαίδων, γερόντων καὶ ἀνυπόπτων, τοὺς συρομένους ὁμήρους καὶ τοὺς ἀπαγομένους πρὸς στρατολογίαν ἢ τυφεκισμὸν, ψυχὴ ζῶσα δὲν ἐκινεῖτο εἰς ὁλόκληρον τὴν πολιν, ὅπου ἡ παγερότης τοῦ θανάτου, τοῦ τρόμου, τῆς φρίκης καὶ τῆς ἀγωνίας ἐκάλυπτε τὰ πάντα. Εἰς μερικὰ πολυβολεῖα ὅπου δὲν εἶχον ἀκόμη ἐξαντληθῆ τὰ πυρομαχικὰ ἢ δὲν εἶχον ὑποκύψει εἰς τὸ μοιραῖον ἀκόμη οἱ ἡρωϊκοί ὑπερασπισταί των ἡ ἀντίστασις καίτοι ἀπεγνωσμένη συνεχίζετο μὲ πεῖσμα καὶ ἡρωϊσμὸν ὑπεράνθρωπον.

Πραγματικοί πρόμαχοι τῆς ἐλευθερίας οἱ γενναῖοι αὐτοὶ ἀγωνισταί. Διότι τελικῶς ὅλοι οἱ ὑπερασπισταὶ τῶν πολυβολείων μὲ τὴν ὁλοσχερῆ ἐξάντλησιν τῶν πυρομαχικῶν των εἰς πλείστας δὲ περιπτώσεις καὶ τὴν ἀχρήστευσιν τῆς λόγχης των, ὅλοι σχεδὸν ἔπεσον ἡρωϊκῶς μαχόμενοι προτιμήσαντες τὸν θάνατον ἀπὸ τὴν ἀτίμωσιν τῆς παραδόσεως. Οὕτω οἱ συμμορῖται ἀνενόχλητοι καὶ ἀσύδοτοι ἐπεδόθησαν εἰς τὸ ἐγκληματικόν των ὄρ-

γιον, σφάζοντες, ἀνασκολοπίζοντες, πυρπολοῦντες κατὰ δεκάδας, ἁπάγοντες ὁμήρους, λεηλατοῦντες καὶ προβαίνοντες εἰς βιαίας στρατολογίας. Ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς καταλήψεως τῆς πόλεως, ἥτις διήρκεσεν τέσσαρας ἡμέρας καὶ πέντε νύκτας, οἱ Ἐαμοσυμμορῖται,, θεομηνία καὶ κατάρα θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἐγκατέστησα ντὸ στρατηγεῖον των εἰ στὴν συνοικίαν τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς ὅπου ἐγένετο ἡ συγκέντρωσις τῶν ἁπαγομένων (ἰδιωτῶν καὶ στρατιωτικῶν) καὶ τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν ὁμήρων.

Μεταξύ τῶν συλληφθέντων ἦτο καὶ ἡ ἀκραιφνῶς ἐθνικόφρων καὶ εὐϋπόληπτος οἰκογένεια Σπύρου Λαναρᾶ, τὴν ὁποίαν μόλις ἀντίκρυσε ὁ Ταξίαρχος τῶν ἀνταρτῶν, ὁ ἐκ Ναούσης διαβόητος Γρηγοριος Λιόλιος διέταξε τὴν ἄμεσον ἀπελευθέρωσίν της.

Συνελήφθησαν ἐπίσης ὡς ὅμηροι μεταξὺ ἄλλων καὶ οἱ ἐκ τῶν προκρίτων τῆς πόλεως Ναούσης Ἀλέξανδρος Δημητριάδης συμβολαιογράφος, Δημήτριος Χρυσίου (Δημ. Σύμβουλος), ὁ Δήμαρχος τῆς πόλεως Νικόλαος Θεοφίλου, οἱ Ἀριστοτέλης Λέτης, Ἀπόστολος Μακρῆς (Δημοδιδάσκαλος), Δημ. Δημητράκης καὶ πλεῖστοι ἄλλοι οἵτινες καὶ ἐξετελέσθησαν εἰς τὴν τοποθεσίαν «Τρία Πλατάνια», πλὴν τοῦ Δημάρχου ἐκτελεσθέντος ἐν τῇ Πλατεία Τρούμαν καὶ τοῦ ὡς ἐκ θαύματος σωθέντος Δ. Δημητράκη.

Λόγω τῆς ναρκοθετήσεως τῶν ἀπὸ Βερροίας καὶ Ἐδέσσης (Σκύδρας) ὁδῶν καὶ τῆς φρουρήσεως αὐτῶν ὑπὸ ἄλλων ἰσχυρῶν ὁμάδων, κατέστη ἀδύνατος ἡ ἔγκαιρος ἄφιξις τῶν κινηθεισῶν ἐνισχύσεων. Οὕτω οἱ ἀτυχεῖς Ναουσαῖοι ἐπλήρωσαν διὰ τοῦ αἵματός των πανάκριβα τὰ λύτρα τῆς ἐλευθερίας των εἰς τοὺς ἐγκληματίας Ἐαμοσλαύους.

Ἡ τριήμερος κατάληψις τῆς Ναούσης ὑπὸ τῶν ξενοκινήτων ὁρδῶν δὲν παρέλυσε μόνον τὴν ζωὴν τῆς πολυπαθοῦς αὐτῆς πόλεως - προπύργιον καὶ ἐθνικὸν προμαχῶνα τοῦ Ἑλληνικοῦ Βορρᾶ - καὶ ἐνέσπειρε τὴν φρίκην καὶ τὴν ἀγωνίαν εἰς τοὺς κατοίκους της οἱ ὁποῖοι κυριολεκτικῶς ἐμαρτύρησαν, ἀλλ' ἐξήγειρε καὶ ὁλόκληρον τὸν ἑλληνικὸν λαὸν, ὅστις μὲ ἀνυπόκρυπτον ἀνησυχίαν καὶ ἀγωνίαν παρηκολούθησε τὰς φάσεις τῆς αἱματηρᾶς της τραγωδίας. Αἱ ἐξ ὅλων τῶν σημείων κατασπεύσασαι ἐνισχύσεις ἀτυχῶς ἔφθασαν εἰς τὸν ἐπίλογον τῆς τραγωδίας. Ὅταν ἠπλώθησαν τὰ σάββανα διὰ νὰ καλύψουν ἑκατοντάδας μαρτύρων θυσιασθέντων εἰς τὸν ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἑστιῶν αὐτὸν ἀγῶνα καὶ ὅταν τὰ πένθιμα περιβραχιόνια ὑπερέβησαν τὰς χιλιάδας.

Μὲ τὴν ἀποχώρησιν τῶν αἱμοσταγῶν Κάφρων, ἐκ τῶν πρώτων κατέφθασεν εἰς τὴν μαρτυρικὴν Νάουσαν καὶ ὁ μαρτυρικὸς της Ποιμενάρχης Ἀλέξανδρος ἀψηφῶν τοὺς κινδύνους καὶ τὴν δριμύτητα τοῦ χειμῶνος.

Τὸ θέαμα ποὺ ἀντίκρυσε ἦτο φρικῶδες και σπαρακτικόν. Ἡ πόλις παρουσίαζε πραγματικὴν κοιλάδα Κλαυθμῶνος. Ἐρείπια, αἵματα καὶ πνιγηροί καπνοί ἀναμιγνυόμενοι μὲ τὴν ἀπόπνοιαν τῆς δυσοσμίας τῶν καιομένων ἀκόμη ἀνθρωπίνων σαρκῶν, τῶν ἐγκατεσπαρμενων πτωμάτων μὲ ἀποτυπωμένην τὴν φρίκην καὶ τοὺς σπασμοὺς τοῦ τρόμου εἰς τὰ κάτωχρα παραμορφωμένα καὶ ἀκρωτηριασμένα πελιδνά πρόσωπά των, ἦτο ἡ πρώτη εἰκών ποὺ ἀντίκρυσαν οἱ δακρύβρεκτοι ἐκ τοῦ πόνου ὀφθαλμοί του. Θέαμα ἀπεριγράπτου τραγωδίας καὶ ἄνευ προηγουμένου. Ἡ Νάουσα κατέκειτο εἰς ἄμορφον μᾶζαν ἐρειπίων. Τί πρῶτον καὶ τί ὕστερον ν' ἀνακουφίση ἡ μεγάλη Χριστιανική του ψυχή; Μετὰ τὰς πρώτας ἐντυπώσεις διεπιστώθη ἡ ἔκτασις τῆς καταστροφῆς. Ἐκτὸς τῶν σφαγιασθέντων διὰ τοὺς ὁποίους

κατόπιν αὐτοπροσώπου ἐντολῆς του, ἐμερίμνησε ὁ ἐφημεριακός του κλῆρος μὲ τὰ ἐρείπια ἀνέκυψαν πλεῖστα προβλήματα διὰ τὸ ποίμνιόν του τὸ ὁποῖον ἀπεγυμνώθη, ἐστερήθη τῆς στέγης, τῶν στοιχειωδῶν καὶ τῆς διατροφῆς. Τὸ δὲ πρόβλημα τῆς ἀσφαλείας, τυραννικόν ὡς σπάθη Δαμόκλειος ἐξηκολούθει νὰ ἐπικρέμαται ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν Χριστιανῶν του.

Μὲ τὴν ἑτοιμότητα, τὸ θάρρος καὶ τὴν γενναίαν πρωτοβουλίαν ποὺ χαρακτηρίζει παντοῦ καὶ πάντοτε τὸν ἄξιον αὐτὸν Ἱεράρχην, ἰδία εἰς τὰς κρισίμους στιγμάς, ἐπελήφθη ἀπὸ τῆς ἰδίας ὥρας τῆς ἐπαινετῆς προσπαθείας διὰ τὴν καθ' οἱονδήποτε τρόπον περίθαλψιν καὶ ἀνακούφισιν τοῦ ἀναξιοπαθήσαντος πληθυσμοῦ τῆς ἡρωϊκῆς του ἐπαρχίας.

Μετὰ τοὺς λόγους παρηγορίας καὶ τῆς συμμετοχῆ στου εἰς τὸ πένθος τῶν μὲ ἀνήκουστον θηριωδίαν καὶ ὠμότητα πληγέντων διὰ τῶν ἐκτελέσεων, τῶν φόνων καὶ τῶν ἁρπαγῶν Ναουσαίων ἐπελήφθη τοῦ ἔργου τῆς σωτηρίας τῶν δοκιμασθέντων. Ἐκ τῶν πρώτων του ἐνεργειῶν διὰ τῶν ὁποίων χαρακτηρίζεται τὸ στοργικὸν καὶ πατρικὸν ἐνδιαφέρον του διὰ τὴν πληγεῖσαν προσφιλῆ του Νάουσαν - παρ' ἧς ὅπως καὶ ὁλοκλήρου τοῦ ποιμνίου του χαίρει βαθυτάτου σεβασμοῦ, ἐκτιμήσεως καὶ λατρείας καὶ δικαίως - σημειοῦμεν τὰ παρά πόδας τηλεγραφήματά του, ἐνδεικτικά τῆς δραστηριότητός του ἀλλὰ καὶ τῆς παρρησίας μεθ' ἧς συνηγορεῖ εὐθέως καὶ ἀπεριφράστως διὰ τὴν ἀνακούφισιν τοῦ ποιμνίου του, ἀντιμετωπίζοντος μετὰ τὰ ψυχικὰ μαρτύρια, τὰς στυγνὰς ἀνάγκας τῆς καθημερινῆς ζωῆς.

Τὰ πρῶτα αὐτὰ τηλεγραφήματα ἐπηκολούθησαν λεπτομερεῖς, ἐξονυχιστικαί καὶ δραματικαί ἐκθέσεις δι' ὧν ἐδίδετο ἀναλυτική εἰκών τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως καὶ ἐπεσύρετο ἡ προσοχὴ τῶν ἁρμοδίων καὶ ὑπευθύνων διὰ τὰς ὀδυνηρὰς συνεπείας τὰς ὁποίας ἠδύνατο νὰ ἔχῃ τυχὸν ὀλιγωρία αὐτῶν διὰ τὴν περίθαλψιν τῶν συμμοριοπλήκτων.

Εὐτυχῶς οἱ ἐν τῇ πρωτευούσει, οἱ πάντοτε καθεύδοντες τὸν νήδυμον, αὐτὴν τὴν φορὰν φαίνεται νὰ ἀφυπνίσθησαν. Παρεσχέθη ὑλικὴ συνδρομὴ ἂν ὄχι ἀνάλογος πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς καταστροφῆς πάντως ἀρκετή. Συνεχίσθη δὲ καὶ ἡ λῆψις νέων στρατιωτικῶν μέτρων διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς περιφερείας καίτοι σπασμωδικῶν καὶ βεβιασμένων.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΒΕΡΡΟΙΑΣ - ΝΑΟΥΣΗΣ

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

Ἱερὰν Σύνοδον Ἐκκλησίας Ἑλλάδος
ΑΘΗΝΑΣ

Συντετριμμένος ὑπὸ τοῦ πόνου ἀναγγέλω Ἱερᾷ Συνόδῳ τραγωδίαν Ναούσης ἄνευ προηγουμένου, καταστροφὴν τελείαν, πράξατε πᾶν τὸ δυνατὸν πρὸς ἀνακούφισιν ἐναπομεινάντων Χριστιανῶν μας.

+ Ὁ Βερροίας καὶ Ναούσης Ἀλέξανδρος

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΒΕΡΡΟΙΑΣ - ΝΑΟΥΣΗΣ

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

Πρόεδρον Κυβερνήσεως
Ὑπουργὸν Στρατιωτικῶν
Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν
Γενικὸν Ἐπιτελεῖον Στρατοῦ
Ὑπουργὸν Βορείου Ἑλλάδος

Κατώδυνος τὴν ψυχὴν ἀναφέρω τραγωδίαν Ναούσης ἄνευ προηγουμένου. Καταστροφαὶ ἀφάνταστοι πυρπολήσεις ἐργοστασίων κτιρίων ἀγορᾶς, σώματα ἐσφαγμένα ἄνω τῶν ὀγδοήκοντα, ἁπαγωγαὶ νέων, νεανίδων, παρακαλοῦμεν στείλατε ἐπειγόντως τρόφιμα, ρουχισμόν, περίθαλψιν.

Παρακαλοῦμεν ληφθῶσιν ἐπείγοντα μέτρα προληπτικὰ πρὸς σωτηρίαν Βερροίας, κόμβου συγκοινωνιῶν καὶ κλειδὸς Θεσσαλονίκης.

+ Ὁ Βερροίας καὶ Ναούσης Ἀλέξανδρος

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΒΕΡΡΟΙΑΣ - ΝΑΟΥΣΗΣ

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
Πρόεδρον Ἱερᾶς Συνόδου
ΑΘΗΝΑΣ

Συνελθόντες ἐκ τῆς πληξάσης ἡμᾶς φοβερᾶς συμφορᾶς ἄνευ προηγουμένου, κατώδυνοι εἰσέτι τὴν ψυχὴν ἐκ τοῦ πόνου καὶ τῆς ὀδύνης φρικιῶμεν πρὸ ἀνηκούστων κακουργημάτων ὑπὸ κακούργων ἐχθρῶν πίστεως τῆς πατρίδος, θρηνοῦμεν μαρτυρικώτατα σφαγέντας, ἁπαχθέντας Χριστιανούς μας, καταστροφὰς ἱδρυμάτων, ἐργοστασίων, Νοσοκομείου, ἱκετεύοντες ὑμετέραν Μακαριώτητα φανῇ ἀντιλήπτωρ χρηματικῶς ὑψώνουσα φωνὴν διαμαρτυρίας ξέναις ἐκκλησίαις, πεπολιτισμένῳ κόσμῳ πρᾶξη πᾶν τὸ δυνατὸν ἁρμοδίως, ληφθῶσι μέτρα ἀσφαλείας ἅτινα δυστυχῶς πρὸ ὅλας ὑποδείξεις μου δὲν ἔχουν ληφθῇ, ἵνα μὴ ἐπαναληφθῶσι αἴσχη καὶ καταστροφαί Ναούσης Βερροία περιοχὴ μας.

+ Ὁ Βερροίας καὶ Ναούσης Ἀλέξανδρος

ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑΚΟΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΩΝ ΕΡΙΟΫΦΑΝΤΗΡΙΩΝ ΛΑΝΑΡΑ

ΑΙ ΟΔΥΝΗΡΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΤΟΥ

Κατὰ τὴν ἐφιαλτώδη ἐπιδρομὴν τῆς 11 - 1 - 49 τοῦ συμμοριακοῦ συγκροτήματος τοῦ Βερμίου κατὰ τῆς Ναούσης καὶ τὸ ἐπακολουθῆσαν ὄργιον τῆς αἱματοχυσίας καὶ τῶν πυρπολήσεων, τὸ ἐργοστασιακὸν συγκρότημα τῶν ἐριοϋφαντηρίων Λαναρᾶ - Κύρτση καὶ Σία ἀπετέλεσε τὸν πρῶτον καὶ κυριώτερον στόχον τῆς ἐγκληματικῆς μανίας τῶν ξενοκινήτων Ἐαμοσλαύων. Οἱ δῆθεν ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν κοπτόμενοι ἐαμοκομμουνισταί, ἐπέπεσαν κατ' αὐτοῦ ὡς «μαινόμενοι ταῦροι». Μετὰ τὴν ὁλοσχερῆ διαρπαγὴν καὶ ἀπογύμνωσιν τῶν ἀποθηκῶν του, παρέδωσαν εἰς τὴν δυναμίτην καὶ εἰς τὰς φλόγας τὴν ἀξιοθαύμαστον αὐτὴν βιομηχανίαν μας, δημιούργημα τριακονταετοῦς μόχθου καὶ σκληρᾶς ἐργασίας τῶν αὐτοδημιουργήτων ἱδρυτῶν της.

Διὰ τῆς πυρπολήσεως τοῦ θαυμασίου αὐτοῦ ἐργοστασιακοῦ συγκροτήματος, μοναδικοῦ εἰ στὰ Βαλκάνια καὶ τὴν Μέσην Ἀνατολὴν διὰ τὴν ἐκλεκτὴν καὶ ἀσυναγώνιστον ποιότητα τῶν προϊόντων του, δὲν ἐπλήγη μόνον καιρίως ἡ ἐθνική μας οἰκονομία, ἧς ἀποτελεῖ ἀξιόλογον καὶ ὑπολογήσιμον συντελεστήν, ἀλλ' οὐσιαστικῶς ὁλόκληρος ἡ ἐργατικὴ τάξις τῆς Ναούσης καὶ περιφερείας ἥτις ἀπέζει ἐξ αὐτοῦ. Δύο καὶ πλέον χιλιάδες ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπαλλήλων διαφόρων εἰδικοτήτων ἀπησχολοῦντο ἐν αὐτῷ. Ἡ ἔκτασις τῶν προξενηθεισῶν ζημιῶν εἰς μόνας τὰς κτιριακὰς ἐγκαταστάσεις ὑπελογίσθη εἰς ποσὸν ἄνω τῶν τριακοσίων χιλιάδων χρυσῶν λιρῶν Ἀγγλίας. Σημαντικαὶ δὲ ὡσαύτως ὑπῆρξαν καὶ αἱ ἐκ τῆς λεηλασίας καὶ διαρπαγῆς ζημίαι.

Μὲ τὴν καταστροφὴν τῶν ἐργοστασίων Λαναρᾶ ἀνέκυψεν τρομακτικὸν τὸ πρόβλημα τῆς ἀνεργίας ἐν τῇ πόλει καὶ τῇ περιφερείᾳ. Καὶ ἠπλώθη πραγματικὸς οἰκονομικὸς μαρασμός, ὅστις ἐξεδηλώθη ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς καὶ τῆς ζωῆς ὁλοκλήρου τῆς πόλεως. Διότι ὅπως εἶναι εὐνόητον αἱ δισχίλιαι αὗται ἐργατικαὶ χεῖρες δὲν ἐφοδίαζον μόνον ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα ἀλλὰ καὶ σημαντικὰ κέντρα τοῦ Ἐξωτερικοῦ διὰ τῶν ἐκλεκτῶν προϊόντων τῆς ἐριοβιομηχανίας Λαναρᾶ, ἀλλ' ἐτροφοδότουν διὰ τῶν οἰκονομικῶν των πόρων καὶ τὴν ἀγορὰν τῆς Ναούσης. Οὕτω μὲ τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ οἰκονομικοῦ αὐτοῦ πνεύμονος συνεπικουρούντων καὶ τῶν ἄλλων ἐπακολούθων τοῦ τριημέρου ὑπὸ τῶν ἀνταρτῶν ὁλοκαυτώματος τῆς μαρτυρικῆς πόλεως, ἐνεκρώθη σχεδὸν πάσης οἰκονομικῆς κινήσεως καὶ στυγνὴ ἐπρόβαλεν ἡ ἀπειλὴ τῆς δημιουργίας ὀξυτάτου κοινωνικοῦ προβλήματος.

Ἀλλ' ἡ ἐπαναλειτουργία του δὲν ἦτο εὐχερὲς ζήτημα. Ἀσχέτως τῶν τεραστίων καὶ ἀνυπολογίστων δαπανῶν διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ κτιριακοῦ συγκροτήματος προέβαλεν καὶ τὸ ζήτημα τῆς προμηθείας τῶν μηχανημάτων ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Η ΕΠΑΝΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

Ἡ ἐπαναλειτουργία του δὲν ἦτο ἁπλῶς καὶ μόνον ζήτημα ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως. Ἐπρόβαλε καὶ ὡς ἐπιτακτικὴ κοινωνικὴ ἀνάγκη. Διότι δὲν ἠδύνατο νὰ εἶναι ἄμοιρος δυσαρέστων συνεπειῶν ἡ ἐγκατάλειψις δύο χιλιάδων ἐργαζομένων εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

Ὁμολογουμένως δύναται νὰ λεχθῇ, ὅτι πράγματι κατεβλήθη ἀξιέπαινος δραστηριότης ΥΠΟ ΤΟΥ ΙΔΡΥΤΟΥ ΤΗΣ ΤΕΡΑΣΤΙΑΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΙΣΕΩΣ κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΛΑΝΑΡΑ διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν καὶ ἐπαναλειτουργίαν τῶν ἐν Ναούσῃ ἐργοστασίων του.

Κατόπιν μυρίων ὅσων δυσχερειῶν καὶ ὑλικῶν θυσιῶν ὑπερόγκων καὶ δυσβαστάκτων κατέστη δυνατὸν μετὰ παρέλευσιν διετίας σχεδὸν ἀπὸ τῆς ὑποτεφρώσεώς του νὰ τεθῶσι ἐν ἐπαναλειτουργίᾳ ὅλα τὰ καταστραφέντα αὐτοῦ τμήματα. Σὺν τῷ χρόνῳ δὲ μὲ ὁλονὲν ἐπιταχυνόμενον ρυθμὸν ν' ἀνοικοδομηθῶσι καὶ ἄλλα καταστραφέντα καὶ προστεθῶσι νέα τοιαῦτα ἀποτελοῦντα τὴν τελευταίαν λέξιν τῆς συγχρονισμένης ἀρχιτεκτονικῆς βιομηχανικῶν ἐργοστασίων μὲ ὑγιεινότατα καὶ εὐρύχωρα διαμερίσματα, παρέχοντα πλήρη φωτισμόν, ἄνεσιν, ἀσφάλειαν καὶ ἐξασφαλίζοντα τοὺς πλέον ἀρίστους ὅρους ἐργασίας.

Οὕτω ἐπανήρχισε ἡ εὔρυθμος λειτουργία ὁλοκλήρου τοῦ ἐργοστασιακοῦ συγκροτήματος καὶ ἐπληρώθη καὶ πάλιν ἡ ἀτμόσφαιρα τῆς πολυπαθοῦς Ναούσης ἀπὸ τὸν βόμβον τῆς κυψέλης αὐτῆς τῶν μελισσῶν ποὺ ἐπανέδωσε τὴν χαράν, τὴν ζωήν, εἰς χιλιάδας ψυχῶν.

Μὲ τὰς νέας ἀρτίας ἐγκαταστάσεις καὶ τὰ τελειότατα μηχανήματά του ἀπασχολεῖ δύο καὶ πλέον χιλιάδας ὑπαλλήλους, τεχνίτας, ἐργάτας, ἐργάτρίας καὶ λοιπὸν βοηθητικὸν προσωπικόν. Ἡ παραγωγὴ τοῦ ἐργοστασίου, φθάνει ἡμερησίως εἰς 7 - 8.000 περίπου μέτρα, μὲ δυνατότητα ἔτι μεγαλυτέρας ἀποδόσεως, ὑφασμάτων ἀνδρικῶν καὶ γυναικείων. Ποιοτικῶς δὲ εἶναι ἀσυναγώνιστα πάντων τῶν τοπικῆς προελεύσεως, τῶν δὲ φημισμένων Ἀγγλικῶν τοῦ Μάντζεστερ ἄν ὄχι ἀνώτερα πάντως ἐφάμιλλα τούτων. Εἰς τὴν τελευταίαν διεθνῆ Ἔκθεσιν τοῦ Ζάγκρεπ (Σλοβενία) τῆς Γιουγκοσλαβίας τὰ ὑφάσματα Λαναρᾶ ἐπροκάλεσαν τὸν θαυμασμὸν ὄχι μόνον τῶν Γιουγκοσλαύων ἀλλὰ καὶ τῶν ξένων Εὐρωπαίων βιομηχάνων καὶ ἐπισκεπτῶν.

Ἡ βιομηχανία Θεοδώρου Λαναρᾶ δὲν τιμᾷ μόνον τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα διὰ τὰ ἄφθαστα καὶ περιζήτητα προϊόντα της, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν στρογγυλὴν αὐτῆς μέριμναν διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς βιοτικῆς καὶ κοινωνικῆς στάθμης τοῦ προσωπικοῦ της. Εἶναι πολλαὶ αἱ ἐκδηλώσεις καὶ γενναῖαι καὶ ἀξιόλογαι πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτήν. Σημειοῦμεν ἐν προκειμένῳ ὡς παράδειγμα ἀξιομίμητον τὴν εἰς ὁλόκληρον αὐτῆς τὸ προσωπικὸν ἄρρενος καὶ θήλεος χορήγησιν ὑφάσματος διά μίαν ἐνδυμασίαν.

Πρὸς τούτοις δὲ ἐκτὸς τοῦ νομίμου 13ου μισθοῦ καὶ 14ον μισθὸν εἰς ὅλους τοὺς ὑπαλλήλους καὶ τὸ ἐργατικὸν προσωπικόν, γεγονὸς πρωτοφανὲς εἰς τὰ χρονικὰ τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἀλησμόνητος θὰ παραμείνῃ ἡ ἀνθρωπιστικὴ καὶ αὐτόχρημα ἀλτρουϊστικὴ χειρονομία τοῦ ἱδρυτοῦ της κ. Θεοδώρου Λαναρᾶ πρὸς τὴν μαρτυρικὴν γενέτειράν του, ὅτε διέθεσεν ὑπὲρ τῶν συμμοριοπλήκτων συμπατριωτῶν του τριακόσια ἑκατομμύρια δραχμῶν ὡς πρώτην δόσιν, τὴν ἐπομένην τοῦ ὁλοκαυτώματός της, καθ' ἣν στιγμὴν καὶ ὁ ἴδιος εἶχεν πληγῇ βαρύτατα καταστραφέντος τοῦ ἐν Ναούσῃ ἐργοστασιακοῦ του συγκροτήματος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

'Αριθ. πρωτ. 47592

'Εν 'Αθήναις τῇ 15 'Ιουλίου 1953

ΠΡΟΣ

τὴν 'Εριοβιομηχανία Ναούσης Λαναρᾶ-Κύρτση καὶ Σία

Τερμα Κολοκυνθοῦς

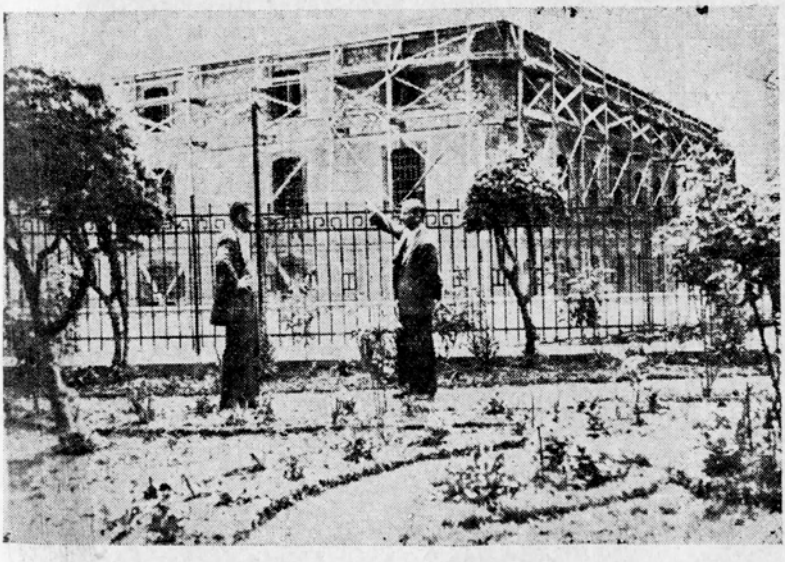
ΕΝΤΑΥΘΑ

"Εχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι εἰς τὸ 'Ελληνικὸν Περίπτερον τῆς ἐτησίας ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΠΑΡΙΣΙΩΝ εἰς ἣν μετέσχεν ἐπισήμως ἡ 'Ελλὰς καὶ ἥτις ἔλαβε χώραν ἀπὸ 9-25 Μαΐου 1953, ἐξετέθησαν τ'ἀποσταλέντα ὑφ' ὑμῶν ἐκθέματα.

Τὰ ὡς ἄνω ἐκθέματα ἄρτια ἀπὸ πάσης ἀπόψεως, ποιότητος, συσκευασίας καὶ ἐμφανίσεως ἐν γένει, ἐπροξένησαν ἀρίστην ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ἐπισκέπτας τοῦ 'Ελληνικοῦ Περιπτέρου καὶ προσείλκυσαν τὸ ἐνδιαφέρον μεγάλου ἀριθμοῦ ἐξ αὐτῶν.

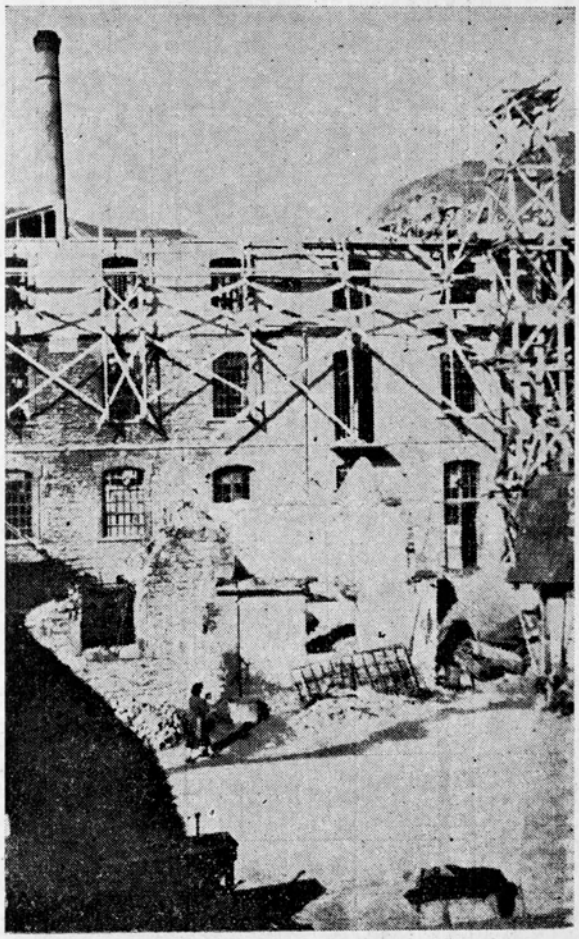
Λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ὑμετέρα πρόθυμος συμβολὴ συνέτεινεν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐμφανίσεως τοῦ 'Ελληνικοῦ Περιπτέρου καὶ τῆς διαφημίσεως τῶν 'Ελληνικῶν Προϊόντων ἐν τῇ ὡς ἄνω 'Εμπορικῇ 'Εκθέσει, ἐκφράζομεν ὑμῖν τὴν ἡμετέραν ΕΥΑΡΕΣΚΕΙΑΝ.

'Εντολῇ 'Υπουργοῦ
'Ο Γενικὸς Γραμματεὺς
Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ

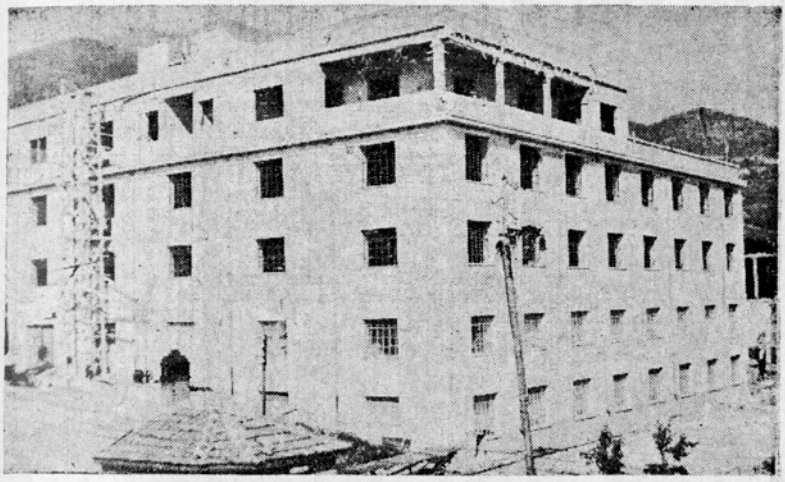

'Ο ἐν Ναούσῃ γενικὸς διευθυντὴς τῶν ἐργοστασίων Λαναρᾶ κ. Δ. Γεωργιάδης μετὰ τοῦ τμηματάρχου τῶν ἰδίων ἐργοστασίων κ. 'Αναστ. Μαρκοβίτση παρακολουθοῦντες τὸ ἔργον τῆς ἀνοικοδομήσεως.

ΑΠΟ ΤΑ ΑΝΑΣΤΗΛΩΘΕΝΤΑ ΕΡΕΙΠΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΜΟΡΙΤΟΠΟΛΕΜΟΥ

Μία πτέρυξ τῶν ἐν Ναούσῃ ὁλοσχερῶς ἀποτεφρωθέντων Ἐριοϋφαντουργείων Λαναρᾶ—Κύρτση. Ἔμπροσθεν τοῦ ἀνεγειρομένου νέου κτιρίου διακρίνονται οἱ σωροὶ τῶν ἐκ τῆς πυρπολήσεως ἐρειπίων.

Μὲ ρυθμὸν ἀξιοθαυμάστου ταχύτητος ἕνα κτιριακὸν συγκρότημα ἐναρμονίζον τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τελειότητα μὲ ἄρτιον τεχνικὸν ἐξοπλισμὸν καὶ τοὺς πλέον ἀρίστους ὅρους ὑγείας, ἐργασίας καὶ ἀνέσεως ἀνεπήδησε ἀπὸ τὰ ἐρείπια.

Ἐργάτριαι τῶν ἐν λειτουργία πλέον ἐργοστασίων Λαναρᾶ κρατοῦσαι εἰς χεῖρας των τὸ ἐξ ὑφάσματος δῶρον ἐνδυμασίας πρόσθετον τοῦ 13ου καὶ 14ου μισθοῦ.

Ἀγέρωχη καὶ ὑπερήφανη ἡ γαλανόλευκος κυματίζει καὶ πάλιν εἰς τὸ ὡραιότερον ἀναπηδήσαν ἐκ τῆς τέφρας του ἐργοστασιακὸν συγκρότημα Λαναρᾶ διαλαλῶντας τὴν ἀκατάβλητη ζωτικότητα τῆς Ἑλληνικῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας.

ΥΠΕΡΟΧΟΣ ΕΙΣ ΕΥΓΕΝΕΙΑΝ ΨΥΧΗΣ

† Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΕ ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΗΝ ΣΤΟΡΓΗΝ ΜΕΡΙΜΝΑ ΔΙΑ ΤΟ ΠΟΙΜΝΙΟΝ ΤΟΥ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΟΔΟΠΟΙΪΑΝ, —ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΝ, ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΒΟΜΒΟΠΛΗΚΤΟΥΣ —ΔΙΑ ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΤΗΣ ΓΕΝΕΟΚΤΟΝΙΑΣ.

Καίτοι εἰς γενικότητας ἀναφέρονται τὰ διαδραματισθέντα ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς θεοσώστου Μητροπόλεώς του κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τριετοῦς ἀκηρύκτου πολέμου τῶν Ἐαμοσλαύων, ἡ παρένθεσις αὐτῶν ἐπεβάλλετο, ἵνα καταδειχθῇ πόσον σημαντικὸς καὶ ἀποφασιστικός ἦτο ὁ ἀγών τὸν ὁποῖον ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἐνεκολπώθη καὶ ἐπωμίσθη αὐθορμήτως καὶ κατὰ συνείδησιν καὶ ἐβάρυνε ἡ παρουσία τοῦ πολυσεβάστου Μητροπολίτου Ἀλεξάνδρου εἰς τὴν νευραλγικωτέραν αὐτὴν ἀρτηρίαν τῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας.

Ἡ δραστηριότης τοῦ πολυσεβάστου Ἱεράρχου, ἡ τόσον πολυσχιδὴς καὶ ἀδιαπτώτως ἐκδηλουμένη, πολυτρόπως δὲ καὶ ἀποτελεσματικῶς ἐπιδειχθεῖσα ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου του καὶ δημιουργήσασα ἀκαταλύτους δεσμοὺς, ὁμολογεῖται καὶ κατοπτρίζεται εἰς ὅλους γενικῶς τοὺς τομεῖς τῶν ἑκάστοτε ἀπασχολούντων τὸ ποίμνιόν του προβλημάτων.

Πόσον πηγαῖα καὶ στοργικὴ εἶναι ἡ πατρικὴ αὕτη μέριμνα τοῦ λευκοῦ Ἱεράρχου καταδεικνύει σωρεία ἐνεργειῶν του, μεταξὺ τῶν ὁποίων σὺν τοῖς ἄλλοις ἀναφέρομεν καὶ τὰ πρὸς τὸν τότε Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ἀείμνηστον Θεμιστοκλῆν Σοφούλην παρ' ᾧ ἔχαιρεν ὅλως ἰδιαιτέρας ἐκτιμήσεως, σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης διὰ τὴν ἀπολύτρωσιν τῶν Χριστιανῶν του ἀπὸ τὴν ἀξιοθρήνητον κατάστασιν ἣν παρουσίαζεν ἡ μεταξὺ Βερροίας καὶ Ναούσης δημοσία ὁδός. Εἰς τὴν ἐνεργὸν αὐτοῦ παρέμβασιν ὀφείλεται ἡ διαταχθεῖσα κατασκευὴ αὐτῆς, ἥτις ἐξυπηρέτησε καὶ ἐξυπηρετεῖ σημαντικὰ τοὺς ταξιδεύοντας, συνετέλεσε εἰς τὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν ναρκοθετήσεων κατὰ τὸν συμμοριτοπόλεμον καὶ διευκολύνεται ἡ μεταφορὰ τῶν πάσης φύσεως τοπικῶν προϊόντων ἀπὸ τῶν βιομηχανικῶν μέχρι τῶν κηπευτικῶν τοιούτων.

Ὁδικὴ ἀρτηρία ζωτικῆς σημασίας διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς περιφερείας του καὶ γενικώτερον ὁλοκλήρου τῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ

'Αριθ. Πρωτ. 14.

'Εξοχώτατον Πρωθυπουργὸν 'Ελλάδος
κ. Θεμιστοκλῆν Σοφούλην

'Αθήνας

'Απηχῶν καὶ διερμηνεύων τὸν πόνον καὶ τὸ παράπονον χιλιάδων Χριστιανῶν μαρτυρικῆς πόλεώς μας Ναούσης ἀποτείνομαι 'Υμετέρα πολυφιλήτῳ 'Εξοχότητι παρακαλῶν διατάξῃ ἁρμοδίως προτιμηθῆ πάσης ἄλλης κατασκευὴ ὁδοῦ Βερροίας Ναούσης ἐν τῇ ὁποία θρηνοῦμεν καθημερινῶς θύματα ἐκ ναρκῶν συμμοριτῶν ἐπέμβασις ὑμετέρα σώσει πληθυσμούς, οἵτινες θὰ εὐλογῶσι ὄνομά σας.

† 'Ο Βερροίας, Ναούσης, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

7 Μαΐου 2945

Ο ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΜΙΑ ΕΥΣΤΟΧΟΣ ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙ ΤΗ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ κ. ΤΣΑΤΣΟΥ ΕΝ ΒΕΡΡΟΙΑ

ΑΛΥΤΟΝ ΚΑΙ ΕΠΙΜΑΧΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Κύριε ὑπουργέ,

'Ως πνευματικὸς 'Αρχηγὸς τῆς 'Αποστολικῆς 'Εκκλησίας Βερροίας καὶ Ναούσης αἰσθάνομαι τὴν ἱερὰν ὀφειλὴν ὅπως προσαγορεύσω ὑμᾶς ἐκ μέρους τῶν χριστιανῶν μου διὰ τοῦ ὡς εὖ παρέστητε.

'Η ὡραία καὶ εὐγενὴς χειρονομία σας νὰ ἐπισκεφθῆτε τὴν ὡραίαν καὶ ἱστορικὴν Βέρροιάν μας πληροῖ ἀφάτου χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως τὰς καρδίας ὅλων ἡμῶν τὸ μὲν διότι πρώτην φορὰν ὑπουργὸς τῶν Θρησκευμάτων καὶ 'Εθνικῆς Παιδείας μᾶς ἐπισκέπτεται, τὸ δὲ διότι ἐξ ἰδίων σας θὰ ἀντιληφθῆτε τὰς προόδους καὶ τὰς ἐλλείψεις μας, τὰ χρήζοντα διορθώσεως, διότι ὀφθαλμοί πιστότεροι ὦτων.

. . 'Η 'Εκκλησία καὶ ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ πρωτοστατεῖ εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς εἰς πᾶσαν θρησκευτικὴν καὶ ἐθνικὴν κίνησιν καὶ ζωὴν, ἐξεγείρει καὶ ἐνισχύει τὸ ἐθνικὸν φρόνημα, κηρύσσει τὸν ἐθνικὸν συναγερμόν, ἐμπνέει τὸ θάρρος καὶ τὴν πεποίθησιν ἐπὶ τὴν νίκην καὶ τὸν θρίαμβον τοῦ "Εθνους καὶ ἀγωνίζεται τὸν ἱερὸν ὑπὲρ Πίστεως καὶ πατρίδος ἀγῶνα.

Συνεργάζεται μὲ τοὺς ἐκπαιδευτικούς λειτουργούς πρὸς διαπαιδαγώγησιν τῆς Νεολαίας καὶ τὴν ἀναγέννησιν αὐτῆς ἐν τῇ 'Εθνικῇ κολυμβήθρα καὶ παρακαλεῖ τὴν ὑμετέραν ἐξοχότητα νὰ συντελέση ἵνα πραγ-

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΙΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΑΡΧΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΕΡΡΟΙΑΝ

Μὲ ἔκδηλα τὰ σημεῖα τῆς συγκινήσεως καὶ ἐθνικῆς ὑπερηφανείας διὰ τοὺς θριάμβους τοῦ Ἐθνικοῦ στρατοῦ καὶ τὴν κονιορτοποίησιν τῶν μισθοφόρων ἐξομοτῶν, πορακολουθεῖ μετὰ τοῦ ἐμπνευστοῦ καὶ συντελεστοῦ τῆς νίκης στρατάρχου Ἀλεξ. Παπάγου παρέλασιν νικηφόρων στρατιωτικῶν μονάδων.

ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΑΘΩΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΔΟΤΩΝ

Πολυόμματος καὶ πανταχοῦ παρὼν ὅλως ἰδιαιτέραν πατρικὴν στοργὴν ἐπιδεικνύει διὰ τὰ ἀθῷα θύματα τῶν νέων βαρβάρων, ἐπισκεπτόμενος τακτικῶς τὴν παιδόπολιν «Καλῆς Παναγιᾶς». Στιγμιότυπον ἀπὸ τὸν ἐν τῇ ὡς ἄνω Παιδοπόλει ἑρτασμὸν τῆς Ἐθνικῆς μας Παλλιγγενεσίας κατὰ τὸ 1950.

ματοποιηθῆ καὶ λάβη σάρκα καί ὀστᾶ ὁ χωρισμὸς τοῦ Γυμνασίου μας εἰς Γυμνάσιον Ἀρρένων καὶ Γυμνάσιον Θηλέων ὡς εἶναι καθιερωμένον πανταχοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου Ἀρκούμενος εἰς τοὺς λόγους τούτους εὔχομαι ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς σᾶς δίδει ὑγείαν καὶ δύναμιν καὶ ζωὴν ἵνα συνεχίζοντες ἀπροσκόπτως τὴν περιοδείαν ἀνὰ τὴν Βόρειον Ἑλλάδα μας φέρητε εἰς αἴσιον πέρας τὸ ὑψηλὸν καὶ ἱερὸν ἔργον σας ἐπ' ἀγαθῷ τῆς φιλτάτης καὶ ἀθανάτου καὶ αἰωνίας Ἑλλάδος μας.

Η ΟΔΥΝΗ ΤΟΥ ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΥΜΦΟΡΑΝ ΤΗΣ ΝΑΟΥΣΗΣ

Ἐκ τῶν προηγουμένων εἶναι γνωστὸν πόσον συνεμμερίσθη καὶ συμμετέσχε ὁλοψύχως τοῦ πόνου καὶ τῆς συμφορᾶς ποὺ ἔπληξε τὴν Νάουσαν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐπαινετῆς πρωτοβουλίας καὶ ἀποφασιστικῆς δραστηριότητος ἣν ἐπέδειξε διὰ τῶν ἐπιμόνων παρεμβάσεών του πρὸς περίθαλψιν καὶ ἀνακούφισιν τῶν πληγέντων ἐκδηλώσας ἐμπράκτως καὶ θετικῶς τὰ αἰσθήματά τῆς τρισαγίας ψυχῆς του.

Εἰς τὴν κατωτέρω δημοσιευομένην ἀπάντησιν τοῦ ***Ἐθνομάρτυρος Ἀρχιερέως Ἀλεξάνδρου*** πρὸς τὸν τότε ΑΓΙΟΝ ΕΔΕΣΣΗΣ ΚΑΙ ΠΕΛΛΗΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΑ (ἤδη Θεσ]νίκης) ἐκ τῶν πρώτων ἐκδηλώσαντα τὴν συμπάθειάν του καὶ ταχθέντα παραστάτην παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἀγωνιζομένου ἀδελφοῦ του κατὰ τὰς κρισίμους καὶ τραγικὰς ἐκείνας ἡμέρας, ἐκφράζεται ἀναγλύφως τὸ μέγεθος τῆς ἀπεριγράπτου τραγωδίας καὶ τοῦ ψυχικοῦ του πόνου.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ

Σεβασμιώτατε καὶ πολυφίλητε ἐν Χῷ ἀδελφὲ Ἅγιε Ἐδέσσης,

Μόλις συνελθὼν ἐκ τῆς πληξάσης με συμφορᾶς, ἄνευ προηγουμένου, καθῆκον μου ἐπιβαλλόμενον ἐθεώρησα ὅπως ἐκφράσω τῇ ὑμετέρα λίαν περισπουδάστῳ Σεβασμιότητι τὰς ζωηράς μου εὐχαριστίας διὰ τούς συμπαθεῖς λόγους τοὺς ὁποίους μᾶς ἀπευθύνατε καὶ οἵτινες παρηγόρησαν ἀρκούντως τὴν δεινῶς τρωθεῖσαν καρδίαν μου.

Ἀγαπητέ μοι ἀδελφέ,

Εἶναι τόσον δριμύς εἰσέτι ὁ πόνος μου, εἶναι τόσον βαθεῖα ἡ ὀδύνη μου, εἶναι τόσον μέγα τὸ πένθος μου ὥστε ἀδυνατῶ νὰ περιγράψω τὰ λαβόντα χώραν ἐν τῇ μαρτυρικῇ πόλει μου Ναούση. Ὅσα εἶδαν οἱ ὀφθαλμοί μου δὲν περιγράφονται.

Πάλιν καὶ πολλάκις εὐχαριστῶ ἐπὶ τῇ συμμετοχῇ σας εἰς τὸ μέγα πένθος μου καὶ τῇ ἐκδηλώσει τοῦ ἀδελφικοῦ ἐνδιαφέροντος ὑμῶν, παρακαλῶ ὅπως μνημονεύετε εἰς τὰς πρὸς Κύριον ἐπιτεύξεις ὑμῶν καὶ ἐμοῦ καὶ τῶν δεινοπαθούντων χριστιανῶν μου.

Ἐν Βερροίᾳ τῇ 31η Ἰανουαρίου 1949

\+ Ὁ Βερροίας καὶ Ναούσης Ἀλέξανδρος

ΣΤΟΡΓΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΤΗΣ Α. Σ. ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΘΑΛΨΙΝ ΤΩΝ ΒΟΜΒΟΠΛΗΚΤΩΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΣ

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Βερροίας καὶ Ναούσης κ. κ. Ἀλεξάνδρου

πρὸς ὅλους ἐν γένει τοὺς Χριστιανούς του ὑπὲρ τῶν πυροπαθῶν καὶ βομβοπλήκτων τῆς θεοσώστου αὐτοῦ Ἐπαρχίας.

Ἀγαπητοί μου Χριστιανοί,

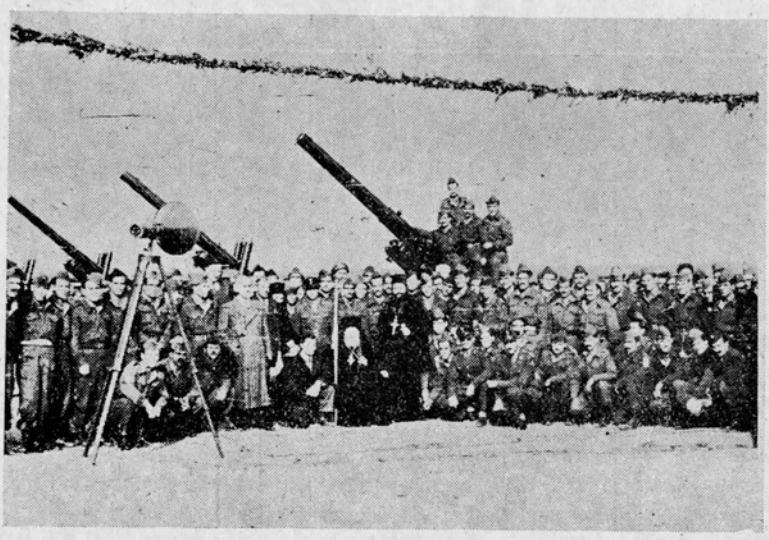
« Ὡς τυγχάνει ἤδη γνωστὸν πᾶσιν ὑμῖν χιλιάδες καὶ « μυριάδες ἀδελφῶν μας πάσης τάξεως καὶ πάσης ἡλικίας « πλανῶνται σήμερον τῇδε κακεῖσε, ἄνευ στέγης, ἄνευ ἐνδυ- « μάτων, ἄνευ κλινοστρωμνῶν, ἄνευ τροφῆς, ἄρρωστοι καὶ « ἐστερημένοι τῶν πάντων, ἡ λύπη, ἡ θλῖψις, ἡ ὀδύνη, ὁ πό- « νος εἶναι ἐζωγραφημένος εἰς τὰ πρόσωπά των ἡ ἀπελπισία » των, ἡ ἀγωνία των εἶναι τοῖς πᾶσι καταφανὴς καὶ κατάδη- » λος. Ἡ Ἁγία ἡμῶν Θρησκεία, καὶ ἡ ἐθνικὴ ἀλληλεγγύη » ὑποχρεοῦσιν ὅλους ἡμᾶς νὰ συμμερισθῶμεν τὴν θλῖψιν των, » νὰ τοὺς παρηγορήσωμεν νὰ τοὺς ἐνισχύσωμεν πολυειδῶς καὶ » πολυτρόπως, καί νὰ προσπαθήσωμεν μὲ κάθε μέσον νὰ ἀνα- » κουφίσωμεν τὸν πόνον καὶ τὴν δυστυχίαν των. Ὡς Ἱεράρ- » χης τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὡς Πνευματικὸς ὑμῶν Πατήρ, κρούω » τὰς θύρας τῶν καρδιῶν σας, ἀποτείνομαι πρὸς ὅλους ὑμᾶς τὰ » πνευματικὰ καί ἀγαπητά μου τέκνα, καὶ προτρέπομαι πατρι- » κῶς καὶ παρακαλῶ ὅπως ὅλοι, πλούσιοι καὶ πτωχοί, εἰσφέ- » ρητε πλουσία τῇ χειρὶ τὴν συνδρομήν σας εἴτε εἰς χρῆμα εἴτε » εἰς εἶδος ὑπὸ τὴν Προεδρίαν ἡμῶν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία, » ἀποτελουμένη ἐξ ἀνωτάτων ὑπαλλήλων τοῦ Κράτους καὶ » ἐξ ἐγκρίτων πολιτῶν, θὰ περιέλθῃ τήν προσεχῆ Τετάρτην 1ῃ » Ἰανουαρίου ἐ. ἔ., τὴν ἀγορὰν καὶ τὴν πόλιν, καὶ θὰ διενερ- » γήσῃ τὸν ἔρανον.

» Ἐπὶ τῇ πεποιθήσει ὅτι ὅλοι σας θὰ φανῆτε ἀντάξιοι τῶν » προσδοκιῶν καὶ τῶν ἐλπίδων τοῦ Ποιμενάρχου σας, καὶ ὅτι » θὰ δείξητε διὰ τῶν ἔργων ὅτι εἶσθε ἀντάξιοι υἱοὶ καὶ ἀπό- » γονοι εὐσεβῶν καὶ ἐνδόξων προγόνων, ἐπικαλούμεθα ἐφ' ὑμᾶς » καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα ὑμῶν τὴν εὐλογίαν τοῦ ὑψίστου Θεοῦ, οὗ ἡ » χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

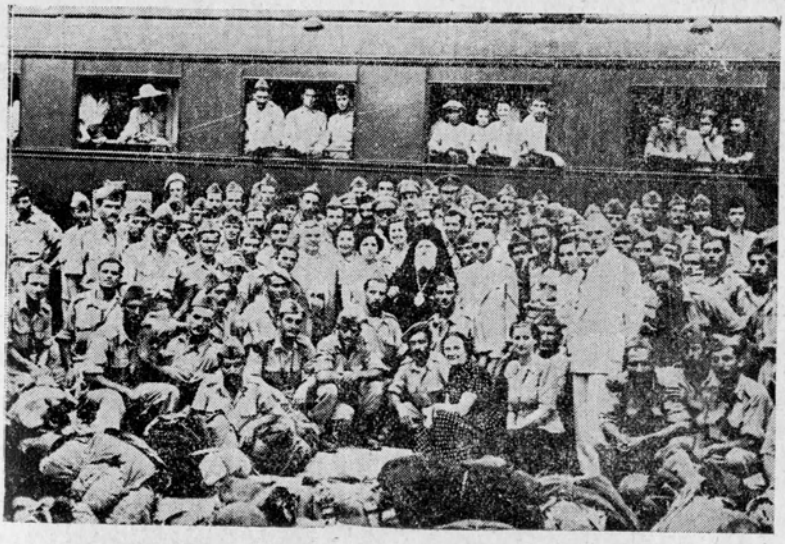
Εὐχέτης πρὸς Θεὸν διάπυρος

† Ὁ Βερροίας καὶ Ναούσης ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

ΟΤΑΝ Η ΘΥΕΛΛΑ ΕΜΑΙΝΕΤΟ

† Ὁ Βερροίας καὶ Ναούσης κ. κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ πλήρης ἐθνικοῦ παλμοῦ καὶ ἐξάρσεως μέσῳ σχηματισμοῦ πυροβολαρχιῶν τοῦ ἀγωνιζομένου Ἐθνικοῦ στρατοῦ κατὰ τῶν ξενοκινήτων Ἐαμοσλαυϊκῶν ὁρδῶν εὐλογῶν ἐν κατανυκτικῇ τελετῇ καὶ ἀπευθύνων τὰς εὐχὰς τῆς ἐκκλησίας διὰ τὴν κατίσχυσιν τῶν Ἑλληνικῶν ὅπλων.

Ἀκαταπόνητος καὶ ἀκαταμάχητος παρὰ τὸ πλευρὸν πάντοτε τοῦ ἡρωϊκοῦ μας στρατοῦ ὁ ἐθνομάρτυς καὶ ἀγωνιστὴς Ἱεράρχης ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ μετὰ τοῦ κ. Δημάρχου Βερροίας προπέμπει ἐν τῷ σιδηροδρομικῷ σταθμῷ τῆς Βερροίας μέσῳ ἐπευφημιῶν καὶ φρενίτιδος πατριωτικοῦ παρεληρήματος ἀπερχομένην διὰ ἐπιχειρήσεις στρατιωτικὴν μονάδα.

ΔΙΑ ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΤΗΣ ΓΕΝΕΟΚΤΟΝΙΑΣ

Παρὰ τὰς πυραμίδας τῶν ἐγκλημάτων καὶ τῶν ὑλικῶν καταστροφῶν ποὺ ἐσώρευον οἱ ἀρνησιπάτριδες μισθοφόροι τῶν Σλαύων ἔβαινον τελικῶς ἀπὸ ἥττας εἰς ἥτταν. Καὶ ἐν τῇ μανιώδι λύσσῃ τῆς ἀλλοφροσύνης τοῦ μισελληνισμοῦ των δὲν ὀρρώδησαν νὰ ἀντιγράψουν τὸν ἀρχηγὸν τῶν Γενιτσάρων Καρὰ-Χαλὴλ τὸν Τζεντερελῆ, ὄχι πλέον ἀφανίζοντες μόνον τὴν ἑλληνικὴν νεότητα ***ἀλλὰ δηλητηριάζοντες αὐτὴν μὲ τὴν πυώδη σλαυϊκὴν χολήν***. Καὶ ἤρχισεν τὸ ἔγκλημα τῆς γενεοκτονίας. Τὸ ἀνήκουστον καὶ φρικτὸν παιδομάζωμα.

Πικρὰ καὶ μεγάλη δοκιμασία διὰ τὸν φλογερὸν πατριώτην καὶ ἀγωνιστὴν ***Ἀλέξανδρον***.

Ἐκ τῶν πρώτων καυστικώτατα ἐστιγμάτισε τὴν ἐγκληματικὴν ἀνανδρίαν. Προέβη εἰς ἐντόνους διαμαρτυρίας ἐπικαλούμενος τὴν ἐπέμβασιν τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου. Ἤγειρε πραγματικὴν σταυροφορίαν διὰ τὴν ἀπολύτρωσιν τῶν ἀθώων θυμάτων ποὺ παρεδίδοντο εἰς τὸν ἐρυθρὸν Προκρούστην. Ἡ ἐπαναστατήμένη ψυχὴ τοῦ ἀγνοῦ Ἕλληνος Ἱεράρχου, ἐκίνησε πάντα λίθον διὰ τὴν ἀπόσπασιν τῶν ἀτυχῶν Ἑλληνοπαίδων ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τῶν σλαυϊκῶν ὀρνέων. Αἱ δριμυτάτου καὶ σφοδροῦ περιεχομένου ἀλλ' ἔμπλεοι ἐξόχου ἐθνικῆς ἐξάρσεως καὶ πατριωτικοῦ παλμοῦ προκηρύξεις καὶ διαφωτιστικαὶ ἐγκύκλιοι πρὸς τὸ ποίμνιόν του διὰ τὸ σατανικὸν εἰς βάρος τῆς φυλετικῆς μας ὑποστάσεως τερατούργημα εἶναι πολλαὶ καὶ συγκινητικαὶ μέχρι δακρύων. Ἀλησμόνητοι δὲ θὰ παραμείνωσι καὶ οἱ ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω θέματος ἐκφωνηθέντες ὑπὸ τοῦ ἀκαταπονήτου Ἱεράρχου λόγοι εἰς εἰδικὰς ἐπὶ τούτου συγκροτηθείσας συγκεντρώσεις ἐν Βεροίᾳ, Ναούσῃ καὶ ἄλλας κωμοπόλεις τῆς ἐπαρχίας του.

Τῶν ἐν προκειμένῳ ἀγώνων του, σθεναρῶν καὶ πολυπλεύρων, ἀμυδρὰν εἰκόνα παρέχωσι τὰ κατωτέρω ὀλίγα καταχωρούμενα,

---

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΒΕΡΡΟΙΑΣ - ΝΑΟΥΣΗΣ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ

Ἀγαπητοί μου Χριστιανοί

Ὡς εἶναι εἰς ὅλους ὑμᾶς γνωστὸν 30.000 Ἑλληνόπαιδες εὑρίσκονται σήμερον εἰς ἐχθρικὰς κομμουνιστικὰς χώρας μακρὰν τῆς μητρικῆς ἀγκάλης ὑποφέροντες τὰ πάνδεινα, 30.000 παιδιὰ μας δηλητηριάζονται καθημερινῶς καὶ διαφθείρονται ἠθικῶς καὶ ἐθνικῶς διδασκόμενα τὸ μῖσος, τὸ ψεῦδος, τὸ ἔγκλημα καὶ τὴν ἀθεΐαν, 30.000 παιδιὰ μας κλαίουν καὶ ὀδύρονται καὶ ζητοῦν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν ἀγαπημένην μάνα των τὴν Ἑλλάδα, 30.000 Ἑλληνόπουλα περιμένουν τὴν σωτηρίαν των ἀπὸ τὴν κόλασιν ποὺ ζοῦν. καὶ σᾶς καλοῦν αὔριον Πέμπτην ἡμέραν Πανελληνίου πένθους, ἵνα συμμερισθῆτε τὸν πόνον των καὶ ὑψώσητε φωνὴν διαμαρτυρίας καὶ πόνου πρὸς ὅλον τὸν πεπολιτισμένον κόσμον. Δι' ὃ ἡ ΜΗΤΗΡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ἡ ὁποία ἀνέλαβε τὸν

ἱερὸν καὶ ἅγιον ἀγῶνα τῆς ἐπιστροφῆς τῶν παιδιῶν μας σᾶς καλεῖ εἰς πάνδημον συγκέντρωσιν διαμαρτυρίας εἰς τὸν περίβολον τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου ὅπου ὁμιληταί θὰ στιγματίσωσι τὸ φρικτὸν ἔγκλημα τοῦ παιδομαζώματος, τὸ ὁποῖον καταισχύνη τὸν αἰῶνα μας, καὶ διὰ ψηφισμάτων θὰ ἀπαιτήσωσι ἀπὸ τοὺς ἰσχυρούς τῆς γῆς καὶ τοὺς μεγάλους τὴν ἐπιστροφήν των καὶ παρακαλοῦμεν νὰ μὴ λείψη κανεὶς ὀπὸ τὴν ἱερὰν καὶ ἐθνικὴν αὐτὴν συγκέντρωσιν.

Εὐχέτης διάπυρος

+ Ὁ Βερροίας καὶ Ναούσης Ἀλέξανδρος

Ἡ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΙΣ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ

Κατὰ τὴν γενομένην συγκέντρωσιν διαμαρτυρίας τῶν Βερροιαίων διὰ τὸ παιδομάζωμα, καθ' ἣν συνετάχθη καὶ σχετικὸν ψήφισμα ὁ Σεβασμιώτατος ὡμίλησεν διὰ μακρῶν συγκινήσος μέχρι δακρύων τὸ πολυπληθέστατον ἀκροατήριόν του εἰπὼν μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς:

Εἶναι τόσον βαθὺς ὁ πόνος, εἶναι τόσον μεγάλη ἡ ὀδύνη, εἶναι τόσον δυνατὴ ἡ ἀγανάκτησις, εἶναι τόσον φοβερὰ ἡ ὀργὴ ὅλων τῶν Ἑλλήνων, ὥστε ἡ ἐξωτερίκευσις αὐτῶν δὲν δύναται νὰ παρασταθῇ διὰ λόγων. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ πόνος ἐξεχείλισεν, ἡ δὲ καρδία δὲν δύναται νὰ συγκρατηθῇ πλέον ἐκ τῆς ταραχῆς, συνέρχεται σήμερον σύσσωμον τὸ Ἔθνος, ὅλον τὸ πανελλήνιον ἵνα διαμαρτυρηθῇ μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῶν πνευμόνων του πρὸς ὅλον τὸν πεπολιτισμένον κόσμον, πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς καὶ τοὺς μεγάλους, πρὸς τὰ Ἡνωμένα Ἔθνη, τὰ ὁποῖα δυστυχῶς μὲ τὴν χλιαρὰν πολιτικήν των δὲν ἐπεβλήθησαν εἰς τοὺς δορυφόρους τῆς ἀθέου Ρωσίας. δὲν ἠξίωσαν μὲ σθένος, μὲ δύναμιν, μὲ ἐπιβολήν, μὲ κῦρος, μὲ θέλησιν ἰσχυρὰν τὴν ἀπόδοσιν τῶν χιλιάδων Ἑλληνοπαίδων. Καὶ εἶναι πρωτάκουστον εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν νεωτέρων χρόνων, εἰς τοὺς χρόνους αὐτοὺς τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν φώτων, τὸ παιδομάζωμα. Ἐὰν οἱ Τοῦρκοι ἐφήρμοσαν τὸ παιδομάζωμα, οἱ χρόνοι τότε ἦσαν μαῦροι, ἦσαν χρόνοι σκότους, ἀμαθείας, δουλείας.Εἰς τὸν εἰκοστὸν ὅμως αἰῶνα νὰ ἀσκηθῇ βίᾳ τὸ παιδομάζωμα εἰς τόσην εὐρεία κλίμακα εἶναι αἶσχος τοῦ αἰῶνος, τοῦ πολιτισμοῦ τῶν λαῶν τῆς γῆς, τῶν συμμάχων μας, τοῦ ἀνθρωπισμοῦ.

ΕΠΙΒΡΑΒΕΥΣΙΣ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΤΟΥ

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΗΜΑ

Ἡ πεντηκονταετὴς συμβολὴ τοῦ γεραροῦ Ἱεράρχου εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἐκκλησίας κατ' ἐπανάληψιν ἐπέσυρε τὴν ἐπιβράβευσιν καὶ ἀναγνώρισιν τῶν ἐθνικῶν του προσπαθειῶν καὶ θυσιῶν ὑπὸ τῆς Πολιτείας. Πάμπολλαι εἶναι αἱ τιμητικαὶ διακρίσεις διὰ τοὺς ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν ἐπάλξεων ἀγῶνας του, οἱ ὁποῖοι κατέλαβον ἤδη τιμητικὰς σελίδας ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Ἔθνους μας. Ὡσαύτως διὰ τὰς ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ πατρίδι ἐξ ἴσου σημαντικὰς καὶ πολυπλεύρους ὑπηρεσίας του κατὰ τὴν διαρρεύσασαν πρόσφατον δεκαετίαν ἐτιμήθη διὰ δύο ἀνωτάτων παρασήμων καὶ ἀναριθμήτων ἄλλων ἐκδηλώσεων καὶ τίτλων καὶ ἐθνικῶν περγαμηνῶν. Διὰ τοὺς προσφάτους δὲ καὶ μεστοὺς κινδύνων ἀγῶνας ποὺ ἀνέλαβε καὶ διεξήγαγε μὲ εὐστοχίαν καὶ ἐπιτυχίαν κατὰ τοῦ πολύποδος τῆς ξενοκινήτου, ἀνθελληνικῆς καὶ διαβρωτικῆς προπαγάνδας καὶ ἀνταρσίας, ἥτις ὑπενόμευε τὰ βάθρα τῆς ἐθνικῆς καὶ φυλετικῆς μας ὑποστάσεως, ἔτυχε πλείστων εὐαρεσκειῶν. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν τὸ ὅλως ἰδιαιτέρως χαρακτηριστικὸν «ΜΕΤΑΛΛΙΟΝ ΕΞΑΙΡΕΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ», τὸ ὁποῖον καὶ κοσμεῖ ἤδη τὰ στήθη του, εἰς τὰ ὁποῖα πάλλει πάντοτε ὁ ἐθνικὸς ἐνθουσιασμὸς καὶ ἄσβεστος ὁ φλογερὸς πατριωτισμός.

Η ΤΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΑΠΟΝΟΜΗΣ

Περὶ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου τοῦ 1948 ἐν ἐπισήμῳ τελετῇ ἐν τοῖς γραφείοις τῆς Ἱ. Μητροπόλεως παρουσίᾳ τῶν ἀρχῶν καὶ προκρίτων τῶν πόλεων Βερροίας καὶ Ναούσης ἔλαβεν χώραν ἡ ἐπίδοσις τοῦ ἀνωτέρω διπλώματος καὶ ἡ ἀνάγνωσις τῆς ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1η Αὐγούστου 1948 ἡμερησίας διαταγῆς τοῦ στρατηγείου τῆς 33ης Ταξιαρχίας ἑδρευούσης τότε ἐν Βερροίᾳ. Κατὰ τὴν ἐπίδοσιν αὐτοῦ ὁ Ταξίαρχος κ. Κων)τῖνος Κατσορίδης προσεφώνησε τὸν Σεβασμιώτατον ὡς ἑξῆς:

Σεβασμιώτατε,

Εἶμαι εὐτυχὴς διότι ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Στρατοῦ ἐπιδίδω πρὸς ὑμᾶς τὸ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ἀπονεμηθὲν ὑμῖν Μετάλλιον Ἐξαιρέτων Πράξεων.

Τῷ ὄντι ὑπῆρξεν ἐπιτυχὴς καὶ ἐπιβεβλημμένη ἡ ἀπονομὴ Μεταλλίου Ἐξαιρέτων Πράξεων πρὸς ὑμᾶς, διότι ἡ φυσιογνωμία σας διακρίνεται εἰς τὸν κλῆρον, γεγονὸς πανθομολογούμενον ἀπ' ὅλους τοὺς Βερροιεῖς καὶ ἀπὸ τοὺς Διοικητὰς Στρατιωτικῶν Μονάδων, μεθ' ὧν εἴχατε στενὴν συνεργασίαν. Ἡ κατὰ τὴν κατοχὴν καὶ ἐαμικὴν περίοδον ὡς καὶ ἡ ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώ-

σεως τοῦ Ἔθνους καὶ μέχρι σήμερον Ἐθνικὴ δρᾶσις σας ὑπερβαίνει τὸ καλῶς ἐννοούμενον καθῆκον.

Διὰ τῶν ὁμιλιῶν σας καὶ τῆς ἀπροκαλύπτου καταδίκης τοῦ ἐαμοκομμουνισμοῦ καὶ τῆς ἐπιβουλῆς τῶν βορείων γειτόνων ἐπὶ τῆς Ἑλληνικωτάτης Μακεδονίας, συνηρπάσατε καὶ συνεκινήσατε τὴν Ἑλληνικὴν ψυχὴν ἥτις κατέστη γρανιτώδης.

Αἱ πρὸς τὸν Στρατὸν παρενέσεις σας συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς πίστεώς τοῦ ἐπὶ τὸ δίκαιον τοῦ διεξαγομένου ἀγῶνος τοῦ Ἔθνους. Τὸ δὲ ἐνδιαφέρον σας διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς πόλεως Βερροίας καὶ τῆς ὑπαίθρου εὑρίσκει τοὺς Βερροιεῖς ἀπόλυτα ἱκανοποιημένους καὶ ἐνθουσιασμένους, διότι ἡ τύχη τοὺς ἐπεφύλαξεν νὰ εἶναι ἐν μέσῳ αὐτῶν τοιοῦτος Ἱεράρχης, ὡς ὑμεῖς.

Ἐπιδίδω τὸ Μετάλλιον τοῦτο ἐνώπιον ἐγκρίτου ἀντιπροσωπείας τῆς πόλεως Βερροίας, διὰ ν' ἀποτελέση ἡ σημερινὴ ἑορτὴ σταθμὸν εἰς τὴν ἱστορίαν, οὐχὶ μόνον τοῦ Στρατοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως καὶ εὔχομαι ἅμα, ὅπως αἱ ἐξαίρετοι πράξεις σας ἀποτελέσουν παράδειγμα πρὸς μίμησιν.

Ὁ Σεβασμιώτατος λίαν συγκεκινημένος ἐπὶ τῇ γενομένῃ τιμῇ μὲ τὴν διακρίνουσαν πάντοτε αὐτῷ σεμνότητα καὶ μετριοφροσύνην, ἀφοῦ ἐξέφρασε τὰς θερμάς του εὐχαριστίας διὰ τὴν προσγενομένην τιμὴν κατέληξε εἰπὼν ὅτι «οὐδὲν περισσότερον τοῦ καθήκοντος καὶ τῶν διατεταγμένων ἔπραξεν».

ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ 33ΗΣ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

ἡμερησίας διαταγῆς τῆς 1ης Αὐγούστου 1948

Τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην ΒΕΡΡΟΙΑΣ καὶ ΝΑΟΥΣΗΣ κ. κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ

Προτείνω

διὰ τὸ Μετάλλιον Ἐξαιρέτων Πράξεων διότι ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς Μητροπολίτου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ΒΕΡΡΟΙΑΣ - ΝΑΟΥΣΗΣ, καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου 1947 μέχρι τέλους Ἰουλίου 1948, καθ' ὃ διέμενεν ἡ Ταξιαρχία ἐν τῇ Ζώνῃ Εὐθύνης της, εὗρε εἰς τὸ πρόσωπόν του τὸν λαμπρὸν Ἱεράρχην καὶ Πατριώτην, ὅστις διὰ τῶν θείων καὶ πατριωτικῶν κηρυγμάτων του καὶ διὰ τῶν συχνῶν ἐπισκέψεών του εἰς τὰ χωρία τῆς Ζώνης Εὐθύνης τῆς Ταξιαρχίας συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐξύψωσιν τοῦ Θρησκευτικοῦ καὶ Ἐθνικοῦ αἰσθήματος καὶ φρονήματος τῶν κατοίκων καὶ τοῦ ἠθικοῦ των καὶ εἰς τὸ ἔργον τῆς Ταξιαρχίας τῆς ἐμπεδώσεως τῆς τάξεως καὶ ἀσφαλείας, προσενεγκὼν Ἐθνικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὴν Πατρίδα καὶ τὸ Ἔθνος.

ΚΑΤΣΟΡΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΙΝΟΣ
Ταξίαρχος
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Φωτοτυπία τοῦ διπλώματος ΕΞΑΙΡΕΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ἀπονεμηθέντος τῷ γεραρῷ καὶ διαπρεπεῖ Μητροπολίτῃ Βερροίας καὶ Ναούσης κ.κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΩ ΔΗΛΑΝΑ διὰ τὰς ἐξόχους πρὸς τὴν ΠΑΤΡΙΔΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΘΝΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΤΟΥ κατὰ τὴν τριετίαν τοῦ ξενοκινήτου συμμοριτοπολέμου.

ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

τῷ

Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ

Βεροίας καὶ Ναούσης

Κῳ Κῳ Ἀλεξάνδρῳ

ΕΙΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΝ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΛΗΣ

ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΔΙΕΝΕΡΓΗΘΕΝΤΑ

ΕΡΑΝΟΝ ΤΗΣ 2ΑΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1948

ΔΙΑ ΤΗΝ **"ΦΑΝΕΛΛΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ"**

Φρειδερίκη

ΠΑΥΛΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἀπονέμομεν τῷ Σεβασμιωλάλῳ Μητροπολίτῃ Βεροίας καὶ Ναούσης Κυρίῳ Ἀλεξάνδρῳ τὸν Σταυρὸν τῶν Ἀνωτέρων Ταξιαρχῶν

ΤΟΥ ΗΜΕΤΕΡΟΥ ΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΦΟΙΝΙΚΟΣ

καὶ παρέχομεν αὐτῷ εἰς πίστωσιν τὸ δίπλωμα τοῦτο ὑπογεγραμμένον παρ' Ἡμῶν καὶ προσυπογεγραμμένον παρὰ τοῦ Ἡμετέρου Σὺν Θεῷ Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ εἰκοστῇ ὀγδόῃ τοῦ μηνὸς Αὐγούστου τοῦ χιλιοστοῦ ἐννεακοσιοστοῦ πενηκοστοῦ δευτέρου σωτηρίου ἔτους.

ΠΑΥΛΟΣ

Ὁ Ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑφυπουργός
Ὑπογραφὴ δυσανάγνωστος

ΔΙΠΛΩΜΑ

ΑΠΟΝΕΜΕΤΑΙ

τῷ Ἐτῷ Μητροπολίτῃ

Βερροίας καὶ Ναούσης

Κῷ Κῷ Ἀλεξάνδρῳ

ΜΕΤΑ ΣΗΜΑΤΟΣ ΑΡΓΥΡΟΥ

ΔΙΑ ΤΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΙΔΡΥΜΑ

"Η **ΦΑΝΕΛΑ** ΤΟΥ **ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ**,,

ΠΑΡΑΣΧΕΘΕΙΣΑΣ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Φρειδερίκη

ΥΠΕΡΟΧΟΥ ΕΜΠΝΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΜΝΗΜΕΙΩΔΟΥΣ ΕΘΝΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΕΞΑΡΣΕΩΣ ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

ΑΝΑΒΙΩΣΙΣ ΤΟΥ ΜΑΧΗΤΙΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΦΕΣΟΥ

Ἐὰν ἔδυσεν ἡ Βυζαντινὴ κοσμοκρατορία καὶ τὸν Δικέφαλον ἀετὸν ὑπεκατέστησε ἡ κυριαρχία τῆς Ἡμισελήνου, τοῦτο ὀφείλετο κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν Χριστιανικὴν Εὐρώπην. Ὁ ποντίφηξ τῆς Ρώμης μὲ τὴν πανίσχυρον τότε κοσμικήν του ἐξουσίαν συγκατένευσε νὰ παράσχῃ τὴν στρατιωτικήν του βοήθειαν ὑπὸ τὸν ἐκβιαστικὸν ὅρον τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν δηλαδὴ τῆς ὑποδουλώσεως τῆς Ὀρθοδοξίας εἰς τὸ Βατικανόν. Ἀλλ' ὁ λαὸς τοῦ Βυζαντίου παρὰ τὴν κρισιμότητα τῶν στιγμῶν, παρὰ τὸν ἄπελπι ἀγῶνα, παρὰ τὴν πλήρη ἐξάντλησίν του ἀπὸ τὴν πολύμηνον πολιορκίαν καὶ τοὺς μύδρους ποὺ ἐξέμει τὸ τηλεβόλον τοῦ Οὐρβανοῦ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐσκέφθη ν' ἀπεμπολήσῃ τὰ πάτρια, ν' ἀρνηθῇ τὴν θρησκείαν του, νὰ προδώσῃ τὴν ὀρθοδοξίαν.

Καὶ ἡ ἔκτοτε διαδρομὴ τῶν αἰώνων δικαίωσε πανηγυρικῶς τὴν ἱστορικήν του ἀπόφασιν. Διότι χάρις εἰς τὴν ζηλοτύπως διαφυλαχθεῖσαν Ὀρθόδοξον πίστιν του ὁ Ἑλληνισμὸς ἐπέζησε. Ὑπὸ τὴν ἀμφιλαφῆ αὐτῆς σκιάν, τὴν ζείδωρον πνοήν της καὶ τὴν ἀτέρμονα στρατιὰν τῶν ἱεροφαντῶν της, διετηρήθη ἀλώβητον καὶ ἀκατάλυτον τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα —προσκύνημα αἰώνων καὶ λαῶν— καὶ ἐξεκκολαύθη ἡ Ἐθνεγερσία τοῦ 1821 καὶ ἀνεβίωσε ἡ σύγχρονος καὶ οὐρανομήκης ἐποποιΐα τῶν Θερμοπυλῶν, μὲ τὴν ἄλυσσον τῶν τροπαίων τῆς Πίνδου, τοῦ Μοράβα, τοῦ Τεπελενίου, τοῦ Ροῦπελ, τῶν ὀχυρῶν Μεταξᾶ, τοῦ Ἐλ-Ἀλαμέϊν, τοῦ Ρίμινι, τοῦ Γράμμου.

Τὴν ὕπαρξίν μας ὡς Ἔθνους, ὡς Φυλῆς, ὡς πολιτείας ὀφείλομεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Καὶ ἀποτελεῖ καθῆκον ἀπαράβατον καὶ ὑποχρέωσιν ἐπιτακτικὴν ἡ πρὸς αὐτὴν στοργὴ ὡς θεματοφύλακος τῶν πατρώων.

Εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτὴν προσηλωμένος βαθύτατα καὶ μέχρι μυελοῦ ὀστέων περιοστρακομένος εἰς τὰς ἁγνὰς παραδόσεις καὶ τὴν πολύμορφον τῆς Ἐκκλησίας ἀποστολὴν ὁ τῆς Βερροίας καὶ Ναούσης πεπνυμένος Ἱεράρχης Ἀλέξανδρος, θὰ εὑρίσκετο ἐν ἀντιθέσει εἰς τὴν

μέχρι σήμερον πλήρη ἐφημοσμένων ἰδεωδῶν μακροχρόνιον σταδιοδρομίαν του, ἐὰν παρήρχετο ἐν μακαρία σιγῇ καὶ ἀδιαφορία τοὺς διαφαινομένους καὶ ἐν τῇ Ἐπαρχία του κατ' αὐτῆς κινδύνους καὶ δέν ἔσπευδε —ὅπως ἐπαινετῶς ἔσπευσε— ἐν τῇ γεννέσει τους εἰς τὴν ἐξουδετέρωσίν των.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀπὸ ἐτῶν κύματα ἀργυρωνήτων καὶ ἀργοσχόλων προσηλυτιστῶν καὶ θρησκευτικοκραχτῶν λυμαίνονται τὸν τόπον μας ἐπιδιδόμενα εἰς τὸ διαβρωτικόν των ἔργον ἀνεξηγήτῳ ἀνοχῇ τῆς πολιτείας. Καὶ ἀκόμη γνωστότερον, ὅτι τὸν θρησκευτικὸν ἐξευνουχισμὸν μοιραίως ἀκολουθεῖ ὁ ἐθνικὸς ἑρμαφροδιτισμός.

Ἡ ἀνεξιθρησκεῖα εἶναι ἀναμφισβητήτως δεῖγμα πολιτισμοῦ, συγχωρουμένη ἔν τινι μέτρῳ καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν Θεοκρατικὴν πολιτείαν τοῦ Θιβέτ.

Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ σημείου αὐτοῦ μέχρι τοῦ νὰ μεταβάλλεται εἰς ἀσύδοτον προσηλυτισμὸν ὑπονομεύοντα τὰ βάθρα τῆς Ἐθνικῆς μας ὑποστάσεως ἡ ἀπόστασις εἶναι ὑπερατμοσφαίριος. Εἰς τὴν ἔγκαιρον παρέμβασιν καὶ τὴν ἀνενδότως ἀποφασιστικὴν στάσιν τοῦ μεγάλου ἱεροφάντου τῶν πατρώων Ἀλεξάνδρου, καταλογιζομένην εἰς τὸ πλούσιον ἐνεργητικόν του, ὀφείλεται ἡ ἐν τῇ ἐπαρχία του πάταξις τῆς Φαραωνικῆς πληγῆς τοῦ προσηλυτισμοῦ καὶ ἡ ἐξουδετέρωσις τῆς γαγγραινώδους αὐτῆς φλυκταίνης μὲ τὸν θερμοκαυτῆρα τῶν πυρακτωμένων λόγων τῆς Ὀρθοδόξου ἀληθείας.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἐν τῇ θεοτιμήτῳ αὐτοῦ ἐπαρχίᾳ, εὐρεῖα προσηλυτιστικὴ κίνησις οὐδέποτε ἐσημειώθη οὔτε καὶ ἀπετολμήθη. Κατ' ἀραιὰ διαστήματα μεμονωμένα καὶ τελείως ἀσήμαντα κρούσματα ἐσημειώθησαν Συγκεκριμμένως δὲ ἐν τῷ χωρίῳ Ἁγία Μαρίνα ὑπῆρχον τρεῖς γυναῖκες Σαββατιαναί, ἄγνωστον ποῦ πῶς καὶ πόθεν θρησκευτικῶς ἐξευνουχισθεῖσαι. Αἴφνης παρουσιάσθη καὶ κάποιος ἐπαγγελόμενος τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν, γεγονὸς τὸ ὁποῖον ὑπεχρέωσε τὸν Σεβασμιώτατον νὰ καταφύγῃ ἀρχικῶς εἰς τὰς τοπικὰς ἀρχάς. Ὅλως ἔκπληκτος καὶ ἐμβρόντητος ἐπληροφορήθη τότε, ὅτι ὁ ὡς ἀρχηγὸς φερόμενος ἦτο ἐφοδιασμένος διὰ σχετικῆς ἀδείας τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου τῆς Παιδείας. Ἡ ἀπαράδεκτος καὶ ἀξιοθρήνητος αὕτη ἐνέργεια τοῦ Ὑπουργείου ὑποχρεοῦσα τὸν ἀδάμαστον καὶ λευκὸν θεματοφύλακα τῶν ὁσίων καὶ παραδόσεων, νὰ δέχεται «ἐξ οἰκείων τὰ βέλη» ἀπεκορύφωσε τὴν δραστηριότητά του πρὸς περιφρούρησιν τοῦ ποιμνίου του. Οἱ ἐν προκειμένῳ ἀγῶνες τοῦ ὀτηροῦ Ἱεράρχου διατρανοῦσαι διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν τὰς πολυτίμους πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ὑπηρεσίας του καταδεικνύονται ἐμφανῶς τόσον ἐκ τῆς κατωτέρω πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τηλεγραφικῆς διαμαρτυρίας, ὅσον

καὶ τὴν συστηματικῶς ἔκτοτε καὶ μέχρι σήμερον ἀδιακόπως συνεχιζομένης πρὸς τὴν πλευρὰν αὐτὴν διαφωτίσεως τοῦ ποιμνίου του, μὲ ἐπιχειρηματολογίαν ἀκαταμάχητον, μὲ λεπτότητα καὶ ἀβροφροσύνην Χριστιανικῆς ἀνεξικακίας ἀφοπλίζουσαν καὶ ἀπογυμνοῦσαν κάθε ἐρείσματος λογικῆς τοὺς περιέργους αὐτοὺς θρησκευτοκράχτας τοὺς ἐπιμένοντας νὰ ἐκχριστιανίσωσι τοὺς . . ,. . . χριστιανούς.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΒΕΡΡΟΙΑΣ & ΝΑΟΥΣΗΣ

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
ΑΘΗΝΑΣ

Ἀποφάσει ὑπουργείου Παιδείας ἀριθμὸν 8934 καὶ ἡμερομηνία 25 - 1- 52 ἐχορηγήθη ἄδεια Σαββατιανοῖς ἐγκαθιδρυθῶσι Βέρροιαν Διαμαρτυρόμενοι ἐντόνως διὰ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν παρακολουθοῦμεν ἐνεργηθῶσι ταχέως δέοντα πρὸς ἀκύρωσιν αὐτῆς.

+ Ὁ Βερροίας καὶ Ναούσης Ἀλέξανδρος

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΒΕΡΡΟΙΑΣ—ΝΑΟΥΣΗΣ
Ἀριθ. Πρωτ. 906

ΠΡΟΣ

Τοὺς ἀγαπητοὺς χριστιανούς μας τῶν πόλεων Βερροίας καὶ Ναούσης καὶ ὅλων τῶν κωμοπόλεων καὶ χωρίων τῆς Θεοσώστου ἡμῶν Ἐπαρχίας Εἰρήνην καὶ ἔλεος παρὰ Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Γράφων ὁ μέγας τῶν Ἐθνῶν καὶ τῆς Ἑλλάδος μας Ἀπόστολος Παῦλος τὴν δευτέραν πρὸς Τιμόθεον Ποιμαντορικὴν ἐπιστολήν του, παραγγέλλει αὐτῷ νὰ προσέχῃ καὶ νὰ ποοφυλάττηται ἀπὸ τοὺς πονηροὺς καὶ διεστραμμένους τὸν νοῦν ἀνθρώπους καὶ γόητας, οἵτινες θὰ ἀναφανῶσιν ἐν ἐσχάταις ἡμέραις πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. Τῷ συνιστᾷ δὲ νὰ μένῃ πιστὸς καὶ ἀφοσιωμένος εἰς ὅσα ἔμαθε καὶ ἐδιδάχθη ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον, καὶ νὰ ἀνασκευάζῃ διὰ τοῦ λόγου τὰς αἱρετικὰς καὶ σατανικὰς διδασκαλίας των. Καὶ ὁ Τιμόθεος ὑπείκων εἰς τὰς συμβουλὰς καὶ παραινέσεις τοῦ διδασκάλου του, ὄχι μόνον ἐτήρησεν ἀναλλοίωτον τὴν ὀρθόδοξον διδασκαλίαν καὶ πίστιν τοῦ Κυρίου μας, ἀλλὰ καὶ τὸ ποίμνιόν του διαφύλαξε καὶ διέσωσεν ἀπὸ τὴν λύμην τῶν αἱρετικῶν. Καθὼς δὲ τότε οὕτω καὶ σήμερον ἔχουσι ἀναφανῇ αἱρετικοὶ καὶ ψευδοδιδάσκαλοι λαλοῦντες διε-

στραμμένα, καὶ ζητοῦντες νὰ παραπλανήσωσι τοὺς χριστιανούς μας ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξον Πίστιν.

Ὡς Ἱεράρχης τῆς Ἐκκλησίας καὶ Πνευματικὸς ὑμῶν Πατὴρ κρούομεν τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἐκ καθήκοντος ἐπιβαλλομένου, καὶ προτρεπόμεθα πατρικῶς πάντας ὑμᾶς καὶ συμβουλεύομεν ἐκκλησιαστικῶς, ὅπως μὴ ἐπικοινωνῆτε μὲ τοὺς αἱρετικοὺς τούτους οἵτινες λέγονται Σαββατιανοὶ ἢ Σαββατισταί, διότι ἑορτάζουσι τὸ Σάββατον καθὼς οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ὄχι τὴν Κυριακὴν καθὼς ὅλοι οἱ χριστιανοί, καὶ διαστρέφουσι τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν. Ἀποφεύγετε τὴν συναναστροφὴν τῶν τοιούτων καθὼς καὶ ὅλων τῶν αἱρετικῶν, χιλιαστῶν, σπουδαστῶν τῶν Γραφῶν, Προτεστάντων ἢ Εὐαγγελικῶν λεγομένων, διότι ὅλοι οὗτοι ἀγωνίζονται νὰ μεταδώσωσιν εἰς τὰς ψυχάς σας τὸ δηλητήριον τῆς ψευδοῦς διδασκαλίας των, νὰ κάμωσιν ἕνα προσήλυτον. Εἰς τὰ ψευδῆ καὶ αἱρετικὰ κηρύγματά των ὄχι μόνον νὰ μὴ προσέρχησθε, ὄχι μόνον νὰ μὴ δίδητε καμμίαν σημασίαν καὶ προσοχήν, ἀλλὰ καὶ ἐὰν θελήσουν νὰ προπαγανδίσουν εἰς βάρος σας νὰ τοὺς ἀπαντᾶτε μὲ τὰ ὡραῖα λόγια τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, «Τίς ἡμᾶς χαρίσει τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ μας, θλῖψις, ἢ στεναχωρία, ἢ διωγμούς, ἢ λιμός, ἢ γυμνότης, ἢ κίνδυνος, ἢ μάχαιρα»:

Μένετε πιστοὶ καὶ ἀφοσιωμένοι εἰς ὅσα ἠκούσατε καὶ ἐμάθατε καὶ ἐδιδάχθητε ἀπὸ τοὺς Πατέρες σας καὶ ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Ἐκκλησίαν μας, καὶ ἡ χάρις καὶ εὐλογία τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ θὰ εἶναι πάντοτε μαζί σας.

Ἐν Βερροίᾳ τῇ 1ῃ Μαρτίου 1952

Εὐχέτης πρὸς Θεὸν διάπυρος
† Ὁ Βερροίας καὶ Ναούσης ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ο ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ ΔΙΑ ΤΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ

Ἡ κατωτέρω ἀπαντητικὴ ἐπιστολὴ τοῦ ἀειμνήστου Γενναδίου χαρακτηρίζει τὴν γνώμην τῆς Ἱεραρχίας διὰ τὸν Βερροίας καὶ Ναούσης Ἀλέξανδρον.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΘΕΣ)ΝΙΚΗΣ
ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐν Θεσ)κῃ τῇ 27 - 12 - 49

Σεβασμιώτατε ἐν Χῷ ἀδελφέ,

Εὐχαριστῶν θερμῶς διὰ τὰ ἐγκάρδια συγχαρητήρια τῆς Ὑμετέρας Ἀγάπης ἐπὶ τῇ παρασημοφορίᾳ μου, εὔχομαι νὰ ἀξιωθῆτε ὁμοίων τιμῶν, τῶν ὁποίων εἶσθε κατὰ πάντα ἄξιος καὶ λόγω τῶν πολλῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἔθνος Ὑπηρεσιῶν Σας καὶ λόγω τῶν πολλῶν δοκιμασιῶν ἃς ὑπέστητε κατὰ τὸν Ἀρχιερατικόν Σας βίον.

Ἐπὶ τούτοις κατασπαζόμενος Αὐτὴν ἀδελφικῶς, διατελῶ

Ἀγαπητὸς ἐν Χῷ ἀδελφὸς
Ὁ Θεσσαλονίκης Γεννάδιος

ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ ΑΦΙΞΕΩΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΕΙΣ ΒΕΡΟΙΑΝ

50 Μ.Χ. - 1951 Μ.Χ.

ΕΠΙΒΛΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΥΠΕΡΛΑΜΠΡΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΕΚ ΤΩΝ ΚΟΡΥΦΑΙΩΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΙΕΡΑΡΧΩΝ, ΓΕΡΑΡΟΥ ΤΗΣ ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ

† ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΗΛΑΝΑ

ΥΠΕΡΤΙΜΟΥ ΚΑΙ ΕΞΑΡΧΟΥ ΘΕΤΤΑΛΙΑΣ.

«Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν τόν τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς Βέρροιαν, οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας, τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες τὰς γραφὰς εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. Πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν καὶ τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων καὶ ἀνδρῶν, οὐκ ὀλίγοι». (Πραξ. ΙΖ 10 12).

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ Α. Σ. ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΕΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΕΝ ΒΕΡΡΟΙΑ

«Θεήγορε, κορυφαῖε, μεγάλε, Ἀπόστολε Παῦλε, ἄς πνέη διαρκῶς τὸ μέγα πνεῦμα σου καὶ ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν καὶ καρδίαν ἵνα μὲ φωτίζη καὶ μὲ ἐνισχύη καὶ μὲ ἐνδυναμοῖ ἵνα δυνηθῶ κἀγὼ νὰ παραστήσω Κυρίῳ τῷ Θεῷ θυσίαν εὐάρεστον καὶ ἄμωμον τοῖς ἀγαπητοῖς Χριστιανοῖς μου καὶ προσθέσω ἔστω καὶ ἕνα μόνον λίθον εἰς τὸ μέγα οἰκοδόμημα ὅπερ ἀνήγειρες ἐδῶ εἰς τὴν ἱστορικὴν Ἐκκλησίαν Βερροίας, ἥτις θὰ ζῇ καὶ θὰ ὑπάρχει καὶ θὰ λάμπη εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, ἄς πνέη τὸ μέγα πνεῦμα Σου καὶ ἄς φωτίζη καὶ ἄς δίδη ὑγείαν καὶ δύναμιν καὶ ζωὴν καὶ πνοὴν εἰς τοὺς εὐγενεῖς καὶ εὐσεβεῖς κατοίκους της καὶ εἰς τοὺς ξένους προσκυνητάς...»

† ΒΕΡΡΟΙΑΣ καὶ ΝΑΟΥΣΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Εἰς τὸν ὑπέρλαμπρον ἑορταστικὸν πανηγυρισμὸν τῶν παγχριστιανικῶν τελετῶν ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐν Βερροίᾳ, ὅλως ἰδιαίτερον τόνον προσέδωσε ἡ συμμετοχὴ τοῦ πολιοῦ καὶ γεραροῦ τῆς θεοτιμήτου Ἐπαρχίας Ἱεράρχου Ἀλεξάνδρου.

Ἡ σεμνὴ καὶ ἀπέριττος τελετὴ τοῦ ἑορτασμοῦ, ἔλαβεν χαρακτῆρα πανδήμου καὶ παλλαϊκοῦ συναγερμοῦ, τῶν Βερροιαίων καὶ τῶν κατοίκων ὁλοκλήρου τῆς περιοχῆς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως. Ἰδιαιτέραν μεγαλοπρέπειαν καὶ ἐπιβλητικότητα προσέδωσε ἡ λαμπρὰ στρατιωτικὴ παράταξις καὶ ἡ συμμετοχὴ ὅλων τῶν ἀρχῶν.

Εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς καὶ ἀντιπροσώπους τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν ἐπιδαψιλεύθησαν ἐξαιρετικαὶ τιμαὶ καὶ περιποιήσεις καὶ ἐγένοντο ἀντικείμενον θερμῶν ἐκδηλώσεων ὑπὸ τῶν Βερροιαίων καὶ τῶν ἀρχῶν. Τὴν μεσημβρίαν παρετέθη ἐπίσημον γεῦμα.

Συγκινητικαὶ καὶ ἀλησμόνηται θὰ παραμένουν αἱ ἐνθουσιώδεις καὶ πλήρεις ἀγάπης ἐκδηλώσεις τῶν ξένων ἀντιπροσώπων καὶ ἐπισκεπτῶν πρὸς τὸν πολιὸν Μητροπολίτην Ἀλέξανδρον, διὰ τὴν ἀδελφικὴν ὑποδοχὴν ὡς ἔτυχον ἐκ μέρους του καὶ ἐκ μέρους τῶν κατοίκων καὶ τοῦ βαθυστοχάστου καὶ μεστοῦ ὑψηλῆς ἐννοίας χαιρετισμοῦ του ὅστις ἐνεποίησε ἀρίστην καὶ βαθυτάτην ἐντύπωσιν. Ὁ χαιρετισμὸς

αὐτός, μνημειώδης εἰς ἐκφραστικὰς ἐννοίας καὶ ὑπέροχος εἰς φωτεινὴν πνευματικήν διαύγειαν καὶ χριστιανικὰ διδάγματα ἐσαεὶ θ' ἀποτελεῖ σταθμὸν ψυχικῆς ἀνατάσεως καὶ πνευματικῆς ἐγκαρδιώσεως τῶν ἐπερχομένων χριστιανῶν.

Ἀπὸ τὰς ἐν Βερροίᾳ Παγχριστιανικὰς ἑορτὰς ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου.

Ἡ μεγαλοπρεπὴς καὶ μέσῳ ἐπιβλητικῆς στρατιωτικῆς παρατάξεως διαδρομὴ τῶν ἀρχηγῶν καὶ ἐκπροσώπων τῶν ξένων Χριστιανικῶν δογμάτων ἀπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ μεγάρου μέχρι τοῦ «Βήματος» προεξάρχοντος τοῦ τῆς Θεοτιμήτου Μητροπόλεως Βερροίας καὶ Ναούσης Ἀρχιερέως Ἀλεξάνδρου.

Ο ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ

ΑΔΕΛΦΟΙ ΕΝ ΧΡΙΣΤΩ ΚΑΙ ΤΕΚΝΑ ΜΟΥ ΕΝ ΚΥΡΙΩ

«Ἐκ καθήκοντος ἐπιβαλλομένου προσαγορεύω ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ Ἀποστο» λικοῦ καὶ Ἀρχιερατικοῦ τούτου θρόνου μου διὰ τοῦ ὡς εὖ παρέστη» τε, χαιρετίζω πάντας ὑμᾶς διὰτο ὦ ὡραίου καὶ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ » χαιρετισμοῦ τὸν ὁποῖον καὶ αὐτὸς ὁ Μέγας Ἀπόστολος Παῦλος με» ταχειρίζεται εἰ στὰς ἐπιστολάς του «Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε», » Χαίρετε Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς ἐκπρόσωποι τῶν Ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλη» σιῶν, Χαίρετε Ἐλλογιμώτατοι Καθηγηταὶ Πανεπιστημίων καὶ λοι» πῶν Ἱδρυμάτων, Χαίρετε εὐγενεῖς καὶ εὐσεβεῖς Προσκυνηταὶ ξένοι » καὶ ἐντόπιοι, οἵτινες ἐσπεύσατε νὰ ἐπισκεφθῆτε τὴν Ἐκκλησίαν Βερ» ροιαίων, τὴν ὁποίαν ἵδρυσεν ὁ Μέγας Ἀπόστολος Παῦλος καὶ διὰ τῆς

» παρουσίας του καθηγίασε τὰ ἱστορικὰ καὶ ἔνδοξα τῆς πόλεως ταύ-
» της Ἐδάφη.

» Παῦλος ὁ μέγας τῶν Ἐθνῶν καὶ τῆς ὡραίας Ἑλλάδος μας Ἀπόστο-
» λος εἶναι τῇ ἀληθείᾳ τὸ μέγα θαῦμα τῆς ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας τοῦ
» Χριστοῦ. Ὁ βίος του, οἱ ἀγῶνες του, οἱ διωγμοί του, ὁ ζῆλος του, ἡ
» τόλμη του, ἡαὐταπαρνησία του, ὁ ἐνθουσιασμός του εἶναι ἀνώτεροι
» πάσης περιγραφῆς. Ἰουδαῖος τὸ γένος ἐγεννήθη ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικί-
» ας τῷ 1 - 5 μετὰ Χριστὸν ἐκ πατρὸς Φαρισσαίου, αὐστηροῦ τηρητοῦ
» τοῦ Νόμου τοῦ Θεοῦ. Τὰ πρῶτα μαθήματα διήκουσεν ἐν τῇ γενετείρα
» του πόλει Ταρσῷ, ἥτις τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἠμιλλᾶτο μὲ τὰς Ἀθήνας
» καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν εἰς τὰ γράμματα καὶ τὴν φιλοσοφίαν. Τὸ πε-
» ριβάλλον ἐν ᾧ ἐγεννήθη ἤσκησε μεγάλην ἐπίδρασιν ἐπὶ τὴν ψυχὴν καὶ
» τὴν διάνοιαν τοῦ Παύλου. Τὰς σπουδάς του συνεπλήρωσεν ἐν Ἱεροσο-
» λύμοις παρὰ τοὺς πόδας τοῦ σοφωτάτου Νομοδιδασκάλου Γαμαλιήλ.
» Αὐστηρὸς τηρητὴς τῶν Ἰουδαϊκῶν παραδόσεων καὶ πεπροικισμένος
» μὲ ἰσχυρὰν καὶ μεγάλην διάνοιαν καὶ θέλησιν σιδηρᾶν, νεαρὸς ἀκόμη,
» ἐγένετο ἐμπαθέστατος διώκτης τῆς χριστιανικῆς θρησκείας μετὰ το-
» σαύτης μάλιστα ὁρμῆς καὶ δυνάμεως, ὥστε ἡ ἀρτισύστατος Ἐκκλη-
» σία ἐφάνη πρὸς στιγμὴν ὅτι ἐξηφανίσθη. Μὲ τὸν ἴδιον ἐνθουσιασμὸν
» ἐξεκίνησε μεταβαίνων εἰς Δαμασκόν ποὸς ἐξόντωσιν καὶ τῶν ἐκεῖ Χρι
» στιανῶν. Ἀλλὰ καθ' ὁδὸν εὑρίσκει αὐτὸν ἡ χάρις τοῦ Κυρίου καὶ δι'
» ὑπερφυοῦς ὀπτασίας καθ' ἣν ἤκουσεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ τοῦ
» Χριστοῦ «Σαούλ, Σαούλ, τὸ με διώκεις, Σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λα-
» κτίζειν», μεταμορφοῖ καὶ μεταβάλλει αὐτὸν ἀπὸ φοβεροῦ καὶ ἀμειλί-
» κτου διώκτου εἰς θερμουργὸν καὶ διαπρύσιον κήρυκα τοῦ ὀνόματός του.
» Ἐν Δαμασκῷ μέσα εἰς τὴν ραγδαίαν ἐκείνην πνευματικὴν μετάπτω-
» σιν ἀνεπόλησεν ὁ Παῦλος τὰ πάντα, ἰδία τὸ μαρτύριον τοῦ Στεφάνου,
» τὴν θαυμασίαν δημηγορία ντου, τὴν προσευχήν του, τὴν ἀνεξικακίαν
» του, τὰ ἐπώδυνα μαρτύρια τῶν Χριστιανῶν καὶ τὴν ἐμμονὴν αὐτῶν
» μέχρι θανάτου εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀνανήψας, καὶ κατηχη-
» θεὶς καὶ βαπτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀνανίου ἐγένετο τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς
» τοῦ Χριστοῦ, μέγας Ἀπόστολος.

Ἐπὶ εἴκοσι κατὰ συνέχειαν ἔτη ἀπὸ τοῦ 45 - 65 μετὰ Χριστὸν ἐν μέσῳ μυρίων κινδύνωνκ αἰδιωγμῶν καὶ ἀντιδράσεων περιήρχετο τὰ ςτότε γνωστὰς πόλεις τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης διδάσκων τὴν νέαν θρησκείαν. Πρὸ αἰώνων ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ὁ ὑπέροχος υἱὸς τῆς εὐλογημένης καὶ ἀριστοτόκου ταύτης χώρας τῆς ἀπὸ αἰώνων Ἑλληνικῆς Μακεδονίας ἔσπειρε τὸν Ἑλληνικὸν πολιτισμὸν ἐκ τῆς Ἑλλάδος εἰς Ἀσίαν. Τώρα ὁ Μέγας Παῦλος φέρει τὸν Χριστιανισμὸν ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Εὐρώπην ἀποδίδων τὰ ἴσα, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος, εἰς αὐτὸν δὲ ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν σωτηρίαν μας.

Ἐκ Θεσσαλονίκης, τῆς καλλικόμου τοῦ Θερμαϊκοῦ νύμφης ἦλθεν ὁ Παῦλος εἰς τὴν ἱστορικὴν καὶ ἔνδοξον Βέρροιάν μας, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι κατὰ τὸν Ἱερὸν Εὐαγγελιστὴν Λουκᾶν, τὸν Ἕλληνα ἐξ Ἀντιοχείας ἰατρόν, ἐφάνησαν εὐγενέστεροι τῶν Θεσσαλονικέων. Ἐδῶ ὁ Μέγας Ἀπόστολος, ὡς μαρτυρεῖ καὶ ἀρχαιότατον χειρόγραφον τοῦ Δευτέρου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος τῆς ἐνταῦθα ἀρχαιοτάτης Ἰουδαϊκῆς Συναγωγῆς, ἔμεινε πολλὰς ἡμέρας, διῆλθε τὰς ἀγυιὰς καὶ ρύμας τῆς πόλεως, ἠκούσθη πολλά

κις ἡ Ἱερὰ καὶ ἠχηρὰ φωνή του, εἰς τὸ Ἱερὸν Βῆμα, τὸ ὁποῖον διὰ μέσου τῶν αἰώνων διεσώθη μέχρι σήμερον, ἵδρυσε τὴν Ἐκκλησίαν Βερροίας, καὶ καθηγίασε τὰ ἱστορικὰ καὶ ἔνδοξα αὐτῆς ἐδάφη. Τὶ τιμή, τὶ δόξα, τὶ καύχημα διὰ τὴν Βέρροιαν νὰ ἔχη ἱδρυτὴν τῆς Ἐκκλησίας της τὸν Μέγαν Ἀπόστολον Παῦλον.

Οἱ ἐν Θεσσαλονίκη Ἰουδαῖοι μαθόντες τὴν εὐγενῆ ὑποδοχὴν, ἧς ἔτυχεν ἐνταῦθα ὁ Παῦλος, ἔστειλαν πολλοὺς φανατικοὺς καὶ χυδαίους Ἰουδαίους, οἵτινες ἐλθόντες ἐνταῦθα προεκάλεσαν ταραχάς, ἠπείλησαν τοὺς πάντας κα ἰτὰ πάντα, καὶ οἱ μαθηταί καὶ συνεργάται τοῦ Ἀποστόλου φοβηθέντες διὰ τὴν ζωὴν αὐτοῦ τὸν ἐφυγάδευσαν ἐντεῦθεν πέραν τοῦ ποταμοῦ Ἀλλιάκμονος, στείλαντες ἐν συνοδεία μὲ πλοῖον, πιθανὸν ἀπὸ τὴν Μεθώνην, εἰς τὸν Πειραιᾶ, ὁπόθεν ἀνῆλθεν εἰς Ἀθήνας, ἔνθα ἐξεφώνησε τὴν ὡραίαν δημηγορίαν του ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου, καὶ ἐκεῖθεν μετέβη εἰς τὴν μεγάλην καὶ πλουσίαν πόλιν Κόρινθον.

Θεήγορε, κορυφαῖε μεγάλε Ἀπόστολε Παῦλε, ἂς πνέη διαρκῶς τὸ μέγα Πνεῦμα σου καὶ ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν καὶ καρδίαν ἵνα μὲ φωτίζη καὶ μὲ ἐνισχύη καὶ μὲ ἐνδυναμοῖ ἵνα δυνηθῶ καγὼ νὰ παραστήσω Κυρίῳ τῷ Θεῷ θυσίαν εὐάρεστον καὶ ἄμωμον τοῖς ἀγαπητοῖς χριστιανοῖς μου, καὶ προσθέσω ἔστω καὶ ἕνα μόνον λίθον εἰς τὸ μέγα οἰκοδόμημα ὅπερ ἀνήγειρες ἐδῶ εἰς τὴν ἱστορικὴν Ἐκκλησίαν Βερροίας, ἥτις θὰ ζῆ καὶ θὰ ὑπάρχη καὶ θὰ λάμπη εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα. Ἂς πνέη τὸ Μέγα Πνεῦμα σου καὶ ἂς φωτίζη καὶ ἂς δίδη ὑγείαν καὶ δύναμιν καὶ ζωὴν καὶ πνοὴν εἰς τοὺς εὐγενεῖς καὶ εὐσεβεῖς προσκυνητὰς, ἵνα συνεχίζωσι τὰς ἱερὰς ἀποδημίας των, οἵτινες μᾶς συνδέουσι Πνευματικῶς καὶ μᾶς ἐνισχύωσιν ἠθικῶς εἰς τὸ δυσχερὲς ἔργον τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς σωτηρίας τῶν χριστιανῶν μας, ὑπὲρ ὧν Χριστὸς ἀπέθανε, καὶ τὸ ὁποῖον ἡ σεπτὴ Ἱεραρχία καὶ ὁ ἱερὸς κλῆρος τῆς κατὰ Ἀνατολὰς Ὀρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, καὶ οἱ τρόφιμοι τῆς Θεολογίας θὰ συνεχίζωσιν καὶ θὰ ἐπιτελῶσιν «ὅφρακεν ὕδωρ τε νάη δένδρεα μακρὰ τεθήλη», ἐν ὅσω θὰ ὑπάρχη ζωὴ ἐπὶ τοῦ ὡραίου Πλανήτου μας.

Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

ΠΟΙΟΣ Ο ΕΘΝΟΜΑΡΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΗΛΑΝΑΣ

Ἐπιστρέφων ἐκ τῆς μεγάλης περιοδείας του μὲ τὸ «Νέα Ἑλλὰς» ὁ κ. Μαρσέλλος ἐπληροφορήθη ἐν πλῷ τὰ τῆς παρασημοφορίας τοῦ Βερροίας κ. Ἀλεξάνδρου, καὶ ἡ μνήμη ἐστράφη εἰς γεγονότα καὶ δρᾶσιν παλαιοτέραν καὶ λάλος κατέστησε κοινῶς γνωστάς, πράξεις καὶ ἡρωϊσμοὺς παλαιοτέρους.

«Ξεύρετε ποιὸς εἶναι ὁ Βερροίας Ἀλέξανδρος; Ὅταν τὸ 1915 ἐκλήθη νὰ παρέχῃ πληροφορίας εἰς τὴν ἐν Μούδρῳ Ἀγγλικὴν Διεύθυνσιν πληροφοριῶν, τὴν ὁποίαν διηύθυνε ὁ μετέπειτα Γεν. Διευθυντὴς ἐν Κωνσταντινουπόλει κ. Smith, ἔθεσε τὸν ρητὸν ὅρον ὅπως τελεῖ ἐν γνώσει καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Ἐπιτελεῖον.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου ἤμην Γεν. Γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπείας τῶν ἁλυτρώτων ἐνταῦθα καὶ ἔδωσα τὰς περὶ τούτου πληροφορίας.

Κατὰ τὸ 1921 ὅτε ἤμην εἰς Σμύρνην Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Μικρασιατικῆς Ἀμύνης, ὁ Ἀλέξανδρος τότε Σωκίων κατέβηκε μὲ 4 προύχοντας Τούρκους διὰ νὰ τοὺς συστήσῃ σὲ ἰατρούς.

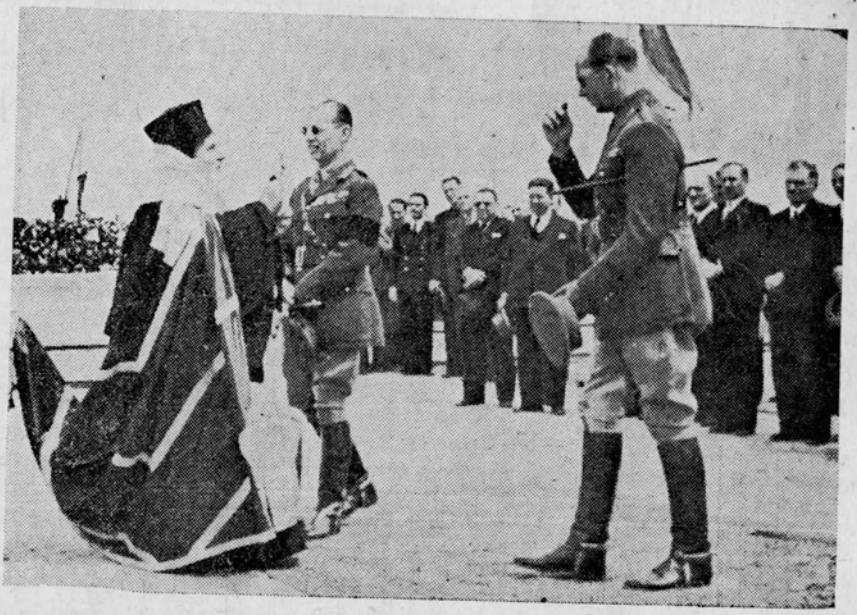
Μὲ συνήντησε καὶ μοῦ ἐζήτησε νὰ ἰδῇ τὸν Γεν. Πρόξενον τῆς Ἀγγλίας. Τὸν ἐπεσκέφθημεν μὲ τὴν δημογεροντίαν τῆς περιοχῆς Μαιανδρείου Πεδίου (Σωκίων).

Εἰς τὸν Γενικὸν Πρόξενον κ. Smith, ὁ ὁποῖος ἦτο ὁ ἴδιος τὸν ὁποῖον ἀνέφερα ἀνωτέρω ὡς Διευθυντὴν τῆς Ὑπηρεσίας Πληροφοριῶν Μούδρου, ἀνέφερε ὅτι χριστιανοὶ τῶν Σωκίων δὲν τολμοῦν νὰ ἐξέλθουν τῆς πόλεως διότι σφάζονται ἀπ' τοὺς τσέτες, τοὺς ὁποίους ἐφοδιάζουν οἱ Ἰταλοί. Ὁ κ. Γεν. Πρόξενος ἀπήντησε τότε ὅτι τέτοια πράγματα συνέβαινον καὶ πρὸ τοῦ πολέμου. Τότε ὁ σεπτὸς ἱεράρχης ἐσηκώθη καὶ ἀποτεινόμενος εἰς τὸν διερμηνέα εἶπε: «Πὲς εἰς τὸν κύριον αὐτὸν ὅτι ὅταν ἐγὼ τοῦ λέγω κάτι ὀφείλει νὰ τὸ πιστεύῃ διότι ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀριθ. 1». Μόλις ἤκουσε τοῦτο ὁ κ. Σμίθ, τινάχτηκε ἐπάνω, ἀγκάλιασε τὸν Ἀλέξανδρον καὶ τὸν ἐφίλησε. «Ἐσὺ εἶσαι ὁ ἀριθ. 1; Ὅ,τι θέλεις, εἶμαι στὰς διαταγάς σου». Ὀρθῶς δὲ διότι ὁ Ἀλέξανδρος ἦτο ἐπὶ κεφαλῆς ὁμίδος ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἡ ὁποία ὅλως ἀνιδιοτελῶς ἔδιδε τὰς ἀσφαλεστέρας πληροφορίας εἰς τοὺς συμμάχους μας.

Καὶ ἀργότερον ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ βλέπομεν τὸν ἱεράρχην αὐτὸν ἐπάνω εἰς τὰς ἐθνικὰς ἐπάλξεις νὰ ἀγωνίζεται διὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἐπικράτησιν εἰς βάρος Ἰταλῶν καὶ Τούρκων.

Κσὶ αὐτὸς ὁ Στεργιάδης δὲν ἠδυνήθη νὰ τρομοκρατήσῃ τὸν Ἀλέξανδρον, ἀπέναντι τοῦ ὁποίου ὑπεχώρησε ὅταν τοῦ εἶπε ὅτι «ἐγὼ λαμβάνω διαταγὰς μόνον ἀπὸ τὰ Πατριαρχεῖα».

Ἡ γενναιότης ὅμως δὲν ἦτο ἡ μόνη του ἀρετή, διότι ἔμφυτον εἶχε καὶ τὸ χάρισμα τῆς μετριοφροσύνης. Τοῦτο δὲ λέγω διότι ὡς ὑπουργὸς κατὰ τὸ 1946 ἐθεώρησα καθῆκον μου νὰ καταστήσω γνωστὴν τὴν δρᾶσιν του εἰς τὸν τότε Ἀντιβασιλέα τὸν ἀείμνηστον Δαμασκηνόν. Ὁ Ἀλέξανδρος μαθὼν τοῦτο ἐκ στόματος τοῦ Ἀντιβασιλέως, μοὶ παρεπονέθη λέγων «ἐγὼ ἔκαμα μόνον τὸ καθῆκον μου». Τότε τοῦ ἀπήντησα ὅμως, «ὅπως σεῖς ἐκάματε τὸ καθῆκον σας, ἔτσι καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀπέναντί σας νὰ κάμωμεν τὸ ἰδικόν μας καθῆκον καὶ ὀφείλομεν νὰ ἐξυμνοῦμεν πάντοτε ὅπου καὶ ἂν βρισκόμαστε τὰς μεγάλας καὶ γενναίας πράξεις ἐκείνων ποὺ προσέφεραν ὑπηρεσίας εἰς τὸ Ἔθνος, ὅταν μάλιστα φοροῦν τὸ ράσο ποὺ ἀπὸ τὸ 1453 μαζὶ μὲ τὸν δάσκαλο ἐκράτησε τὸν Ἑλληνισμὸ ὡς σήμερα. Αὐτὰ ἐμάθαμε ὡς νέοι ἀπ' τοὺς γέρους καὶ αὐτὰ σήμερα ὡς πρεσβύτεροι πρέπει νὰ διδάσκωμεν εἰς τοὺς νεωτέρους μας».

Τελετὴ ἐγκαινίων προεκτάσεως σιδηροδρόμων Θεσσαλονίκης—Μυρίνης—Ἀγγίστας τελετουργοῦντος τοῦ Ἀρχιερέως Ἀλεξάνδρου τότε Μητροπολίτου Ζιχνῶν. Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος Β' ἀσπάζεται τὸν σταυρόν, ὁ δὲ Βασιλεὺς Παῦλος τότε διάδοχος ὢν κάμνει τὸν σταυρόν του ἐρχόμενος νὰ ἀσπασθῇ.

Ἡ Δημογεροντία τῆς Ἑλληνικῆς κοινότητος Περγάμου Μικρᾶς Ἀσίας μετὰ τοῦ τότε Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου τῆς Περγάμου—Ἀδραμυττίου Ἀλεξάνδρου Δηλανᾶ.

Η ΓΕΝΕΤΕΙΡΑ ΝΟΣΤΑΛΓΕΙ ΤΟ ΕΚΛΕΚΤΟΝ ΤΗΣ ΓΕΚΝΟΝ

ΕΝΑ ΑΥΘΟΡΜΗΤΟΝ ΚΑΙ ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΟΝ ΔΙΑΒΗΜΑ

Ἡ ἰδιαιτέρα πατρὶς τοῦ πολυσεβάστου Ἱεράρχου, πραγματικὴ κοιτὶς ἐξόχων καὶ μεγατίμων ἀνδρῶν διακριθέντων εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς, ἰδιαιτέρως δὲ εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας, ὑπερήφανος διά τοὺς μακροτάτους ὑπὲρ τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἀγῶνας τοῦ ἐκλεκτοῦ της τέκνου, περιβάλλει τὸν Ἀλέξανδρον μὲ ἀπέραντον στοργὴν καὶ βαθυτάτην ἐκτίμησιν. Χαρακτηριστικὴν ἐκδήλωσιν τῶν αἰσθημάτων αὐτῶν πρὸς τὸ εὐγενὲς καὶ ἐκλεκτόν της τέκνον καταμαρτυροῦσαν σὺν ἄλλοις καὶ τὸ νοσταλγικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν μετὰ ὑπερπεντικονταετῆ εὐδόκιμον σταδιοδρομίαν του, παλινόστησίν του, καταδεικνύει τὸ ὅλως αὐθόρμητον καὶ πρωτοβουλία πλείστων ὀργανώσεων, ἐν συνεχείᾳ δημοσιευόμενον διάβημα πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΣ ΣΑΜΟΥ

Ἡ γραφικὴ γενέτειρα τοῦ διαπρεποῦς Ἱεράρχου Ἀλεξάνδρου· ὅπου διῆλθε τὰ παιδικά του ἔτη μέσω τῆς φλογισμένης ἀπὸ πατριωτισμὸν Αἰγαιοπελαγίτικης ἀτμοσφαίρας. Φυτώριον ἐξόχων καὶ μεγάλων ἀνδρῶν ἡ ἡρωϊκὴ Σάμος ἐκ τῶν κόλπων της ἀνέδειξε ἐκλεκτὰ τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Ὀρθοδοξίας τέκνα, μεταξὺ τῶν ὁποίων 4 Πατριάρχας Ἱεροσολύμων, τὸν Κύριλλον τὸν Ἱερόθεον τὸν ὑπέροχον Δαμιανὸν καὶ τὸν νῦν Τιμόθεον, τὸν ἀείμνηστον Πρωθυπουργὸν Θ. Σοφούλην διαδεχθέντα τὸν Ἑλ. Βενιζέλον ἐν τῇ ἀρχηγίᾳ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, τοὺς γεραροὺς Μητροπολίτας Σύρου καὶ Τήνου ἀείμνηστον Ἀλέξανδρον τὸν Αὐκοῦργον, τὸν νῦν Σύρου καὶ Τήνου Φιλάρετον καὶ τὸν ἀπὸ Ἀνέων, Περγάμου καὶ Ζιχνῶν νῦν Βερροίας καὶ Ναούσης Ἀλέξανδρον.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΥΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΤΗΤΑ
ΤΟΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ Κον ΣΠΥΡΙΔΩΝΑ

ΑΘΗΝΑΣ

ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΕ,

Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλωμεν Ὑμῖν καὶ δι' Ὑμῶν εἰς τὴν καθ' Ὑμᾶς Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἑλλάδος, τὸ κατωτέρω αἴτημά μας, τὸ ὁποῖον, δυνάμεθα νὰ Σᾶς διαβεβαιώσωμεν ὅτι ἀποτελεῖ ζωηρότατον πόθον τῶν ἐργαζομένων τάξεων τὰς ὁποίας ἐκπροσωποῦμεν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὁλοκλήρου τοῦ Σαμιακοῦ λαοῦ.

Κατὰ διάδοσιν κυκλοφορήσασαν ἐνταῦθα εὐρύτατα παρὰ τινων δὲ καὶ βεβαιωμένην, ἱδρύεται ἐν Πειραιεῖ Ἱερὰ Μητρόπολις εἰς τὴν ὁποίαν μέλλει νὰ τοποθετηθῇ ὁ Σεβ. Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εἰρηναῖος.

Εὐθὺς ὡς ἡ διάδοσις αὕτη μετεδόθη εἰς τὸν Σαμιακὸν λαόν, ὁμόθυμος ὑπῆρξεν ἡ γνώμη πάντων ὅπως ὑποβληθῇ Ὑμῖν παράκλησις νὰ ὁρισθῇ ἀντικαταστάτης τοῦ ἀπερχομένου τῆς Σάμου Σεβ. Εἰρηναίου, ὁ συμπολίτης μας Σεβ. Βερροίας καὶ Ναούσης κ. Ἀλέξανδρος. Ὁ Σαμιακὸς λαὸς εἶνε βέβαιος ὅτι θὰ εἶνε σύμφωνος εἰς τοῦτο καὶ ἡ Ὑμετέρα γνώμη καὶ ἀπόφασις, ὄχι μόνον διότι ὁ ἐν λόγω Σεβασμιώτατος κ. Ἀλέξανδρος τυγχάνει Σάμιος, ἀλλὰ καὶ πρὸ παντὸς διότι ὑπηρετήσας οὗτος καί μάλιστα λίαν εὐδοκίμως καὶ Ἐθνοφελῶς καθόλον τὸ μακρὸν διάστημα τῆς Ἀρχιερατείας του εἰς ἀκραίους τομεῖς τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν περιοχῆς, προκινδυνεύσας ἐπανειλημμένως πρὸς σωτηρίαν τοῦ ποιμνίου του κατὰ τοὺς χαλεποὺς καιροὺς τοὺς ὁποίους διῆλθε καὶ διέρχεται τὸ Ἔθνος ἡμῶν, δικαίως πρέπει νὰ τύχῃ τῆς ἐλαχίστης αὐτῆς ἐπιβραβεύσεως διὰ τοὺς σκληροὺς ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους μας μακροτάτους ἀγῶνας του, διὰ νὰ διέλθῃ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ βίου του εἰς τὴν ἰδιαιτέραν του Πατρίδα Σάμον, ἡ ὁποία ὑπερήφανος οὖσα δι' Αὐτόν, τὸν περιβάλλει μὲ ἀπέραντον στοργήν, ἐμπιστοσύνην καὶ σεβασμόν.

Ὑποσημειούμεθα
μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ

ΑΙΤΗΣΙΣ
ΤΩΝ ΕΝ ΚΑΡΛΟΒΑΣΙΟΙΣ
ΣΑΜΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ
Κ.Λ.Π. ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

ἔπονται αἱ ὑπογραφαὶ Διοικητικῶν Συμβουλίων, Ὀργανώσεων, Σωματείων, Συλλόγων, Προκρίτων κ.λ.π.

ΕΝ ΚΑΡΛΟΒΑΣΙΟΙΣ ΣΑΜΟΥ
τῇ 30 Ἰουλίου 1949

Η "ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ,, Η ΑΠΟΔΗΜΟΣ ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΦΙΛΟΞΕΝΟΝ ΓΗΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΙΜΗΤΟΥ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ.

Η ΜΝΗΜΟΝΕΥΣΙΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΥ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΟΣ ΟΙΚΟΥ ΤΩΝ ΚΟΜΝΗΝΩΝ ΜΕΤΑ ΠΑΡΟΔΟΝ ΕΞΑΚΟΣΙΩΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΝ ΕΤΩΝ ΑΠΕΤΕΛΕΣΕ ΜΝΗΜΕΙΩΔΗ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΕΙΩΔΗ ΣΤΑΘΜΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΑΚΡΑΙΩΝΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗΝ ΔΙΑΔΡΟΜΗΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΞΥΨΩΣΕ ΕΙΣ ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΤΗΝ ΑΞΙΟΣΕΒΑΣΤΟΝ ΜΟΡΦΗΝ ΤΟΥ ΓΕΡΑΡΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΟΥ ΙΕΡΑΡΧΟΥ.

ΑΠΟ ΤΟ ΟΡΟΣ ΤΟΥ ΜΕΛΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΟΣ
ΕΙΣ ΤΟ ΒΕΡΜΙΟΝ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΕΝ ΠΑΛΛΑΪΚΩ ΣΥΝΑΓΕΡΜΩ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΥΞΕΙ Η ΒΕΡΡΟΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΓΕΡΑΡΟΝ ΙΕΡΑΡΧΗΝ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ ΑΠΟΤΙΕΙ ΦΟΡΟΝ ΕΥΛΑΒΕΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΘΕΟΜΗΤΟΡΑ ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑΝ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ "ΠΑΝΑΓΙΑΝ ΣΟΥΜΕΛΑ,,

ΣΤΙΓΜΑΙ ΤΡΙΣΑΓΙΑΙ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ

Εἰς τὴν ἀπὸ αἰώνων ἱστορίαν τῆς Θεοτιμήτου Μητροπόλεως τῆς Βερροίας καὶ Ναούσης, τὴν 14ην Αὐγούστου τοῦ 1951 γεγονὸς ὑψίστης Θρησκευτικῆς καὶ Ἐθνικῆς σημασίας ἦλθε νὰ προσθέσῃ ἕνα ἀκόμη σταθμόν. Σταθμὸν φωτοβόλου αἴγλης καὶ κοσμογονικοῦ μεσουρανήματος. Ἡ Πάνσεπτος καὶ θαυματουργὸς Εἰκὼν τῆς Παντανάσσης τοῦ Πόντου «Παναγίας Σουμελᾶ» αὐθεντικὸν ἀριστούργημα τοῦ Ἀποστόλου Λουκᾶ, μετὰ μακραίωνα παραμονὴν εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Τραπεζοῦντος Μελᾶ, Οἶκον Της, τὸν ὁποῖον πλουσιοπαρόχως ἡ εὐσέβεια τῶν μεγάλων Κομνηνῶν ἀπὸ τοῦ Ἰωάννου μέχρι τοῦ τελευταίου Δαυῒδ ἰδία δὲ τοῦ Ἀλεξίου Γ΄. ἐπροίκισε, ἤρχετο νὰ ἐνθρονισθῇ εἰς τὸ Βέρμιον, συνεχίζουσα τὴν αἰωνόβιον παράδοσίν της εἰς τὰ πολυαίμακτα, πανένδοξα καὶ φιλόξενα ἐδάφη τῆς Μακεδονίας.

Ἡ ὑποδοχή, ἣν ἐπεφύλαξεν σύσσωμος ὁ λαὸς τῆς Ἐπαρχίας Βερροίας, ὑπῆρξεν μεγαλειώδης καὶ ὑπέρλαμπρος. Μεγαλοπρεπής, ἐπιβλητικὴ καὶ ἄνευ προηγουμένου εἰς ἐκδηλώσεις εὐσεβοῦς λατρείας καὶ θρησκευτικῆς ἐξάρσεως. Ἀπὸ τὰς πρώτας ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ Κοινότητας καὶ Συνοικισμοὺς τῆς θεοτιμήτου Ἱ. Μητροπόλεώς της, ἡ ἐκ Θεσσαλονίκης θριαμβευτικὴ διαδρομὴ τῆς Θεομήτορος, ἐλάμβανε ἀκόμη μεγαλυτέραν αἴγλην, καθίστατο περισσότερον πομπώδης καὶ διεμορφοῦτο εἰς συγκλονιστικῶς ἀποθεωτικὴν ἐκδήλωσιν θρησκευτικοῦ παραληρήματος Βυζαντινῆς ἱεροτελεστείας. Εἰς τὴν σειρὰν τῶν αὐτοκινήτων καὶ τετρατρόχων, διαρκῶς καὶ προσετίθεντο ὁμάδες πεζοπόρων ἀγροτῶν, ἀκολουθοῦσαι ἐν ὑποβλητικῇ θρησκευτικῇ κατανύξει τὴν τιμητικῶς φρουρουμένην ἀπὸ ἐπιλέκτους καὶ εὐσταλεῖς Ποντίους «Μεγαλόχαρη» τοῦ Πόντου «Παναγίαν Σουμελᾶ».

Εἰς τὸ Μακροχώρι ὀλίγα χιλιόμετρα ἔξωθι τῆς Βερροίας νέα

πλήθη προσκυνητῶν ἐν καταφανεῖ συγκινήσει ἔρχονται νὰ πυκνώσουν τὴν μεγαλειώδη πομπήν. Ταὐτοχρόνως δὲ σχηματισμοὶ μοτοσυκλετιστῶν τῆς 9ης Μεραρχίας καταφθάνουν ἐκ Βερροίας εἰς προϋπάντησίν Της. Πλαισιουμένη οὕτω ἡ Εἰκὼν τῆς Πανάγνου Θεομήτορος ὑπὸ τῆς στρατιωτικῆς παρατάξεως, συνεχίζει τὴν πρὸς τὴν Βέρροιαν διαδρομήν Της, ἀπονεμομένων καὶ ὅλων τῶν τιμῶν τῆς ἐπιγείου βασιλικῆς ἐπισημότητος.

ΠΡΟ ΤΗΣ ΘΕΟΤΙΜΗΤΟΥ ΒΕΡΡΟΙΑΣ

Αἱ πρὸ τῆς εἰσόδου τῆς πόλεως διασταυρούμεναι ὁδικαὶ ἀρτηρίαι ἔχουν κυριολεκτικῶς κατακλυσθεῖ ἀπὸ ἀνθρωποπλημμύραν. Ἀδιακόπως δὲ νέα κύματα εὐλαβῶν προσκυνητῶν συνωθοῦνται διαρκῶς μὲ καταφανῆ συγκίνησιν ἀγωνιζόμενα νὰ καταλάβουν θέσεις. Αἱ ὧραι φαίνονται ἀτελείωτοι. Καὶ αἱ στιγμαὶ ὧραι. Δὲν ἦτο μόνο συναίσθημα θρησκευτικῆς ὑπερδιεγέρσεως καὶ παραληρήματος εὐσεβείας, ποὺ συνεῖχε τὰς ψυχὰς τῆς διογκουμένης συνεχῶς μάζης.

Ἡ Εἰκὼν τῆς Ἀχράντου «Παναγίας Σουμελᾶ» τῆς Παντανάσσης τοῦ Πόντου, ἦτο καὶ ὁ θρύλος τῶν αἰώνων τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας τῶν Κομνηνῶν, ποὺ διεδέχθησαν τὴν κοσμοκρατορίαν τοῦ Βυζαντίου εἰς τὴν περιφέρειαν ἐκείνην. Ἡ μεγαλουργὸς καὶ θαυματουργὸς Πάνσεπτος Εἰκών, ἡ ὁποία ἐπὶ δέκα ἓξ αἰῶνας ἐφρούρησε τὰς Ἀκριτικὰς περιοχὰς τῆς Βυζαντινῆς κοσμοκρατορίας. Ἡ πάνσεπτος αὐτὴ Εἰκών, ἥτις ὑπῆρξε τὸ Ἐθνικοθρησκευτικὸν σύμβολον τοῦ Ποντίου Ἑλληνισμοῦ, ἐπὶ δέκα ἓξ καὶ πλέον αἰῶνας φρουρὸς καὶ προστάτης τῶν πιστῶν της, ὑπῆρξε μὲ τὴν ἱεράν της Μονὴν ἡ σκέπη καὶ τὸ καταφύγιον τῶν μυριάδων κρυπτοχριστιανῶν.

Εὔλογος ἡ ἱερὰ συγκίνησις καὶ ἀδημονία τῆς ἀνθρωποθαλάσσης αὐτῆς ν' ἀντικρύσῃ τὴν εἰκόνα τῆς Ὑπερμάχου «Παναγίας τοῦ Σουμελᾶ» καὶ ἀναζήσῃ ἐπ' ὀλίγας στιγμὰς ἔστω καὶ ὑπὸ ὀπτασιακὴν ψευδαίσθησιν τὸ πανένδοξον μεσουράνημα τῆς παγκοσμίου ἰσχύος τοῦ Ἑλληνισμοῦ ποὺ ἀντικατοπτρίζεται ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰώνων εἰς τὸ πέρασμά της.

Δι' αὐτὸ καὶ ἡ ὑποδοχὴ τῆς Βερροίας ἔλαβεν ἔκτασιν ἐθνικοθρησκευτικῆς ἐξάρσεως καὶ παλλαϊκοῦ συναγερμοῦ. Καὶ ἐσημείωσεν ἐπιβλητικὸν ἱστορικὸν σταθμόν.

Εἶναι ἕνα ἐξαίσιο καὶ μαγευτικὸ φθινοπωρινὸ δειλινὸ ἡ 14 Αὐγούστου τοῦ 1952. Εἰς τὸν ἀπέραντον κάμπο ποὺ ἁπλώνεται μὲ νωχέλεια καὶ γραφικότητα εἰς τοὺς πρόποδας τῆς πόλεως μὲ τοὺς ἀναπεπταμένους ὁρίζοντάς της, τῆς πόλεως μὲ τὰ ἀτελείωτα σήμαντρα τῶν ἐξωκκλησίων της, εἶναι διάχυτος εἰς τὴν γαλήνια ἀτμόσφαιρά της θεία μυστικοπάθεια. Αἴφνης οἱ κώδωνες τῶν Ἐκκλησιῶν

καὶ τῶν παρεκλησίων της ἀρχίζουν νὰ ἠχοῦν χαρμόσυνα καὶ ρυθμικά. Ἡ Πανάχραντος Εἰκὼν τῆς Δεσποίνης «Παναγίας Σουμελᾶ» εὑρίσκεται πρὸ τῶν θυρῶν τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας Βερροίας.

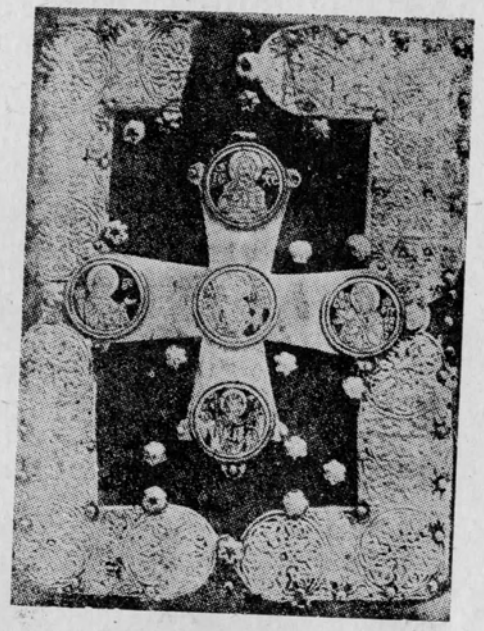
Ἕνα ὁλόκληρον δάσος ἀπὸ σταυρούς, ἐξαπτέρυγα, λάβαρα, σημαίας, μεθυστικὰ ἀρώματα λιβανωτοῦ καὶ σμύριδος, ἄνθη, δάφναι εἶναι ἡ πρώτη φάσις τῆς ὑποδοχῆς, ἡ πρώτη ἐκδήλωσις τῆς εὐλαβείας.

Εἰς ὀλίγην δὲ ἀπόστασιν ὑπερμεγέθης ἀψὶς ἀναγράφουσα·

«Τὶς αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα ὡσεὶ ὄρθρος,
ὡραία ὡς ἡ Σελήνη, ἐκλεκτὴ ὡς ὁ ἥλιος ;»

καὶ κάτωθεν αὐτῆς ὁλόλευκος ἀπὸ τὴν χιόνα τῆς ζωῆς, ὡς Βιβλικὸς Πατριάρχης ὁ πεπνυμένος καὶ πολιὸς Μητροπολίτης Ἀλέξανδρος περιστοιχιζόμενος ὑφ' ὅλων τῶν ἀρχῶν, ὁλοκλήρου τοῦ κλήρου του, ὑποδέχεται μὲ τοὺς ἱερεῖς του γονυπετὴς τὴν Παντάσεπτον «Παναγίαν Σουμελᾶ». Ἀνακρούεται τὸ βασιλικὸν θούριον. Στιγμαὶ ὑπερτάτης θρησκευτικῆς ἀνατάσεως. Μὲ παλλομένην καὶ ὑποτρέμουσαν ἀπὸ ρίγη συγκινήσεως φωνὴν ὁ γεραρὸς καὶ ἐκλεκτὸς Ἱεράρχης μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς, κρατῶν εἰς χεῖράς του τὴν πάνσεπτον «τῆς βασιλίσσης τῶν βασιλισσῶν» εἰκόνα ἀναφωνεῖ ὡς νέος Συμεών. «Εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὴν ἁγίαν εἰκόνα σου, Θεοτόκε, τὴν εἰκόνα αὐτὴν τὴν λαμπρὰν καὶ πάνσεπτον, τὴν ἁγίαν εἰκόνα αὐτήν, ἡ ὁποία θὰ σκέπει τὰ ἀκραῖα σύνορα τῆς Πατρίδος μας, τὴν εἰκόνα ἡ ὁποία τοῦ λοιποῦ θὰ φυλάττει τοὺς χριστιανούς μου ὅπως ἐπὶ αἰῶνας ἐφύλαξε τὸν εὐσεβῆ λαὸν τοῦ Πόντου καὶ τῆς Ἀσίας ἐν γένει». Μετὰ τὴν χαιρετιστήριον αὐτὴν προσφώνησιν, ἐν καταφανεῖ συγκινήσει ὁ γηραιὸς ἀλλ' ἐν πλήρει ἀκμῇ πολυσέβαστος Μητροπολίτης Βερροίας καὶ Ναούσης Ἀλέξανδρος, συμπαραστατούμενος ὑφ' ὁλοκλήρου τοῦ κλήρου τῆς Ἐπαρχίας του, μέσῳ κατανυκτικῆς σιγῆς, ἐτέλεσεν Ἀρχιερατικὴν δέησιν. Μετὰ τὴν προσφώνησιν τοῦ πολιοῦ Ἱεράρχου κι' ἐνῷ ὁ χορὸς ἀποτελούμενος ἀπὸ τοὺς ἱεροψάλτας ὅλων τῶν Ἱ. Ναῶν τῆς Βερροίας ἔψαλλε τοὺς ὕμνους τῆς Θεοτόκου καὶ ἡ μουσικὴ τῆς φρουρᾶς ἐπαιάνιζε θούρια καὶ ἐμβατήρια στρατιωτικὰ ἤρχισε τὸ προσκύνημα τῆς ἁγίας εἰκόνος ὅπερ διήρκησε ἐπὶ δύο καὶ πλέον ὥρας μετὰ δὲ τὸ προσκύνημα ἐξεκίνησε ἡ μεγαλοπρεπὴς πομπὴ προηγουμένου τιμητικοῦ ἀποσπάσματος καὶ πλαισιουμένη ὑπὸ ἄλλων ἐνόπλων τμημάτων. Μὲ ὅλα τὰ καταστήματα κλειστά, τὸν πλούσιον σημαιοστολισμόν της, τὴν διακόσμησιν παραθύρων καὶ ἐξωστῶν μὲ λάβαρα καὶ ἄνθη, μὲ θυμιατήρια καὶ λαμπάδας, μὲ ἀνημμένας καντήλας καὶ κερία καὶ μὲ τὴν βραδέως διασχίζουσαν τὴν κεντρικήν της ἀρτηρίαν ἐπιβλητικὴν εἰς μεγαλοπρέπειαν πομπὴν ἡ πόλις τῆς Βερροίας ἀνέζει τὴν ἀρχοντικὴν ἐποχὴν τῆς Βυζαντινῆς μεγαλοπρε-

ΑΠΟ ΤΑ ΚΕΙΜΗΛΙΑ ΤΗΣ Ι. ΜΟΝΗΣ

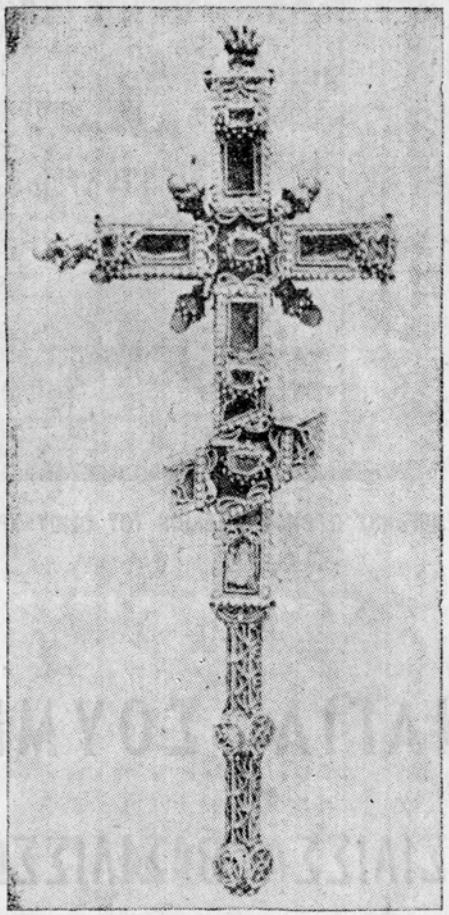
ΤΟ ΕΠΙ ΜΕΜΒΡΑΝΗΣ ΙΕΡΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

"ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ"

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΒΑΣΙΛΙΣΣΩΝ

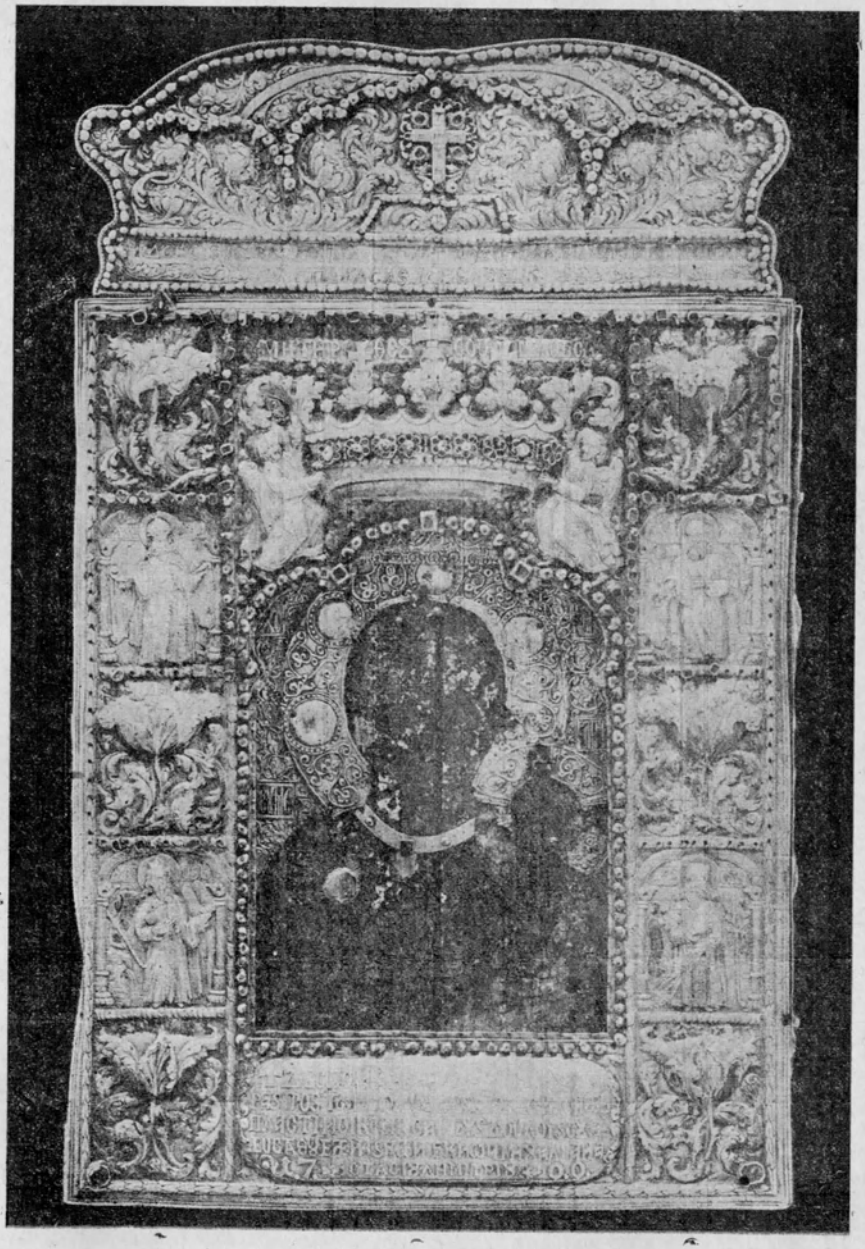
"ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ"

ΚΕΙΜΗΛΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ

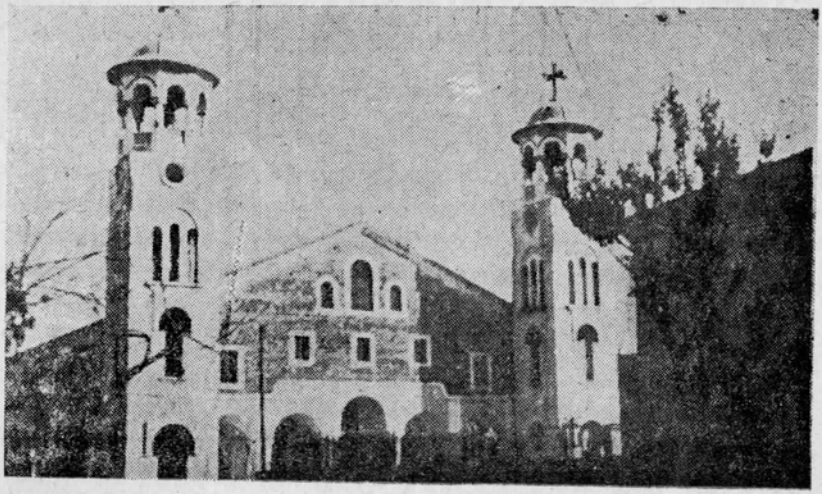

Ὁ μεγάλης ἱστορικῆς ἀξίας σταυρὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς «Παναγίας Σουμελᾶ» διασωθεὶς καὶ φιλασσόμενος εἰς τὸ ἱστορικὸν μουσεῖον τῶν Ἀθηνῶν. Τὸν ἀνωτέρω σταυρόν, ὁ ὁποῖος περιεῖχε τεμάχιον ἀπὸ τὸν Τίμιον Σταυρὸν τοῦ Σωτῆρος προσέφερε ἀπὸ τὸ θησαυροφυλάκιόν του ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Τραπεζοῦντος Μανουὴλ Κομνηνός

Η ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΣ ΕΙΚΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΜΗΤΟΡΟΣ

Ἡ διασωθεῖσα μέχρι τῶν ἡμερῶν μας ὑπερκοσμίου ἐκστάσεως θαυματουργὸς εἰκὼν τῆς Παντανάσσης τοῦ Πόντου «ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΟΥΜΕΛΑ» ἔμπνευσις καὶ ἔργον αὐθεντικὸν τοῦ ἐξ Ἀντιοχείας Ἕλληνος ἰατροῦ καὶ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ.

Ὁ Ἱερὸς Ναὸς τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου, τοῦ νέου ἐκ Βερροίας Ἀσκητοῦ, πολιούχου τῆς πόλεως δεσπόζων μὲ τὰ ἐπιβλητικά του κωδωνοστάσια.

Χιλιάδες εὐσεβῶν χριστιανῶν μετὰ τοῦ ἱεροῦ κλήρου πολὺ πρὸ τῆς καθορισμένης διὰ τὴν ἄφιξιν τῆς Πανσέπτου Εἰκόνος ὥρας συνωθοῦνται πρὸς ὑποδοχὴν αὐτῆς.

πείας. Ραινομένη διαρκῶς μὲ ἄνθη καὶ ἀρώματα ἡ ἐξαισία εἰκὼν τῆς Θεομήτορος καὶ συνοδευομένη ἀπὸ κύματα λαοῦ ἐν ὑποβλητικῇ εὐσεβείᾳ καὶ θρησκευτικότητι ἐτέθη ἐπ' αὐτοκινήτου μὲ κατεύθυνσιν πρὸς τὴν Καστανιάν.

Ἀνεσχηματίσθη δὲ καὶ πάλιν μεγαλοπρεπὴς καὶ ἐπιβλητικὴ πομπή, χιλιάδες λαοῦ ἐν μέσῳ χαρμοσύνων χαιρετιστηρίων κωδωκρουσιῶν τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ παρεκκλησίων, ὑψίστων βασιλικῶν τιμῶν καὶ ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς στρατιωτικῆς μουσικῆς, ὁ λαὸς καὶ ἅπασαι αἱ ἀρχαὶ τῆς Βερροίας μὲ αἰσθήματα βαθυτάτης θρησκευτικῆς ἱκανοποιήσεως καὶ ἐκδήλου χαρᾶς, εὐγνωμοσύνης καὶ συγκινήσεως, προέπεμψαν τὴν θαυματουργὸν Εἰκόνα τῆς Θεομήτορος πρὸς τὸ ὀλιγόωρον ἀπέχον νέον ἐνδιαίτημά της τὰ ὑψώματα Καστανιᾶς.

Αἱ πραγματικαὶ τιμαὶ βασιλίσσης ἀπεδόθησαν εἰς τὴν Παναγίαν μετὰ τὴν Βέρροιαν. Αἱ μουσικαὶ δὲν ἀνέκρουον μόνον τὸ στρατηγικὸν ἀλλὰ καὶ τὸ βασιλικὸν ἐμβατήριον. Καθ' ὁδὸν εἰς τὰ ἐνδιάμεσα ἀπὸ Βερροίας εἰς Καστανιὰν χωρία, συνεπείᾳ αὐθορμήτων καὶ ὀγκοδῶν συγκεντρώσεων τῶν ἀγροτῶν ἡ ἐκ πολλῶν δεκάδων αὐτοκινήτων φάλαγξ τῆς πομπῆς, ἠναγκάζετο νὰ ἀνακόπτῃ τὴν πορείαν της διὰ νὰ προσκυνήσουν οἱ εὐσεβεῖς κάτοικοι τῶν χωρίων τούτων.

Ὅσον ἡ πομπὴ ἐπλησίαζε πρὸς τὴν Καστανιὰ αἱ εἰς διάφορα σημεῖα τῆς δημοσίας ὁδοῦ στρατιωτικαὶ μονάδες διὰ εἰδοποιητηρίων ριπῶν πολυβόλων καὶ αὐτομάτων ὅπλων, ἀνήγγειλον τὴν προσέγγισιν τῆς Παντανάσσης τοῦ Πόντου.

Πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς τὴν Καστανιὰν ἡ Πάνσεπτος Εἰκὼν τῆς Σουμελιωτίσσης δύναμις στρατοῦ μηχανοκίνητος καταφθάσασα παρετάχθη εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ περιβόλου τοῦ ἐν Καστανιᾷ Ναοῦ τῆς Μεταμορφώσεως. Ἀπὸ τῆς δημοσίας δὲ ὁδοῦ μέχρι τοῦ προαυλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, κλῶνοι δάφνης καὶ μύρτης εἶχον στρωθῇ ἀπὸ εὐλαβεῖς χριστιανικὰς χεῖρας ὡς τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Γυμνασίου κ. Δημητρίου Παπαδοπούλου Ἐκατέρωθεν δὲ τῆς ὁδοῦ τιμητικὸν ἀπόσπασμα παρουσίαζεν ὅπλα, ἐνῷ ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Καστανιᾶς καὶ τῶν γειτονικῶν χωρίων κατέκλυζον τὸν πέριξ χῶρον. Ἐντὸς ὀλίγου κατέφθασεν ἡ πάνσεπτος εἰκὼν συνοδείᾳ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀλεξάνδρου καὶ χιλιάδων λαοῦ καὶ τοῦ τ. Ὑπουργοῦ Βορείου Ἑλλάδος κ. Λεωνίδα Ἰασωνίδου. Ἀμέσως δὲ ὁ πολυσέβαστος Μητροπολίτης Ἀλέξανδρος προσεφώνησε ὡς ἑξῆς:

> Εἶναι ἀνέκφραστος καὶ ἀνερμήνευτος ἡ πνευματική μου χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις ἀλλὰ καὶ ἡ εὐγενὴς ὑπερηφάνειά μου, διότι ἡ μέχρι τοῦδε Παντάνασσα τοῦ Πόντου προέκρινε νὰ ἐγκαταστῇ καὶ κυριαρχήσῃ ἐν τῇ ταπεινῇ παροικίᾳ μου. Καὶ τὸν μυστικὸν λόγον δι' ὃν προέκρινε ἡ Παναγία τὰ Ἱερὰ καὶ δοξασμένα ταῦτα ἐδάφη ἐξέθηκα πέρυσι ἐνώπιον τῶν ἐπισήμων καὶ ἀπείρου κόσμου.

Ἤδη ὡς πνευματικὸς Ἀρχηγὸς τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας Βερροίας καὶ Ναούσης θεωρῶ ἑαυτὸν πανευτυχῆ, διότι ἡ πάνσεπτος ἱστορικὴ εἰκὼν τῆς Παναγίας ἡ ἱστορηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ, τοῦ Ἕλληνος ἐξ Ἀντιοχείας ἰατροῦ, θὰ φρουρῇ καὶ θὰ διαφυλάττῃ τὰ ἀκραῖα τῆς Μακεδονίας σύνορα, ὡς ἄλλοτε ἐπὶ αἰῶνας ἐφρούρει τὰ σύνορα τοῦ Πόντου, θὰ ἀνατρέπῃ καὶ θὰ ἐκμηδενίζῃ πᾶσαν ἐπιβουλὴν τῶν προαιωνίων ἐχθρῶν μας, θὰ ἡγεῖται πάντοτε τοῦ ἡρωϊκοῦ καὶ γενναίου Στρατοῦ μας, καὶ θὰ διασώζῃ τὸ Εὐσεβὲς ἡμῶν Ἔθνος εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα.

Ἐπηκολούθησε ὁ Ἑσπερινὸς χοροστατοῦντος τοῦ Ἁγίου Βερροίας καὶ Ναούσης Ἀλεξάνδρου.

Μετὰ τὸν ἑσπερινὸν ὁ πολυσέβαστος Μητροπολίτης Ἀλέξανδρος ὡμίλησεν δι' ὀλίγων ἀλλὰ συγκινητικῶν φράσεων, μνησθεὶς τῆς κραταιᾶς ἰσχύος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἐπικαλεσθεὶς τὴν προστασίαν τῆς Θεομήτορος ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἐκ τοῦ ὑπερόχου τούτου λόγου τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Βερροίας καὶ Ναούσης Ἀλεξάνδρου, ἐξόχου ἐμπνεύσεως καὶ ἐξάρσεως ἐκ τοῦ προχείρου ἐκφωνηθέντος —ὅπως ὅλοι οἱ βαθυστόχαστοι αὐτοῦ λόγοι — καταχωροῦμεν ὀλίγας λέξεις κρατηθείσας εἰς πρόχειρον σημείωμα.

«Τοῦ ὑπερόχου Προέδρου τοῦ Σωματείου «Πανανία Σουμελᾶ» ὡς διοργανωτοῦ ὅλης αὐτῆς τῆς κινήσεως τῆς πορείας τῆς Παντανάσσης τοῦ Πόντου πρὸς τὸ ὄρος τῆς Καστανιᾶς κ Φίλωνος Κτενίδη ἰατροῦ μνησθέντος εἰς τὸν λόγον του τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, καὶ ἐκζητήσαντος τὰς εὐχάς Του, θεωρῶ εὔκαιρον, ἐπαινῶν τόν εὐσεβῆ τοῦ τοντοῦ Πόντου υἱόν νὰ διαδηλώσω ὅτι ἀπὸ αἰώνων καὶ ὁ Πόντος καὶ ἡ Ἀσία ὁλόκληρος ἦτο ἐστραμμένη πρὸς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων καὶ τὸν ἐν αὐτῇ προκαθήμενον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ὅστις ἐκυριάρχει πνευματικῶς ἑκατομμυρίων ἑκατομμυρίων χριστιανῶν ἐπιδαψιλεύων τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας Του εἰς ὅλην τὴν ἀχανῆ Ἑλληνικὴν Βυζαντινήν Αὐτοκρατορίαν.

Εἴθε αἱ εὐχαὶ καὶ αἱ εὐλογίαι τοῦ σεπτοῦ Πατριάρχου μας νὰ ἀποβῶσι τεῖχος καὶ στήριγμα αἰώνιον εἰς τὴν νέαν Ἱερὰν καὶ Ἁγίαν Μονὴν τῆς Παναγίας ὄχι πλέον τῆς Ἀθηναίας, ὄχι τῆς Παναγίας Σουμελᾶ, ὄχι τῆς Παναγίας τῆς Μακεδονίας, ἀλλὰ τῆς Παναγίας ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνισμοῦ τοῦ ἐγγὺς καὶ τοῦ μακράν».

ΕΝ ΑΝΑΜΟΝΗ ΤΗΣ ΠΑΝΕΝΔΟΞΟΥ ΕΙΚΟΝΟΣ

Προεξαρχούσης τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Θεοτιμήτου Μητροπόλεως Βερροίας καὶ Ναούσης μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν πολυσέβαστον Ἱεράρχην Της Ἀλέξανδρον.κλῆρος ἀρχαὶ καὶ λαὸς ἐπὶ ποδὸς συναγερμοῦ ἀναμέννουσι εἰς τὰ κράσπεδα τῆς πόλεως τὴν «Στρατηλάτην Θεομήτορα Σουμελᾶ».

Διακονουμένη ὑπὸ ἱερέων καὶ φρουρουμένη τιμητικῶς ἡ «Μεγαλόχαρη» τοῦ Πόντου ἀνακόπτει τὴν πορείαν της πρὸ τῆς Βερροίας

Γονυπετὴς ἐν εὐλαβεῖ ἐκστάσει, ὁ Βερροίας καὶ Ναούσης Ἀλέξανδρος ὑποδεχόμενος τὴν Πάνσεπτον Εἰκόνα τῆς Παντανάσσης προσφωνεῖ ὡς Νέος Συμεών.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Σωματείου «Παναγία Σουμελᾶ» ἰατρὸς κ. Φίλων Κτενίδης ἐνῶ ὁμιλῆ ἀπὸ μικροφώνον ἐν τῇ Πλατεία Βερροίας παρόντος τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Βερροίας καὶ ἀπείρου κόσμου.

Η ΠΑΝΣΕΠΤΟΣ ΕΙΚΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΣΤΑΝΙΑΝ

Τὴν ἑπομένην 15ην Αὐγούστου ἔλαβε χώραν Ἀρχιερατικὴ λειτουργία χοροστατοῦντος πάντοτε τοῦ πολιοῦ Ἱεράρχου Ἀλεξάνδρου καὶ ἐξεφωνήθη ὑπὸ τοῦ ἰδίου ὁ πανηγυρικὸς τῆς ἡμέρας.

Ἀπεριγράπτως μεγαλειώδης καὶ συγκλονιστικὴ ὑπῆρξε ἡ στιγμὴ καθ' ἣν ὁ πάλλευκος Ἱεράρχης ἱστάμενος πρὸ τῆς Ὡραίας Πύλης καὶ ὑψῶν τὸ δισκοποτήριον, μὲ μόλις συγκρατουμένην τὴν συγκίνησίν του, ἀλλὰ σταθερὰν καὶ ἠχηρὰν φωνήν, μέσῳ κατανυκτικῆς σιγῆς, τοῦ ἐκκλησιάσματος συνέχοντος καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν ἀναπνοήν του, ἀνέπεμψε δέησιν ὑπὲρ ἀναπαύσεως

« τῶν ἀοιδίμων ἡμῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Τραπεζοῦντος Ἀνδρο-
» νίκου τοῦ Α'. Ἰωάννου τοῦ Α'. Μανουὴλ τοῦ Α'. **Ἀνδρονί-**
» κου τοῦ Β'. Γεωργίου, Ἰωάννου τοῦ Β'. Ἀλεξίου τοῦ Β'.
» Ἀνδρονίκου τοῦ Γ'. Μανουὴλ τοῦ Β'. Βασιλείου τοῦ Β'. Ἀλε-
» ξίου τοῦ Γ'. τοῦ μεγάλου, Ἀλεξίου τοῦ Α'. **Ἰωάννου τοῦ Γ'.**
» τοῦ Καλογιάννη καὶ Δαυΐδ ».

Πρῶτος διὰ πρώτην φορὰν ἀπὸ τὸ 1461 ἔπειτα ἀπὸ ἑξακόσια σχεδὸν ἔτη ὁ γεραρὸς Ἱεράρχης ὁ τετιμημένος Μητροπολίτης Βερροίας καὶ Ναούσης Ἀλέξανδρος, δέεται ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν μελῶν τοῦ πανενδόξου Αὐτοκρατορικοῦ μας Οἴκου τῆς Τραπεζοῦντος.

Ἡ ἀναδρομὴ αὐτὴ δὲν εἶναι ἁπλῶς ἕνας ὑπέροχος συσχετισμός, ποὺ ἐνέπνευσε εἰς τὴν βαθυστόχαστον καὶ φωτεινὴν διάνοιαν τοῦ ὀτρηροῦ τῶν πατρώων θεματοφύλακος Ἱεράρχου, ἡ παρουσία τῆς ἐκπάγλου Εἰκόνος τῆς Θεομήτορος ὑπὸ τὴν Σκέπην τῆς ὁποίας ἐγαλουχήθησαν, ἠνδρώθησαν καὶ ἐθριάμβευσαν οἱ εὐσεβεῖς βλαστοὶ τοῦ Βασιλικοῦ οἴκου τῶν Κομνηνῶν, ἀλλ' ἐπιτέλεσς ἀγράπτου ἀλλ' ***ἱερᾶς Ἐθνικοθρησκευτικῆς ἐπιταγῆς,*** ἀπ' αἰώνων ἀγνοουμένης. Ἐπίσημος καὶ ἔκδηλος τρόπον τινὰ ἀνασύνδεσις τῆς ἀλύσσου τῆς φυλῆς καὶ τοῦ Ἔθνους.

1461—1951! Ἓξ αἰῶνες! Πόσαι μεταπτώσεις! Πόσα γεγονότα! Ποία κοσμογονία! Καὶ εἰς τὴν τρομακτικὴν αὐτὴν παλίρροιαν καὶ ἀμπώτιδα τοῦ χρόνου εὑρέθη μόνος ὁ ΣΑΜΙΟΣ ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ, ὁ ΓΕΡΑΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, εἰς τὴν μεθοριακὴν ἐσχατιὰν τῆς Μητροπολιτικῆς δικαιοδοσίας τῆς Θεοτιμήτου Ἐπαρχίας Του, νὰ ἐνθυμηθῇ καὶ δεηθῇ ὑπὲρ τῶν... ἀοιδίμων Ἡμῶν Αὐτοκρατόρων....

Μεγίστη ἡ τιμὴ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, πρωτοποροῦσαν πάντοτε καὶ ἐπιθέτουσαν βαθεῖαν τὴν σφραγῖδα τῆς παρουσίας Της, εἰς κάθε

ἐκδήλωσιν ἐθνικῆς ἐξάρσεως. Τρισμεγίστη τιμὴ καὶ διὰ τὴν Ἱ. Μητρόπολιν τῶν Βερροιαίων καὶ Ναουσαίων, ἥτις ἀπέκτησε ἕνα ἀκόμη ἱστορικὸν τίτλον.

Ὑψίστη δὲ καὶ αἰωνία ἡ δόξα καὶ ἡ αἴγλη τοῦ σεμνοῦ Ἱεράρχου, τοῦ ὁποίου τὸ Ἀρχιερατικὸν ἀνάστημα θὰ συμβολίζει εἰς τὸ διηνεκὲς ἕνα μεγαλειώδη ἱστορικὸν σταθμὸν ποὺ συνετέθη καὶ ἐχαράχθη μὲ ἀνεξίτηλα γράμματα εἰς τὴν ἐπὶ τῶν αἰγιλίπων καὶ ἀπορρόγων ὑπωρειῶν τοῦ Βερμίου, γραφικὴν πολίχνην τῆς Καστανιᾶς.

Πρῶτος διὰ πρώτην φοράν, ὕστερα ἀπὸ σιγὴν ἓξ αἰώνων, ἐκμηδενίζων καὶ τοῦ χρόνου τὰ βάραθρα καὶ τῶν ἀποστάσεων τὰ βάθη διαυλακώνων ὁ ὑπέροχος Ἱεράρχης, προσήνεγκε ὡς ἐπιστέγασμα τῆς ὑπερπεντηκονταετοῦς ἐξόχου ἐθνικοθρησκευτικῆς σταδιοδρομίας του τὴν ἀνασύνδεσιν τοῦ ἱστορικοῦ νήματος καὶ τὴν ἐπίσημον ἀποκατάστασιν ἀπὸ Ἐκκλησιαστικῆς πλευρᾶς ἑνὸς πανενδόξου Ἑλληνικοῦ, εὐσεβοῦς Βασιλικοῦ Οἴκου.

Ἐκεῖ ὅπου ἀνήγειρε τὸ νέο ἐνδιαίτημά Της ἡ εὐσέβεια καὶ τὸ φιλόθρησκον τῶν Χριστιανῶν. Κυρίως ὅμως τῶν Ποντίων —τοῦ ἐκλεκτοῦ αὐτοῦ τμήματος τοῦ Ἑλληνισμοῦ— καὶ δὴ ἡ ἀξιοθαύμαστος δραστηριότης τοῦ διαπρεποῦς ἐπιστήμονος ἰατροῦ κ. Φίλωνος Κτενίδη, ἐκλεκτοῦ τέκνου τοῦ Πόντου, Προέδρου τοῦ Σωματείου «Παναγία Σουμελᾶ» καὶ ἀπὸ τετραετίας ἐκδότου τοῦ Πανελληνίου κύρους μοναδικοῦ λαογραφικοῦ περιοδικοῦ «Ποντιακὴ Ἑστία», χάρις εἰς τὸ ὁποῖον διασώζεται περισυλλεγόμενον ἐπιμελῶς ἱστορικόν, γλωσσολογικὸν καὶ λαογραφικὸν ὑλικὸν ὡς καὶ τὰ πάσης φύσεως ἱστορικὰ καὶ Ἐθνικοθρησκευτικὰ κειμήλια τοῦ Πόντου *.

Ἡ ἄνοδος εἰς τὰ ἐπὶ τοῦ Βερμίου ὑψώματα τῆς Καστανιᾶς λαμβάνει πλέον ἔκθαμβον καὶ μεγαλοπρεπεστέραν μορφήν. Ὁμο-

---

* **ΣΗΜ.**— Καίτοι εὑρισκόμεθα ἐκτὸς θέματος, τὴν κατωτέρω παρέκβασιν ἐκρίναμεν ἐπιτακτικὴν καὶ ὑπαγορευομένην ἐκ καθήκοντος πατριωτικοῦ. Εἶναι πράγματι ἐξόχως ἐθνικὴ ἡ ἔμπνευσις καὶ πρωτοβουλία τοῦ μέχρι μυελοῦ ὀστέων ἀφοσιωμένου εἰς τὰ πάτρια ἱεροφάντου καὶ ἐνσαρκωτοῦ τοῦ πνεύματος καὶ τῶν παραδόσεων τοῦ Πόντου διακεκριμμένου ἐπιστήμονος κ. Φίλωνος Κτενίδη, τόσον τῆς ἱδρύσεως τοῦ σωματείου «Παναγία Σουμελᾶ» ὅσον καὶ τῆς ἐκδόσεως τῆς «Ποντιακῆς Ἑστίας».

Ὁ Πόντος πανένδοξος κοιτὶς γηγενοῦς καὶ αὐτόχθονος Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ λίκνον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐγαλουχήθησαν, ἐξετράφησαν, ἠνδρώθησαν καὶ ἐμεσουράνησαν οἱ εὐγενεῖς βλαστοὶ τοῦ κραταιοῦ βασιλικοῦ οἴκου τῶν Κομνηνῶν, παρὰ τὴν ἄδικον καὶ ἀγρίαν τῆς μοίρας καταδρομήν, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἔπαυσε νὰ ζῇ καὶ οἰστρηλατῇ τὰς ψυχὰς χιλιάδας χιλιάδων ἐν διασπορᾷ τέκνων του.

Οἱ Πόντιοι φορεῖς πνεύματος ἀνωτέρου πολιτισμοῦ καὶ ἰδανικῶν, τὰ ὁποῖα μόνον οἱ προνομιοῦχοι ὁρίζοντες τῆς ἰδιαιτέρας πατρίδος των ἐνέπνευσαν, θᾶττον ἢ βράδιον ἢ μᾶλλον ἀσφαλῶς βράδιον θ' ἀποξενοῦντο αὐτῶν, ἰσοπεδούμενοι ὑπὸ τὰς παγερὰς ἐρπυστρίας τοῦ ὁδοστρωτῆρος τοῦ χρόνου μὲ τὰ ἄλλα τιμήματα τοῦ Ἑλ-

Ὁ πάλλευκος Ἱεράρχης ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ μέσῳ τῶν ἀρχῶν καὶ τοῦ πολυφιλήτου ποιμνίου Του ἐν ἀναμονῇ τῆς ἀφίξεως τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνος τῆς Παντανάσσης τοῦ Πόντου εἰς στιγμὰς ἐκφραστικῆς ἐκστάσεως καὶ ἐνδομύχου ἀγαλλιάσεως.

Μετὰ τὴν συναρπαστικὴν ὁμιλίαν τοῦ πολυσεβάστου Ἱεράρχου κ. Ἀλεξάνδρου, ὁ Πρόεδρος τοῦ σωματείου «Παναγία Σουμελᾶ» κ. Φίλ. Κτενίδης, ὑπογραμμίζει τὰς εὐθύνας καὶ ὑποχρεώσεις τῶν Καστανιωτῶν.

βροντίαι διασταυρουμένων πυρῶν ὑπὸ τῶν ἐνόπλων τιμητικῶν τμημάτων δονοῦσι τὴν ἀτμόσφαιραν καὶ οἱ ἀντίλαλοί των ἀπήχησις θρηνώδος πόνου, πόθου καὶ νοσταλγίας φθάνει ἀπὸ τὸν Μελᾶν τοῦ Πόντου, τοῦ Πόντου ποὺ ἐὰν ἔδυσεν δὲν ἀπέθανε.

Σταθμεύει ἡ πομπή. Ἐναποτίθεται εἰς τὸν πρόχειρόν της θρόνον ἡ εἰκὼν τῆς Παντανάσσης τοῦ Πόντου «Σουμελιώτισσας Παναγίας. «Ἀποτέμονται αἱ τελευταῖαι βασιλικαὶ τιμαί. Καὶ ὑπὸ τὸ κράτος ζωηροτάτης συγκινήσεως, ἀλλ' ἐνδομύχου ἀγαλλιάσεως ὁ πολυσέβαστος Ἱεράρχης τῆς Βερροίας καὶ Ναούσης Ἀλέξανδρος, ὁ πάλλευκος ἀπὸ τὴν χιόνα τοῦ χρόνου, βιβλικὸς Πατριάρχης κλίνει διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν τὸ γόνυ εὐλαβῶς πρὸ τῆς Πανσέπτου τῆς Θεομήτορος τοῦ Πόντου Εἰκόνος. Ἡ ἤρεμος καὶ γλυκεῖα αὐτοῦ μορφὴ διεπέρασε τὰ ὅρια τοῦ θρύλου καὶ κατέστη σύμβολον ἱστορικόν, σύμβολον ἐθνικοῦ θρησκευτικοῦ ἐξαγνισμοῦ πρὸς ἕνα ἁγνὸν τμῆμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, πρὸς ἕνα πανένδοξον καὶ εὐσεβῆ βασιλικὸν οἶκον. Καὶ δικαίως, γενεαὶ γενεῶν καὶ εἰς μήκη χρόνου ἀπροσμέτρητα θὰ διαλαλῶσι....

ληνισμοῦ. Ἡ τύχη ὅμως αὐτὴ θὰ ἦτο πλῆγμα ἐθνικόν. Πλῆγμα βαρύ. Βαρύτερον καὶ τοῦ πικροῦ ἐκπατρισμοῦ. Τὸ Ποντιακὸν χρῶμα ἀδάμας ἀκτινοβόλος εἰς τὸ Ἑλληνικὸν στέμμα, σύμβολον εἰς τὴν βασιλικὴν ἁλουργίδα καὶ δόξα εἰς τὸ βασιλικὸν θυρεὸν ἔπρεπε νὰ διατηρηθῇ καὶ διαφυλαχθῇ.

Καὶ τὴν Ἡράκλειον αὐτὴν προσπάθειαν, ἐξόρμησιν αὐτόχρημα ἐθνικήν, μὲ φιλοπονίαν μύρμηγκος ἐπιτελεῖ τὸ σωματεῖον «Παναγία Σουμελᾶ» διὰ τοῦ μονοδικοῦ του περιοδικοῦ «Ποντιακὴ Ἑστία». Κατὰ τοῦτο ἡ «Ποντιακὴ Ἑστία» δὲν εἶναι ἁπλῶς περιοδικόν. Εἶναι σύνθημα. Σταθμός. Σημαία. Ἔμβλημα. Παράδοσις αἰωνοβίων καὶ ἀκαταλύτων ἐθνικῶν παρακαταθηκῶν. Ἄσβεστος λυχνία, ἀναβιοῦσα τὴν ἐκθαμβωτικὴν αἴγλην ἑνὸς ἐκλεκτοῦ Ἑλληνικοῦ τμήματος, εἰς τὸ ὁποῖον ἐναρμονίζονται καὶ συμπυκνοῦνται αἱ ἀρεταὶ καὶ ἡ δόξα, ὁ πατριωτισμὸς καὶ ἡρωϊσμός, ἡ εὐψυχία καὶ ἡ γενναιότης, ὁ πολιτισμὸς καὶ τὰ ἰδανικὰ τῆς φυλετικῆς μας ὑποστάσεως. Ὁ Αὐτοκρατορικὸς Πόντος, μὲ τὴν Παντάνασσαν Θεομήτορά Του «Παναγίαν Σουμελᾶ».

ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΑ

Ἡ Ἱερὰ καὶ Ἀποστολικὴ Μητρόπολις Βερροίας καὶ Ναούσης εἶναι ἀρχαιοτάτη διακριθεῖσα διὰ μέσου τῶν αἰώνων μέχρι σήμερον. Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ μεγάλου Ἀποστόλου Παύλου, ἐκτὸς τοῦ ὅτι καθηγίασε τὰ ἔνδοξα καὶ ἱστορικὰ ταῦτα ἐδάφη, ἀφῆκε θησαυρὸν ἀνεκτίμητον, τὸ Ἱερὸν «Βῆμα» ἔνθα ἠκούσθη ἐπανειλημένως ἡ ἠχηρὰ φωνή του.

Περὶ τῆς ἐλεύσεως ἐν Βερροίᾳ τοῦ Μεγάλου Ἀποστόλου ἀναφέρει καὶ ὁ Ἀρχαιότατος Κῶδιξ τῆς Συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων Βερροίας, ὅστις ἡρπάγει ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, διεσώθη ὅμως, ὡς λέγεται, εἰς κάποιαν πόλιν τῆς Πολωνίας.

Ἐν τῇ ἕδρᾳ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ὑπάρχουσι ἕξ Ἐνοριακοὶ Ναοὶ καὶ ἑβδομήκοντα παρεκκλήσια μεγάλης ἀρχαιολογικῆς ἀξίας. Ὁ Καθεδρικὸς Ναὸς τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, πολιοῦχος δὲ εἶναι ὁ Ἅγιος Ἀντώνιος ὁ νέος Ἀσκητὴς ἐκ Βερροίας ἕλκων τὸ γένος καὶ ἀκμάσας κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα. Ὑπάρχουσι καὶ δύο ἀνδρῶαι Ἱ. Μοναί, ἡ τοῦ Τιμίου Προδρόμου (Σκήτη Βερροίας ἐπιλεγομένη) καὶ ἡ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου ἡ ἐπιλεγομένη Σφηνίτσης. Ἀμφότεραι αἱ Ἱ. Μοναὶ ἐλεηλατήθησαν καὶ διηρπάγησαν τὰ ἱερὰ σκεύη καὶ τὰ ζῷα καὶ ὅλα τὰ ἔπιπλα ὑπὸ τῶν λυμαινομένων τότε τὴν Ἐπαρχίαν Βερροίας καὶ Ναούσης Ἐαμοβουλγάρων.

Κατηχητικὰ σχολεῖα, ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν καὶ παρακολούθησιν τοῦ ἀκαταπονήτου Μητροπολίτου Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ ὁτρηροῦ ἱεροκήρυκος ἀρχιμανδρίτου Βασιλείου Ἐμμανουήλ, λειτουργοῦσι πολλὰ καὶ ὅλων τῶν βαθμῶν ἐν τῇ ἕδρᾳ του, τῇ πόλει τῆς Ναούσης, Ἀλεξανδρείᾳ (Γιδᾷ), Χαλάστρᾳ καὶ εἰς ὅλας τὰς κοινότητας τῆς Ἐπαρχίας. Τὸ δὲ κήρυγμα γίνεται ἀνελλειπῶς καὶ πλουσιώτατον ὑπὸ τοῦ πολυσεβάστου Ἱεράρχου, τοῦ Ἱεροκήρυκος καὶ ὑπὸ Θεολόγων ὑπηρετούντων ἐν τῷ στρατῷ καὶ τῶν δυναμένων ἐφημερίων κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτάς.

Ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Σεβασμιωτάτου λειτουργοῦσι εὐδοκίμως λίαν φιλανθρωπικὰ σωματεῖα, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὸ φιλόπτωχον ταμεῖον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ἐν Βερροίᾳ καὶ ἐν Ναούσῃ δὲ ὁ Ἐθνικοθρησκευτικὸς Σύλλογος «Ἅγιος Θεοφάνης» ἀριθμὸν ἱκανὰ μέλη καὶ ἡ Φιλόπτωχος Ἀδελφότης Κυρίων καὶ Κυριῶν.

Οἱ ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀρχιερατικοὶ Ἐπίτροποι εἶναι· 1) ὁ τῆς ἕδρας γενικὸς Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος Ἀρχι-

μανδρίτης Παῦλος Ταϊγινίδης, 2) τῆς Ναούσης Οἰκονόμος Ἀναστάσιος Σαράτσης καὶ 3) ὁ τῆς Χαλάστρας Ἀρχιμανδρίτης Πολύκαρπος Δελβίζης.

Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ νῦν Μητροπολίτου Σεβασμιωτάτου Ἀλεξάνδρου ἐπισκευάσθη σημαντικὸς ἀριθμὸς ἱ. ναῶν, ἀνηγέρθησαν δὲ πλεῖστοι εἰς διαφόρους κοινότητας καὶ συνοικισμοὺς μὲ τὴν ἀμέριστον ἠθικὴν ἐνίσχυσιν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως καὶ ὑλικὴν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Κυροῦ Σπυρίδωνος, ἰδία δὲ διὰ τῆς προθύμου προσωπικῆς ἐργασίας τῶν εὐσεβῶν ἀγροτῶν μας, ἐν Χαλάστρα «Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου», ἐν Σταυρῷ, τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ ἐν Παλαιοχώρα τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου. Ὑπὸ ἀνέγερσιν δὲ εὑρίσκονται οἱ ἱεροὶ Ναοὶ Τριποτάμου, Ραχιᾶς, Νεοκάστρου, Τρικκάλων, Νησελίου, Γεωργιανῶν καὶ Βρυσακίου, τῶν ὁποίων ἡ ἀποπεράτωσις θέλει συντελεσθεῖ ἐντὸς τοῦ διανυομένου ἔτους, διὰ πιστώσεων καὶ ἐκ τοῦ Πανελληνίου διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν Ἐκκλησιῶν ἐράνου.

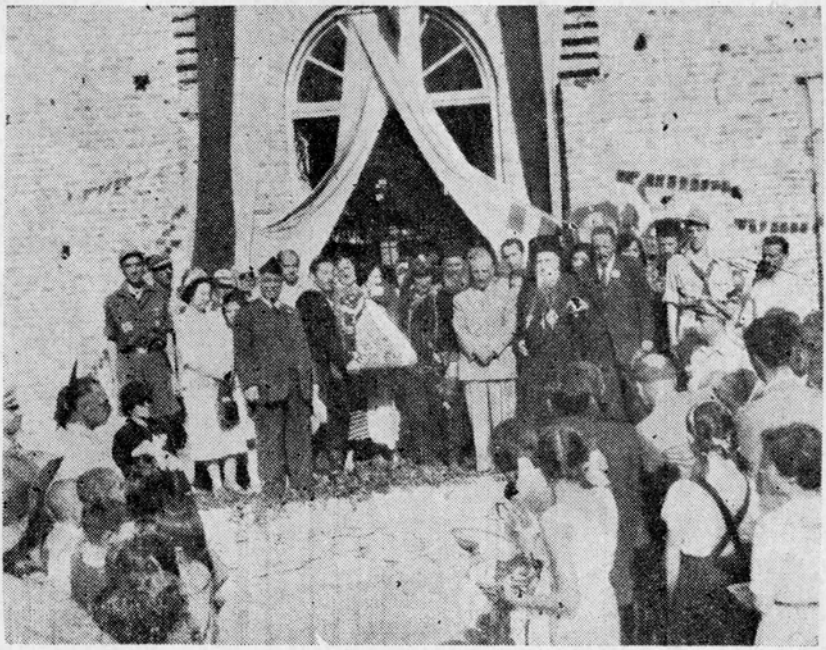
Κατεφαδισθέντος λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης τοῦ σεσαθρωμένου παλαιοῦ Μητροπολιτικοῦ μεγάρου, ἐν συσκέψει τῶν προκρίτων τοῦ τόπου ἐνεκρίθη ἡ ἀνέγερσις νέου τοιούτου ἐπὶ τῇ βάσει σχεδίου ἐκπονηθέντος ὑπὸ τοῦ μηχανικοῦ κ. Ἀν. Ζαρούκα καὶ ἐγκριθέντος ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας τεχνικῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὑπουργείου Παιδείας. Ἡ ἀνέγερσις ἤρξατο ἤδη ἀπὸ μηνῶν, ἀποπερατωθέντος τοῦ πρώτου ὀρόφου.

Ὁ πολυσέβαστος Ἱεράρχης δὲν διακρίνεται μόνο διὰ τὴν ρητορικήν του δεινότητα καὶ τὴν ἐκπληκτικὴν ἑτοιμότητά του εἰς τὸν χειρισμὸν τοῦ λόγου. Κατὰ καιροὺς ἠσχολήθη καὶ μὲ συγγραφικὴν ἐργασίαν, ἰδίως μὲ μελέτας ἐπὶ λειτουργικῶν θεμάτων. Λόγῳ τῆς ἐγνωσμένης μετριοφροσύνης του ἐπιμόνως καὶ ἐκ συστήματος ἀποφεύγων τὸν θόρυβον τῶν ἐπιδείξεων καὶ μεγαλαυχιῶν, οὐδέποτε ἔδωσεν εἰς τὴν δημοσιότητα ἐκ τῶν ὡραίων, μοναδικῶν καὶ βαθυστοχάστων αὐτοῦ λόγων, κηρυγμάτων καὶ ποιμαντορικῶν ἐγκυκλίων του ἀρκούμενος καὶ ἱκανοποιούμενος εἰς τὴν σιωπηρὰν ἐπιτέλεσιν τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς ἀποστολῆς του καὶ εἰς πλείστας περιπτώσεις πολὺ πέραν τῶν διαγραφομένων αὐτοῦ ὁρίων.

Παροιμιώδους ἀνιδιοτελείας καὶ φιλοπονίας—ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ, ὅτι καὶ σήμερον παρὰ τὴν προβεβυκίαν αὐτοῦ ἡλικίαν ἀπὸ τῆς 5ης πρωϊνῆς εὑρίσκεται ἐπὶ ποδὸς καὶ ἀπὸ τῆς 7ης πρωϊνῆς, προθύμως καὶ ἀπροφασίστως δέχεται ἀνεξαιρέτως ὅλους τοὺς χριστιανούς του μὲ πραγματικὴν στοργὴν ἐκδηλώνων τὸ ἐνδιαφέρον Του διὰ τὰς προσωπικὰς αὐτῶν ὑποθέσεις, ὅσον καὶ τὰ γενικωτέρας φύσεως ζητήματα τῆς ἐπαρχίας του.

Κατὰ τὴν ἐφηβικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν φοιτητὴς ὢν ἀκόμη τῆς Θεολογίας καὶ διάκονος, μεθ' ὁμάδος ἐκδρομέων ὑπὸ τὸν ρέκτην καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Ἰωάννην Μεσολωρᾶν, ἐπὶ Πατριαρχείας τοῦ μεγατίμου καὶ ἐξόχου ἐκείνου ἀνδρὸς ποὺ κατηύθυνε τόσον δεξιῶς τὰ τῆς Ἁγίας Σιὼν τῆς Μητρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀειμνήστου Δαμιανοῦ, μετέβη εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ὅπου παρέμεινε ἐπὶ τρίμηνον ἐπισκεπτόμενος τοὺς θεοβαδίστους τόπους, τῶν ὁποίων διετήρησε ζωηροτάτην τὴν ἀνάμνησιν καὶ μέχρι σήμερον ἀκόμη.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΣΤΑΝΙΑΝ

Ὁ πολυσέβαστος Μητροπολίτης Ἀλέξανδρος μέσω τῶν ἀρχῶν καὶ πλήθους προσκυνητῶν πρὸ τοῦ Ἱεροῦ ναοῦ τῆς Μεταμορφώσεως, τὴν ὥραν ποὺ ἐκφωνεῖ τὸν ὑπερόχου ἐμπνεύσεως λόγον του ὁ Δημ)λος τοῦ χωρίου Καστανιᾶς κ. Εὐστάθιος Ἀθανασιάδης

ΕΙΣ ΤΑ ΥΨΩΜΑΤΑ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ

Ὁ Ἅγιος Βερροίας καὶ Ναούσης καθηγιάζει τὰ παρὰ τὸ ἐνδιαίτημα τῆς **«Παναγίας Σουμελᾶ»** ὕδατα.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Σωματείου «Παναγία Σουμελᾶ» κ. Φίλων Κτενίδης ἀναγινώσκων τὸ ἀναμνηστικὸν ἔγγραφον τῆς θεμελιώσεως τῆς Ἱ. Μονῆς.

Ὁ περικαλλὴς ναὸς τῆς «Παναγίας Σουμελᾶ» εἰς τὰ ὑψώματα τῆς Καστανιᾶς

ΕΝΟΡΙΑΙ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ
Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ

ΕΝΟΡΙΑΙ	ΕΦΗΜΕΡΙΟΙ	ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ
Πέτρου Παύλου Μητροπόλεως Βερροίας	Παῦλος Ταϊγανίδης Ἀρχιμανδρίτ Γεν. Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος	Ἀνδρέας Χριστουλάκης Εὐάγγελος Παπαδαντωνάκης Μιχαὴλ Ψαρόπουλος Ἀθανάσιος Τσανάκας
Ἁγίου Ἀντωνίου Βερροίας	Ἀθανάσιος Κοντόπουλος	Εὐστράτιος Μακρίδης Μιχαὴλ Χασιώτης Ἰωάννης Ἰωαννίδης Μηνᾶς Σταμπουλῆς Εὐθύμιος Χιονίδης
Ἁγίου Σάββα Κυριωτίσσης Βέρροια	Βασίλειος Βόκας	Μαργαρίτης Ἀλέξανδρος Στέφανος Γκαϊτατζῆς Σεραφεὶμ Ἰωαννίδης Νικόλαος Κουνούπης
Ἁγίων Ἀναργύρων Βερροίας	Ἀναστάσιος Γαλάνης	Κων)τῖνος Δούκας Κων)τῖνος Ἀλεξόπουλος Ἰωάννης Σαφατζόγλου Ἰάσων Νικολαΐδης
Ἁγίου Γεωργίου Βερροίας	Ἀθανάσιος Τροπούκης	Δημήτριος Παπαγιαννούλης Βασίλειος Σαββίδης Συμεὼν . . . . . . Ἰωάννης Καραφέντζιος
Ἁγίου Ἰωάννου Βερροίας	Εὐλόγιος Χριστοδούλου	Εὐάγγελος Ἀγγελίδης Θωμᾶς Κωστάκης Κων)τῖνος Φουκαλᾶς
Ἁγίας Βαρβάρας	Χριστόδουλος Γκαλίτσας	Ἀθανάσιος Χαλβατζῆς Γεώργιος Γιαλαμᾶς Σταῦρος Πύρκας Ἀναστάσιος Ἀράπογλου
Ἁγίου Νικολάου Βαλμάδος	Χρυσόστομος Ἐμμανουηλίδης	Παῦλος Καραΐσκος Πέτρος Παναγιωτόπουλος Δημήτριος Οὐζούνης

Κοιμήσεως Θεοτόκου Βρυσακίου	Κων)τῖνος Γιοβαννόπουλος	Ἀντώνιος Βαρσαμόπουλος Γεώργιος Μπελογιάννης Παῦλος Ρωμανίδης Εὐθύμιος Χ' Ἀγαπίου
Ἁγίου Γεωργίου Ἁγίου Γεωργίου	Σωτήριος Χρυσόμαλλος	Ἀλέξανδρος Χαλκιᾶς Γεώργιος Μαυρογιαννίδης Συμεών Τσολακίδης Γρηγόριος Δουλδούρης Ἀλέξανδρος Σαρρηγιαννίδης
Προφήτου Ἠλιοῦ Ἄνω Ζερβοχῶρι	Ἐμμανουὴλ Φωτιάδης	Χαράλαμπος Φωτιάδης Ἀναστάσιος Γαϊτανίδης Γεώργιος Διαμαντίδης Περικλῆς Παναγιωτίδης
Ἅγιος Δημήτριος Καβασίλων	Μιλτιάδης Κατράνας	Κων)τῖνος Λάππας Ἀριστείδης Διαμαντόπουλος Σωτήριος Ντινόπουλος Γεώργιος Ἰορδανίδης
Ἁγίου Γεωργίου Καμποχωρίου	Θεόδωρος Ἀλαμπουρινὸς	Θωμᾶς Παπαδόπουλος Ἀντώνιος Θεοχαρόπουλος Κων)τῖνος Λιακάκης Ἀντώνιος Βασιλακάκης
Ἁγίου Δημητρίου Κεφαλοχωρίου	Ἐμμανουὴλ Φανάρας	Γεώργιος Νικολόπουλος Δημήτριος Δημόπουλος Θωμᾶς Κατρᾶνας Ἀπόστολος Πολυζόπουλος
Ἁγίας Παρασκευῆς Κοπανοῦ	Δῆμος Βάντσης	Λαμπρινὸς Κωστελίδης Γεώργιος Ἀθανασιάδης Χρῆστος Δάϊος Νικόλαος Μπουζίνης
Ἅγιος Δημήτριος Χαριέσσης	Δημήτριος Ἀργυρίου	Δημήτριος Φερλαχίδης Σωτήριος Δεύτσης Γρηγόριος Παπαϊωάννου Χρῆστος Παμπουκίδης
Ἁγία Παρασκευὴ Κορυφῆς	Στέφανος Μπαμπαλῆς	Θωμᾶς Κούντζας Κων)τῖνος Λιακόπουλος Νικόλαος Ζαφειρόπουλος Βασίλειος Γιοβαννόπουλος
Ἅγιος Δημήτριος Ν. Κουκλαίνης	Ἀθανάσιος Παπαργυρίου	Νικόλαος Καρατσανίδης Νικόλαος Παπαδίκης Ἀθανάσιος Τζήτζης **Κων)τῖνος Τσανάκας**

Ἅγιος Γεώργιος Κουλούρας	Γρηγόριος Πολυζόπουλος	Δημήτριος Δεληγκάρης Σωτήριος Λιακόπουλος Δημήτριος Ματσάλας Στέφανος Ἀγγελίνας
Γεννήσεως Θεοτόκου Κουμαριᾶς	Βασίλειος Μακρικώστας	Βασίλειος Σταυριανίδης Σωκράτης Ἀναστασίου Ἰωάννης Τεκερίδης Σωτήριος Κατσογιάννης
Κοιμήσεως Θεοτόκου Κάτω Βερμίου	Νικόλαος Κολιπέτρος	Νικόλαος Σούμπουρος Ἰωάννης Κόϊας Ἀντώνιος Ζήσης
Μεταμορφώσεως Σωτῆρος Λιανοβεργίου	Γεώργιος Ντόβας	Ἀθανάσιος Γιοβαννόπουλος Ἀθανάσιος Ἀγριόπουλος Ἀθανάσιος Καρδολαμᾶς
		Κων)τῖνος Χη Παπᾶς Δέμπρης Διονύσιος
Ἁγίου Κων)τίνου-Ἑλένης Λουτροῦ	Μηνᾶς Σταμπουλῆς	Θωμᾶς Συρόπουλος Παναγιώτης Παπαδόπουλος Ἀριστοτέλης Τσιαπανίτης Γρηγόριος Συράπουλος
Ἁγίων Ἀποστόλων Παλ. Λυκογιάννης	Μερκούριος Καραγιάννης	Κυριᾶκος Χη Κυριακίδης Γεώργιος Ψυλόπουλος Χρῆστος Λουδουβάρης Δημήτριος Ράλλης
Ἁγία Κυριακὴ Ἐξωκκλήσιον Λουτροῦ	Θωμᾶς Λιοτσόπουλος	Ἀντώνιος Τσαγιόπουλος Στέφανος Καραγιάννης Σωτήριος Τζικόπουλος Σωτήριος Τζαϊόπουλος
Ἁγίου Δημητρίου Νέας Λυκογιάτης	Μερκούριος Καραγιάννης	Κων)τῖνος Σακκαλῆς Κων)τῖνος Καλιόγλου Χρῆστος Τσιφλίδης Κων)τῖνος Ἐλευθεριάδης
Γεννήσεως Θεοτόκου Νέων Μαλγάρων	Κων)τῖνος Τριφυνόπουλος	Δημήτριος Εὐγενίδης Κων)τῖνος Κοσμίδης Νικόλαος Μαλαματάρας Νικόλαος Καρανικόλας
Ἁγία Παρασκευὴ Μελίκης	Ἀθανάσιος Μαγαλιὸς Θωμᾶς Μαγαλιὸς	Βασίλειος Μαστρόπουλος Νικόλαος Παπαθεοδώρου Βασίλειος Πασόπουλος Ἀναστάσιος Λουκαλόπουλος

Ἁγίων Θεοδώρων Νέου Μακροχωρίου	Ἰωάννης Παπαδόπουλος	Γεώργιος Παλαιστῆς Ἀθανάσιος Καϊλόγλου Σόλων Καραμελίδης Κων)τῖνος Καζόγλου
Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος Ναούσης	Κύριλλος Ἐλευθεράκης	Δημήτριος Δημητριάδης Περικλῆς Σιπητᾶνος Γεώργιος Τζιτζόπουλος Ἰωάννης Γρηγοριάδης
Ἁγίου Μηνᾶς Ναούσης	Ἀναστάσιος Σιράτσης	Κων)τῖνος Βαλταδῶρας Κυριᾶκος Ξανθόπουλος Παντελῆς Σῖνος Μιχαὴλ Καζάκης
Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ναούσης	Στυλιανὸς Χοχλάκας	Ἰωάνκης Τζαμπάζης Κων)τῖνος Τσαρσύχας Ἀθανάσιος Γόργκας Πέτρος Κατυδᾶς
Ἅγιος Γεὼργιος Ναούσης	Δημήτριος Ἁλατάκης	Ζαχαρίας Μπούρας Θωμᾶς Τσουκαλᾶς Σταῦρος Ἀθανασούλης Προκόπιος Μπίλης
Ἁγίου Νικολάου Νεοκάστρου	Διονύσιος Γατόπουλος	Σωτήριος Ντόβας Πρόδρομος Καραγκιοζόπουλος Θεόδωρος Παρσόπουλος Φώτιος Κουκουλιάντος
Ἁγίο Γεωργίους Νεπχωρίου Σφηνίτσης	Γρηγόριος Τσάκωνας	Ἰωάννης Πετρίδης Ἀπόστολος Μπιτρόπουλος Πέτρος Νικολαΐδης Δημήτριος Πετρίδης
Ἅγιος Δημήτριος Νεοχωρίου Ἀλεξανδρείας	Ἀργύριος Ἀργυρόπουλος	Λεωνίδας Δούμπης Μερκούριος Παπαδόπουλος Ἀπόστολος Δάλλας Φίλιππος Καρυώτης
Ἁγίων Ἀποστόλων Νεοχωροπούλου	Ἀγαθάγγελος Χαραλαμπίδης	Νικόλσος Μακρῆς Νικόλαος Μανούσης Ἀθανάσιος Μπαντζιόπουλος Γεώργιος Λιακόπουλος
Ἁγίων Ἀναργύρων Νησίου	Εὐάγγελος Μπλιάμπτης	Πέτρος Γερασίμου Γεώργιος Κωστόπουλος Εὐθύμιος Μπιμπέρκας Κων)τῖνος Σπανὸς

Ἅγιος Δημήτριος Ξεχασμένης	Γεράρχης Βαλσαμόπουλος	Γεώργιος Κουσόπουλος Ἐμμανουὴλ Ἀποστολόπουλος Πρόδρομος Ματυλόπουλος Μερκούριος Παπαδόπουλος
Κοιμήσεως Θεοτόκου Πολλατσίων	Φίλιππος Τσιρογιάννης	Διονύσιος Λιόλιος Παναγιώτης Καρατζούλας Γεώργιος Τσιρογιάννης Παῦλος Σαββίδης
Ἁγίας Παρασκευῆς Πατρίδος	Θωμᾶς Πολυζόπουλος	Ἠλίας Χρυσοστομίδης Κυριᾶκος Ὀρφανίδης Γεώργιος Ἐμμανουηλίδης Ἠλίας Μουρατίδης
Γεννήσεως Θεοτόκου Πλατέος	Θεόδωρος Χαντζίδης	Ματθαῖος Κωνσταντινίδης Παῦλος Βογιατζίδης Ἀντώνιος Μερτζανίδης Πρόδρομος Σωτίδης
Ἁγίας Τριάδος Νέου Προδρόμου	Ἀστέριος Παπαδημητρίου	Παναγιώτης Περιστέρης Γεώργιος Σισμανίδης Ἰωάννης Μύρου Εὐθύμιος Τσιφόπουλος
Κοιμήσεως Θεοτόκου Παλαιοῦ Προδρόμου	Σωτήριος Ἀντωνόπουλος	Θωμᾶς Μαλακόπουλος Κων)τῖνος Κατσίκας Ἀθανάσιος Κοτσαμπασόπουλος Ἐμμανουὴλ Παπαδόπουλος
Ἁγία Παρασκευὴ Ραψωμανικίου	Γεώργιος Γκιουρτζῆς	Μοσχόπουλος Παρίσσης Ρέππας Τσαγιόπουλος
Ἅγιος Δημήτριος Σάντας Μικρᾶς	Δημήτριος Παπαδόπουλος	Ἰσαάκ Γραμματικόπουλος Σωκράτης Τσαχουρίδης Σταῦρος Κωνσταντινίδης Παντελῆς Ἰωσηφίδης
Ἅγιος Γεώργιος Σταυροῦ	Γεώργιος Θεοδώρου	Κων)τῖνος Δεμετρίδης Πέτρος Ρήστας
Ἁγίου Κων)τίνου καὶ Ἑλένης Σφηκιᾶς	Βασίλειος Τρομπούκης	Χρῆστος Κακαβέλας Δημήτριος Φωτόπουλος Μέλιος Λᾶζος Λεωνίδας Μαργαρίτης Νικόλαος Πετσάβας

Ἅγιος Δημήτριος Σχοινᾶ	Εὐάγγελος Γιοβαννόπουλος	Περικλῆς Εὐαγγελόπουλος Γρηγόριος Μαγιώτας Συμεὼν Βλαχᾶκος Θεόδωρος Σταματόπουλος Κων)τῖνος Ματόπουλος
Προφήτου Ἠλιοῦ Ταγαροχωρίου	Ἀντώνιος Μελετίδης	Νικόλαος Κουλάκης Ἰωάννης Μαμμᾶς Κων)τῖνος Ἀριστοτέλης Σταῦρος Φιλιππίδης
Ἅγιος Δημήτριος Τρικκάλων	Θωμᾶς Κολυβόπουλος	Παναγιώτης Νταβουλίδης Δημήτριος Τερεζιδης Ἰωάννης Νταστούδης Θωμᾶς Γκούμας
Ἁγία Παρασκευὴ Τσιναφόρου	Διόδωρος Ράπτης	Ἀντώνιος Γιοβαννόπουλος Θωμᾶς Καρχαλᾶς Ἰωακεὶμ Χη Ἐμμανουὴλ Δημήτριος Τσιλιόπουλος
Ἅγιος Νικόλαος Φυτιᾶς	Δημήτριος Γκιλιόπουλος	Νικόλαος Τόσκας Ἀργύριος Τσέος Στέφανος Γκαλ(τσιος Στέφανος Ντάκας
Κοιμήσεως Θεοτόκου Χαλάστρας	Ἀρχιμ. Πολύκαρπος Δελβίζης καὶ Σπῦρος Μάρκου	Σταῦρος Κράββας Ἀντώνιος Περπερῆς Θεμιστοκλῆς Φιλιππίδης Μαργαρίτης Κοϊμτζῆς
Ἅγιος Ἀθανάσιος Ἀδένδρου	Κων)τῖνος Μουτάφης	Θωμᾶς Τσακίρης Πέτρος Θεοχαρίδης Νικόλοος Ρηγᾶς Δημήτριος Ἀγγέλου
Ἅγιος Δημήτριος Ἀρκοχωρίου	Στέργιος Νίκου	Κωνσταντῖνος Βαδόλου Κων)τῖνος Γιτόπουλος Βασίλειος Θεοδωρόπουλος Εὐάγγελος Δάϊος
Ἅγιος Ἀθανάσιος Ἀσωμάτων	Βασίλειος Κράϊας	Ἀντώνιος Ντῖκος Ζαχαρίας Σερασκερῆς Δημήτριος Λαζάνης Ἐμμανουὴλ Χαρίσσης
Ἁγίου Κων)τῖνου καὶ Ἑλένης Ἀράχου	Σάββας Λαζαρίδης	Χαράλαμπος Στεφανίδης Χαράλαμπος Μαυρομάτης Θεόδωρος Μαυρίδης Χαράλαμπος Παναγιωτίδης

Ἁγία Παρασκευὴ Βεργίνης	Πρόδρομος Τασιόπουλος	Θεοχαρόπουλος Σωτήριος Δακόπουλος Γεώργιος Νασιόπουλος Ἀντώνιος Βασιλειάδης Βενιζέλος
Ἅγιος Γεώργιος Γεωργιανῶν	Ἀργύριος Εὐθυμίου	Στυλιανὸς Παναγιωτίδης Ἰσαὰκ Ἀποστολίδης Δημήτριος Λιόλιος Σωκράτης Σοφιανίδης
Ἁγίου Κων)τίνου καὶ Ἑλένης Διαβατὸς	Ἀγαθάγγελος Φραντζῖσκος	Βασίλειος Πλαστῆρας Κων)τῖνος Βοργιαζίδης Παντελῆς Ἰορδανίδης
Κοίμησις Θεοτόκου Κλειδὶ	Νεόφυτος Βαφειάδης	Χαράλαμπος Παπαδόπουλος Δημήτριος Γιαννόπουλος Χρῆστος Καλυβιώτης Ἀντώνιος Παρασχόπουλος
Ἅγιος Γεώργιος Λαζοχωρίου	Φίλιππος Γκατζούφας	Παῦλος Πετρίδης Πολυχρόνης Ἀθανασιάδης Χαράλαμπος Εὐθυμιάδης Γεώργιος Χατζηλαζάρου
Ἅγιος Νικόλαος Μπρανιάτας	Ἀναστάσιος Σιδηρόπουλος	Γεώργιος Κεσόγλου Κων)τῖνος Τουλφαΐδης Κων)τῖνος Ἀμανατίδης Κυριᾶκος Τσαμπασίδης
Τιμίου Προδόμου Παλ. Μακροχωρίου	Ἀνδρέας Σιάτης	Δημοσθένης Γιαννακοβίτης Νικόλαος Φωτόπουλος Διογένης Τσανακτσίδης Γεώργιος Κουλέτσας
Ἅγιος Γεώργιος Παλαιοχώρας-Νησελουδίου	Στέφανος Κουζιώρτης	Γεώργιος Θεοδώρου Στέφανος Γιοβαννόπουλος
Ἅγιος Δημήτριος Πολυδενδρίου	Δημήτριος Θεοδώρου	Χρῆστος Οἰκονόμου Γεώργιος Κεφτὲς
		Ἀναγνώστης Ντούλιαλας Μιχαὴλ Τσούπρος
Ἁγία Παρασκευὴ Ριζώματα	Χρῆστος Οἰκονόμου	Ἰωάννης Διάλλας Χρῆστος Παπαγιωργόπουλος Εὐθύμιος Ἀρσενᾶς Βασίλειος Μαργαρίτης

Ἅγιος Νικόλαος Νέου παλαιοῦ Σκυλιτσίου	Κων)τῖνος Παπαδόπουλος	Στέργιος Μπαζούκας Δημήτριος Μπουρτζέλας Εὐάγγελος Τόνης Μιχαὴλ Τσατίρης
Τιμίου Προδρόμου Συκιᾶ	Νέστωρ Καραμῆτσος	Δημήτριος Λαναρᾶς Βασίλειος Μελιόπουλος Ἰωάννης Μελιόπουλος Κων)τῖνος Καρατόλιος
Ἁγίων Ἀποστόλων Τριποτάμου	Βασείλης Τσολκίδης	Ἰωάννης Κεσίδης Πέτρος Φωτιάδης Θεόδωρος Κωτσίδης Ἰωάννης Κοσονίδης
Ἅγιος Γεώργιος Ἀγγελοχώριον	Ἀντώνιος Π΄΄ Ἰωάννου	Λάζαρος Ἰωακειμίδης Νικόλαος Κρέζης Δημήτριος Ποζατρίδης Ζαχαρίας Γσιακύρης
Ἁγίων Ἀποστόλων Κάτω Βέρμιον	Νικόλαος Πέτρου	Νικόλαος Γούμπορους Ἀπόστολος Σάντος Γούσιας Τζίμας Ἀντώνιος Ζήσης
Ἁγίου Δημητρίου Βραχιᾶ	Ἰωάννης Βαρελᾶς	Βασίλειος Ἰωαννίδης Φίβιππος Κοφέκας Ἀντὼνιος Πεντέλας
Κοιμήσεος Θεοτόκου Κλειδὶ	Νεὸφυτος Βαφειάδης	Νεὸφυτος Βαφειάδης Χαράλαμπος Παπαδὸπουλος Δημήτριος Γιαννὸπουλος Χρῆστος Καλυβιὼτης Ἀντὼνιος Παρασχὸπουλος
Ἁγίων Ἀπαστὸλων Κ. Βέρμιον Ἔξω Παναγιὰ	Παπανικὸλαος Πέτρου	Νικόλαος Σούμπουρος Ἀπὸστολος Σάντος Γούσιας Τζήμας Ἀντώνιος Ζήσης

Γενικὸς Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βερροίας καὶ Ναούσης, Ἀρχιμ. Παῦλος Ταϊγανίδης Γραμματεῖς Κωνσταντῖνος Κουταβᾶς, Μενέλαος Τρομπούνης. Κλητῆρες: Ζήσης Χριστοδούλου καί Βασίλειος Τροπούνης.

Η ΕΙΣ ΑΙΜΑ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΙΜΗΤΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΟΝΙΟΡΤΟΠΟΙΗΣΙΝ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΑΤΟΥ ΕΠΙΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΣΛΑΥΟΔΟΥΛΩΝ.

Ο ΑΙΜΑΤΗΡΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΑΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΕΝ ΤΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΕΡΡΟΙΑΣ

Ὀνοματεπώνυμον	Κατοικία	Ἐπάγ)λμα	Ἡλικ.	Χρονολογ. ἐκτελέσ.
Κασιμάτης Π. Κλεάνθης	Βέρροια	Ἔπαρχος	55	19)10)44
Χαρούσης Κ. Θεοφάνης	»	Αὐτοκινητιστὴς	45	20)10)
Χαρούσης Κ. Μιλτιάδης	»	Παντοπώλης	53	»
Μουράτογλου Γ. Σταῦρος	»	Ἰατρὸς	54	18)10)
Μάντζης Γ. Ἀλέκος	»	Δικαστικὸς	27	24)10)
Τζιαμποῦρας Ἐμ. Ἀθαν.	»	Ὑφασ)πορος	48	29)10)
Τζιαμποῦρας Ἐμ. Ἀριστ.	»	»	44	18)6)
Παπαγεωργίου Ν. Ἰωάννης	»	Ταγματάρχης	54	1)3)
Κασάπης Δ. Κων)τῖνος	»	Λαχανέμπορος	55	30)10)
Γρηγοριάδης Κ. Κυριᾶκος	»	Δικηγόρος	48	8)10)
Μελισσοπούλου Κ. Καίτη	»	Μαθήτρια	17	18)10)
Ἀνδρεάδης Περ. Ἰωάννης	»	Σωφὲρ	32	18)8)
Φιλιππίδης Ν. Φίλιππος	»	δ)τὴς Δ. Σχολείου	63	1)7)
Φιλιππίδης Φ. Γάστων	»	Τραπεζιτικὸς	32	»
Λοῦκος Ἰωάν. Νῖκος	»	Μαθητὴς	19	20)1)
Χουτούρης Στ. Ἰορδάνης	»	Δημοδιδάσκαλος	54	1)7)
Κατσαρογιάννης Δ. Γεώρ.	»	Τυροκόμος	56	6)8)
Κοτσαρογιάννης Γ. Δημ.	»	Καπνοπώλης	24	»
Γρηγοριάδης Ἀβ. Παῦλος	»	Φοιτητὴς Νομικῆς	22	1)7)
Σῖμος Παν. Πέτρος	»	Τυροκόμος	47	27)10)
Καρακώστας Κ. Δημήτριος	»	Κτηνοτρόφος	50	29)10)
Μάτσος Ἰωάν. Γεώργιος	»	Κτηματίας	42	7)9)
Κρομμύδας Ἀντ. Σωτήριος	»	Γεωργὸς	36	29)9)
Τριαντάρης Δημήτριος	»	Γεωργὸς	35	14)9)
Κούρτης Δημ. Περικλῆς	»	Ἀγροφύλαξ	52	6)8)
Ἀγγελίδης Κοσμᾶς	»	Ὀπωροπώλης	45	27)7)
Καραγιάννης Δημ. Ἠλίας	»	Σωφὲρ	38	28)10)
Καπρῖνος Γεωρ. Βίκτωρ				
Κατσώνας Παναγιώτης	Ἀ. Μαρίνα	Γεωργὸς	45	6)8)
Καλλινιώτου Φωτεινὴ	Βέρροια	Ἐργάτρια	23	5)10)
Λῖνος Κωνσταντῖνος	Ἀ. Μαρίνα	Γεωργὸς	30	25)7)
Σαρόγλου Βασ. Κατίνα	Βέρροια	Μοδίστα	18	1)10)
Κουλὲ ἢ Τσιλιμπῆ Δ. Ἀθηνᾶ	»	Ἐργάτρια	18	2)6)
Πατσιαβούρας Ἰω. Δημήτ.	»	Κρεοπώλης	42	31)10)
Λαξόπουλος Β, Δημήτριος	»	Ἐργάτης	27	5)8)
Παπαπαναγιώτου Π. Εὐανθ.	»	Οἰκειακὰ	35	16)10)
Ἀβραμίδης Ἀβρ. Μιχαὴλ	»	Δερματέμπορος	55	25)10)
Παπαδόπουλος Ἐμ. Ἀντ.	»	Ψιλικὰ	34	29)10)
Τσακίρης Γεωρ. Νικόλαος	»	Δασικὰ	27	6)12)43
Ἀγγελόπουλος Ἀνδρέας	»	Χωροφύλαξ	30	2)11)44
Παπαχατζῆς Ἰ. Νικόλαος	»	Αὐτοκινητιστὴς	28	10)11)43
Ἀνεξίτης Γεωρ. Κων)τῖνος	»	Ἀκόλουθος Ἐπάρ.	28	10)11)43

Ὀνοματεπώνυμον	Κατοικία	Ἐπάγ)λμα	Ἡλικ.	Χρονολογ. ἐκτελέσ.
Μυλιάδης Ἰωάννης	Βέρροια	Δικ. ὑπάλληλος	38	15)2)44
Φουκαλᾶς Ἐμμ. Γρηγόριος	»	Ἐργάτης	18	»
Χριστοδούλου Ι. Ἐμμανουὴλ	»	Αὐτοκινητιστὴς	45	21)9)44
Μαχαίρας Διαμαν. Μηνᾶς	»	Γεωργὸς	50	10)5)44
Σπανουδάκης Εὐάγγελος	Βέρροια	Ἐργάτης	45	10)5)44
Πατσιαβούρας Μ. Δημήτ.	»	Δημ. ὑπάλληλος	48	1)7)
Μυτρέγκα Δημ. Ἀνθία	»	Οἰκιακὰ	35	»
Καραμῆτρος Ι. Ἀντώνιος	»	Ἐργάτης	37	15)3)
Νταμητσόπουλος Τρ. Χρῆσ.	»	Ὑπολοχαγὸς	40	15)8)43
Λίλιας Θωμᾶ Ἀντώνιος	Μακροχώρ.	Γεωργὸς	55	16)12)44
Βλαχογιάννης Γ. Ἀντών.	Βέρροια	Δ. Μονοπωλείου	48	25)6)
Νταντάμης Ν. Δημήτριος	»	Γεωργὸς	67	2)[illegible]
Μυσιρλῆς Στ. Ἀθανάσιος	»	Ὑπάλληλος	27	20)3)
Μυσιρλῆς Στ. Μαλοῦτος	»	Σερβιτόρος	30	25)11)43
Ρήγας Ν. Θεμιστοκλῆς	»	Ἐνωματάρχης	33	»
Στεφανίδης Λ. Χρῆστος	»	Μικροπωλητὴς	43	17)9)44
Γεωργίου Σταῦρος	»	Ὑποδηματοποιὸς	34	19)5)44
Σταυρίδης Εὐάγ. Σταῦρος	»	Λοχαγὸς πεζικοῦ	40	18)10)43
Σαράφογλου Θ. Ἀθαν.	»	Παντοπώλης	30	20)10)44
Σμυρλῆς Ἀντ. Ἐμμανουὴλ	»	Δημοσιογράφος	37	11)3)
Σμυρλῆ Θεμ. Βασιλικὴ	»	Οἰκιακὰ	35	30)10)
Κουσίδης Ἰ. Δημοσθένης	»	Ἰατρὸς	47	29)10)
Τζιατζιὰ Ζήση Σοφία	»	Οἰκοκυρὰ	40	5)8)
Καζαντζίδης Δ. Φιλάρετος	»	Ἔμπορος	32	14)1)
1) Τσίμπουλας Γ. Νικόλαος	Φυτιὰ	Γεωργὸς	60	1)10)
2) Τότσικας Δ. Γεώργιος	»	Αὐτοκινητιστὴς	45	13)3)
Θεοδωρόπουλος Μ. Θωμᾶς	»	Γεωργὸς	40	25)10)
» » Νικόλαος	»	»	48	»
Τζιούμτζιος Εὐθ. Νικόλαος	»	»	40	24)10)
Βίζας Ἀντ. Φώτιος	»	»	55	»
Μοσχόπουλος Γ. Μόσχος	Βέρροια	Γεωργὸς	66	10)5)
Λαζάρου Σπ. Μᾶρκος	»	Χωροφύλαξ	32	29)9)
Ντόντης Ἀθ. Δημήτριος	Πολυδένδρι	Γραμ. Κοινότητος	49	9)1)
» » Χρῆστος	»	Γεωργὸς	25	24)10)
Δούλαλας Μ. Θωμᾶς	»	»	45	9)1)
Δούλαλας Ἀν. Γεώργιος	»	Ράπτης	45	2)3)
Καρπούζας Κίμων	Βέρροια	Γεωργὸς	45	18)1)
Σπυρόπουλος Ἀριστείδης	»	Ὑπομοίραρχος	47	24)10)
Τσούπελης Ἐμ. Τηλέμαχος	»	Μεταπράτης	35	12)4)
Γουλγουντίνας Β. Ἐμμαν.	»	Δ. ὑπάλληλος	45	15)3)43
Σοφιανόπουλος Γ. Στέφ.	Ξεχασμένη	Γεωργὸς	50	22)1)44
Στογιαννόπουλος Γ. Ἀθαν.	»	Γεωργὸς	36	»
Μαρούφα Χαρ. Πανάγιο	»	»	43	13)6)44
Πρασσίδης Γ. Δημήτριος	Βέρροια	»	20	29)9)53
Ντινόπουλος Ἰ. Γρηγόριος		»	34	1)8)44
Θεοχαρόπουλος Ι. Ἀθαν.	Βεργίνα	»	36	»
Σιβελῆς Κυρ. Γρηγόριος	Βέρροια	Γραμ. Κοινότητος	47	2)7)
Τζιατζιᾶς Δ. Στέργιος	»	Ἐργάτης	40	5)5)

Ὀνοματεπώνυμον	Κατοικία	Ἐπάγ)λμα	Ἡλικ.	Χρονολογ. ἐκτελέσ.
Κεράτσος Ζήση Γεώργιος	Βέρροια	Γεωργὸς	63	5)8)
Ὀρφανίδης Ἠλ. Σάββας	»	»	38	8)2)
Καλατὴς Κ. Θεολόγος	»	Ὑποδηματοποιὸς	35	3)9)
Γιαννόπουλος Χ. Σωτήριος	»	Πεταλωτὴς	27	10)11)
» » Ἰωάννης	»	»	27	»
» » Σπῦρος	»	Κουρεὺς	25	18)9)
Τετέλης Ἐλ. Χρῆστος	»	Δ. ὑπάλληλος	34	5)2)
Παπαδόπουλος Ἀν. Ἠλίας	»	Ἐθελοντὴς τεχνίτης	22	30)12)
Κωστόπουλος Θ. Γεώρ.	Ξεχασμένη	Γεωργὸς	30	22)1)
Διαμαντόπουλος Ε. Ἀντ.	»	»	65	30)9)
Σικλανίδης Σ. Παναγ.	Ἀγγελοχῶρι	»	72	3)9)
Σίσσας Δημ. Ἀστέριος	Βέρροια	Δικηγόρος	42	6)12)
» » Γεώργιος	»	Κτηματίας	38	9)11)
Ἀποστολίδης Ἀπ. Βασίλ.	»	Ἐργάτης	30	4)11)
Τσατσάνης Π. Γεώργιος	»	Γεωργὸς	23	25)1)
Δράγουλας Νῖκος	Καβάσιλα	Ἐργοδηγὸς Δ.Ε.	30	25)9)
Τσιαμπαξέλης Δημήτριος	Βέρροια	Γεωργὸς	38	13)8)
Κυπαρισσόπουλος Δ. Φ.	Πολυδένδρι	»	45	26)7)43
Παπαγεωργίου Κ. Γεώρ.	»	»	25	17)10)44
Προβατᾶς Ἠλίας	»	Ποιμὴν	57	9)1)
Ματζόλας Γ. Κων)τῖνος	Μελίκη	Γεωργὸς	40	11)8)
Τζατζιᾶς Γ. Στέργιος	Βέρροια	»	42	25)7)
Καραγεωργίου Σ. Δημ.	»	Φοιτητὴς		
Βασιλειάδης Σ. Ἀντών.	»	Ἐνωματάρχης	30	9)9)43
Δακόπουλος Α. Ἀντ.	Παλατίτσιον	Διδάσκαλος	40	12)4)43
Τοψιώτης Α. Γεώργ.	Βέρροια	Τ.Τ.Τ.	35	28)10)44
Ντόνης Γ. Δημήτριος	Πολυδένδρι	Γεωργὸς	40	20)6)
Κρυτσιωτάκης Δ. Ἐμ.	Βέρροια	Χωροφύλαξ	32	3)2)
Ζιᾶνος Νικόλαος	»	Γεωργὸς	33	10)5)
Βερροιώτης Δ. Νικόλ.	»	»	46	29)11)
Ζήσης Ν. Παναγιώτης	Κουμαριὰ	»	17	22)10)
Μπούμπας Σ. Εὐάγ.	Σταυρὸς	»	28	30)9)43
Διανόπουλος Χ. Δημ.	Πολυδένδρι	»	64	6)11)44
Παπαχρήστου Β. Φώτ.	Κεφαλοχῶρι	Ἱερεὺς	42	14)9)
Πολτόγλου Π. Ἀπ.	Μακροχῶρι	Γεωργὸς	34	5)9)
Τζίμος Γ. Ἀντώνιος	Κουμαριὰ	Ποιμὴν	23	4)5)
Σομοκίδης Σ. Ἄγγ.	Βέρροια	Καφεπώλης	39	30)7)
Σαλιαρόπουλος Σταῦρος	Σταυρὸς	Γεωργὸς	39	30)9)43
Σαμακίδου Στ. Ἑλένη	Βέρροια	Οἰκοκυρὰ	33	30)7)44
Γαζάκης Γεώργιος	»	Δ. ὑπάλληλος	30	23)9)
Ὀρφανίδης Γ. Ἠλίας	Λαζοχῶρι	Γεωργὸς	48	2)7)
Λαζαρίδης Π. Λάζαρος	Μελίκη	»	45	11)6)
Παναγιωτίδης Ἀ. Παῦλος	Ποντοκόμη	»	50	27)11)
Ἀδαμίδης Ἀν. Νικόλαος	Ἄραχος	»	25	4)11)
Καραγιάννης Α. Θεόδωρος	»	»	27	10)10)
Συρετίδης Χ. Σάββας	»	»	30	28)8)
Δοῦκας Ι. Δημήτριος	Βέρροια	Κτηνοτρόφος	22	23)8)
Σωτηρόπουλος Γ. Γεωρ.	Ἄραχος	Γεωργὸς	35	10)11)

Ὀνοματεπώνυμον	Κατοικία	Ἐπάγγελμα	Ἡλικ.	Χρονολογ. ἐκτελέσ.
Ἀμανατίδης Γ. Χρῆστος	Ἄραχος	Γεωργὸς	30	28)7)44
Παπαδόπουλος Θ. Κώστας	»	»	30	»
Νουρίδης Χρυσ. Χρῆστος	»	»	45	»
Μουρίδης Μ. Ἰωάννης	»	»	29	»
Μανουσαρίδης Γ. Ἰωάννης	»	»	43	4)11)
Ἀμανατίδης Γ. Λάζαρος	»	»	43	»
Χαριτωνίδης Σ. Χαρίτων	Βέρροια	Ἔμπορος	32	1)7)
Ντουμανλῆς Π. Νικολ.	Χωροπάνιον	Γεωργὸς	36	20)10)
Γκιουρτζῆς Ε. Ἐμμ.	Κεφαλοχῶρι	»	27	14)9)
Παπαχρήστου Β. Διον.	»	»	45	»
Ἀλαμπορινὸς Ε. Βασίλειος	»	»	75	22)4)
Ἀλαμπορινὸς Β. Ἀργύρ.	»	»	45	30)10)
» » Σωτήρ.	»	»	28	22)4)
Ἀποστόλου Π. Ἰωάν.	Μακροχῶρι	»	32	20)7)
Κάλφα Μ. Σταυροῦλα	»	Οἰκοκυρὰ	34	20)3)
Κουντουκτσίδης Μ. Θεόδ.	»	Γεωργὸς	20	20)2)
Τσιφλίδου Μ. Παρθένα	»	Οἰκοκυρὰ	43	1)11)43
Χασιώτης Χ. Πασχάλης	Βέρροια	Ἀγωγιώτης	41	31)5)43
Κωστελίδης Ι. Χρῆστος	Κοπανὸς	Γεωπόνος	31	10)10)44
Χαραλαμπίδης Α. Ματθ.	»	Γεωργὸς	35	28)10)
Τσακίρης Α. Εὐστράτ.	Νισέλιον	»	20	12)10)
Παπαδόπουλος Α. Δημ.	Γιδᾶ	»	50	28)2)
Ἰσακίδης Γ. Ἰωάννης	Νισέλι	»	63	10)12)
Πολυτίδης Δ. Χαράλ.	Γεωργιανὴ	»	63	7)8)
Σαββίδης Νικόλαος	Βέρροια	Ἱεραπόστολος	68	4)6)
Γουσιανόπουλος Δ. Κ.	Βεργίνα	Γεωργὸς	44	12)10)
Πυλορίδης Χ. Γεώργ.	»	»	30	14)10)
Στεργιόπουλος Ε. Γρηγ.	Ξεχασμένη	»	78	13)3)
Στουγιαννόπουλος Σ. Σ.	»	»	18	4)11)
Δούμτσης Γ. Περικλῆς	Βαρβάρες	»	30	16)11)
Φερεκίδης Σ. Ἰωάννης	Βέρροια	»	55	18)10)
Φερεκίδου Ι. Φωτεινὴ	»	Οἰκοκυρὰ	18	18)10)
Σιδέρης Ἀλέκος	Ξεχασμένη	Γεωργὸς		14)8)
Γαϊτανίδου Ι. Μαγδαληνὴ	Κ. Κοπανὸς	Οἰκοκυρὰ	52	14)8)
Φωτιάδης Γ. Χρῆστος	Βέρροια	Ἔμπορος	38	25)10)
Στογιαννόπουλος Φ. Γ.	Ξεχασμένη	Γεωργὸς	32	11)11)
Γιαννουλάκη Γενοβέφα	Βέρροια	Ὑπηρέτρια	20	6)11)
Ἐλευθεριάδου Η. Ἀνθοθέσμη	»	Ἐργάτρια	25	8)10)
Λάκος Κ. Εὐθύμιος	Καβάσιλα	Γεωργὸς	34	18)6)
Γιατζιτζόγλου Ε. Ἐμμ.	Βέρροια	Ἔμπορος	68	1)7)
Γεωργιάδης Α. Χρῆστος	»	Καπνοπαραγωγὸς	43	16)9)
Μαλακὸς Α. Γεώργιος	»	Χωροφύλαξ	27	14)9)
Σύλβετρος Β. Λεοντιάδης	»	Ἐνωμοτάρχης	40	5)7)
Νεστορόπουλος Β. Κωνσ.	Κουλούρα	Γεωργὸς	25	19)6)
Ταλέπωρος Γ. Ἀντώνιος	Μελίκη	»	25	29)10)
Βενιόπουλος Γ. Θωμᾶς	»	»	35	10)4)
Τσιπουρόπουλος Τ. Ἀντ.	»	»	45	23)1)
Κοζάτης Νικόλαος	Βέρροια	Ἐργάτης	33	10)7)

Ὀνοματεπώνυμον	Κατοικία	Ἐπάγ)λμα	Ἡλικ.	Χρονολογ. ἐκτελέσ.
Λαΐνᾶς Ἀθ. Ἰωάννης	Βέρροια	Γεωργὸς	30	12)9)44
Κατσούλης Β. Ἰωάννης	Νησίου	Ἀνθυπολοχαγὸς	24	25)'0)
Ἀκριβόπουλος Στέφανος	Βέρροια	Ὑπάλληλος	75	5)8)43
Δεφίγκος Χαράλαμπος	Νησίον	Ὑπάλληλος	32	15)2)44
Γκουντίνα Τριάδα	»	Μαγείρισα	18	15)2)
Καρακάσης Σάββας	Βέρροια	Διδάσκαλος	32	1943
Παπαποστόλου Σ. Νικ.	Παλατίτισα	Γεωργὸς	23	20)11)44
Ρουσάκης Δ. Χρῆστος	Γιδᾶ	Πρατηριοῦχος	24	21)2)
Λιλιόπουλος Ι. Κων)νος	Κουλούρα	Γεωργὸς	50	19)6)
Λαζαρίδης Π. Ἰωάννης	Βεργίνα	»	60	5)11)
Σπύρου Β. Ἀντώνιος	Γιδᾶ	Ὑπάλληλος	32	12)2)
Ζερβουλᾶκος Σ. Γεώργ.	Γιάνιστα	Κτηματίας	45	1)6)
Παπαζήσης Γεώργιος	Ζερβοχῶρι	Πρόεδρος	42	30)10)
Γιοβανόπουλος Ἀντώνιος	»	Κτηματίας	80	30)10)
Λιακόπουλος Δημήτριος	»	Γεωργὸς	40	30)1)
» Γρηγόριος	»	»	50	27)11)
Θυμνιόπουλος Γρηγόριος	»	»	27	»
Πλατσιωνόπουλος Α. Γ.	»	»	20	»
Ἀσικίδης Ι. Μιχαὴλ	Βέρροια	»	42	15)6)
Λαφόρας Α. Γεώργιος	Ἀρκαδοχῶρι	»	60	
Ζυμπούλης Νικόλαος	Ἄμμος	Ἐπιστάτης		
Τσαντήλας Ἀθανάσιος	Μέση	Πρόεδρος	55	18)9)
Συμεωνίδης Θ. Σταῦρ.	Ἀγγελοχῶρι	Γεωργὸς	35	18)5)
Πατρόπουλος Σ. Στυλ.	»	»	40	»
Κελεσίδης Α. Λαυρέντ.	»	»	27	6)11)
» » Ἀναστ.	»	»	37	18)5)
Τορτοπίδης Α. Ἠλίας	»	»	33	»
Ντιλκιρίδης Ι. Χρῆστος	»	»	40	6)11)
Ἰωακειμίδης Ε. Ἰλάριος	»	»	47	»
Ἰωακειμίδης Ε. Θεόκτιστος	»	»	35	6)11)
Διπλαρίδης Α. Στυλιανὸς	»	»	55	18)5)
Ἰωακειμίδης Σ. Ἰωακεὶμ	»	»	40	6)11)
Τοσουνίδης Χ. Νικόλαος	»	»	18	18)5)
Βουβούσης Θ. Γεώργιος	»	»	20	»
Ντιλγερίδης Θ. Θεόφιλος	»	»	32	4)11)
Κελεσίδης Π. Εὐστάθιος	»	»	55	8)10)
Κελεσίδης Γρ. Πολυχρόνης	»	»	46	»
Μαυρίδης Γρ. Χρῆστος	»	»	55	18)5)
Ξανθόπουλος Κ. Χρῆστος	»	»	50	4)11)
Τζιρίδης Φ. Γεώργιος	Καστανιὰ	Σωφὲρ	30	1943
Ἀλεξανδρίδου Πασχαλιᾶ	Βέρροια	Οἰκοκυρὰ	48	2)7)44
Παπαγερμανὸς Χίου	Κουμαριὰ	Ἱερομόναχος	44	1944
Νικολόπουλος Παπαγρ.	Νάουσα	»	34	»
Παπαγεώργιος Ντόβας	Μελίκη	Ἱερεὺς	47	25)1)44
Παπανεόφυτος Κασυμουρ.	Πλατὺ	»	57	1944
Παπακων)τῖνος Βαϊράμης	Νησέλι	»	30	»
Τσολαχίδης Π. Ἰωάν.	Καστανοχώρι	γεωργὸς	35	11.10.45
Ντομήτσιος Δημήτριος	»	»	44	»

Ὀνοματεπώνυμον	Κατοικία	Ἐπάγ)λμα	Ἡλικ.	Χρονολογ. ἐκτελέσ.
Μποζιάδης Σ. Σωκρ.	Καστανοχώρι	ἀγρφύλας	35	11.10.45
Βαρλάμης Ε. Φώτιος	»	διδάσκαλος	35	»
Στογιαννοπούλου Α. Ε.	Φυτιᾶ	οἰκιακὰ	34	»
Τσιάρας Α. Ἀγησ.	Βέρροια	ἔμπορος	34	17.12.45
Νεστορόπουλος Ν. Δημ.	Κουλούρα	γεωργὸς	19	19.6.45
Καρασαββίδης Παῦλος	»	»	45	»
Δημητριάδης Στυλιανὸς	Κορυφὴ	διδάσκαλος	50	15.11.45
Οὐζουνίδης Χ. Ἰορδ.	Κόπανος	γεωργὸς	38	10.1.46
Οὐζουνίδου Ι. Φωτεινὴ	»	οἰκιακὰ	34	»
Χαλκιᾶς Ἀθ. Γεώρ.	Ἀγγελοχῶρι	γραμματεὺς κοιν.	40	30.3.46
Μιχαηλίδης Κ. Συμεὼν	»	γεωργὸς	32	»
Γαβρᾶς Π. Ἰωάννης	Τριπόταμος	»	50	21.4.46
Καραντούσης Παναγ.	Βέρροια	χωροφύλαξ	36	8.5.46
Λιᾶκος Ν. Κων)τῖνος		γεωργὸς	22	10.3.46
Ραμμόπουλος Γ. Νικόλ.	Νεόκαστρον	διδάσκαλος	62	20.3.46
Χαϊδευτὸς Βησσαρίων	Βέρροια	ἡγούμενος Μ. Πρ.	45	1946
Νικολόπουλος Σ. Βασ.	Φυτιὰ	δημ. ὑπάλληλος	21	2.1.46
Γιωτόπουλος Κ. Ἀπόστολος	»	γεωργὸς	19	30.3.46
Κόγιας Δ. Ἀντώνιος	Βέρροια	ξυλοκόπος	34	28.10.46
Σωτηρίου Ἰωάννης	Ἁλμυρὸς	ταγματάρχης	52	13.9.46
Σμυρνῆς Ἀντώνιος	Ὀλυμπιᾶς	ὑπενωματάρχης	37	»
Λυκᾶκος Γεώργιος	Γύθιον	»	36	»
Ἀναγνωστόπουλος Δ.	Μελιγαλᾶ	χωροφύλαξ	21	»
Γκίκας Γεώργιος	Ἀλιβέριον	»	21	»
Ζόγκος Ἀπόστολος	Πεντάλοφον	»	21	»
Λιμπέρης Χαράλαμπος	Χαλκίου	»	21	»
Χαλκιᾶς Μιχαὴλ	Λαπάδες	»	38	»
Καρανάτσιος Δημήτριος	Καρύτσα	Ἐθνοφύλαξ	26	»
Πλευρίτης Βασίλειος	Ἀναβρυτὴ	»	38	»
Πετρόπουλος Δημήτριος	Ριζώματα	χωροφύλαξ	38	»
Μεριανὸς Ἀλκίνος	Κέρκυρα	»	21	«
Παναγιωτόπουλος Κων.	Κυπαρισιὰ	χωροφύλαξ	22	13.9.46
Κόλιας Γεώργιος	Χρυσοχῶρι	»	21	»
Μυνουρᾶς Β. Ζαχαρίας	Ἀμπελάτα	»	36	»
Παριφανόπουλος Δ. Φώτ.	Φυτιὰ	γεωργὸς	80	25.12.46
Ντάντσης Δ. Εὐάγγελος	»	»	37	»
» » Γεώργ.	»	»	16	»
Τότσικα Δ. Ἑλένη	»	οἰκοκυρὰ	70	»
Βύζα Χ. Ἀνθιὰ	»	οἰκιακὰ	42	»
Βύζας Κ. Χρῆστος	»	γεωργὸς	21	»
Βύζα Χ. Ἐλισάβετ	»	μαθήτρια	12	»
Βύζα Χ. Μαρία	»	οἰκοκυρὰ	17	»
Τρουμπούκης Π. Ἀλέξαν.	»	χωροφύλας	23	24.12.46
Ντάντση Ε. Ἐλισσάβετ	Φυτιὰ	μαθήτρια	6	25.12.46
» » Ἐμμανουὴλ	»	μαθητὴς	6	»
Ντάνστιου Γ. Αἰκατερίνη	»	οἰκιακὰ	68	»
Καραβασίλης Δαμιανὸς	Κωστοχῶρι	γεωργὸς	40	13.2.46
Ντέλας Δημήτριος	Βέρροια	ἀγωγιάτης	40	4.11.46

Ὀνοματεπώνυμον	Κατοικία	Ἐπάγ)λμα	Ἡλικ.	Χρονολογ. ἐκτελέσ.
Κελεπούρης Ι. Δημήτριος	Βέρροια	ἀγωγιάτης	22	4.11.46
Κόβας Ν. Δημήτριος	»	»	23	»
Ἀνεμόπουλος Γ. Ἀστ.	Ριζώματα	γεωργὸς	48	15.2.47
Ἰωάννης Γ. Κων)τίνου	Πατρὶς	»	32	15.3.47
Ἀποστολόπουλος Α. Ν.	Ριζώματα	γεωργός	45	20.3.47
Παπαδόπουλος Γ. Νικόλ.	»	»	40	»
Συρόπουλος Ν. Χρῆστος	»	»	36	»
Κούσκουρας Α. Ἀντώνιος	»	»	22	»
Κομασίδης Ἰορδάνης	Ἐξοχὴ	»	34	6.12.46
Γεωργούσης Ἀντώνιος	Μυλοβὸς	»	45	»
Κουτσιόπουλος Π. Κων.	»	»	38	»
Λεβεντόπουλος Ν. Ἀπόστ.	»	»	45	»
18) Σκουλαριώτης Β. Θεόδ.	Βέρροια	ὑπολοχαγὸς	30	28.3.47
Σταυρίδης Σπῦρος	Βέρροια	Δημ. ὑπάλληλος	53	28.3.47
Παπαγιαννόπουλος Παπ.	Μονόσπητα	ἱερεὺς	45	1947
Χριστάκη Θ. Στέλλα	Βέρροια	οἰκιακὰ	30	27.4.47
Σακαλῆς Α. Γεώργιος	Χωροπάνιον	γεωργὸς	50	23.3.47
Ἀθανάσιος Ι. Πανάγ.	Χωροπάνιον	γεωργὸς	28	23.3.47
Κυριάννης Κ. Ἰωάννης	Παλαιὸν	»	28	14.5.46
Παπαδόπουλος Α. Παν.	Χωροπάνιον	»	20	23.3.47
Παπαδόπουλος Π. Ἀναστ.	»	»	62	»
» Α, Θεμιστ.	»	»	36	»
» » Ἐφραὶμ	»	»	38	»
» Ε. Σάββας	»	»	19	»
» Σ. Πολύκαρπος	»	»	40	»
Καζαντζίδης Χ. Λάζαρος	»	γανωτὴς	65	»
Χατζηαθανασίου Α. Χαρ.	»	γεωργὸς	33	»
Παπαδόπουλος Ν. Θεοχ.	»	γεωργὸς	20	»
Κόγιας Δ. Γεώργιος	Βέρροια	ἀγωγιάτης	32	41.1.46
Γίδαρης Γεώργιος	Χωροπάνι	γεωργὸς	39	23.3.47
Κουνούπη Μαριγῶ	Βέρροια	οἰκιακὰ	62	8.5.47
Κουνούπη Ε. Ἑλένη	Βέρροια	οἰκιακὰ	25	»
Κουνούπης Ε. Χρῆστος	»	λαχανοπώλης	34	»
Βλαχοπούλου Α. Κατίνα	Βέρροια	οἰκιακὰ	36	8.5.47
Φανοπούλου Π. Βαρβάρα	Βέρροια	οἰκιακὰ	75	8.5.47
Φανόπουλος Πρόδρομος	Βέρροια	μελισσουργός	75	8.5.47
Κωνσταντῖνος Ι. Παν.	Χωροπάνι	γεωργὸς	23	23.3.74
Χατζῖκος Στερ. Ἰωάννης	Βέρροια	κτηματίας	70	26.1.47

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΧ. 30.000